

PLA MUNICIPAL PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES 2006-2009

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ

Juny de 2008

Presentació

Amb la constitució de la nova corporació municipal, L'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics ha assumit responsabilitats directes en les polítiques transversals i en la coordinació i impuls del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes 2006-2007, pla aprovat en sessió plenària de 29 de març de 2007.

Per primera vegada, l'Ajuntament de Palma ha atorgat protagonisme i centralitat no només a les polítiques de dones, sinó també a les polítiques d'igualtat.

En relació al Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, una de les primeres decisions adoptades per l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics ha estat enllestir un procés d'avaluació que permetés determinar el grau de compliment en matèria d'igualtat i la pertinència de les polítiques municipals, és a dir, de quina manera actuen respecte als homes i les dones.

Aquest procés d'anàlisi i autoavaluació ha refermat l'aposta per la continuïtat del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats, fins a esgotar la seva vigència. Aquesta decisió s'ha d'entendre com un compromís clar de l'Ajuntament de Palma en el desenvolupament de polítiques d'igualtat de gènere.

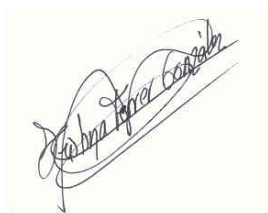
En la presa de decisions no s'han minimitzat les carències del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, ans al contrari, s'identifiquen i s'incorporen com aspectes de millora. Però també reconeixem i valorem els aspectes i bones pràctiques dels diferents serveis i programes municipals per tal d'avançar en aquestes polítiques.

El document que l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics posa a disposició de totes les àrees, no dóna resposta a tots els interrogants, però ben segur que ha de permetre encarar la promoció de la transversalitat i integrar la dimensió de gènere en totes les actuacions i nivells de decisió, ha d'esdevenir un instrument per a la definició de prioritats i per a la planificació.

En definitiva ha de contribuir a la millora de la igualtat entre les dones i els homes de Palma i avançar en l'eliminació de les situacions de desigualtat o de discriminació.

No és un punt final, tant sols un punt de partida.

Comencem de nou, amb rigor metodològic, sense precipitacions, a treballar amb el compromís ferm de dotar la nostra ciutat d'un nou Pla municipal d'igualtat en el 2010.

M. Cristina Ferrer González
Regidora de l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics

Índex

- Introducció
- Diagnosi
- Marc normatiu
- Resultats del procés d'avaluació
  - Consideracions metodològiques
  - Avaluació quantitativa
  - Avaluació qualitativa

INTRODUCCIÓ

L'Ajuntament de Palma aprova el Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes 2006-2007 en sessió plenària del 29 de març de 2007. Coincideix cronològicament amb l'aprovació de la Llei orgànica 3/2007, de 27 de març de 2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes, llei per a tota la ciutadania que té per objecte fer efectiu el principi d'igualtat de tracte i eliminar tota discriminació per raó de sexe. Pocs mesos després, es constitueix la nova corporació de l'Ajuntament de Palma, amb data de 16 de juny de 2007.

En relació al Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes les repercussions de la Llei d'Igualtat incideixen sobretot en l'ordenació general de les polítiques públiques. S'estableix un conjunt d'iniciatives que afecten l'administració municipal i que tenen incidència en la seva organització interna i en les polítiques vers la ciutadania.

Decisió cabdal és la constitució de l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics. El Decret d'Organització dels Serveis Administratius de l'Ajuntament de Palma, de 2 de juliol de 2007, atribueix a l'Àrea competències de caràcter general, com les que fan referència a la coordinació i planificació de polítiques d'igualtat mitjançant la promoció d'accions transversals. I també competències específiques, com les referides a l'impuls, creació i gestió de serveis: Consell de Dones, Servei d'informació, Formació i Prevenció en temes de gènere i d'igualtat i programes específics contra la violència de gènere.

Aquesta decisió significa un pas qualitatiu en la gestió municipal, que ha transitat per diferents estadis: des de la implementació de polítiques d'igualtat com a polítiques d'assistència a dones a la implementació de polítiques que cerquen elaborar un nou contracte social entre la ciutadania: homes i dones, joves i vells...

L'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics ha apostat per la continuïtat del Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes 2006-2009, fins a esgotar la seva vigència, clara mostra del compromís institucional amb el desenvolupament de polítiques d'igualtat.

Certament, la continuïtat del Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats s'ha d'entendre com una decisió tècnicament raonada i justificada. En primer lloc, se li atorga al Pla validesa com a instrument d'ordenació de mesures articulades en àrees d'actuació, i, en aquest sentit, recull més de cent mesures en diferents àmbits i línies d'actuació per incorporar l'enfocament de gènere. A més, incorpora dades diagnòstiques sobre la situació i necessitats de les dones a Palma, element imprescindible per establir prioritats d'actuació.

En segon lloc, es dóna valor a l'aplicació de la transversalitat de gènere, entesa com a plantejament estratègic. Una estratègia per a la integració sistemàtica de la igualtat d'oportunitats en l'organització i en la cultura institucional.

Una vegada s'ha enllestit el procés d'avaluació del Pla, entrem en una nova etapa de treball.

En teniu aquí les primeres passes.

Les polítiques transversals i el desplegament d'accions positives

El Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones incorpora la transversalitat com una estratègia a llarg termini. Una estratègia per a la integració sistemàtica de la igualtat d'oportunitats en l'organització i la cultura institucional, per a tenir en compte les necessitats i els interessos tant dels homes com de les dones.

La transversalitat de gènere implica integrar la perspectiva de les dones en tots els programes i actuacions, i en tots els nivells de decisió.

En paral·lel al desenvolupament de la transversalitat i de la transversalitat de gènere, el PMIO també considera les accions positives, que s'han d'entendre com a mesures destinades a assolir l'efectiva igualtat d'oportunitats entre dones i homes atorgant avantatges concrets. Són accions destinades a eliminar estereotips de gènere, la segregació vertical i horitzontal i a conciliar la vida personal i professional.

Segons la definició del Comitè per a la Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes del Consell d'Europa, l'acció positiva és una estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats a través d'unes mesures que permetin contrastar o corregir les discriminacions que són el resultat de pràctiques o de sistemes socials.

La discriminació positiva no contradiu el principi d'igualtat, i en aquest sentit les normes ho avalen i legitimen àmpliament.

Un tret diferenciador del Pla és el reconeixement de les accions positives en determinats àmbits d'actuació, però amb un escàs desenvolupament i implementació i manca de concreció.

El concepte d'igualtat d'oportunitats

En el seu redactat i conceptualització el PMIO accentua el concepte igualtat d'oportunitats entre dones i homes, entès com l'absència d'obstacles o barreres per raó de sexe en la participació econòmica, política, cultural i social, front d'altres conceptes com igualtat de tracte entre dones i homes o igualtat de gènere.

L'igualtat de tracte s'entén com l'absència de tota discriminació per raó de sexe, tant directa com indirecta. La igualtat de gènere accentua que tots els éssers humans són lliures de desenvolupar les seves habilitats personals i prendre decisions sense limitacions per raons de gènere, i que els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i homes són igualment valorats.

DIAGNOSI

ÍNDEX

---

1. Introducció.....	6
2. Dades demogràfiques	7
2.1 POBLACIÓ.....	7
2.2 Procedència	10
2.3. Llars i família.....	12
2.4. Moviment natural de la població.....	14
3. Igualtat d'oportunitats	17
3.1. Educació i formació	17
3.1.1. Nivell formatiu.....	18
3.1.2. Matriculació a l'ensenyament primari i secundari: dades estadístiques.....	19
3.1.3. Ensenyament universitari: dades estadístiques	20
3.1.4. Utilització de les noves tecnologies: dades estadístiques	21
3.2. Poder i presa de decisions.....	23
3.2.1. Representativitat de les dones a les administracions públiques	24
3.2.2. Representativitat de les dones en el sector privat	26
3.2.3. Representativitat de les dones a la Universitat de les Illes Balears	27
3.2.4. Entitats de dones.....	28
3.3. Sanitat i esports	29
3.3.1. Targetes sanitàries emeses	30
3.3.2. Les dones a l'esport d'elit.....	30
3.4. Inclusió social	31
4. Treball en condicions d'igualtat.....	34
4.1. Foment de l'ocupació.....	34
4.1.1. Contractació: dades estadístiques.....	36
4.1.2. Atur: dades estadístiques	38
4.1.3. Demandants de treball: dades estadístiques.....	42
4.2. Conciliació de la vida familiar i laboral.....	45
4.2.1. Aspectes prioritzats a l'hora d'elegir una feina	46
4.2.2. Percepció de rols masculins i femenins.....	47
4.2.3. Usos del temps.....	47
4.2.4. Distribució treball productiu i reproductiu	48
4.2.5. Coneixement dels ajuts per a la conciliació de vida laboral, personal i familiar.....	48
4.2.6. Demandes per a l'assoliment d'una conciliació real	49
5. Violència contra les dones	50
5.1. Denúncies: dades estadístiques.....	51
5.2. Mesures judicials: dades estadístiques	51
5.3. Ordres de protecció: dades estadístiques	52
5.4. Persones jutjades per violència: dades estadístiques.....	53
6. Fonts utilitzades.....	55

1. INTRODUCCIÓ

A continuació es presenta un conjunt de dades que pretenen mostrar la situació de les dones a Palma en diferents àmbits. Aquesta diagnosi ha de servir per detectar possibles situacions de discriminació per raó de sexe encara presents a la societat palmesana, que ens distancien de la consecució d'una igualtat efectiva i real entre dones i homes, així com l'efecte de les actuacions municipals.

A l'hora de realitzar aquest informe, s'ha intentat comptar amb dades actualitzades a 2007 disponibles a nivell municipal. Igualment, i quan s'ha considerat adient, s'han incorporat algunes dades d'àmbit autonòmic quan aquestes no existien a nivell municipal.

Les dades han estat agrupades en quatre gran àrees: dades demogràfiques, igualtat d'oportunitats, treball en condicions d'igualtat i violència de gènere. Cada bloc temàtic s'inicia amb un quadre resum dels resultats obtinguts que, quan s'ha considerat adient, conclou amb un bloc de recomanacions; finalment, s'adjunten les corresponents taules i gràfics il·lustratius.

2. DADES DEMOGRÀFIQUES

2.1 POBLACIÓ

- En el conjunt de població hi ha **equilibri entre homes i dones**:
  - El 51% de les 383.107 persones que conviuen a Palma a 1-1-2007 són dones (195.357 en total).
- L'estructura d'edats de la **població femenina es troba més envellida** que la masculina.
  - Per cada 100 dones empadronades a Palma, 14 tenen menys de 15 anys; 70, entre 15 i 64,¹ i les 15 restants, 65 o més. Els homes de 65 anys i més, en canvi, tot just suposen l'11%.
- Les diferències són degudes a una **major esperança de vida de les dones**:
  - En complir 65 anys, elles tenen una esperança de vida de 21 anys, i ells, de 17.
  - Les dones comencen a ser majoria a partir dels 45 anys. Així, suposen sis de cada 10 persones majors de 64 anys.
  - La taxa de dependència anciana² de la població femenina és del 23%, enfront del 15% en el cas dels homes.
  - La taxa d'envelliment³ és del 114%, molt més alta que la masculina, de només el 74%;
  - La taxa de sobreenvelliment⁴ és del 18% (10% per als homes).
- Una important conseqüència d'aquesta diferència demogràfica és l'**alt percentatge de dones majors que viuen soles**:
  - Una de cada tres dones majors de 64 anys viu tota sola (taxa de soledat del 34%⁵). Els homes en aquesta situació són la meitat (16%).
- Per altra banda, **entre els joves no s'aprecien diferències rellevants**:
  - La taxa de joventut⁶ per a dones és del 21%
  - La taxa de dependència per a dones joves⁷ d'entre 15 i 29 anys eleva aquest percentatge fins al 30%.
  - Les taxes masculines són molt similars, encara que la taxa de soledat⁸ dels joves està 2 punts per sobre de la de les joves.

¹ Es pren aquest interval en comptes de 16 a 64 (edat laboral) perquè són els grups d'edat que proporciona l'INE.

² Taxa de dependència anciana: població major de 64 anys / població de 15 a 64 anys, en percentatge.

³ Taxa d'envelliment: població major de 64 anys / població menors de 15 anys, en percentatge.

⁴ Taxa de sobreenvelliment: població de 85 i més anys / població de 65 a 84 anys, en percentatge.

⁵ Taxa de soledat: unitats de convivència unipersonals de persones majors de 64 anys / població major de 64 anys, en percentatge.

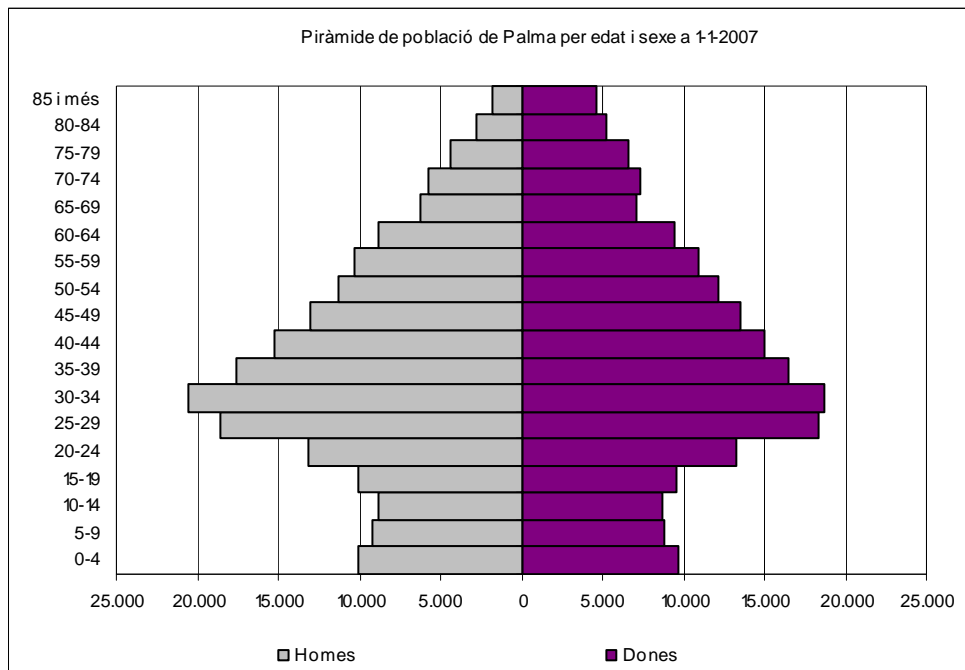
⁶ Taxa de joventut: població de 15 a 29 anys / població total, en percentatge.

⁷ Taxa de dependència jove: població de 15 a 29 anys / població de 15 a 64 anys, en percentatge.

DIAGNOSI

Població empadronada al Padró a 1-1-2007 per sexe i grups d'edat de Palma					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	383.107	187.750	49%	195.357	51%
0-4	19.772	10.116	51%	9.656	49%
5-9	17.966	9.178	51%	8.788	49%
10-14	17.566	8.874	51%	8.692	49%
15-19	19.679	10.069	51%	9.610	49%
20-24	26.306	13.089	50%	13.217	50%
25-29	36.900	18.613	50%	18.287	50%
30-34	39.238	20.573	52%	18.665	48%
35-39	34.074	17.621	52%	16.453	48%
40-44	30.182	15.193	50%	14.989	50%
45-49	26.505	12.997	49%	13.508	51%
50-54	23.477	11.354	48%	12.123	52%
55-59	21.249	10.306	49%	10.943	51%
60-64	18.268	8.833	48%	9.435	52%
65-69	13.276	6.217	47%	7.059	53%
70-74	13.148	5.758	44%	7.390	56%
75-79	10.986	4.363	40%	6.623	60%
80-84	8.003	2.775	35%	5.228	65%
85 i més	6.512	1.821	28%	4.691	72%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

⁸ Taxa de soledat dels joves: unitats de convivència unipersonals de persones de 15 a 29 anys / població de 15 a 29 anys, en percentatge.

DIAGNOSI

Taxes de la població de Palma. Padró municipal a 1-1-2007			
	Total	Homes	Dones
Taxa d'envelliment	94%	74%	114%
Taxa de sobreenvelliment	14%	10%	18%
Taxa de dependència anciana	19%	15%	23%
Taxa de soledat dels majors de 65 anys i més	27%	16%	34%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Taxes de la població jove de Palma. Padró municipal a 1-1-2007			
	Total	Homes	Dones
Taxa de joventut	22%	22%	21%
Taxa de dependència jove	30%	30%	30%
Taxa de soledat dels joves	9%	10%	8%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE i Ajuntament de Palma

Esperança de vida en complir 65 anys de la població de Palma Anys 2001-2004			
	Total	Homes	Dones
2001	18,29	15,92	20,21
2002	18,46	16,07	20,42
2003	18,9	16,56	20,82
2004	19,13	16,63	21,19

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'IBAE

2.2 PROCEDÈNCIA

- Bona part del creixement poblacional esdevingut en els darrers anys ha estat degut a l'arribada de persones estrangeres.
  - Des de 1998, la població femenina empadronada a Palma ha crescut en un 19%. D'aquest creixement, només 1 punt és degut a dones de nacionalitat espanyola.
  - Concretament, en el darrer any s'ha enregistrat un increment de 4.385 dones de nacionalitat estrangera, quan l'augment de dones espanyoles ha estat de només 633 persones.

- Així doncs, any rere any **augmenta el percentatge de població de nacionalitat no espanyola**.
  - En el cas de les dones, suposen el 16% de les empadronades, un percentatge similar al masculí.
  - 48 de cada 100 dones de nacionalitat no espanyola són americanes (la majoria llatinoamericanes); 37 de la Unió Europa-27; 8 són africanes; 4 asiàtiques i 3 de la resta d'Europa no comunitària.
  - El pes de les dones dins cada col·lectiu varia en funció de la procedència: les africanes i les asiàtiques són minoria (31% i 38%, respectivament), però les europees (comunitàries o no) i llatinoamericanes són majoria.

Població de Palma per continent de nacionalitat i sexe Padró municipal a 1-1-2007					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total població	383.107	187.750	49%	195.357	51%
Espanyola	318.541	155.136	49%	163.405	51%
Estrangera	64.566	32.614	51%	31.952	49%
Unió Europea 27	23.553	11.706	50%	11.847	50%
Extracomunitària	41.013	20.908	51%	20.105	49%
Resta d'Europa	1.785	719	40%	1.066	60%
Amèrica	28.287	12.848	45%	15.439	55%
Àsia	3.055	1.882	62%	1.173	38%
Àfrica	7.846	5.438	69%	2.408	31%
Altres	40	21	53%	19	48%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

DIAGNOSI

Evolució de la població de Palma per nacionalitat i sexe segons el Padró municipal a 1 de gener de 2007					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total					
1998	319.181	154.748	48%	164.433	52%
1999	326.993	158.965	49%	168.028	51%
2000	333.925	162.727	49%	171.198	51%
2001	346.720	169.601	49%	177.119	51%
2002	358.462	175.992	49%	182.470	51%
2003	367.277	180.458	49%	186.819	51%
2004	368.974	180.814	49%	188.160	51%
2005	375.773	183.977	49%	191.796	51%
2006	375.048	183.443	49%	191.605	51%
2007	383.107	187.750	49%	195.357	51%
Augment 98-07	20%	21%	-	19%	-
Població espanyola					
1998	311.002	151.187	49%	159.815	51%
1999	317.050	154.511	49%	162.538	51%
2000	320.971	156.697	49%	164.274	51%
2001	325.344	159.010	49%	166.334	51%
2002	326.725	159.874	49%	166.851	51%
2003	324.734	158.879	49%	165.855	51%
2004	322.823	157.677	49%	165.146	51%
2005	321.350	156.698	49%	164.652	51%
2006	319.818	155.780	49%	164.038	51%
2007	318.541	155.136	49%	163.405	51%
Augment 98-07	2%	3%	-	2%	-
Població estrangera					
1998	8.179	3.561	44%	4.618	56%
1999	9.943	4.454	45%	5.490	55%
2000	12.954	6.030	47%	6.924	53%
2001	21.376	10.591	50%	10.785	50%
2002	31.737	16.118	51%	15.619	49%
2003	42.543	21.579	51%	20.964	49%
2004	46.151	23.137	50%	23.014	50%
2005	54.423	27.279	50%	27.144	50%
2006	55.230	27.663	50%	27.567	50%
2007	64.566	32.614	51%	31.952	49%
Augment 98-07	689%	816%	-	592%	-

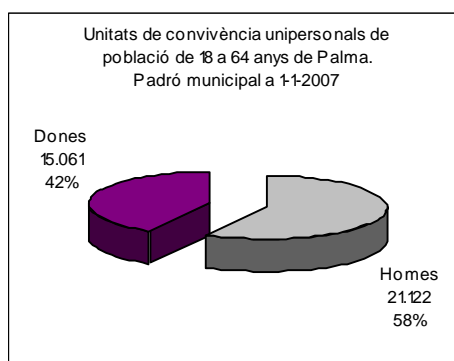
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

2.3. LLARS I FAMÍLIA

- La població palmesana s'agrupa en un total de 158.430 unitats de convivència, cosa que fa que hi hagi una mitjana de 2,5 membres per llar.
- Al contrari del que succeeix entre els majors de 64 anys, les dones d'entre 18 i 64 anys tenen menys tendència a viure soles (sumen 15.061 llars unipersonals enfront de les 21.122 dels homes).
- A les llars monoparentals, en canvi, predominen les dones:
  - Segons una estimació feta a partir de dades del Padró,⁹ hi hauria a tot el municipi unes 5.775 llars monoparentals, de les quals 4.757 (el 82%) estarien regentades per una dona.
  - L'arribada de persones immigrants no varia aquesta proporció, que fins i tot es veu superada en el cas de llars monoparentals amb membres d'origen llatinoamericà (86%).

Famílies a Palma per nombre de membres a 1-1-2007		
	V. abs.	%
Total	158.430	100%
Unifamiliars	50.694	13%
2 membres	38.945	10%
3 membres	29.373	8%
4 membres	24.130	6%
5 membres	8.705	2%
6 membres	3.367	1%
7 i més membres	3.216	1%
Mitjana de membres	2,5	0%

Font: Padró de l'Ajuntament de Palma

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Padró municipal de l'Ajuntament de Palma

⁹ Aproximació feta a partir de les llars on conviuen una única persona major d'edat amb un infant o més de fins a 17 anys.

DIAGNOSI

Composició de les famílies de Palma per nombre de membres i sexe a 1-1-2007							
	0 homes	1 home	2 homes	3 homes	4 homes	5 homes	6 homes
0 dones	0	24.719	3.353	823	227	87	39
1 dona	25.975	29.873	13.729	5.997	1.063	198	
2 dones	5.719	13.210	11.879	3.246	796		
3 dones	1.611	5.713	3.128	1.268			
4 dones	314	1.131	825				
5 dones	50	215					
6 dones	26						

Font: Padró de l'Ajuntament de Palma

Unitats familiars d'una dona/un home sol amb menors per lloc de naixement Padró municipal a 1-1-2007					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	5.775	1.018	18%	4.757	82%
Espanya	4.528	819	18%	3.709	82%
Estranger	1.247	199	16%	1.048	84%
Unió Europea 27	453	71	16%	382	84%
Extracomunitaris	794	128	16%	666	84%
Resta d'Europa	54	6	11%	48	89%
Amèrica Llatina	611	84	14%	527	86%
Àsia	28	10	36%	18	64%
Àfrica	94	27	29%	67	71%
Altres	7	1	14%	6	86%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'Ajuntament de Palma

2.4. MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ

- A la ciutat de Palma, un creixement vegetatiu de 1.477 persones mostra el pes específic que té l'arribada de persones estrangeres en el creixement poblacional.
  - Les nines tot just suposen un 48% dels naixements, una adaptació de la natura per equilibrar la balança de sexes donada la major mortalitat masculina en edats joves.
  - La major part de les defuncions femenines (9 de cada 10) es produeixen després dels 70 anys. La major esperança de vida de les dones provoca que a quasi tots els grups d'edat les dones representin menys de la meitat de les defuncions ocorregudes. L'excepció més notable es dona entre les persones de 90 anys i més. L'explicació és ben senzilla: elles són majoria en aquest grup d'edat.

- L'edat mitjana de maternitat a Palma està actualment entre 30 i 34 anys per a les dones casades. La mitjana de fills per dona en el grup de 30 a 34 anys és d'1,34. Durant els darrers 30 anys s'ha donat una progressiva disminució de la mitjana de fills/lles per dona, que tot just comença a remuntar durant els anys 90. Un dels motius és l'arribada de dones estrangeres, però no únicament:
  - Segons diversos estudis,¹⁰ tenen tendència a mantenir les pautes de fertilitat dels seus llocs de procedència, més altes, però progressivament van imitant les pautes de maternitat de la població d'acollida. Elles donaren a llum al 24,1% dels nadons nascuts a Illes Balears durant 2005,¹¹ quan són el 20,3% de la població femenina.¹²
  - L'arribada a l'edat de maternitat de les dones de la generació del "baby boom" dels anys 70 també ha tingut el seu ressò. De fet, les dones espanyoles foren responsables del 75,9% dels naixements de les Illes Balears.

- Les dones es casen a edats més primerenques que els homes (la majoria ho fa entre els 25 i els 34 anys). El gruix dels homes també es casà entre els 25 i els 34 anys, però cal dir que el 39% ho fa dels 35 anys endavant.

- Des que el 3 de febrer de 2005 entrà en vigor la reforma del Codi civil que permet la celebració de matrimonis entre persones del mateix sexe (Llei 13/2005), s'han produït a Palma 62 matrimonis d'aquest tipus, la majoria entre homes (71%).

¹⁰ Estudis com ara *Replacement migration: is it a Solution to Declining and Ageing Populations?* Divisió de Població, Departament d'Afers Econòmics i Socials. Nacions Unides, 2000.

¹¹ No hi ha dades per al municipi sobre quin és el percentatge de naixements de mare estrangera, però com que a Palma el percentatge de dones nascudes a l'estranger està 2 punts per damunt del corresponent a la CA, és esperable que aquest 24,1% d'infants nascuts de mare estrangera sigui lleugerament superior al municipi.

¹² Encara que es tracta de dades de 1999 i per al conjunt d'Espanya, l'Enquesta de fecunditat realitzada per l'INE revela que les dones espanyoles d'entre 15 i 49 anys tenen una mitjana de 1,07 fills/es vs. 1,60 de les africanes, 1,39 de les llatinoamericanes i 0,97 de les comunitàries.

DIAGNOSI

Moviment natural de la població. Any 2006	
	Total
Matrimonis	1.683
De diferent sexe	1.621
Del mateix sexe	62
Naixements	4.387
Nins	2.256
Nines	2.131
Defuncions	2.910
Homes	1.474
Dones	1.436
Menors d'1 any	18
Creixement vegetatiu	1.477
Homes	782
Dones	695

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Defuncions a Palma per edat i sexe. Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	2.910	1.474	51%	1.436	49%
Menys d'1 any	18	9	50%	9	50%
0-9 anys	2	2	100%	0	0%
10-19 anys	11	9	82%	2	18%
20-29 anys	26	18	69%	8	31%
30-39 anys	54	41	76%	13	24%
40-49 anys	112	78	70%	34	30%
50-59 anys	202	142	70%	60	30%
60-69 anys	326	224	69%	102	31%
70-79 anys	667	382	57%	285	43%
80-89 anys	1.065	452	42%	613	58%
90-99 anys	411	114	28%	297	72%
100 i més anys	16	3	19%	13	81%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Naixements a Palma per edat de la mare i estat civil. Any 2006			
	Total	Mare casada	Mare no casada
Total	4.387	2.607	1.780
Menys de 15 anys	3	0	3
De 15 a 19 anys	144	18	126
De 20 a 24 anys	525	190	335
De 25 a 29 anys	1.132	631	501
De 30 a 34 anys	1.604	1.108	496
De 35 a 39 anys	809	554	255
De 40 a 44 anys	159	97	62
De 45 a 47 anys	11	9	2

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

DIAGNOSI

Matrimonis a Palma de diferent sexe per edat dels cònjuges i sexe. Any 2006				
	Home	%	Dona	%
Total	1.621	100%	1.621	100%
17-19 anys	11	1%	31	2%
20-24 anys	100	6%	187	12%
25-29 anys	489	30%	562	35%
30-34 anys	477	29%	408	25%
35-39 anys	229	14%	202	12%
40-44 anys	119	7%	97	6%
45-49 anys	68	4%	62	4%
50-54 anys	50	3%	36	2%
55-59 anys	34	2%	23	1%
60 i més anys	44	3%	13	1%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Matrimonis a Palma segons sexe. Any 2006		
	Total	%
Total	1.683	100%
Diferent sexe	1.621	96%
Mateix sexe*	62	4%
Homes	44	3%
Dones	18	1%

(*) A partir del 3 de juliol, data d'entrada en vigor de la Llei 13/2005, d'1 de juliol

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

3. IGUALTAT D'OPORTUNITATS

3.1. EDUCACIÓ I FORMACIÓ

- El nivell educatiu del conjunt de població major de 15 anys no difereix gaire en funció del sexe.¹³
  - En resum, per cada 100 dones, 22 no tenen estudis o són analfabetes; 16 tenen estudis de primària o equivalent; 29, de graduat escolar o equivalent; 20 han acabat estudis de secundària; i 13, estudis universitaris.
  - L'única diferència destacable es troba entre les persones analfabetes: el seu percentatge és lleugerament superior entre les dones (2,5 punts més que els homes).
- Les dones estudien més que els homes als ensenyaments no obligatoris tant a Palma com a les Illes Balears:
  - A l'ensenyança d'adults, ensenyaments complementaris i estudis superiors, les dones són com a mínim dos terços del total de matriculats.
  - En canvi, als cicles formatius i batxillerat hi ha força paritat, mentre que a l'educació especial i als programes de garantia social, les dones no superen el 37%.
- On sí que es troben importants diferències és en funció de la branca d'estudis:
  - D'entre les que superen els 100 alumnes matriculats/ades, estan força feminitzades les branques d'imatge personal i serveis socioculturals a la comunitat (elles són més del 90%), així com la sanitat (83%), l'administració (70%) i l'hoteleria i el turisme (56%).
  - Per altra banda, les branques més masculinitzades són l'edificació i l'obra civil (68% d'homes), la informàtica (84%) i l'electricitat i l'electrònica (97%).
- A més d'accedir més als estudis, les joves tenen millors resultats a l'educació secundària:¹⁴
  - La taxa d'adoneïtat als 15 anys¹⁵ és més alta: 58 vs. 46.
  - L'abandó educatiu primerenc¹⁶ està per davall: 34% enfront del 46% dels al·lots.
  - La taxa femenina d'accés a batxillerat (56) està 15 punts per damunt de la masculina.
  - Les taxes brutes de població que es gradua també són més altes en el cas de les dones: 68,6% a l'ESO (14 punts per damunt dels homes) i 38% a batxillerat/COU (13 punts per damunt).

¹³ Cal tenir en compte que la font d'aquestes dades és la formació declarada al Padró municipal. Aquesta és una dada que sol actualitzar-se només quan el resident modifica el seu empadronament per canvi de domicili. Per tant, la referència pot romandre llarg temps sense ser modificada encara que la persona resident variï el seu nivell d'estudis. Així, les persones nouvingudes en edats adultes (principalment immigrants) consten al padró amb un nivell formatiu més ajustat al real que el de les persones que no han renovat les seves dades al padró durant anys, generalment espanyoles. Així, el nivell formatiu declarat al padró d'aquest col·lectiu sol estar per davall del real.

¹⁴ Dades només disponibles per a Illes Balears, curs 2004-05. *Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores*. Disponible a www.mec.es. No disponibles a nivell municipal.

¹⁵ Taxa d'adoneïtat als 15 anys: percentatge d'alumnes que progressen adequadament durant l'escolarització obligatòria.

¹⁶ Abandó educatiu primerenc: percentatge de població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària de 2a etapa i que no segueix cap tipus d'educació-formació.

- A l'ensenyament universitari, hi havia un total de 8.481 dones matriculades al curs 2006-07, el 60% de l'alumnat.
  - Des del curs 1997-98, el seu pes sobre el total de l'alumnat s'ha mantingut constant.
  - Segueix apreciand-se la diferenciació d'itineraris:
    - Les dones suposen més de dos terços dels matriculats/ades a les àrees d'educació, salut i humanitats, però només una cinquena part a l'àrea de tecnologia.
    - Hi ha major equilibri a les carreres de ciències experimentals, ciències de la informació i socials i jurídiques.

- A l'àmbit de les noves tecnologies a la llar, el 56,7% de les dones han utilitzat un ordinador en els darrers 3 mesos, el 53,1% utilitzaren Internet; i el 50,1% en feren durant aquests 3 mesos un ús freqüent (almenys una vegada a la setmana). A més a més, un 14% de les dones varen realitzar alguna compra a través d'Internet en aquest període. En tots aquests casos, l'ús que fan les dones de les noves tecnologies està per davall de l'ús que en fan els homes.
  - El major ús de les noves tecnologies és directament proporcional al nivell d'estudis. La diferència per sexes és gairebé inexistent en persones que han superat la segona etapa de l'educació secundària.
  - La situació laboral de la gran majoria de persones que fan ús de les noves tecnologies és la d'ocupada. Quant a la població aturada, destaquem que 7 de cada 10 dones han utilitzat un ordinador i Internet en els darrers 3 mesos.
  - Quant als joves, cal remarcar que 7 de cada 10 al·lots de 10 a 15 anys disposen de telèfon mòbil, enfront del 40% dels al·lots.

3.1.1. Nivell formatiu

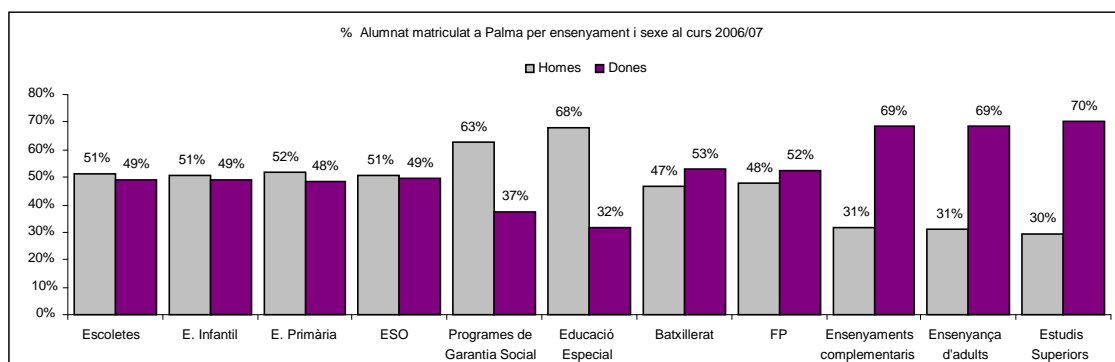
Nivell formatiu de la població major de 15 anys de Palma declarat al Padró municipal a 1-1-2007			
	Total	Homes	Dones
	%	%	%
Total	100%	100%	100%
Analfabet/ta	1,86%	1,50%	2,21%
Sense estudis	19,31%	18,42%	20,16%
Primària o equivalent	15,64%	15,26%	16,00%
Graduat escolar o equivalent	30,36%	31,72%	29,06%
BUP o equivalent	13,69%	14,10%	13,28%
Formació professional	6,62%	6,62%	6,61%
Títol de grau mitjà	5,59%	4,76%	6,39%
Títol grau superior	6,94%	7,61%	6,29%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Padró municipal de l'Ajuntament de Palma

3.1.2. Matriculació a l'ensenyament primari i secundari: dades estadístiques

Alumnat matriculat per ensenyament i sexe al curs 2006/07						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	216.519	103.224	113.295	87.000	41.619	45.381
Escoletes	3.745	1.900	1.845	1.163	597	566
E. Infantil	30.657	15.669	14.988	11.784	5.997	5.787
E. Primària	59.336	30.586	28.750	22.720	11.705	11.015
E.S.O.	57.564	29.580	27.984	23.251	11.803	11.448
Programes de garantia social	991	642	349	326	204	122
Educació especial	1.042	688	354	564	384	180
Batxiller	23.874	10.888	12.986	11.716	5.482	6.234
FP	7.143	3.577	3.566	3.605	1.720	1.885
Ensenyaments complementaris	15.222	4.863	10.359	7.208	2.269	4.939
Ensenyança d'adults	16.732	4.768	11.964	4.450	1.395	3.055
Estudis superiors	213	63	150	213	63	150

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria d'Educació

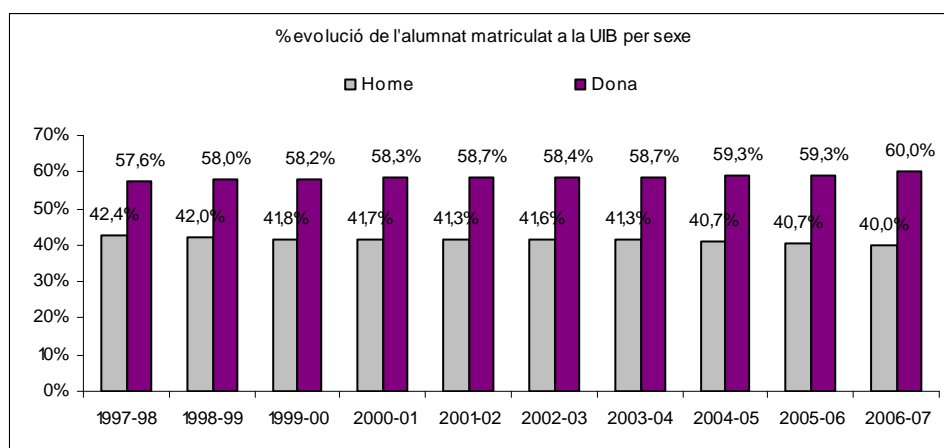
Alumnat matriculat per nacionalitat i sexe al curs 2006/07						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	216.519	103.224	113.295	87.000	41.619	45.381
Espanyol	192.420	91.295	101.125	78.243	37.368	40.875
Estrangera	24.099	11.929	12.170	8.757	4.251	4.506
UE-25	5.419	2.553	2.866	1.139	492	647
Extracomunitària	18.680	9.376	9.304	7.618	3.759	3.859

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria d'Educació

Alumnat matriculat en cicles formatius per sexe al curs 2006/07						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	7.143	3.577	3.566	3.605	1.720	1.885
Activitats agràries	127	106	21	26	24	2
Activitats físiques i esportives	265	197	68	99	73	26
Activitats marítimopesqueres	106	106	0	0	0	0
Administració	1.732	541	1.191	702	209	493
Arts gràfiques	48	30	18	48	30	18
Comerç i màrqueting	192	61	131	63	22	41
Comunicació, imatge i so	153	72	81	138	63	75
Electricitat i electrònica	793	769	24	410	396	14
Edificació i obra civil	84	57	27	84	57	27
Fabricació mecànica	10	10	0	0	0	0
Hoteleria i turisme	426	205	221	199	88	111
Imatge personal	185	4	181	139	2	137
Indústries alimentàries	25	17	8	25	17	8
Informàtica	615	535	80	235	198	37
Fusta i moble	24	24	0	24	24	0
Manteniment i serveis a la producció	181	180	1	105	104	1
Manteniment de vehicles autopropulsats	384	378	6	224	222	2
Sanitat	1.012	152	860	675	114	561
Serveis socioculturals a la comunitat	514	40	474	271	25	246
Tèxtil, confecció i pell	0	0	0	0	0	0
Vidre i ceràmica	24	2	22	0	0	0
Arts plàstiques i disseny	243	91	152	138	52	86

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria d'Educació

3.1.3. Ensenyament universitari: dades estadístiques

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la UIB

Alumnat matriculat a la UIB per sexe i àrea de coneixement al curs 2006/07				
	Total	Homes	Dones	% Dones
Total	14.136	5.655	8.481	60,0%
Humanitats	1.652	535	1.117	67,6%
Ciències socials i jurídiques	6.079	2.612	3.467	57,0%
Ciències experimentals	854	396	458	53,6%
Ciències de la salut	803	163	640	79,7%
Ciències de la tecnologia	1.624	1.313	311	19,2%
Ciències de l'educació	2.953	567	2.386	80,8%
Ciències de la informació	171	69	102	59,6%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la UIB

3.1.4. Utilització de les noves tecnologies: dades estadístiques

Ús de les noves tecnologies de la informació i comunicació de les persones d'edat entre 16 a 74 anys a les llars de les Illes Balears per sexe i tecnologia. Any 2007			
	Total	Homes	Dones
Total	784.347	397.914	386.433
Persones que han utilitzat l'ordinador en els darrers 3 mesos	58,7	60,6	56,7
Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos	55,5	57,8	53,1
Persones que han utilitzat Internet almenys un cop per setmana en els darrers 3 mesos	50,2	50,3	50,1
Persones que han comprat a través de Internet en els darrers 3 mesos	17,5	20,9	14
Persones que utilitzen telèfon mòbil	86,5	86,8	86,1

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Ús de les noves tecnologies de la informació i comunicació de les persones d'edat entre 16 a 74 anys a les llars de les Illes Balears per sexe i estudis finalitzats. Any 2007							
	Total	Analfabets	Educació primària	Primera etapa educació secundària	2a etapa educació secundària	FP grau superior	Educació superior
Total	784.347	5.628	227.828	186.572	197.026	43.996	123.297
Homes	397.914	780	109.421	104.566	98.667	23.906	60.575
Dones	386.433	4.849	118.408	82.006	98.359	20.090	62.721
Persones que han utilitzat l'ordinador en els darrers 3 mesos	58,7	0	22,2	50,7	83,1	95,4	88,9
Homes	60,6	0	27,7	54,7	82,4	91,5	83,4
Dones	56,7	0	17,2	45,5	83,8	100	94,1
Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos	55,5	0	20,8	46,3	80,5	81,8	86,6
Homes	57,8	0	27,4	48,8	80,3	78,4	84,5
Dones	53,1	0	14,7	43,1	80,7	85,9	88,8
Persones que utilitzen telèfon mòbil	86,5	17,6	72	91,8	93,1	97,2	93,6
Homes	86,8	0	71,3	94,5	92,2	100	88,6
Dones	86,1	20,4	72,7	88,4	94,1	93,9	98,4

DIAGNOSI

Ús de les noves tecnologies de la informació i comunicació de persones de 16 a 74 anys en les llars de les Illes Balears per sexe i situació laboral. Any 2007						
	Actius		Inactius			Altra situació laboral
	Ocupats	Aturats	Estudiants	Feines de la llar	Pensionistes	
Total	505.884	53.876	40.915	74.871	86.773	22.028
Homes	287.384	24.311	19.287	3.150	50.185	13.596
Dones	218.500	29.566	21.627	71.721	36.588	8.432
Persones que han utilitzat l'ordinador en els darrers 3 mesos	69,4	64,8	94,8	26,5	8,5	37,6
Homes	69,8	54,4	89	0	13,2	25,6
Dones	68,9	73,3	100	27,7	2,1	57,1
Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos	65,5	60,6	94,8	22,5	7,9	40,1
Homes	66,4	45,1	89	35,7	12,2	29,5
Dones	64,3	73,3	100	21,9	2,1	57,1
Persones que utilitzen telèfon mòbil	93,5	97,6	93,7	65,1	54,6	82,5
Homes	91,3	100	93,1	35,7	55,7	84,8
Dones	96,3	95,6	94,3	66,4	53	78,7

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

Ús de les noves tecnologies de la informació i comunicació dels infants d'edat de 10 a 15 anys a les llars de les Illes Balears per sexe. Any 2007			
	Total	Homes	Dones
Total	60.492	30.969	29.523
Ordinador en els darrers 3 mesos	95,3	92,5	98,3
Internet en els darrers 3 mesos	77,5	70,6	84,8
Disposen de telèfon mòbil	56,9	40,3	74,2

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'INE

3.2. PODER I PRESA DE DECISIONS

▪ Representativitat en el sector públic:

- El nombre de dones conselleres en el Govern de les Illes Balears és del 40%.
- En el Parlament, hi ha un 49% de conselleres.
- En els consells insulars, el 50% dels càrrecs de presidència són ocupats per dones.
- Just el 9% dels ajuntaments de les Illes Balears són regentats per una dona. L'Ajuntament de Palma n'és un.
- El 52% del seu consistori i el 60% de la Junta de Govern estan formats per dones.
- El 33% del personal de l'Ajuntament són dones. S'aprecia una important diferenciació per sexes en funció del tipus de feina. Les professions més feminitzades són tècnic/ca d'administració general, treballador/a social-familiar, psicòleg/òloga, administratiu/va, auxiliar d'administració, intèrpret, educador/a i subaltern/a. Per altra banda, la presència femenina és inexistent o gairebé inexistent en professions com ara caporal de bombers, sergent/a, xofer, mestre/a, major de policia local, bomber/a, policia local, encarregat/gada o inspector/a.
- Quant als organismes autònoms de l'Ajuntament dels quals es disposa de dades, hi ha una major presència femenina (72%). Si observem els alts càrrecs, és d'especial rellevància el fet que 3 de les 4 gerències estan exercides per dones, encara que en els quatre organismes només hi ha una regidora.

▪ Representativitat en el sector privat:

En el sector privat, la llei insta que les empreses de més de 250 treballadors comencin a aplicar criteris de paritat als càrrecs de major responsabilitat. Segons dades d'elaboració pròpia,¹⁷ no s'ha arribat a aquesta situació.

- Les dones ocupen aquests llocs al 14% de les agrupacions empresarials i al 10% de les principals entitats financeres de titularitat balear.
- Als principals mitjans de comunicació i als sindicats, la situació, tot i no arribar a la paritat proposada, és més positiva: les dones suposen el 36% i el 38% dels càrrecs de major responsabilitat, respectivament.

▪ Representativitat a la Universitat de les Illes Balears:

Els canvis en l'evolució de la presència femenina entre el professorat de la UIB succeïts a la darrera dècada van encaminats cap a la paritat, que es considera efectiva a partir d'un 49% de presència de dones. Durant el curs 2005-06, el 38% del professorat és femení, 5 punts per damunt de les dades del curs 1997-98.

- Aquest percentatge varia força en funció de la categoria en la qual estiguin

¹⁷ Observatori Municipal de la Igualtat. Dades de gènere al municipi de Palma. Setembre 2007.

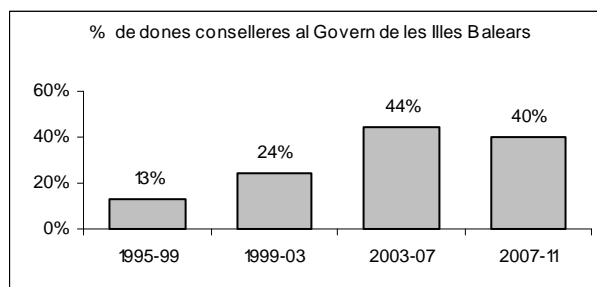
contractats els professors i professores:

- És més alt entre els catedràtics/àtiques d'escola universitària i els/les titulars d'escola universitària (50-45%).
- És menor entre els/les catedràtics/àtiques i doctors/ores contractats/ades (19-20%).
- Quan s'analitzen les dades dels 18 departaments, elles superen els homes numèricament només en quatre ocasions: Biologia Fonamental i Ciències de la Salut, Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació, Filologia Espanyola, Moderna i Llatina i Infermeria o Fisioteràpia.

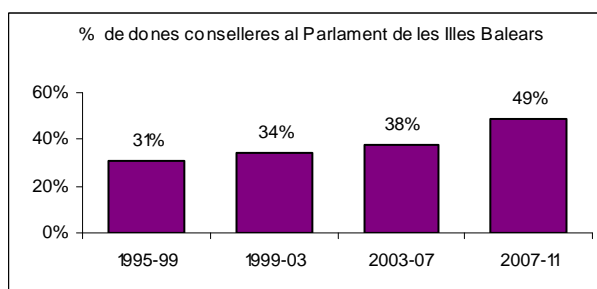
▪ **Teixit associatiu:**

Del total de 45 entitats de dones que han estat registrades, la majoria orienten les seves activitats als àmbits de la salut; l'oci, esport i temps lliure; i a l'educació.

3.2.1. Representativitat de les dones a les administracions públiques

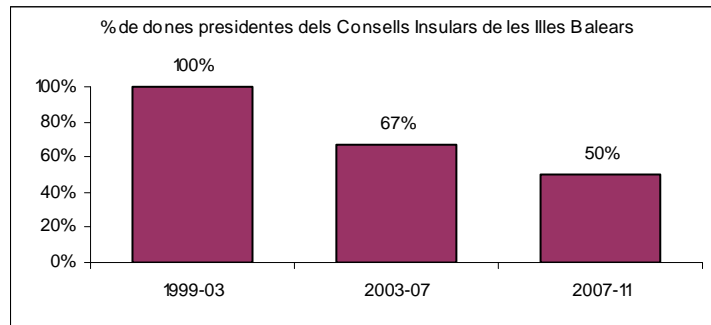

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de l'Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials

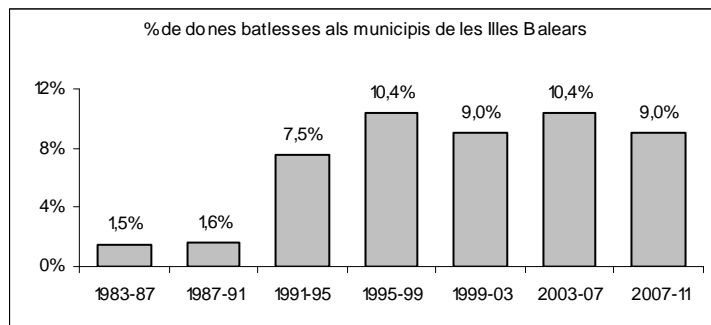

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de l'Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials

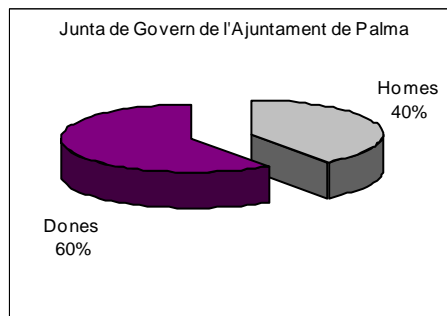
DIAGNOSI

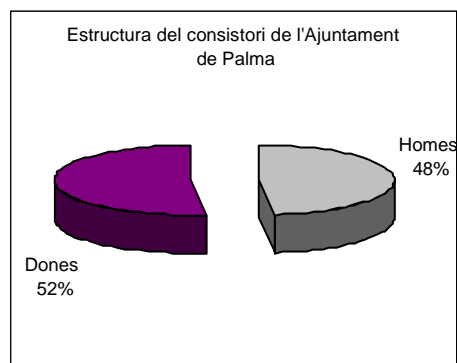
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de l'Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de l'Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'Ajuntament de Palma

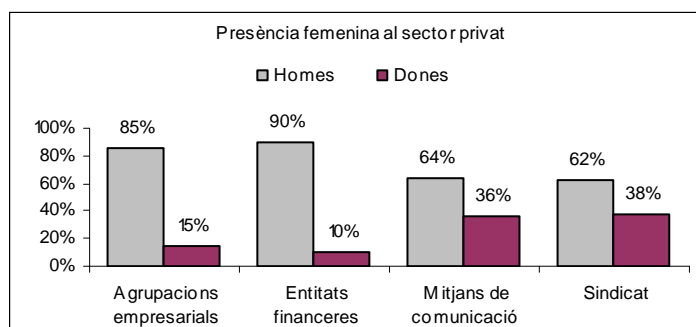

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de l'Ajuntament de Palma

Personal de l'Ajuntament de Palma per ocupació					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	2.375	1.597	67%	778	33%
Caporal bombers	28	28	100%	0	0%
Sergent/ta	27	27	100%	0	0%
Xofer/ra	11	11	100%	0	0%
Mestre/ra	6	6	100%	0	0%
Major Policia Local	5	5	100%	0	0%
Bomber/ra	188	186	99%	2	1%
Oficial	152	146	96%	6	4%
Professor/ra	46	44	96%	2	4%
Policia local	740	687	93%	53	7%
Ajudant/ta	90	79	88%	11	12%
Operador/ra	8	7	88%	1	13%
Encarregat/ada	7	6	86%	1	14%
Inspector/ra	17	14	82%	3	18%
Cap de departament	21	17	81%	4	19%
Notificador/ra	16	12	75%	4	25%
Zelador/ra	11	8	73%	3	27%
Delineant	25	18	72%	7	28%
Arquitecte/ta	17	12	71%	5	29%
Cap de servei	52	35	67%	17	33%
Subaltern/na	40	9	23%	31	78%
Educador/ra	15	3	20%	12	80%
Auxiliar administratiu/iva	308	56	18%	252	82%
Intèrpret	12	2	17%	10	83%
Administratiu/administrativa	178	29	16%	149	84%
Psicòleg/dòloga	15	2	13%	13	87%
Treballador/ra social-familiar	82	8	10%	74	90%
TAG	11	1	9%	10	91%

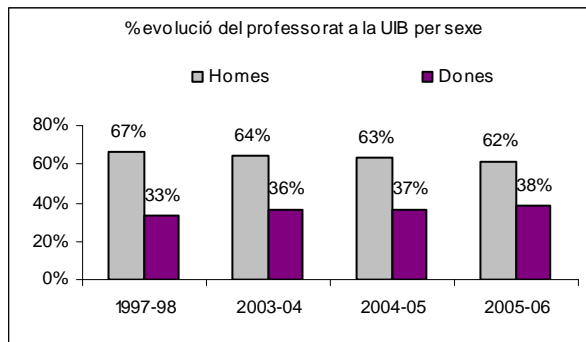
Font: Àrea de Recursos Humans de l'Ajuntament de Palma

3.2.2. Representativitat de les dones en el sector privat

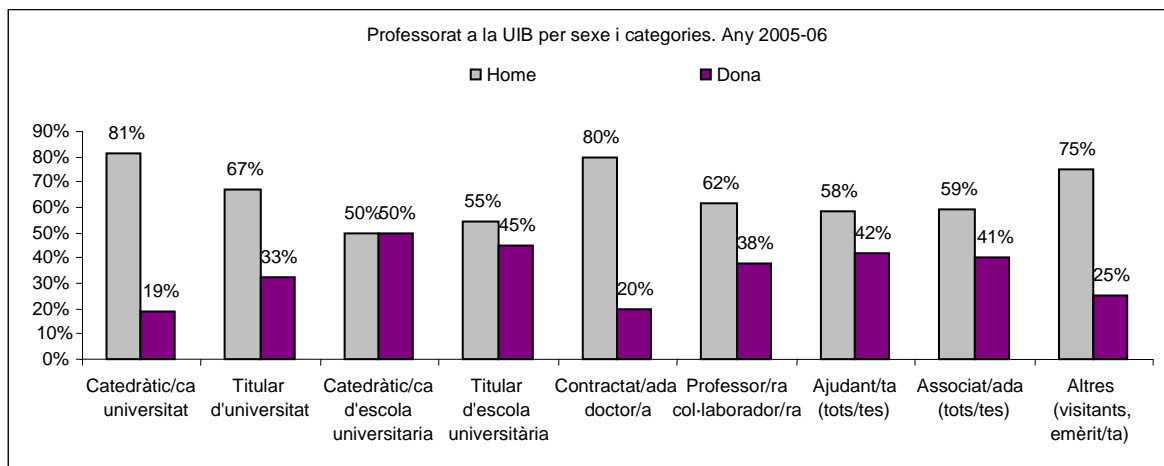

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades publicades a les pàgines web de 31 entitats

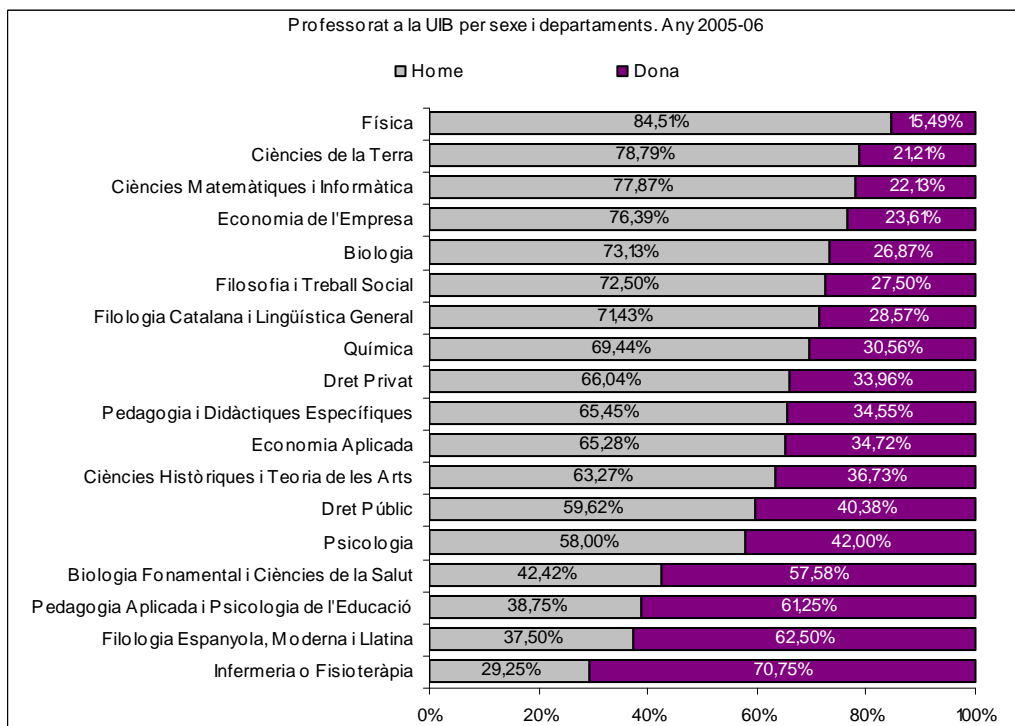
3.2.3. Representativitat de les dones a la Universitat de les Illes Balears

Font: Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes - UIB

Font: Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes - UIB

Font: Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes - UIB

3.2.4. Entitats de dones

Associacions de dones per àmbit d'actuació	
Total general	45
Altres	10
Salut	6
Educació i Formació	5
Oci, Esports i temps lliure	4
Sensibilització	3
Informació i assessorament. Sensibilització	2
Treball i orientació laboral	2
Violència de gènere	2
Assessoria jurídica especialitzada	1
Assessoria jurídica especialitzada. Treball i orientació laboral	1
Assistència en situació de risc. Assessoria jurídica especialitzada	1
Informació i assessorament	1
Informació i assessorament. Educació i formació	1
Informació i assessorament. Oci, esports i temps lliure.	1
Oci, cultura. Violència de gènere. Activitats sociolaborals	1
Oci, esports i temps lliure. Informació i assessorament	1
Oci, esports i temps lliure. Salut	1
Salut. Educació i formació	1
Sensibilització. Oci, esports i temps lliure	1

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat

3.3. SANITAT I ESPORTS

- Del total de targetes sanitàries expedides al municipi a 31 de desembre de 2006 (399.327), el 51% pertanyen a dones, dada d'acord amb el seu pes poblacional.
  - Per edats, un 13% té fins a 14 anys, i un 16% restant, 65 o més.

- Les dades referides a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) de dones residents a Palma per a l'any 2006 mostren la següent situació:¹⁸
  - El nombre total d'IVE en dones residents a Palma va ser de 1.624, el 51,1% del total d'IVE realitzades a residents a les Illes Balears. D'aquestes, el 9,1% es va sotmetre a la intervenció a centres d'altres comunitats autònomes.
  - La taxa d'IVE a dones de 15 a 44 anys ha estat de 18 casos per 1.000. Aquesta dada suposa un augment de 8,1 punts des de l'any 1997.
  - En la distribució per grups d'edat s'aprecia que el grup amb major incidència és el de 20 a 24 anys.
  - La meitat de les dones sotmeses a una IVE vivien en parella (52,42%) i la majoria eren fadrines (66,1%).
  - Quant a la situació laboral i econòmica, el 77% tenia ingressos propis. La majoria de dones (74,8%) eren treballadores en actiu; el 7,3% estaven a l'atur; i només el 4,9% constaven com estudiants.
  - Les IVE realitzades a Palma a dones d'origen estranger residents a la comunitat varen ser 746, el 50,5%. La majoria provenien de llatinoamèrica i de països de l'Europa no comunitària.
  - El motiu més freqüent d'avortament és el perill per a la salut física o psíquica de la mare, 1.596 casos, que corresponen al 98,3%.

- Quant a la presència de dones en l'esport d'elit, s'observa una clara subrepresentació femenina pel que fa a les esportistes d'alt nivell membres d'alguna federació a les Illes Balears: només un 26% són dones.

¹⁸ Dades facilitades per la Direcció General de Salut Pública i Participació de la Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears.

3.3.1. Targetes sanitàries emeses

Targetes sanitàries a 31 de desembre de 2006 de Palma per trams d'edat i sexe					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	399.327	195.155	49%	204.172	51%
De 0 a 14 anys	54.943	28.228	51%	26.715	49%
De 15 a 29 anys	83.845	41.396	49%	42.449	51%
De 30 a 64 anys	205.633	103.133	50%	102.500	50%
De 65 i més anys	54.906	22.398	41%	32.508	59%

Targetes sanitàries a 31 de desembre de 2006 de Palma per centres i sexe					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total Illes Balears	1.031.606	511.579	50%	520.027	50%
Total Mallorca	808.615	399.489	49%	409.126	51%
Total Palma	399.327	195.155	49%	204.172	51%
Arqu. Bennàssar	33.285	16.238	49%	17.047	51%
Es Camp Redó	28.666	14.201	50%	14.465	50%
Valldargent	16.872	7.856	47%	9.016	53%
Es Coll d'en Rabassa	25.816	12.585	49%	13.231	51%
Polígon de Llevant	19.750	9.760	49%	9.990	51%
Escola Graduada	23.893	11.569	48%	12.324	52%
Pere Garau	25.213	12.286	49%	12.927	51%
Casa de la Mar	37.653	17.944	48%	19.709	52%
Es Rafal Nou	26.652	13.185	49%	13.467	51%
Platja de Palma	12.749	6.491	51%	6.258	49%
S'Escorxador	31.393	14.848	47%	16.545	53%
Santa Catalina	20.112	9.560	48%	10.552	52%
Son Cladera	13.323	6.632	50%	6.691	50%
Son Ferriol	12.101	6.058	50%	6.043	50%
Son Gotleu	23.332	11.912	51%	11.420	49%
Son Pisà	23.998	11.906	50%	12.092	50%
Son Serra-Vileta	24.519	12.124	49%	12.395	51%

Font: Ib-Salut

3.3.2. Les dones a l'esport d'elit

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Ministeri d'Educació i Ciència

3.4. INCLUSIÓ SOCIAL

- Les dades mostren que les dones són més vulnerables a l'exclusió social que els homes. Del total de persones ateses per Centres Municipals de Serveis Socials:
  - El 63% eren dones.
  - En el col·lectiu de població estrangera, les dones també són majoria (64%).
  - Per grups d'edat, la majoria són dones adultes de 30 i 64 anys.
  - A la major part de les persones ateses –que en el 64% dels casos eren dones– se'ls diagnosticà manca de mitjans propis de subsistència. També es donaren força situacions de dificultats d'integració social, especialment d'inserció laboral: en un 68% dels casos eren dones.
  - On les diferències entre dones i homes són més significatives és en els casos de maltractament o indicis de maltractament: 7 de cada 10 persones eren dones.

- La prostitució és un fenomen de difícil comptabilització. Per tant, les dades que es proporcionen en aquest apartat són aproximacions, i no sempre pertanyen a les Illes Balears. A la nostra CA, la xifra de dones que exerceixen la prostitució ronda les 2.500 persones.¹⁹ D'aquestes, unes 900 s'hi dedicarien de forma diària. El tipus de prostitució que s'exerceix ha variat força en els darrers anys:²⁰
  - Per una part, ha variat el perfil de la persona prostituïda:
    - Les prostitutes espanyoles són substituïdes amb rapidesa per estrangeres, que ara són entre el 70% i el 85%.
    - El seu nivell d'estudis és superior (predominen les persones amb estudis primaris i secundaris, quan anteriorment gairebé el 40% no assolien aquesta formació).
    - Els homes i les persones transgènere (transvestits i transsexuals) es fan un espai dins el mercat.
  - Per l'altra, la prostitució de carrer, que encara segueix vigent, va sent substituïda progressivament per l'exercida a locals tancats: pisos i clubs. Segons una diagnosi de la ciutat de Palma,²¹ hi ha uns 30 locals d'aquest tipus a Ciutat. El seu perfil seria el següent:
    - Majoria de dones estrangeres, de les quals només un 21% es troba a Espanya de forma legal.
    - Encara que la gran majoria té fills (96%), moltes d'elles viuen sense família a Espanya.
    - Tenen majoritàriament entre 19 i 30 anys (77%)

¹⁹ Estimació feta a partir de dades de *Sexe en venda a Mallorca. La prostitució femenina a Mallorca*. Lleonard Muntaner, Editor. 2006. Capítol "Sexe en venda a Mallorca. Escenaris del risc. La prostitució femenina". Lluís Ballester, Martí X. March, Carme Orte. Universitat de les Illes Balears. Citam textualment: "volem subratllar que aquestes xifres de cap manera són resultat d'una quantificació censal. Es tracta només de quantitats aproximatives inferides a partir de diversos procediments de comptabilització (anuncis de premsa, presència en els diversos locals –clubs, pisos, etc.–, dimensions dels negocis, casos tractats en els serveis, etc.)".

²⁰ *Sexe en venda a Mallorca. La prostitució femenina a Mallorca*. Lleonard Muntaner, Editor. 2006.

²¹ *Op. Cit.* Capítol "Dona treballadora del sexe en contactes tancats. Estudi d'una realitat social". Marta Solero, Araceli Ramírez, Laura Roselli. Creu Roja. Estudi basat en 300 entrevistes realitzades a 23 locals.

DIAGNOSI

- El 87% afirma tenir estudis secundaris. 9 de cada 10 tenen intenció de seguir estudiant, i gairebé totes es plantegen deixar aquesta feina. L'aspecte econòmic és un impediment: el 79% cobren entre 60 i 119 € per servei.
- Respecte de la seguretat a la feina, el 80% han patit algun tipus d'agressió, generalment per part de clients, que quasi mai denuncien. Tot i així, més de la meitat (60%) afirma que la seguretat en el treball és bona.
- A la nostra CA, 4 de cada 10 homes d'entre 18 i 49 anys han fet ús de la prostitució alguna vegada a la vida (proporció més alta de tot l'Estat).

Persones ateses en els CMSS de Palma per sexe i grup d'edat. Any 2007									
	Total	Petita infància	Infància	Preadolescència	Adolescència	Joven-tut	Adults	Vellesa	No consta
Total	10.042	530	1.217	680	661	1.479	3.790	1.530	155
Espanyola	5.060	183	586	333	331	600	1.820	1.154	53
Estrangera	2.823	159	357	176	166	558	1.252	73	82
NC nacionalitat	2.159	188	274	171	164	321	718	303	20
Homes	3.713	268	625	355	366	461	1.207	393	38
Espanyola	1.891	99	309	178	196	223	605	267	14
Estrangera	1.003	80	178	90	85	144	376	28	22
NC nacionalitat	819	89	138	87	85	94	226	98	2
Dones	6.329	262	592	325	295	1.018	2.583	1.137	117
Espanyola	3.169	84	277	155	135	377	1.215	887	39
Estrangera	1.820	79	179	86	81	414	876	45	60
NC nacionalitat	1.340	99	136	84	79	227	492	205	18

Font: elaborat per la Regidoria de Benestar Social

DIAGNOSI

Persones ateses en els CMSS de Palma per diagnòstic i sexe. Any 2007					
Diagnòstic		Total	Homes	Dones	No consta sexe
Dificultats d'integració social	Dificultats d'inserció escolar	773	394	373	6
	Dificultats d'inserció laboral	2.636	812	1.802	22
	Dificultats d'inserció social	950	416	528	6
	Altres diag. detall	1	0	1	0
Dificultats de convivència/relació	Dificultats de convivència i relació familiar	570	182	385	3
	Dificultats en les relacions de parella	340	95	241	4
	Dificultats en les relacions paternofilials	585	216	359	10
	Família multiproblemàtica	110	53	54	3
	Altres diag. detall	6	1	5	0
Dificultats econòmiques	Dificultats d'habitatge	499	167	325	7
	Manca Mitjans propis de subsis.	3.607	1.277	2.318	12
Dificultats personals	Addiccions	96	47	49	0
	Conducta antisocial	27	18	9	0
	Habilitats personals	312	90	219	3
	Risc de conducta antisocial	92	56	35	1
	Salut	440	145	292	3
	Altres diag. detall	1.282	419	850	13
	Risc per a la integritat de les persones	Abandonament psicològic o emocional	17	7	10
Abús sexual		22	6	16	0
Desatenció física o negligència		167	79	85	3
Indicis de maltractament físic		31	7	24	0
Indicis de maltractament psicològic		31	11	20	0
Maltractament físic		90	25	65	0
Maltractament psicològic		68	12	55	1
Risc abandonament psicològic		52	21	31	0
Risc de desatenció física		167	68	97	2
Violència verbal	15	4	11	0	
Altres diag. general	Altres diag. detall	429	177	246	6

Nota: una persona pot estar inclosa en diversos diagnòstics. Font: elaborat per la Regidoria de Benestar Social

4. TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT

4.1. FOMENT DE L'OCUPACIÓ

Contractació

- Durant l'any 2006, es varen registrar a Palma 103.762 contractes a dones, el que suposa un 49% del total de contractes registrats al municipi.
  - Aïlladament, aquesta dada no té per què ser interpretada com equitativa, ja que una mateixa xifra de contractació combinada amb una menor ocupació de les dones pot significar una major precarietat laboral: per un determinat temps de feina són contractades en més d'una ocasió. Aquesta afirmació es reforça quan s'observa el tipus de contractació. En primer lloc, només 12 de cada 100 contractes signats el 2006 per dones foren contractes indefinits. La major part (87%) va correspondre a contractes temporals.

- Per altra banda, del total de persones amb més de 59 anys que varen ser contractades, el 65% eren homes.

- La major part de la contractació femenina és per a dones de nacionalitat espanyola (78%).
  - El 22% restant correspon a dones estrangeres, principalment llatinoamericanes (el 53% d'aquests) i de la UE-25 (28%). Això sí, el ritme de creixement de la contractació respecte a l'any anterior ha estat molt diferent en funció de la nacionalitat: la contractació de dones espanyoles ha crescut un 8%, i el de les dones estrangeres, un 23%.

- La pràctica totalitat de la contractació femenina (96,5%) està centrada en el sector serveis.
  - Entre els homes, tot i la preponderància del sector, hi ha un volum important de contractació a la construcció (27,7%), i relatiu a la indústria (4,7%).
  - Dins els serveis, les xifres se centren en quatre activitats, que suposen tres quartes parts de la contractació:
    - Immobiliàries, lloguers de maquinària i altres serveis empresarials (28% de la contractació femenina)
    - Hoteleria (21%)
    - Activitats sanitàries i serveis socials (14%)
    - Altres activitats socials (11%)

- Quant major és el nivell de formació requerit, major és el pes de les dones sobre el total de contractació: elles suposen el 54% de la contractació de les persones que han superat la 2a etapa de secundària, el 59% de les que tenen un FP superior i el 62% de les universitàries.

Atur

- Les 7.925 dones aturades registrades de mitjana a Palma durant 2006 suposaren una disminució del 5% respecte a l'any anterior, però continuen sent més que els homes: el 55% de la població aturada.
- Les dones estrangeres presenten menys incidència d'atur: si bé suposaven el 22% de la contractació, tot just suposen el 16% de les dones aturades. La seva nacionalitat és principalment llatinoamericana (48% de les aturades estrangeres) i comunitària (30%). Les europees suposen el 12% i les europees no comunitàries, el 8%.
- Les dades segons grup d'edat mostren unes taxes màximes fins als 24 anys que se suavitzen a partir de llavors. La difícil incorporació al mercat de treball, així com un major interès per continuar els estudis, expliquen els alts valors de les dones més joves.
- D'entre aquelles activitats que superen les 500 persones aturades, les dones suposen el 60-65% de l'atur a: immobiliàries, lloguers de maquinària i altres serveis a les empreses; hoteleria; comerç i reparacions; altres activitats socials.
- De cada 100 dones aturades, 12 realitzaren estudis d'educació primària, 60 superaren la primera etapa de secundària, 18 la segona, 3 tenen títol de FP superior i 7, universitari.²²
- La mitjana anual de dones aturades de llarga durada²³ durant 2006 és de 2.010, una quarta part (25,4%) sobre el total de dones aturades. Entre els homes, els aturats de llarga durada estan cinc punts i mig per davall.
- D'altra banda, una mitjana de 171 dones i 142 homes aturats presentaven algun tipus de discapacitat. Si bé, en un primer moment, aquesta xifra pot parèixer poc significativa, cal destacar que encara no s'ha assolit una integració social i laboral de les persones amb discapacitat real, fet que explicaria la seva no presència a les estadístiques de contractació i atur.

Demandants de treball

- Durant 2006, hi havia de mitjana 11.220 dones inscrites com a demandants de treball, una xifra que supera en un 42% la de dones aturades. La proporció en el cas dels homes és similar.

²² Encara que s'aprecia una correspondència amb el nivell d'estudis de la població general, no es pot realitzar una comparació acurada perquè les categories que utilitzen la Conselleria de Treball i Formació i el Padró municipal no són completament equivalents.

²³ Una persona aturada de llarga durada és aquella que es troba inscrita a l'INEM durant almenys 12 mesos consecutius sense cobrar les prestacions per atur.

- La seva composició respecte a nacionalitat, edat, sector d'activitat, activitat econòmica i nivell formatiu no dista gaire de la ja vista a l'apartat d'atur:
  - El 54% de les persones demandants de treball són dones.
  - Les dones estrangeres suposen el 15% de les demandants. Les nacionalitats llatinoamericanes i les comunitàries són les més comunes.
  - Més de la meitat de les demandants tenen entre 25 i 44 anys.
  - Elles són el 61% de les demandants al sector serveis.
  - En 5 de les 7 activitats econòmiques que registren major nombre de demandants, la xifra de dones demandants superen en un 20-43% la xifra d'aturades; en dues (hoteleria i transport i comunicació), se supera en un 55-69%.
  - De cada 100 dones demandants, 11 realitzaren estudis d'educació primària; 58 superaren la primera etapa de secundària; 19 la segona; 3 tenen títol de FP superior; i 9 universitari.
  - El rànquing de les 20 ocupacions més demandades per homes i dones a Palma mostra que gairebé 6 de cada 10 dones demanen ocupació en alguna de les activitats següents:
    - Dependenta de comerç, en general (1.900 demandes)
    - Treballadora administrativa, en general (1.737)
    - Dona de neteja, netejadora en general (1.125)
    - Cambrera de pisos (698)
    - Cambrera, en general (623)
    - Cuinera, en general (276)
    - Caixera de comerç (206)

4.1.1. Contractació: dades estadístiques

Contractes a Palma per sexe i trams d'edat. Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	210.824	107.062	51%	103.762	49%
<20	16.588	8.784	53%	7.804	47%
20-24	42.890	20.294	47%	22.596	53%
25-29	43.268	22.061	51%	21.207	49%
30-34	34.299	18.386	54%	15.913	46%
35-39	24.492	12.926	53%	11.566	47%
40-44	19.320	9.476	49%	9.844	51%
45-49	13.886	6.722	48%	7.164	52%
50-54	8.855	4.282	48%	4.573	52%
55-59	4.987	2.684	54%	2.303	46%
> 59	2.239	1.447	65%	792	35%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

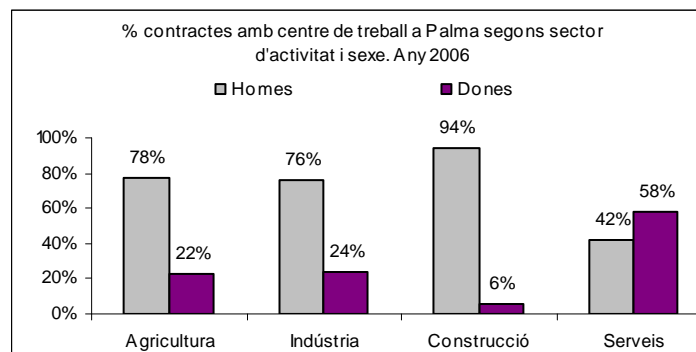
DIAGNOSI

Contractes a Palma segons sexe i modalitat del contracte. Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	210.824	107.062	51%	103.762	49%
Formatiu	1.225	661	54%	564	46%
Indefinit	27.121	14.381	53%	12.740	47%
Temporal	182.478	92.020	50%	90.458	50%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Contractes a Palma per sexe i nacionalitat. Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	210.824	107.062	51%	103.762	49%
Espanyola	157.355	76.394	49%	80.961	51%
Estrangera	53.469	30.668	57%	22.801	43%
UE-25	12.942	6.457	50%	6.485	50%
Extracomunitària	40.527	24.211	60%	16.316	40%
Resta d'Europa	3.724	2.041	55%	1.683	45%
Amèrica Llatina	23.143	11.151	48%	11.992	52%
Àsia	2.963	2.357	80%	606	20%
Àfrica	10.488	8.548	82%	1.940	18%
Altres	209	114	55%	95	45%

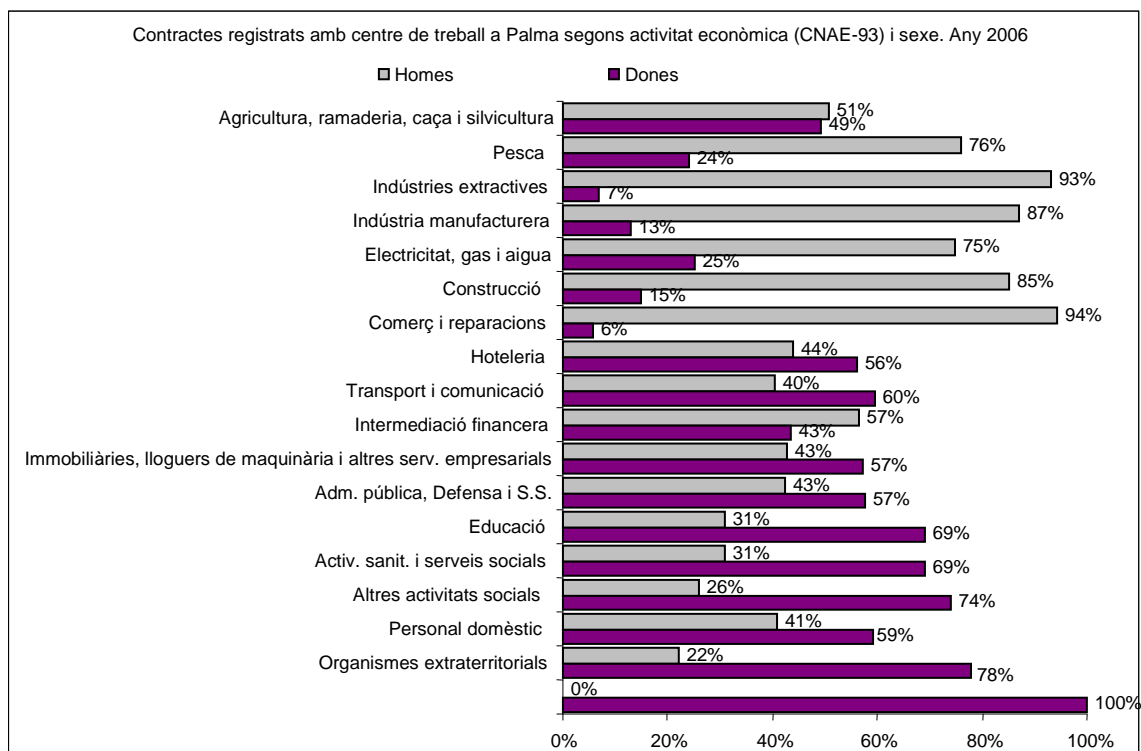
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

DIAGNOSI

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Contractes registrats a Palma segons nivell d'estudis i sexe (mitjana anual). Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	210.824	107.062	51%	103.762	49%
Analfabetisme	12.743	7.044	55%	5.699	45%
Educació primària	14.324	7.227	50%	7.097	50%
1r enseny. secundari	111.238	60.906	55%	50.332	45%
2n enseny. secundari	50.657	23.474	46%	27.183	54%
FP superior	4.828	1.975	41%	2.853	59%
Ensenyament universitari	17.034	6.436	38%	10.598	62%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

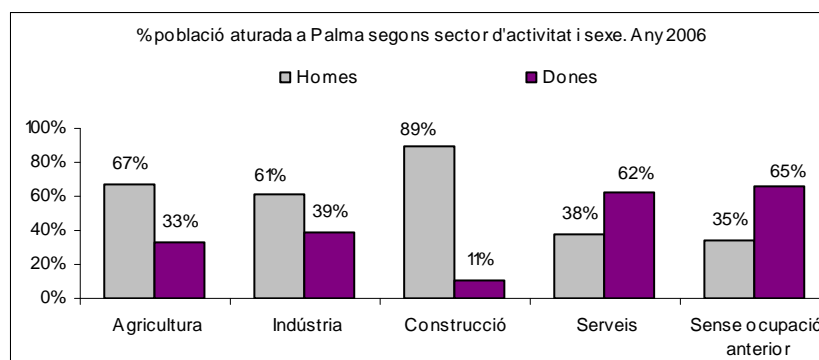
4.1.2. Atur: dades estadístiques

Població aturada per trams d'edat i sexe de Palma (mitjana anual) Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	14.492	6.567	45%	7.925	55%
<20	572	306	53%	266	47%
20-24	1.389	676	49%	713	51%
25-29	2.089	950	45%	1.140	55%
30-34	2.218	935	42%	1.284	58%
35-39	1.802	746	41%	1.056	59%
40-44	1.460	613	42%	847	58%
45-49	1.251	530	42%	721	58%
50-54	1.252	531	42%	720	58%
55-59	1.379	675	49%	705	51%
>59	1.081	607	56%	474	44%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria

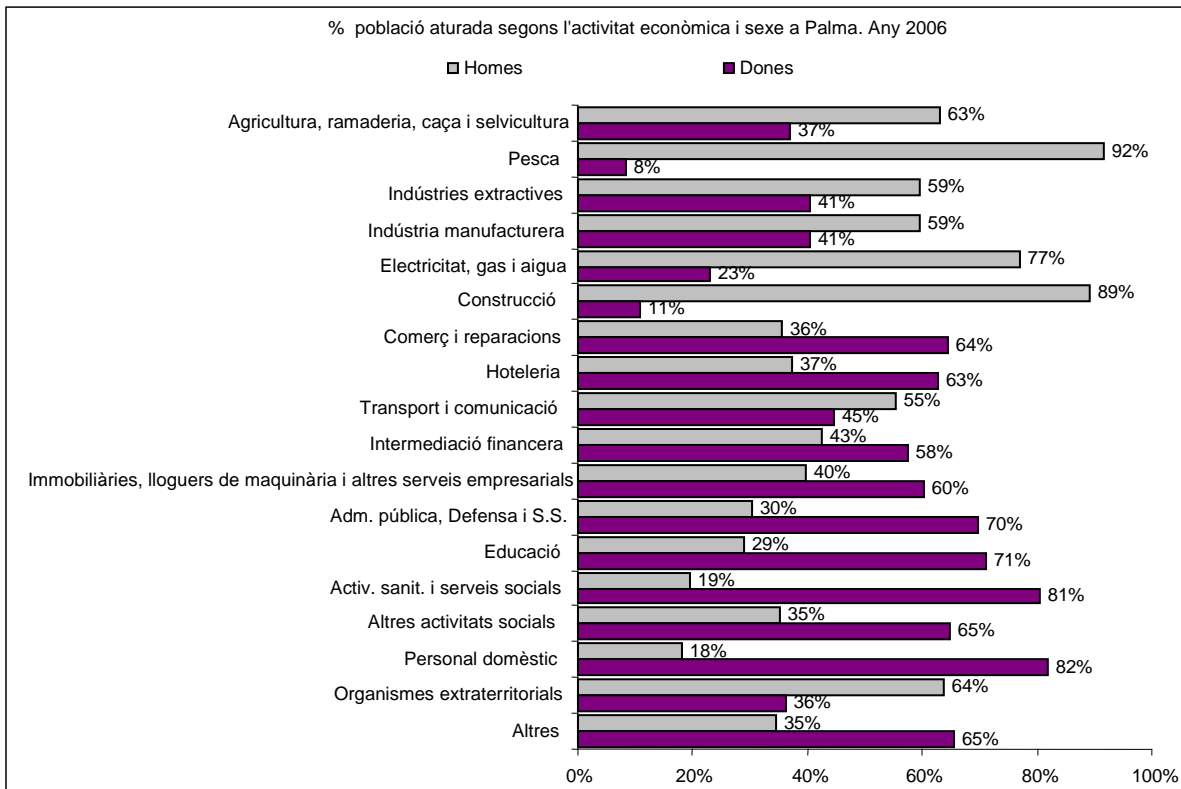
Població aturada de Palma segons continent de nacionalitat (mitjana anual). Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	14.492	6.567	45%	7.925	55%
Espanyola	12.032	5.344	44%	6.688	56%
Estrangera	2.460	1.223	50%	1.237	50%
UE-25	655	279	43%	376	57%
Extracomunitària	1.805	944	52%	861	48%
Resta d'Europa	192	90	47%	102	53%
Amèrica Llatina	1.022	433	42%	589	58%
Àsia	53	30	57%	23	43%
Àfrica	529	386	73%	143	27%
Altres	9	5	52%	4	48%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

DIAGNOSI

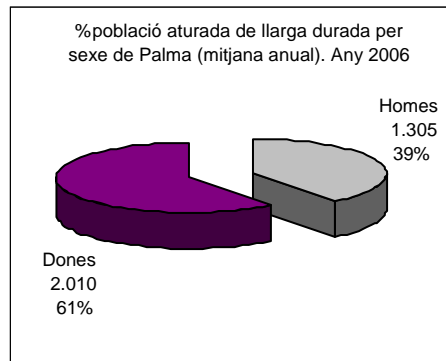

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

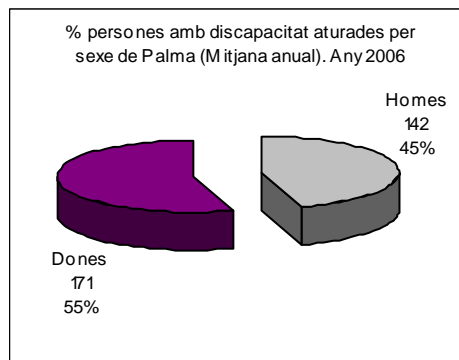
Població aturada de Palma segons nivell d'estudis i sexe (mitjana anual). Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	14.492	6.567	45%	7.925	55%
Analfabets	56	32	57%	24	43%
Educació primària	1.868	939	50%	929	50%
1r enseny. secundari	9.059	4.294	47%	4.765	53%
2n enseny. secundari	2.327	876	38%	1.451	62%
Altres enseny. amb batxillerat	5	2	46%	3	54%
Prog. FP sense títol	16	8	49%	8	51%
Prog. FP amb títol/1a etapa	7	2	26%	5	74%
Prog. FP amb títol/2a etapa	1	0	0%	1	100%
FP superior	332	118	35%	214	65%
Ensenyament universitari	809	292	36%	517	64%
Enseny. univers. 3r cicle	7	4	66%	2	34%
Espec. professional	5	1	11%	5	89%
Sense assignar	0	0	0%	0	100%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

DIAGNOSI

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

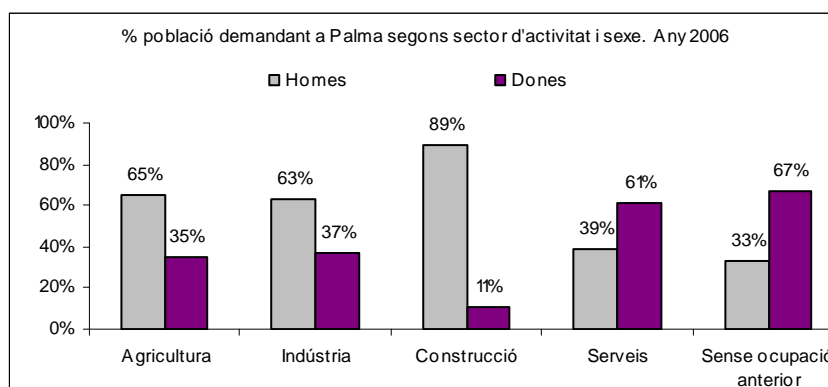
4.1.3. Demandants de treball: dades estadístiques

Població demandant per trams d'edat i sexe de Palma (mitjana anual). Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	20.637	9.417	46%	11.220	54%
<20	666	346	52%	319	48%
20-24	1.861	876	47%	985	53%
25-29	2.833	1.260	44%	1.573	56%
30-34	2.983	1.270	43%	1.713	57%
35-39	2.480	1.031	42%	1.449	58%
40-44	2.074	867	42%	1.207	58%
45-49	1.823	764	42%	1.059	58%
50-54	1.841	826	45%	1.016	55%
55-59	2.156	1.129	52%	1.027	48%
>59	1.551	882	57%	669	43%
Altres	369	166	45%	202	55%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

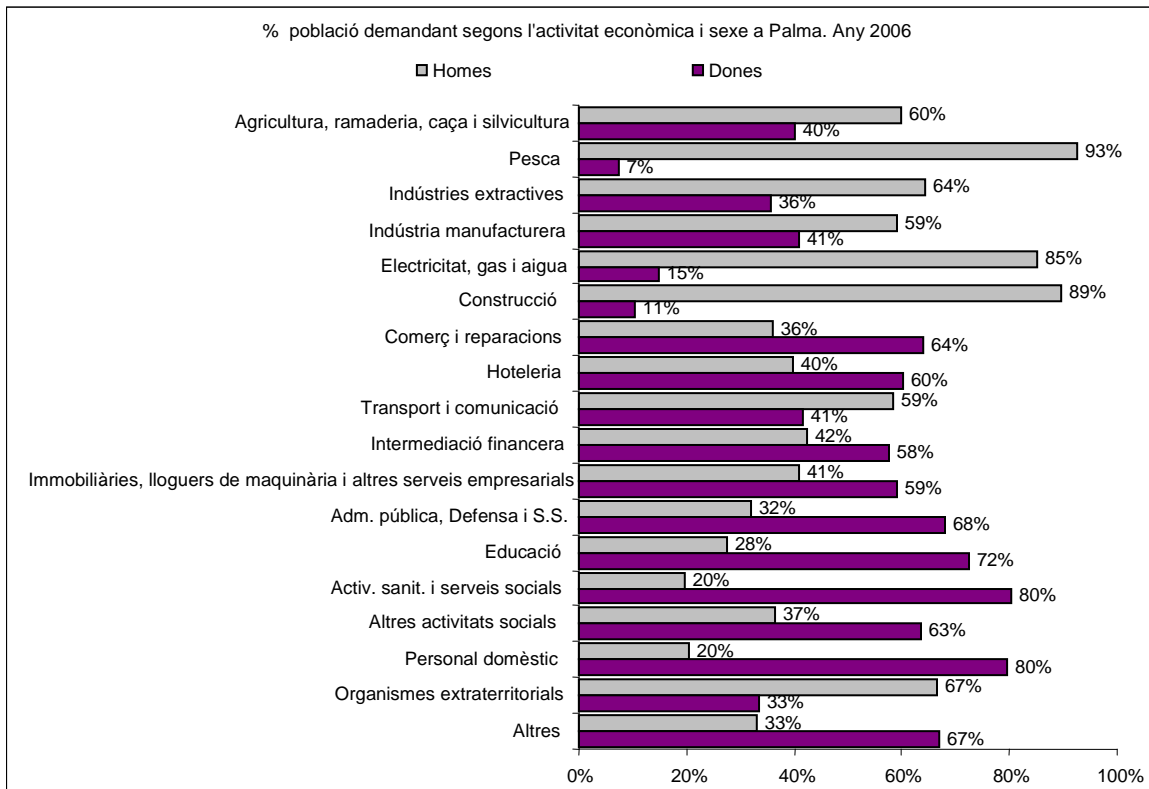
Població demandant de Palma segons continent de nacionalitat (Mitjana anual). Anys 2005-2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	20.637	9.418	46%	11.220	54%
Espanyola	17.380	7.855	45%	9.525	55%
Estrangera	3.257	1.563	48%	1.695	52%
UE-25	838	357	43%	481	57%
Extracomunitària	2.419	1.206	50%	1.213	50%
Resta d'Europa	256	113	44%	143	56%
Amèrica Llatina	1.403	551	39%	852	61%
Àsia	75	45	60%	30	40%
Àfrica	672	490	73%	183	27%
Altres	12	7	57%	5	43%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

DIAGNOSI

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

Persones demandants de Palma segons nivell d'estudis i sexe (mitjana anual). Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	20.637	9.418	46%	11.220	54%
Analfabets/tes	75	41	54%	34	46%
Educació primària	2.403	1.175	49%	1.228	51%
1r enseny. secundari	12.636	6.095	48%	6.541	52%
2n enseny. secundari	3.480	1.380	40%	2.100	60%
Altres enseny. amb batxillerat	8	3	37%	5	63%
Prog. FP sense títol	21	10	48%	11	52%
Prog. FP amb títol/1a etapa	8	2	24%	6	76%
Prog. PF. tit./2a etapa	1	0	0%	1	100%
FP superior	524	197	38%	327	62%
Ensenyament universitari	1.466	509	35%	957	65%
E. univers. 3r cicle	7	5	64%	3	36%
Espec. professional	9	1	15%	8	85%
Sense assignar	0	0	0%	0	100%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

DIAGNOSI

Rànquing de les 20 ocupacions més demandades a Palma per sexe. Any 2006					
	Total	Homes	% homes	Dones	% dones
Total	20.637	9.418	46%	11.219	54%
Treballador/a administratiu, en general	2.291	554	24%	1.737	76%
Dependent/a de comerç, en general	2.101	201	10%	1.900	90%
Cambrer/a, en general	1.361	738	54%	623	46%
Dona/mosso neteja, netejador/a en general	1.233	108	9%	1.125	91%
Cambrer/camblera de pisos (hoteleria)	710	12	2%	698	98%
Paleta	671	664	99%	6	1%
Cuiner/a, en general	597	321	54%	276	46%
Peó en la construcció d'edificis	531	500	94%	31	6%
Peó de la indústria manufacturera, en general	330	234	71%	96	29%
Mosso càrrega/descàrrega, magatzem	304	285	94%	19	6%
Recepcionista d'hotel	274	137	50%	136	50%
Caixer/a de comerç	224	18	8%	206	92%
Conductor/a de furgoneta fins a 3,5 t.	219	212	96%	8	4%
Empleada de la llar	185	27	14%	158	86%
Marmitó de cuina	182	77	42%	105	58%
Reposador/a d'hipermercat	170	106	62%	64	38%
Jardiner/a, en general	162	139	86%	23	14%
Cuidadora de guarderia infantil	161	4	2%	158	98%
Operador/a de central telefònica	160	36	23%	124	77%
Auxiliar de clínica	159	13	8%	146	92%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades de la Conselleria de Treball

4.2. CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR I LABORAL

- Un estudi realitzat a 7 barris de Palma mostra que el rol que prenen les dones de cuidadores de la llar els dificulta la promoció al treball:²⁴
  - Aquesta acceptació de rols es veu reflectida a la balança de motius d'elecció d'un treball. D'entrada, una tercera part de les dones considera que és bastant o molt difícil trobar una feina després de ser mares.
  - Les dones donen més importància a la conciliació de la vida laboral i familiar que els homes. En canvi, les dones s'interessen menys pel fet que el lloc de treball ofereixi oportunitats de desenvolupament professional.²⁵
  - La conciliació de la vida familiar i laboral és difícil, ja que només un 16% de les empreses disposa d'un pla especial o mesures per facilitar la conciliació.
  - Les mesures més utilitzades per les dones que en poden gaudir són l'elecció lliure de torns (58%), la reducció de la jornada (59%) i la flexibilitat d'horaris (57%).
  - En la percepció dels rols de gènere, conviuen alhora idees igualitàries amb l'acceptació del rol de cuidadora de la llar: si per una banda es mostren molt d'acord que "la dona i l'home han de treballar i repartir per igual les responsabilitats domèstiques i familiars; per l'altra, 4 de cada 10 dones es mostren d'acord que, finalment, "la dona ha de treballar menys hores que l'home per poder ocupar-se de les responsabilitats familiars".
  - El treball reproductiu recau principalment sobre la dona. Si es fa una distinció entre mares actives i no actives, la asimetria en els usos dels temps es manté, si bé s'observa un major suport de la parella en el cas de les mares actives.
  - Les dones que continuen treballant, però, acaben realitzant una doble jornada laboral en la qual domina el treball reproductiu sobre el productiu, als quals dediquen un 66% i un 25% respectivament.
  - Un 45% de les dones no ocupa cap activitat laboral remunerada fora de la llar. Els principals motius d'abandonament del mercat laboral estan molt relacionats amb la perpetuació dels rols de gènere tradicionals:
    - Tenir cura dels infants petits (52%)
    - Econòmicament, no ho necessiten (20%)
    - Dificultats per a la conciliació (15%)
    - El marit/parella prefereix que es quedi a casa (15%)

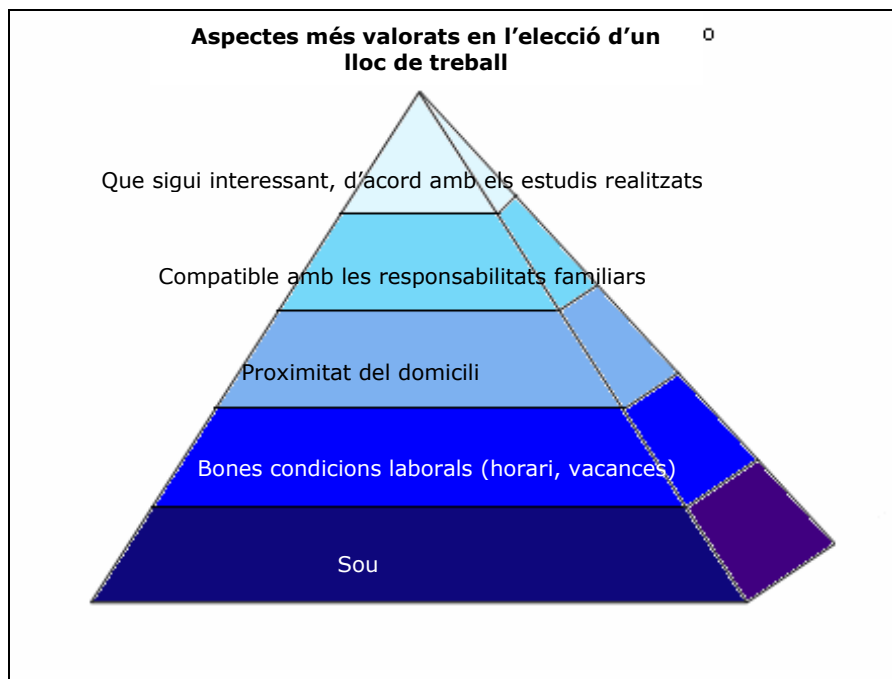
²⁴ Estudi *Articulación de los servicios de proximidad con los servicios de transporte*. AC Nielsen per a IMFOF. Ajuntament de Palma. 2007. Dades obtingudes a partir de 849 enquestes realitzades als barris la Soledat Sud, Polígon de Llevant, s'Arenal, Can Pastilla, el Terreno, es Coll d'en Rabassa i Son Ferriol.

²⁵ Estudi *Fundación BBVA sobre actitudes sociales de los españoles*, juliol 2007.

- Un 74% de les dones que no treballen actualment sí ho havien fet amb anterioritat. Els motius d'abandonament van ser la cura dels infants, el naixement del primer fill i l'acabament del contracte de treball. En l'actualitat es mostren indiferents front a la possibilitat de tenir una feina remunerada.
- Només un 17% es troba actualment en situació de recerca activa de feina.
- Un 23,5% de les dones està rebent alguna ajuda econòmica, principalment prestació econòmica per fill/la menor de 3 anys (14%) o per la compra de llibres (7,4%).
- Crida l'atenció l'escàs grau de coneixement que es té d'aquestes ajudes. Just quatre tipus (ajuda econòmica per a pagament de menjador, pagament d'escoleta, compra de llibres i, especialment, la prestació econòmica per fill/la menor de 3 anys) són conegudes per una o dues dones de cada cinc.
- Quan es pregunta a les dones quines són les seves demandes per aconseguir una millor conciliació de la vida familiar i laboral, les respostes sorprenen: el més comú és la demanda de parcs infantils (34,5%). No es fa cap menció als plans de conciliació a les empreses, així com tampoc a una assumpció equitativa dels rols de gènere. Aquests resultats haurien de portar a reflexionar sobre el grau d'efectivitat de les actuals mesures de conciliació.

4.2.1. Aspectes prioritzats a l'hora d'elegir una feina

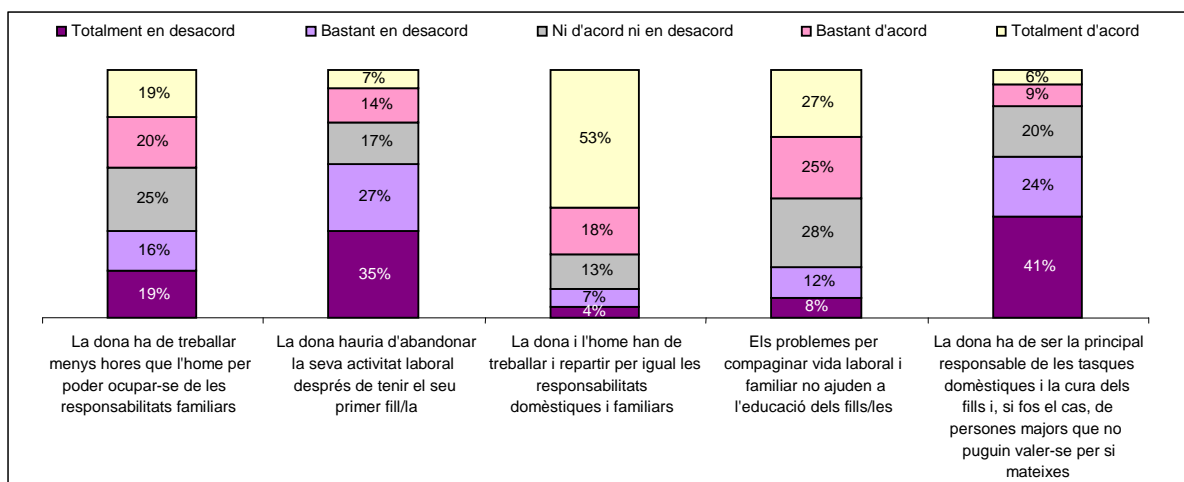

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

Aspectes importants d'una feina		
	Homes	Dones
Que ofereixi un contracte fix	72%	72%
Que permeti conciliar la vida laboral i familiar	61%	69%
Que ofereixi oportunitats de desenvolupament professional	58%	54%
Que sigui creatiu	29%	26%

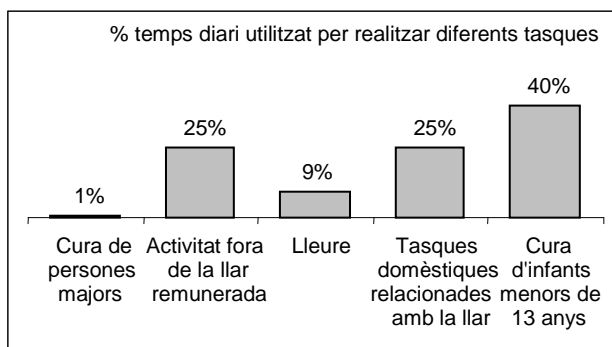
Font: Fundación BBVA sobre actitudes sociales de los españoles, juliol 2007

4.2.2. Percepció de rols masculins i femenins

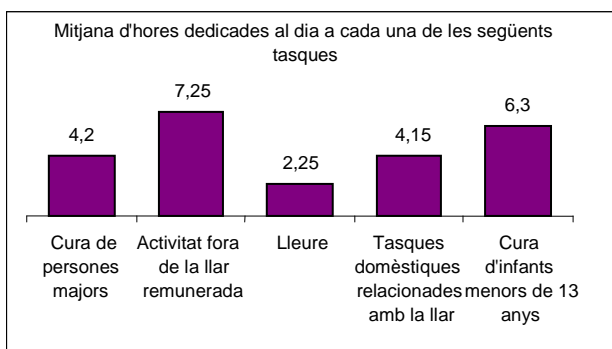

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

4.2.3. Usos del temps

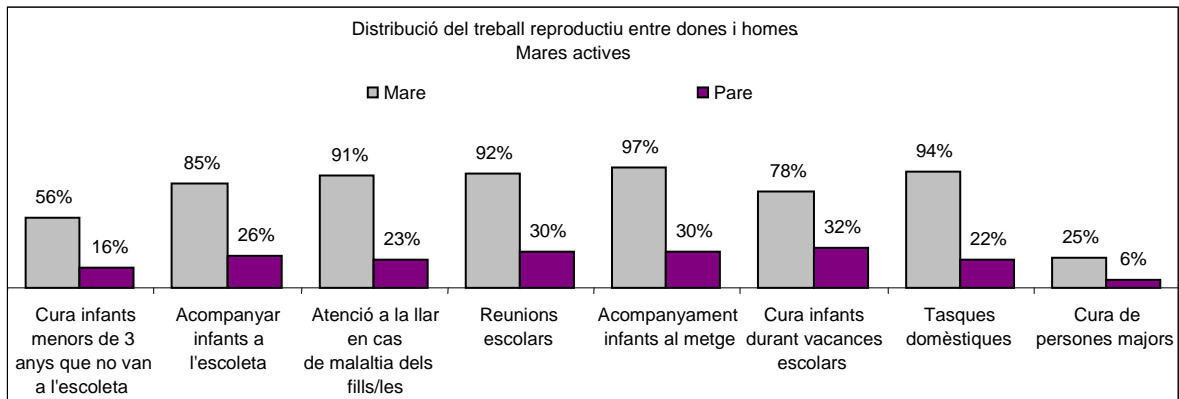

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

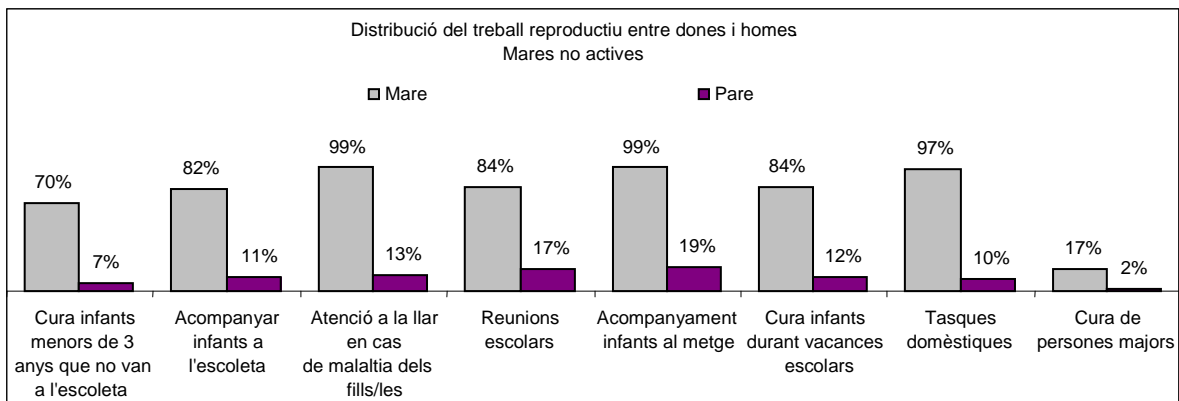

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

4.2.4. Distribució treball productiu i reproductiu

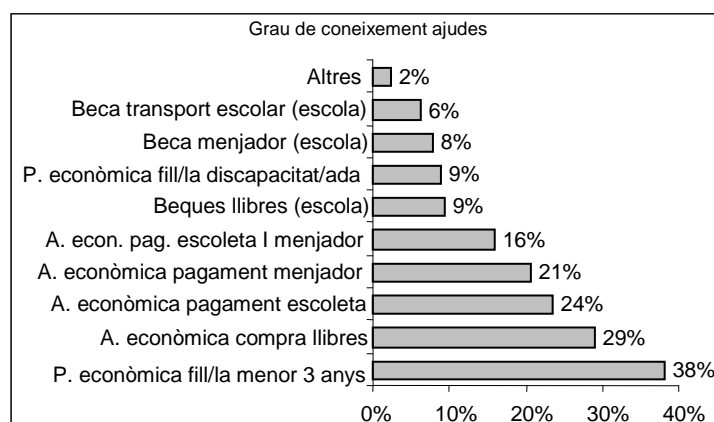

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

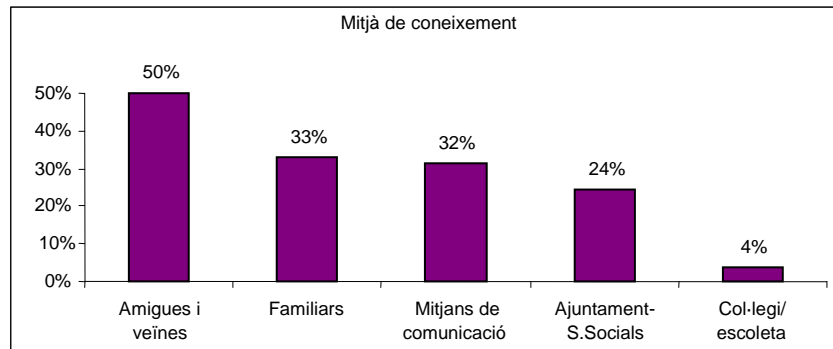
Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

4.2.5. Coneixement dels ajuts per a la conciliació de vida laboral, personal i familiar

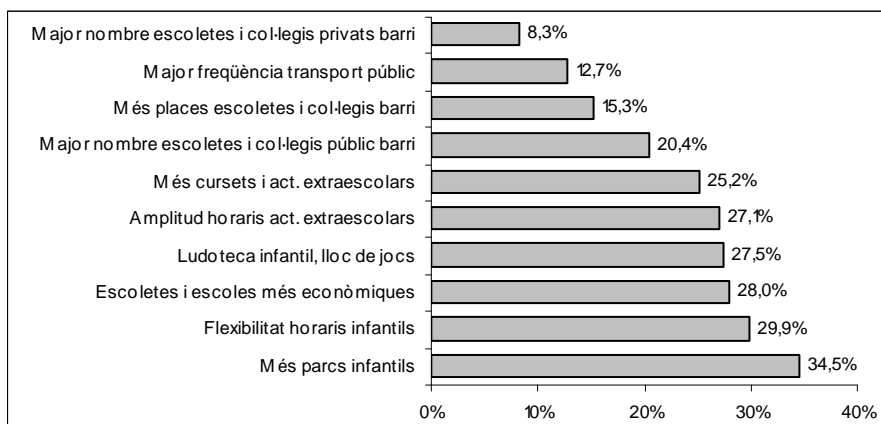
Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

DIAGNOSI

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

4.2.6. Demandes per a l'assoliment d'una conciliació real

Font: AC Nielsen per a IMFOF, 2006

5. VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

Denúncies i agressions

- El 2006, a les Illes Balears es registraren 2.524 denúncies de dones per maltractaments executats per la parella o exparella.²⁶ Els homes de les Illes Balears realitzaren un total de 428 denúncies, quasi sis vegades menys que les dones.
- La cara més dramàtica de la violència de gènere queda recollida en les estadístiques de dones mortes. Durant l'any 2006, a l'Estat espanyol moriren 68 dones a mans de la seva parella o exparella. Tres d'elles eren de les Illes Balears.

Mesures de protecció

- Els 2.249 casos resolts generaren un total de 856 mesures de protecció, 765 d'elles de natura penal i les 91 restants, de natura civil. D'entre les mesures penals, una tercera part corresponen a mesures d'allunyament i una altra tercera part, a prohibició de comunicació. Per altra banda, les mesures de natura civil se centren en la prestació d'aliments, suspensió de guàrdia i custòdia i atribució de l'habitatge.
- A més a més de les mesures anteriors, a Palma es dictaren un total de 442 ordres de protecció. En una majoria de casos, la víctima ha estat una dona espanyola major d'edat (68%) i la persona denunciada, un home espanyol (75%). Els percentatges són similars en els tres àmbits comparats.
- Quant a la relació de parentesc, en el 17% dels casos es tractava del cònjuge; en el 12%, de l'excònjuge; en el 36%, d'una relació afectiva; i en el 34% dels casos restants, d'una exrelació afectiva. En definitiva, quasi la meitat de les vegades es tracta de relacions que ja han arribat a la seva fi.
- Entre les persones denunciades finalment condemnades, tant a Palma com a la comunitat autònoma, pràcticament totes han estat homes. Un 13% d'ells han estat absolts. D'entre els condemnats, el 63% eren de nacionalitat espanyola.

Segons es desprèn de les dades oferides pel **Servei Municipal d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere** per al període 2006-2007:²⁷

- El perfil de les persones ateses fou el d'una dona de nacionalitat espanyola de 36 anys, desocupada i amb menors o altres persones al seu càrrec.
- Pel que fa al suport familiar, si bé durant 2006 només el 17% va declarar no comptar amb el suport

²⁶ Des del gener de 2004, s'incorporen nous tipus delictius, a partir de les modificacions legals aprovades durant l'any 2003. Així, s'afegeixen els delictes de "mutilació genital" i "sostracció de menors". D'altra banda, la nova redacció de l'art. 153 lleva l'habitualitat als "maltractaments", que es dona al 173, i passa a tipificar-se com "maltractaments habituals a l'àmbit familiar". Per últim, el delictes de "coacció a la prostitució" amplia el seu àmbit, en passar a denominar-se "coacció/lucre sobre la prostitució". A més a més, bona part de les infraccions considerades, fins aquest moment, com a faltes, passen a tipificar-se com a delictes.

²⁷ Informe 2006 i 2007 *Programa de teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere* del Servei Municipal d'Atenció a Víctimes de Violència de Gènere de l'Ajuntament de Palma.

de la seva família, aquest percentatge augmentà el 2007 fins al 52%.

- El tipus de violència que amb més freqüència han patit les dones ateses ha estat la violència psicològica (fins a un 98% l'any 2006), seguida de la violència física. Cal destacar l'important augment del nombre de dones que han patit violència de tipus social (un 25% durant 2007).
- Quant a l'agressor, la majoria presenten algun tipus d'addicció (un 69% per a l'any 2006 i un 62% per al 2007). El més comú és el consum habitual d'alcohol, seguit de la cocaïna.

5.1. Denúncies: dades estadístiques

Denúncies per maltractaments executats per la parella o exparella a Illes Balears (delictes + faltes)			
	Total	Homes	Dones
2002	1.605	254	1.351
2003	2.023	317	1.706
2004	2.486	350	2.136
2005	2.669	391	2.278
2006	2.952	428	2.524

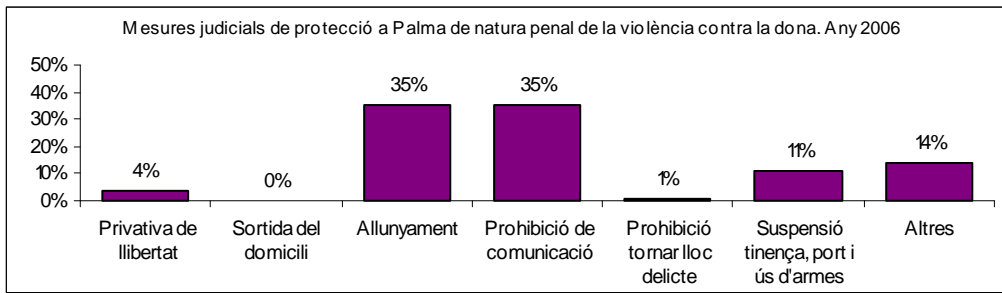
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

5.2. Mesures judicials: dades estadístiques

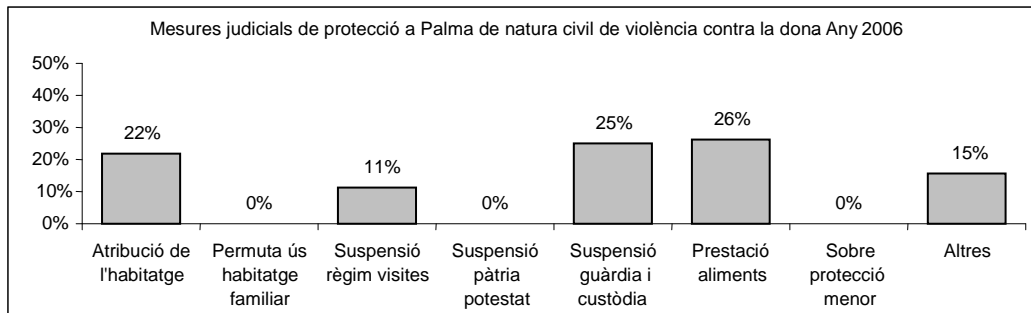
Mesures judicials de protecció de natura penal de la violència contra la dona. Any 2006	
	Palma
Total natura penal	765
Privativa de llibertat	27
Sortida del domicili	0
Allunyament	270
Prohibició de comunicació	270
Prohibició de tornar al lloc del delictes	4
Suspensió tinença, ús	87
Altres	107
Total natura civil	91
Atribució de l'habitatge	20
Permuta ús habitatge familiar	0
Suspensió règim visites	10
Suspensió pàtria potestat	0
Suspensió guàrdia i custòdia	23
Prestació aliments	24
Sobre protecció menor	0
Altres	14

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

DIAGNOSI

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

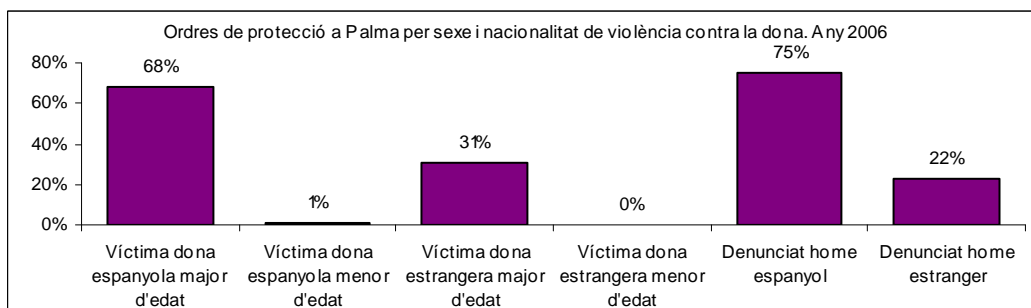

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

5.3. Ordres de protecció: dades estadístiques

Ordres de protecció per sexe i nacionalitat de violència contra la dona. Any 2006	
	Palma
Total	442
Víctima dona espanyola major d'edat	302
Víctima dona espanyola menor d'edat	4
Víctima dona estrangera major d'edat	136
Víctima dona estrangera menor d'edat	0
Denunciat home espanyol	331
Denunciat home estranger	99

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

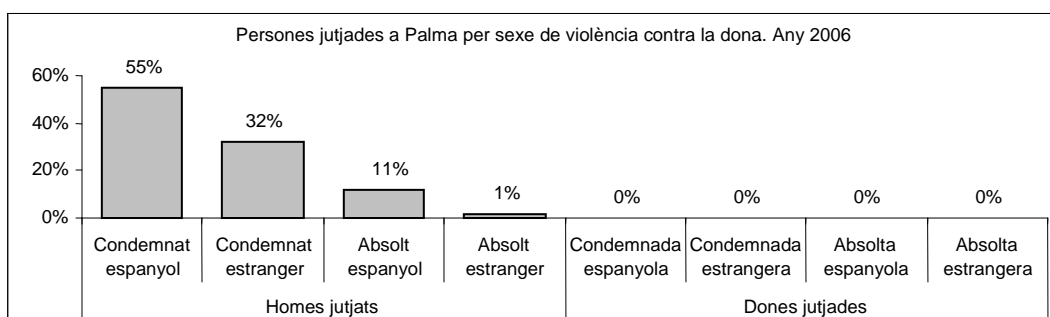

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

5.4. Persones jutjades per violència: dades estadístiques

Persones jutjades per sexe de violència contra la dona Any 2006	
	Palma
Total persones jutjades	214
Condemnat espanyol	119
Condemnat estranger	68
Absolt espanyol	24
Absolt estranger	3
Homes jutjats	210
Condemnat espanyol	116
Condemnat estranger	67
Absolt espanyol	24
Absolt estranger	3
Dones jutjades	4
Condemnat espanyol	3
Condemnat estranger	1
Absolt espanyol	0
Absolt estranger	0

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

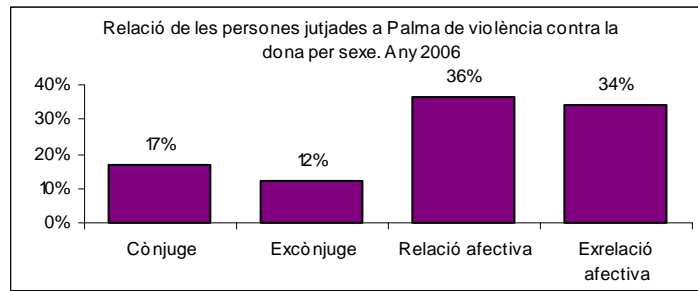
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

Relació de les persones jutjades per sexe de violència contra la dona. Any 2006	
	Palma
Relació	442
Cònjuge	75
Excònjuge	55
Relació afectiva	161
Exrelació afectiva	151

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

DIAGNOSI

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades del Consell General del Poder Judicial

6. FONTS UTILITZADES

Bona part de les dades provenen d'un estudi realitzat prèviament per l'Observatori, *Dades de gènere al municipi de Palma. Setembre de 2007*.

Les fonts utilitzades han estat molt diverses. Entre d'altres referències, citam les més importants:

Dades demogràfiques:

- Institut Nacional d'Estadística
- Padró municipal de l'Ajuntament de Palma

Igualtat d'Oportunitats

- Padró municipal de l'Ajuntament de Palma
- Conselleria d'Educació i Cultura. Informe *Curso 2004-05. Las cifras de la educación en España. Estadísticas e indicadores*.
- Institut Nacional d'Estadística. Enquesta de *Tecnologies de la Informació a les Llars*
- Universitat de les Illes Balears
- Ib-Salut
- Ministeri de Salut i Consum a partir de l'IBAE
- Comissió Mixta dels Drets de la Dona i de la Igualtat d'Oportunitats. Corts Generals
- *Sexe en venda a Mallorca. La prostitució femenina a Mallorca*. Leonard Muntaner, Editor. 2006
- Elaboració pròpia

Treball en condicions d'igualtat:

- SOIB. Conselleria de Treball i Formació
- Institut Nacional d'Estadística. *Enquesta d'Estructura Salarial*
- Ministeri de Treball i Afers Socials.
- Centre d'Estudis i Programes Laborals de la Conselleria de Treball i Formació. Informe *Salut Laboral. Perfil 2006*
- *Baròmetre Gadeso* de març de 2007
- Estudi *Articulación de los servicios de proximidad con el servicio de transporte*. AC Nielsen per a IMFOF. Ajuntament de Palma. 2007
- Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials
- *Memòria de Secretaria 2005* i web de l'Ajuntament de Palma
- Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears
- Elaboració pròpia a partir de la informació publicada a les pàgines web de 31 entitats (empresarials, financeres, sindicats i mitjans de comunicació)
- Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB. *Tercer informe de situació*

Violència

- Institut de la Dona. Ministeri de Treball i Afers Socials
- Memòria 2006/07 del Servei Municipal d'Atenció a Víctimes de violència de gènere
- Consell General del Poder Judicial
- Institut Nacional d'Estadística

Quan ha estat necessari, s'ha indicat que les dades de les fonts originals han estat elaborades pel mateix Observatori Municipal de la Igualtat.

MARC NORMATIU

ÍNDEX

---

1. LÍNIA ESTRATÈGICA INSTITUCIONAL.....	63
1.1. INSTITUCIONAL.....	63
2. LÍNIA ESTRATÈGICA IGUALTAT D'OPORTUNITATS.....	68
2.1. SENSIBILITZACIÓ I INFORMACIÓ	68
2.2. PARTICIPACIÓ	70
2.3. EDUCACIÓ I FORMACIÓ	71
2.4. SALUT, CULTURA I QUALITAT DE VIDA.....	73
2.5. INCLUSIÓ	75
3. TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT	77
3.1. FOMENT DE L'OCUPACIÓ.....	77
3.2. CONCILIACIÓ DE LA VIDA LABORAL I FAMILIAR.....	79
4. VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES	85

MARC NORMATIU

LÍNIA ESTRATÈGICA	ÀMBIT	Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de dones i homes		Llei per a la dona		Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores		Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	
		Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques
INSTITUCIONAL	INSTITUCIONAL	Principis d'actuació de les administracions públiques (art 51)		Actuació administrativa general:	-Llenguatge no sexista (art 58) -Contractacions administrativa (art 65) -Adequació estadístiques (art 7) Subvencions (art 27)				
		Actuacions administratives generals:	-Llenguatge no sexista (art 14.11) - Transversalitat (art 15) -Nomenaments per els poders públics (art 16) -Adequació estadístiques (art 20) -Col·laboració entre administracions (art 21.2) -Accions de planificació equitativa del temps (art 22) Contractes Administració Pública (art 33) Subvencions públiques (art 35)	Actuacions a l'àmbit del personal de l'administració pública:	-Composició equilibrada (art 55) -Igualtat en l'accés i promoció interna (art 56) -Assetjament sexual o per raó de sexe (art 57) -Drets de conciliació (art 59) -Composició equilibrada de tribunals (art 60) -Pla de Formació del personal en igualtat (art 63) - Mesures de protecció violència de gènere (art 64)				
		Mesures d'igualtat en l'ocupació (de l' art 55 a l'art 64 , s'estableixen mesures per l'Administració General de l'Estat)	-Protocol d'assetjament sexual o per raó de sexe (art 62) - Avaluació sobre la igualtat en l'ocupació pública (art 63)						
IGUALTAT D'OPORTUNITATS	SENSIBILITZACIÓ I INFORMACIÓ	Actuació administrativa a l'àmbit dels mitjans de comunicació	-Acord autoregulació per part dels medis de comunicació de titularitat municipal (art 39) -Conducta	Actuació administrativa a l'àmbit dels mitjans de comunicació	-Foment de la Igualtat en els mitjans de comunicació (art 35). -Programació i valors constitucionals (art 36)				

MARC NORMATIU

LÍNIA ESTRATÈGICA	ÀMBIT	Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de dones i homes		Llei per a la dona		Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores		Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	
		Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques
			discriminatòria es considera il·lícita (art 41)	ó	-Us no sexista del llenguatge (art 39)				
	PARTICIPACIÓ	Actuació administrativa a l'àmbit de participació social	-Instruments de col·laboració (art 14.9) -Consell de Participació de la Dona (art 78.2)	Actuació administrativa a l'àmbit de participació social	- Promoure i facilitar la participació de les dones en moviments associatiu (art 51) -Participació de les dones en negociació col·lectiva (art 25). -Foment de la participació femenina (art 34).				
	EDUCACIÓ I FORMACIÓ	Actuació administrativa a l'àmbit de l'educació	Eliminació de continguts sexistes i cooperació amb altres administracions educatives (art 24)	Actuació administrativa a l'àmbit de l'educació	Mesures a tenir en compte per les diferents A.públiques (art 9 i 10)				
Actuació administrativa a l'àmbit de la informació				- Accés a noves tecnologies (art 32) -Campanyes d'informació i d'igualtat per a dones amb discapacitat (art 33)					
	SALUT, CULTURA I QUALITAT DE VIDA	Actuacions a l'àmbit de les Polítiques urbanes, d'ordenació territorial i vivenda	- Afavoriment de l'accés en condicions d'igualtat als diferents serveis i infraestructures (art 31)	Actuació administrativa a l'àmbit de la salut	- Mesures d'acció positiva per promoure i protegir la salut de les dones (art 49.1) - Desenv i foment de la informació sobre els trastorns alimentaris (art 49.3)				
Actuacions administratives a l'àmbit de la salut		-Integració activa del ppi d'igualtat de tracte (art 27)							
Actuació administrativa a l'àmbit del lleure		-Incorporació als programes públics de desenvolupament de l'esport del	Actuació administrativa a l'àmbit	-Igualtat en l'accés al lleure i a l'esport (art 50.1)					

MARC NORMATIU

LÍNIA ESTRATÈGICA	ÀMBIT	Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de dones i homes		Llei per a la dona		Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores		Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	
		Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques
		i esport	ppi d'igualtat (art 29) - Adopció d'iniciatives. - Polítiques actives d'ajuda a la creació i producció artística d'autoria femenina - Promoció de la presència equilibrada - Representació equilibrada dels diferents òrgans consultius (art 26)	del lleure i esport	- Foment i facilitar a les dones l'accés a activitats de lleure (art 50.2)				
	INCLUSIO	Actuació administrativa a l'àmbit de la inclusió social	- Consideració de les singulars dificultats de les dones de col·lectius especials com a criteri general d'actuació dels poders públics (art 14.6)	Actuació administrativa a l'àmbit de la inclusió social	- Especial consideració de les dones en situació d'exclusió social o de risc en les mesures d'inclusió social (art 17 i art 18)				
	POLITICA DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT	Política espanyola per al desenvolupament	Totes les polítiques, plans, documents de planificació, han de incloure el principi d'igualtat (art 32)	Actuació administrativa a l'àmbit de la família i igualtat	- Pla integral de suport a les famílies (art 29) - Atenció a les persones dependents (art 30) - Feminització de la pobresa (art 31)				
TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT	FOMENT DE L'OCUPACIÓ	Actuació administrativa a l'àmbit laboral	- Programa de Millora de l'ocupabilitat de les dones (art 42) - Promoció de la Igualtat en la negociació col·lectiva (art 43) - Plans d'Igualtat a les Empreses (art 45-49)	Actuació administrativa a l'àmbit de foment de l'ocupació.	- Accés a l'ocupació en condicions d'igualtat (art 14) - Incorporar mesures d'igualtat a plans o instruments d'ocupació (art 15.1 i 15.2) - Establir i activar programes integrals (art 15.3) - Dones amb				

MARC NORMATIU

LÍNIA ESTRATÈGICA	ÀMBIT	Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de dones i homes		Llei per a la dona		Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores		Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	
		Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques
				Actuacions administratives en relació a les empreses	discapacitat (art 18) -Plans d'igualtat a les empreses (art 16) -Foment a la creació i millora d'empreses (art 19). -Igualtat en la negociació col·lectiva (art 25)				
	CONCILIACIÓ DE LA VIDA LABORAL I FAMILIAR	Actuació administrativa a l'àmbit de la conciliació	- Protecció de la maternitat (art 14.7) -Establiment de mesures i foment de la corresponsabilitat (art 14.8) -Drets de la conciliació de la vida personal, familiar i laboral (art 44)	Actuació administrativa a l'àmbit de la conciliació	-Dret a la maternitat (art3) -Drets de conciliació (art 58)	Actuacions administratives a l'àmbit de la conciliació	- Permisos retribuït (art 1) - Reducció de jornada per motius familiars (art 2). - Suspensió del contracte per maternitat, risc durant l'embaràs, adopció o acolliment (art 3) - Excedència per tenir cura dels familiars (art 4) - Suspensió amb reserva de lloc de treball (art 5) - Suspensió amb reserva de lloc de treball en el supòsit de risc durant l'embaràs (art 6) - Extinció del contracte de treball (art 7) Prevenició de riscos laborals (art 10)		
Mesures d'igualtat en l'ocupació		- Establiment mesures a l'Administració General de l'Estat. (de l' art 55 a l'art 64): Permisos i beneficis de protecció a la maternitat i la conciliació Conciliació i provisió de llocs de treball Accions positives en activitats de formació Formació per a la igualtat	Mesures d'igualtat en l'ocupació	-Flexibilitat horaris, teletreball i treball a domicili (art 21) -Assejament sexual i moral contra les dones (art 24 i 57) -Promoció de l'ampliació de xarxa escolars infantils(art 20)	Actuacions administratives en l'àmbit de la Funció Pública				
VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES	PREVENCIÓ / SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ	Actuació administrativa a l'àmbit de la violència contra les dones	- Mesures necessàries per a l'eradicació de la violència de gènere, la violència familiar i totes les formes d'assetjament	Actuació administrativa a l'àmbit de la violència	Mesures de prevenció de la violència contra les dones (art 40) - L'assetjament sexual			Actuació administrativa a l'àmbit de la comunicació	- Protecció i salvaguarda de conductes afavoridores de sdesigualtat per part de les administracions

MARC NORMATIU

LÍNIA ESTRATÈGICA	ÀMBIT	Llei Orgànica per a la Igualtat efectiva de dones i homes		Llei per a la dona		Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores		Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere	
		Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques	Actuacions genèriques	Actuacions específiques
			sexual i per raó de sexe com a criteri general d'actuació dels poders públics (art 14.5) - Protocol d'actuació davant assetjament sexual i per raó de sexe (art 62)	contra les dones	i moral (art 57)				públiques (art 13.1) - Promoció d'acords d'autoregulació (art 13.2)
	INFORMACIÓ, ATENCIÓ I SUPORT	Actuació administrativa a l'àmbit de la informació i suport		Actuació administrativa a l'àmbit de la informació i suport	- Assistència a les víctimes i violència de gènere (art 41) - Centres sanitaris (art 46) - Reeducació de les persones agressores (art 48)			Actuació administrativa a l'àmbit social (suport, protecció i acollida)	- Dret a serveis socials d'atenció d'emergència, de recolzament, d'acollida i de recuperació integral (art 19.1) - Atenció multidisciplinària (art 19.2) - Assistència social integral a menors (art 19.5)
	PROTECCIÓ I ACOLLIDA			Actuació administrativa a l'àmbit de la protecció i acollida	- Prestacions per a habitatges (art 44) - Protecció a les víctimes de maltractament (art 45)				

1. LÍNIA ESTRATÈGICA INSTITUCIONAL

1.1. INSTITUCIONAL

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

Actuacions a l'àmbit del personal

Les administracions Públiques hauran de: (art 51)

- Remoure obstacles de discriminació per oferir condicions d'igualtat tant en l'accés de treball públic com de desenvolupament de carrera professional
- Facilitar la conciliació personal, familiar i laboral
- Fomentar la formació en igualtat
- Promoure la presència equilibrada de dones i homes en òrgans de selecció i valoració
- Establir mesures efectives de protecció enfront assetjaments sexuals
- Establir mesures efectives per eliminar discriminació retributiva directa o indirecta
- Avaluar periòdicament l'efectivitat del principi d'igualtat en respectius àmbits d'actuació.

Actuació administrativa general

- Llenguatge no sexista: Els Poders Públics tindran com a criteri general d'actuació la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (art 14.11)
- Transversalitat del principi d'igualtat de tracte entre dones i homes: El principi d'igualtat de tracte i oportunitats entre les dones i homes informarà, amb caràcter transversal, l'actuació de tots els Poders Públics. Les Administracions Públiques ho integraran, de forma activa, en l'adopció i execució de les seves disposicions normatives, en la definició i pressupost de polítiques públiques en tots els àmbits i en el desenvolupament del conjunt de totes les seves activitats (art 15)
- Nomenaments realitzats per els Poders Públics. Procurar atendre el principi de presència equilibrada en els nomenaments i designacions dels càrrecs de responsabilitat (art 16)
- L'Adequació de les estadístiques (art 20). Per fer efectives les disposicions de la llei d'igualtat i garantir la integració efectiva de la perspectiva de gènere en la seva activitat ordinària, els poders públics, en l'elaboració dels seus estudis i estadístiques hauran de:

- ✓ Incloure sistemàticament la variable de sexe a les estadístiques, enquestes i recollides de dades que duguin a terme.
- ✓ Establir i incloure en les operacions estadístiques, nous indicadors que possibilitin un millor coneixement de les diferències en els valors, rols, situacions, condicions, aspiracions i necessitats de dones i homes, la seva manifestació i interacció en la realitat que es vagi a analitzar.
- ✓ Dissenyar i introduir els indicadors i mecanismes necessaris que permetin el coneixement de la incidència d'altres variables que resultin generadores de situacions de discriminació múltiple en els diferents àmbits d'intervenció
- ✓ Realitzar mostres suficientment àmplies perquè les variables incloses puguin ser explotades i analitzades en funció de la variable sexe.
- ✓ Explotar les dades de forma que es puguin conèixer les diferents situacions, condicions, aspiracions i necessitats de dones i homes en els diferents àmbits d'intervenció
- ✓ Revisar, i adequar les definicions estadístiques existents amb l'objecte de contribuir al reconeixement i valoració del treball de les dones i evitar l'estereotip negatiu de determinats col·lectius de dones.

- Col·laboració entre les administracions públiques: Les Entitats locals han d'integrar el dret d'igualtat en l'exercici de les seves competències i col·laborar, a aquest efecte, amb la resta de les administracions públiques (art 21.2).

- Accions de planificació equitativa dels temps: Amb la finalitat d'avançar cap a un repartiment equitatiu dels temps entre dones i homes, les corporacions locals poden establir plans municipals d'organització del temps a la ciutat. Sense perjudici de les competències de les comunitats autònomes, l'Estat pot prestar assistència tècnica per a l'elaboració d'aquests plans (art 22)

- Contractes de l'administració pública. Els òrgans de contractació podran establir condicions especials amb el fi de promoure la igualtat entre dones i homes en el mercat de treball (art 33)

- Subvencions públiques. Per raó de l'existència d'una situació de desigualtat, les bases reguladores de les corresponents subvencions poden incloure la valoració d'actuacions d'efectiva consecució de la igualtat per part de les entitats sol·licitants. (art 35).

Mesures d'igualtat en l'ocupació (de l'art 55 a l'art 64, s'estableixen mesures per l'Administració General de l'Estat)

- Protocol d'actuació davant l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe: Per a la prevenció de l'assetjament per raó de sexe, les administracions públiques han de negociar amb la representació legal de

les treballadores i treballadors d'un protocol d'actuació que ha d'incloure, com a mínim, els principis següents (art 62):

- a) El compromís de l'Administració de prevenir i no tolerar l'assetjament sexual i per raó de sexe.
- b) La instrucció a tot el personal del deure de respectar la dignitat de les persones i el dret a la intimitat, així com la igualtat de tracte entre dones i homes.
- c) El tractament reservat de les denúncies de fets que puguin ser constitutius d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de sexe, sense perjudici del que estableix la normativa de règim disciplinari.
- d) La identificació de les persones responsables d'atendre els qui formulin una queixa o denúncia.

- Avaluació sobre la igualtat en l'ocupació pública: Tots els departaments Ministerials i els organismes públics han de remetre, almenys anualment, als ministeri de Treball i Afers Socials i d'Administracions Públiques, informació relativa a l'aplicació efectiva a cadascun d'aquests del principi d'igualtat enter dones i homes, amb especificació, mitjançant la desagregació per sexe de les dades, de la distribució de la plantilla, grup de titulació, nivell de complements de destinació i retribucions mitjanades del seu personal (art 63).

LLEI 12/2006, per a la Dona

Actuació administrativa general

- Llenguatge no sexista als textos administratius: Establir els mitjans necessaris perquè la redacció de qualsevol norma o text administratiu, respecti les normes relatives a la utilització d'un llenguatge no sexista (art 58).

- Foment de la igualtat en l'àmbit de la contractació administrativa. Es poden incloure en els plecs l'obligació de la persona titular del contracte d'aplicar mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a l'hora de fer la prestació (art 65)

- Plans d'Igualtat. Planificació de les actuacions.(art 6)

- Integració de a perspectiva de gènere en l'activitat ordinària, en l'elaboració d'estudis i estadístiques han de seguir les següents pautes (art 7):

- Incloure sistemàticament la variable de sexe en estadístiques, enquestes, i altres recollides de dades.
- Establir i incloure nous indicadors per possibilitar un coneixement millor de les diferències en els valors

- Dissenyar i introduir els indicadors i els mecanismes necessàries que permetin el coneixement de la incidència d'altres variables que resulten generadores de situacions de discriminació múltiple.
- Dur a terme mostres amples de les diferents variables
- Explotar les dades de manera que es puguin conèixer les diferents situacions, condicions i aspiracions i les necessitats de les dones i homes en els diversos àmbits d'intervenció.
- Revisar i adequar les definicions estadístiques existents.

- Subvencions. No poden ser beneficiàries de subvencions, bonificacions o de qualsevol tipus d'ajuda pública, les persones físiques o jurídiques sancionades o condemnades per resolució administrativa o sentència judicial fermes per discriminació salarial, assetjament moral o qualsevol tipus de tracte desigual, per raó de sexe (art. 27)

Actuacions a l'àmbit del personal de l'administració pública

- Foment de la composició equilibrada entre dones i homes del personal, mitjançant les mesures contingudes en aquest títol, les que estableixi la legislació sobre la funció pública i les que acordin els convenis col·lectius (art 55).

- Igualtat en l'accés i en la promoció interna. Establir plans plurianuals de formació amb la finalitat de promoure l'accés de les dones als llocs de feina i la promoció interna en la funció pública (art. 56)

- L'assetjament sexual i moral. Incorporar i aplicar en les relacions el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral d'acord amb la legislació vigent en la matèria (art 57).

- Drets de conciliació. Garantir que el personal al seu servei exerceixi els drets de conciliació, així es duran a terme campanyes de conscienciació que tendeixin a la valoració positiva del personal al seu servei (art 59)

- Composició equilibrada dels tribunals examinadors (art 60).

- Actuacions especials en casos de infrarepresentació. Si concorren mèrits iguals entre dos candidats i no hi ha motius no discriminatoris per preferir l'home, s'ha de seleccionar a la dona (art 61).

- Garanties de l'efectivitat de la igualtat retributiva (art 62)

- Pla de Formació del personal en igualtat. Incloure en els plans de formació continuada del seu personal continguts relatius a la igualtat a fi de difondre de manera sistemàtica els instruments i la normativa sobre la igualtat, per afavorir la sensibilització en aquesta matèria (art 63).

- Mesures de protecció contra la violència de gènere: Garantir a les dones víctimes de gènere l'exercici, entre d'altres, del dret a la reducció o a la reordenació del seu temps de feina, a la mobilitat geogràfica a l'excedència, en el temps que es determini a la legislació específica (art 64).

2. LÍNIA ESTRATÈGICA IGUALTAT D'OPORTUNITATS

2.1. SENSIBILITZACIÓ I INFORMACIÓ

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

Actuació administrativa a l'àmbit dels mitjans de comunicació

-Promoció de l'adopció per part dels medis de comunicació de titularitat municipal, d'acords de autoregulació que contribueixin al compliment de la legislació en matèria d'igualtat (art 39)

- La publicitat que comporti una conducta discriminatòria es considerarà il·lícita, de conformitat a allò previst a la legislació general de publicitat (art 41)

- Mesures a considerar:

- Adoptar mesures de conducta en els mitjans de comunicació locals sobre continguts i imatges no sexistes i per el tractament adequat de la violència contra les dones.
- Atendre a un ús no sexista del llenguatge en les campanyes d'àmbit local.
- Vigilància i denuncia de publicitat sexista en el territori
- Transmissió d'una programació amb imatges plurals i no estereotipades de les funcions de les dones i dels homes en la societat, que promogui la igualtat, la tolerància, el respecte, el rebuig a la violència

LLEI 12/2006, per a la Dona

Actuació administrativa a l'àmbit dels mitjans de comunicació

- Foment de la igualtat en els mitjans de comunicació: els mitjans subvencionats han de transmetre en la seva programació una imatge plural i no estereotipada de les funcions de les dones i dels homes en la societat (art. 35)

- Programació i valors constitucionals: s'ha de promoure la igualtat, la tolerància, el respecte, el rebuig a la violència, la dignitat de les persones i els valors constitucionals. Emissió de programes que tendeixin a eradicar totes les formes de violència de gènere i campanyes institucionals de sensibilització contra aquesta (art.36)

- Ús no sexista del llenguatge: vetllar per eradicar l'ús sexista del llenguatge en els mitjans subvencionats o participats, així com s'han de dur a terme campanyes de formació i informació del personal d'aquests mitjans (art.39)

2.2. PARTICIPACIÓ

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

- Instruments de col·laboració: EL foment d'instruments de col·laboració entre les diferents administracions públiques i els agents socials, les associacions de dones i altres entitats privades (art 14.9)

- Consell de Participació de la Dona: Es crea el Consell de Participació de la Dona com un òrgan col·legiat de consulta i assessorament, amb el fi essencial de servir de via per a la participació de les dones sen la consecució efectiva del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, i la lluita contra la discriminació per raó de sexe (art 78.1)

"Per Reglament, s'han d'establir el seu règim de funcionament, competències i composició..." (art 78.2)

LLEI 12/2006, per a la Dona

Actuació administrativa a l'àmbit de participació social

- Promoure i facilitar la participació de les dones en moviments associatiu. Constitució del Consell de la Dona, a fi d'afavorir l'associacionisme i la participació, i com a òrgan de consulta i assessorament en temes que puguin afectar a dones (art. 51)

Potenciar la participació de les dones en la negociació col·lectiva (art. 25)

- Foment de la participació femenina: promoure una major representació de les dones en llocs tècnics i de disseny de tecnologies de la informació i en programes que estimulin i eliminin obstacles per a la seva participació (art 34).

2.3. EDUCACIÓ I FORMACIÓ

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

Actuació administrativa a l'àmbit de l'educació

En les respectives competències, desenvoluparan les següents actuacions (art 24):

- Eliminació i rebuig dels comportaments i continguts sexistes i estereotips que suposin discriminació entre dones i homes, amb especial consideració, en els llibres de textos i matèries educatives
- Cooperació amb la resta de les Administracions educatives per el desenvolupament de projectes i programes dirigits a fomentar el coneixement i la difusió entre les persones de la comunitat educativa dels principis de coeducació

LLEI 12/2006, per a la Dona.

Actuació administrativa a l'àmbit de l'educació

Mesures a tenir en compte per les diferents administracions públiques (art. 9 i 10):

- Mesures per assegurar l'oferta d'ensenyament no reglat especialment per a les dones de les zones rurals.
- Promoció d'accions de formació, divulgació i foment per aconseguir la sensibilització de la comunitat escolar de les Illes Balears en la igualtat d'oportunitats.
- Amb la col·laboració d'associacions de pares i mares d'alumnes, promoure l'adopció de mesures per garantir l'ampliació de l'horari d'obertura dels centres públics (infantil i primària) per atendre les necessitats de les famílies a causa de l'horari laboral de la mare i el pare. Prioritzar les famílies monoparentals.
- A l'àmbit de les seves competències, subscriure convenis de col·laboració amb les universitats per fomentar la creació de càtedres i projectes docents d'investigació i innovació amb enfocament de gènere.

Actuació administrativa a l'àmbit de la societat de la informació

- Accés a les noves tecnologies: Promoure programes específics que involucrin les dones en la societat de la informació per mitja de programes formatius que permetin adquirir coneixements en el maneig de les noves tecnologies, adoptant mesures per eradicar les barreres que dificultin l'accés de les dones a la utilització dels diversos recursos de comunicació de la informació (art. 32)

MARC NORMATIU

- Campanyes d'informació i d'igualtat per a dones amb discapacitats: vetllar per la utilització dels mitjans adequats per fer arribar la informació a les dones amb discapacitat (art 33).

2.4. SALUT, CULTURA I QUALITAT DE VIDA

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

Actuacions a l'àmbit de les Polítiques urbanes, d'ordenació territorial i vivenda (art 31)

Es tindran en compte les necessitats dels diferents grups socials i afavoriran l'accés en condicions d'igualtat als distints serveis i infraestructures. Així la perspectiva de gènere s'ha de tenir en compte en el disseny de la ciutat, en les polítiques urbanes, en la definició i execució del planejament urbanístic.

Actuacions administratives a l'àmbit de la salut (art 27):

Les administracions públiques han de garantir un igual dret a la salut de les dones i homes, a través de la integració activa, en els objectius i en les actuacions de política de la salut, del principi de igualtat de tracte, evitant que per la diferenciació biològica o per l'estereotip social associat, es produeixin discriminacions, entre uns i altres. Entre les actuacions que es poden dur a terme, s'estableixen

- Adopció d'iniciatives destinades a afavorir la promoció específica de la salut de les dones, així com a prevenir la seva discriminació
- El foment de la investigació científica que atengui a la diferenciació entre dones i homes
- Integració del principi d'igualtat en la formació del personal al servei d'organitzacions sanitàries
- Presència equilibrada de dones i homes en llocs directius i de responsabilitat professional.

Actuació administrativa a l'àmbit del lleure i esport (art 29)

Tots els programes públics de desenvolupament de l'esport incorporaran l'efectiva consideració del principi d'igualtat real i efectiva en el seu disseny i execució.

Actuació administrativa a l'àmbit de la creació i producció artística (art 26)

- Adoptar iniciatives destinades a afavorir la promoció específica de les dones en la cultura i a combatre la seva discriminació estructural i/o difusa.
- Polítiques actives d'ajuda a la creació o producció artística i intel·lectual d'autoria femenina, traduïdes en incentius de natura econòmica, amb l'objecte de crear les condicions per que es produeixi una efectiva igualtat
- Promoure la presència equilibrada de dones i homes en l'oferta artística i cultural pública

- Que es respecti i es garanteixi la representació equilibrada en els distint òrgans consultius, científics i de decisions existents en el organigrama artístic i cultural
- Adopció de mesures d'acció positiva a la creació i producció artística i intel·lectual de les dones.

LLEI 12/2006, per a la Dona:

Actuació administrativa a l'àmbit de la salut

- Mesures d'acció positiva per promoure i protegir la salut de les dones: Atenció especial als problemes específics de la salut pública que afecten la dona, especialment en els àmbits de promoció de la salut, de la investigació i de les estadístiques i els estudis (art 49.1)
- Desenvolupar i fomentar la informació sobre els trastorns alimentaris, i l'establiment de programes integrals d'educació sexual, que promoguin l'assumpció de practiques sexuals responsables.(art 49.3)

Actuació administrativa a l'àmbit del lleure i esport

- Igualtat en l'accés al lleure i a l'esport: Garantir a les nines i a les dones l'accés a una pràctica esportiva no sexista (art. 50.1)
- Fomentar i facilitar que les dones puguin accedir a activitats de lleure (art. 50.2)

2.5. INCLUSIÓ

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

- Els poders públics tindran com a criteri general d'actuació la consideració de les singulars dificultats en que es troben les dones de col·lectius d'especial vulnerabilitat com son les que pertanyen a minories, les dones immigrants, les nines, les dones amb discapacitat, les dones majors, les dones vídues i les dones víctimes de violència de gènere, per les quals els poders públics podran adoptar mesures d'acció positiva (art 14.6)

LLEI 12/2006, per a la Dona

-Mesures d'inclusió social: garantir que les mesures d'inclusió tinguin especialment en compte les dones en situació d'exclusió social o de risc: víctimes de violència de gènere, haver exercit la prostitució, ex toxicòmanes, immigrants, dones ex internes en un centre penitenciari... (art. 17)

- Els poders públics i les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir les mesures de foment de la inserció laboral tinguin en compte especialment les dones amb discapacitat, sobretot en els aspectos que puguin redundar a millorar el seu estat de salut o a evitar-ne l'empitjorament, i també en la conciliació familiar i la crianza de les filles i els fills.(art 18)

Actuació administrativa a l'àmbit de la família i igualtat

- Pla integral de suport a les famílies. Mesures dirigides a fomentar la corresponsabilitat i l'exercici conjunt de les càrregues familiars i la igualtat en les tasques domèstiques (art. 29)

- L'atenció a persones dependents. Mesures de suport a les famílies amb persones dependents, ja siguin menors, majors o persones amb discapacitat, a través d'ajudes directes, centres adequats per atendre les diferents necessitats.. (art. 30)

- La feminització de la pobresa. Planificar ajuts dirigits a les famílies monoparentals, especialment dones viudes amb responsabilitats familiars, mares fadrines i de dones amb càrregues familiars, i quan els seus ingressos siguin inferiors al salari mínim interprofessional (art. 31)

POLITICA DE COOPERACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

- Política Espanyola de cooperació per el desenvolupament: Totes les polítiques, plans, documents de planificació estratègica, tant sectorial com geogràfica, i eines de programació operativa de la cooperació espanyola per el desenvolupament, inclouran el principi d'igualtat entre homes i dones com un element substancial en la seva agenda de prioritat, i rebran un tractament de prioritat transversal i especifica en els seus continguts, contemplant mesures concretes per el seguiment i la avaluació dels lucre per a la igualtat efectiva en la cooperació espanyola al desenvolupament (art 32)

3. TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT

3.1. FOMENT DE L'OCUPACIÓ

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

Actuació administrativa a l'àmbit laboral

- Programes de Millora de l'ocupabilitat de les dones: (art 42): Establir un programa de millora de l'empleabilitat de les dones. Objectius prioritaris en les polítiques de treball:

- Augmentar la participació de les dones en el mercat de treball.
- Avançar en la igualtat efectiva de dones i homes
- Programes d'inserció laboral activa, comprendran tots nivells educatius i totes edats (E-T, Cases Oficis), es pot prioritzar col·lectius específics de dones.

- Promoció de la Igualtat en la negociació col·lectiva: Mitjançant la negociació col·lectiva es poden establir mesures d'acció positiva per afavorir l'accés de les dones a l'ocupació i l'aplicació efectiva del principi d'igualtat de tracte i no-discriminació en les condicions de treball entre dones i homes (art 43).

- Plans d'igualtat a les Empreses i altres mesures de promoció de d'igualtat (Capítol III del Títol IV del dret al treball en igualtat d'oportunitats)

LLEI 12/2006, per a la Dona

Actuació administrativa a l'àmbit del foment de l'ocupació.

- Accés a l'ocupació en condicions d'igualtat: els poders públics i les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir la corresponsabilitat del treball domèstic, la conciliació de les responsabilitats familiars, personals i laborals, per possibilitar l'assumpció de responsabilitats familiars sense perjudici del seu dret a la feina, per millorar el nivell d'ocupació de les dones, facilitar-ne la reincorporació al mercat laboral i fomentar l'autoocupació de les dones, tot això per tal d'assolir progressivament l'estabilitat laboral de la dona (art 14)

- Incorporar als plans d'ocupació o als instruments equivalents mesures específiques d'igualtat per afavorir (art. 15.1 i 2):

- L'accés de dones a la seva primera feina
- L'accés a una feina a dones majors de 45 anys que no hagin treballat mai fora de la llar
- El retorn al mercat de treball de les dones que el van abandonar per atendre la seva descendència, persones majors i altres persones dependents a càrrec seu.

- Establir i activar programes integrals per incorporar les dones a llocs de treball, professions i sectors de l'economia balear en els quals estiguin infrarepresentades (art 15.3).

-Dones amb discapacitat: Els poders públics han de garantir que les mesures de foment de la inserció laboral tinguin en compte especialment les dones amb discapacitat, sobretot en els aspectes que puguin redundar a millorar el seu estat de salut o a evitant-ne l'empitjorament, i també en la conciliació familiar i la cria de les filles i els fills. (art. 18)

Actuacions administratives en relació a les empreses

- Plans d'igualtat a les empreses (art. 16)

- Foment a la creació i millora d'empreses: A més de les convocatòries de subvencions, facilitar informació, assessorament i orientació per a l'autoocupació i l'activitat empresarial de les dones (art.19)

-Foment a la creació i millora d'empreses: amb l'objectiu de fomentar l'empresariat entre les dones, amb independència de les convocatòries de subvencions corresponents, les administracions públiques han de facilitar informació, assessorament i orientació per a l'autoocupació i l'activitat empresarial de les dones.

- Igualtat en la negociació col·lectiva: Els poders públics han de potenciar la participació en la negociació col·lectiva (art 25)

3.2. CONCILIACIO DE LA VIDA LABORAL I FAMILIAR

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes.

- Els poders públics actuaran en la protecció de la maternitat, amb especial atenció a l'assumpció per la societat dels efectes derivats de l'embaràs, el part i la lactància (art 14.7).
- Serà un principi d'actuació dels poders públics l'establiment de les mesures que assegurin la conciliació del treball i de la vida personal i familiar de les dones i els homes, així com el foment de la corresponsabilitat de tasques domèstiques i en l'atenció a la família (art 14.8)

Actuació administrativa a l'àmbit de la conciliació. (art 44)

Els drets de conciliació de la vida personal, familiar i laboral: aquests drets es reconeixeran a les persones treballadores de manera que fomentin l'equilibri de les responsabilitats familiars, evitant la discriminació basada en el seu exercici..

- Permís i prestació per maternitat: segons normativa laboral i de SS.
- Reconeixement del dret a permís i prestació per paternitat en termes de normativa laboral i de SS

Mesures d'igualtat en l'ocupació (de l'art 55 a l'art 64, s'estableixen mesures per l'Administració General de l'Estat)

- Permisos i beneficis de protecció a la maternitat i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral: La normativa que els és aplicable ha d'establir un règim d'excedències, reduccions de jornada, permisos o altres beneficis amb la finalitat de protegir la maternitat i facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral. Amb la mateixa finalitat s'ha de reconèixer un permís de paternitat, en els termes que disposi la normativa esmentada (art 56)
- Conciliació i provisió dels llocs de treball: En les bases dels concursos per a la provisió dels llocs de treball s'ha de computar, als efectes de valoració del treball desenvolupat i dels corresponents mèrits, el temps que les persones candidates hagin estat en les situacions a que es refereix l'art 56. (art 57)
- Llicència per risc durant l'embaràs i la lactància: Quan les condicions del lloc de treball d'una funcionària inclosa en l'àmbit d'aplicació del mutualisme administratiu puguin influir negativament en la salut de la dona, del fill o filla, es pot concedir llicència per risc durant l'embaràs, en els mateixos termes i condicions que preveu la normativa aplicable. En aquests casos, es garanteix la plenitud dels drets econòmics de la funcionària durant tota la durada de la llicència, d'acord amb el que estableix la legislació específica. Això també es aplicable durant el període de lactància natural (art 58).

- Vacances: Quan el període de vacances coincideixi amb una incapacitat temporal derivada de l'embaràs, part o lactància natural o amb el permís de maternitat, o amb la seva ampliació per lactància, l'empleada pública té el dret a gaudir de les vacances en una data diferent, encara que s'hagi acabat l'any natural al qual corresponguin. Tenen aquest dret els qui gaudeixin de permís de paternitat (art 59).

- Accions positives en les activitats de formació (art 60): 1. Per actualitzar els coneixements dels empleats i empleades públiques, s'atorga preferència, durant un any, en l'adjudicació de places per participar en els cursos de formació als qui s'hagin incorporat al servei actiu procedents del permís de maternitat o paternitat, o hagin reingressat des de la situació d'excedència per raons de guarda legal i atenció a persones grans dependents o persones amb discapacitats.

2. Amb la finalitat de promoció professional de les empleades públiques i el seu accés a llocs directius, en les convocatòries dels corresponents cursos de formació es reserva almenys un 40% de les places per a la seva adjudicació a aquelles que compleixin els requisits establerts.

- Formació per a la igualtat (art 61): Totes les proves d'accés a l'ocupació pública han de preveure l'estudi i aplicació del principi d'igualtat enter dones i homes en els diversos àmbits de la funció pública.

2. L'Administració ha d'impartir cursos de formació sobre la igualtat de tracte i oportunitats enter dones i homes ui sobre prevenció de la violència de gènere, que s'han d'adreçar a tot el personal.

LLEI 12/2006, per a la Dona

- Dret a la maternitat: La protecció de la maternitat és una necessitat social que els poders públics de les Illes Balears assumeixen i reconeixen políticament, Atès que la maternitat es un bé insubstituïble, totes les càrregues i les cures que suposa, la gravidesa, el part, la criança i la socialització de les filles i els fills, han de rebre ajuts directes de les institucions públiques de les Illes Balears, a fi de no constituir discriminació carregosa per a les dones. En aquest sentit el Govern de les Illes Balears ha d'aplicar totes les seves competències per aconseguir que es materialitzi, a la pràctica, el dret esmentat i la maternitat deixi de ser una càrrega exclusiva de les mares i un motiu de discriminació per a les dones. Des de l'aprovació d'aquesta llei tot tractament desfavorable, relacionat amb dones embarassades i amb les funcions relacionades amb la maternitat, serà considerat discriminació per raó de sexe (art 3).

Actuació administrativa a l'àmbit de la conciliació

- Promoure l'ampliació de la xarxa d'escoles infantils i centres d'educació preescolar, la creació de guarderies infantils a les empreses o prestacions econòmiques equivalents. També han d'establir serveis d'ajuda a domicili per l'atenció de menors i de persones majors o dependents per facilitar la conciliació de la vida laboral de les persones a càrrec de les quals es trobin (art. 20)

- Flexibilitat d'horaris, teletreball i treball a domicili: Incentivar les empreses que facilitin la inclusió, en els convenis col·lectius d'empresa, d'acords sobre la flexibilitat d'horaris i modalitats de prestació de serveis diferents del presencial segons la necessitats familiars del personal al seu servei (art 21)
- L'assetjament sexual i moral contra les dones: promoure i vetllar perquè les empreses, en les relacions laborals, respectin el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral (art. 24)
- L'assetjament sexual i moral. Incorporar i aplicar en les relacions el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral d'acord amb la legislació vigent en la matèria (art 57).
- Drets de conciliació. Garantir que el personal al seu servei exerceixi els drets de conciliació, així es duran a terme campanyes de conscienciació que tendeixin a la valoració positiva del personal al seu servei (art 58)

Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores

- Permisos retribuït. El treballador, previ avís i justificació, podrà absentar-se del treball, amb dret a remuneració, dos dies pel naixement d'un fill o per mort, accident o malaltia greus o hospitalització de parents fins el segon grau de consanguinitat o afinitat, Quan amb aquest motiu el treballador s'hagi de desplaçar, el termini serà de quatre dies.(art 1).
- Reducció de jornada per motius familiars:
  - Les treballadores per lactància d'un fill menor de nou mesos, tenen dret a una hora d'absència de la feina, que poden dividir en dures fraccions. La dona, per voluntat seva, pot substituir aquest dret per una reducció de la seva jornada en mitja hora amb la mateixa finalitat. D'aquest permís en pot gaudir la mare o el pare en el cas que els dos treballin (art 2).
  - Té dret a una reducció de la jornada de treball, amb la disminució proporcional del salari, almenys d'un terç, i un màxim de la meitat de la durada de la jornada laboral:
    - ♦ Qui per raons de guarda legal tingui cura directa d'algun menor de sis anys o un minusvàlid físic, psíquic o sensorial, que no tingui una activitat retribuïda
    - ♦ Qui hagi de tenir cura directa d'un familiar, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, que per raons d'edat, accident o malaltia no es pugui valer pel seu compte, i que no tingui una activitat retribuïda.
    - ♦ En el cas que dos o més treballadors de la mateixa empresa, generen aquest dret pel mateix subjecte causant, l'empresari en pot limitar l'exercici simultani per raons justificades de funcionament de l'empresa.

La concreció horària i la determinació del període dels dos casos anteriors, correspon al treballador, dins de la seva jornada ordinària. El treballador ha de preavisar l'empresari amb quinze dies d'antelació a la data en què es reincorpori a la seva jornada ordinària.

- Suspensió del contracte per maternitat, risc durant l'embaràs, adopció o acolliment. Dins les causes es contempla la maternitat, risc durant l'embaràs de la dona treballadora i adopció o acolliment, preadoptiu o permanent, de menors de sis anys.(art 3)

- Excedència per tenir cura dels familiars (art 4):Es constitueix com un dret individual del treballador tant home com dona, així:

- Els treballadors tenen dret a excedència no superior a 3 anys per tenir cura de cada fill, tant naturalesa com adopció o acolliment
- Els treballadors que tinguin cura d'un familiar, fins al segon grau de consanguinitat o afinitat que per raons de malaltia, accident o edat no es pugui valer pel seu compte, no superior a un any
- Els treballadors que durant el període d'excedència, un nou subjecte causes una nova excedència, l'inici d'aquest posa fi al primer.
- En aquest període el treballador te dret a assistència a cursos de formació professional i també li es computable aquest temps a efectes d'antiguitat.

- Suspensió amb reserva de lloc de treball (art 5), s'estableixen els terminis i desglossament de la suspensió tant en el cas de part, incorporant la possibilitat quan el pare i la mare treballin, que el pare tingui una part ininterrompuda del període de descans per maternitat com en el cas d'adopció i acolliment.

- Suspensió amb reserva de lloc de treball en el supòsit de risc durant l'embaràs (art 6), la suspensió finalitza el dia que s'inicia la suspensió del contracte per maternitat biològica o desapareix la impossibilitat de la treballadora de reincorporar-se al seu lloc anterior o a un altre compatible al seu.

- Extinció del contracte de treball (art 7): No es computen com a faltes d'assistència, la maternitat, risc durant l'embaràs, malalties causades per l'embaràs, part o lactància, llicències i vacances,ni malaltia o accident no laboral, quan la baixa hagi estat acordada pels serveis sanitaris oficials i tingui una durada de mes de 20 dies consecutius.

L'extinció del contracte de treball es nul, en el supòsit següents:

- La dels treballadors durant el període de suspensió del contracte de treball per maternitat , risc durant l'embaràs, adopció o acolliment a què es refereix l'article 3 d'aquesta llei, o la notificada en una data que faci que el termini de preavis finalitzi dins el període esmentat.
- La de treballadores embarassades, des de la data d'inici de l'embaràs fins a la del començament del període de suspensió a que es refereix anteriorment i la dels treballadors que hagin sol·licitat els permisos de l'article 2 d'aquesta llei.
- Que tingui com a mòbil alguna de les causes de discriminació que preveuen la Constitució i la llei, o que es produeixi amb violació de drets fonamentals i llibertats públiques del treballador.

Prevenió de riscos laborals (art 10): L'avaluació de riscos ha de comprendre la determinació de la naturalesa, el grau i la durada de l'exposició de les treballadores en situació d'embaràs o part recent (període de lactància) a agents, procediments o condicions de treball que puguin influir negativament en la salut de les treballadores o del fetus

Ha d'adoptar les mesures necessàries per evitar l'exposició el risc esmentat.

- Quan l'adaptació no sigui possible i així ho certifiquin els serveis mèdics, aquesta ha d'ocupar un lloc de treball o exercir una funció diferent i compatible amb el seu estat El canvi s'ha de fer d'acord amb les regles i els criteris que s'apliquin
- En els supòsits que, no existeixi lloc de treball o funció compatible, la treballadora pot ser destinada a un lloc que no correspongui al seu grup o categoria equivalent.
- En el cas que no sigui tècnicament possible es pot declarar el pas de la treballadora a la situació de suspensió del contracte per risc durant l'embaràs.

Actuacions administratives respecte la Funció Pública (art 19-20):

- Excedència per a la cura de familiars: Els funcionaris tindran dret a un període d'excedència de duració no superior a tres anys per atendre a la cura de cada fill, tant quan ho sigui per naturalesa, per adopció o per acolliment permanent o preadoptiu, a contar desde la data de naixement o resolució judicial o administrativa.

- També tenen dret a un període d'excedència, de duració no superior a un any, els funcionaris per atendre a la cura d'un familiar que es trobi al seu càrrec, fins al segon grau inclosa consanguinitat o afinitat que per raons d'edat, accident o malaltia, no es pugui valer pel seu compte i no tingui una activitat retribuïda.
- El període d'excedència constitueix un dret individual i serà únic per cada subjecte causant . Quan un nou subjecte doni origen a una nova excedència, l'inici del període de la mateixa posarà fi a l'anterior

- En el cas que dos o més funcionaris, generen aquest dret pel mateix subjecte causant, l'Administració pot limitar l'exercici simultani per raons justificades de funcionament dels serveis

- El període de permanència en aquesta situació serà computable a efecte de triennis, consolidació de grau personal i drets passius. Durant el primer any, els funcionaris tindran dret a la reserva del lloc de treball que ocupaven. Havent passat aquest període, aquesta reserva ho serà al lloc en la mateixa localitat i del mateix nivell i remuneració.

- Permís per maternitat i paternitat: Per part: la durada del permís serà de setze setmanes ininterrompudes, ampliables en el cas de part múltiple a partir del segon fill. El permís es distribuirà a opció de la funcionaria sempre que sis setmanes siguin immediatament posteriors al part. En el cas que mare i pare treballin, quan comenci el període de descans es podrà optar per que el pare gaudeixi d'una part determinada i ininterrompuda del període de descans posterior al part, bé de forma simultània o successiva amb el de la mare

- En el cas de mort de la mare, el pare podrà fer ús de la totalitat o, en el seu cas, de la part que resti del permís.

- Per adopció o acolliment preadoptiu o permanent de menors fins a 6 anys o menors discapacitats o minusvàlids, o estrangers amb dificultats d'inserció familiar i social (acreditat per serveis socials): serà de 16 setmanes (ampliables en cas de múltiple a dues mes per cada fill). En el cas que mare i pare treballin, la distribució es farà a opció dels interessats, sense passar el temps estipulat.

- En el supòsit d'adopció internacional, quan sigui necessari el desplaçament previ del pares al país d'origen de l'adoptat, el permís previst per cada cas, podrà iniciar-se fins a 4 setmanes abans de la resolució per la que es constitueix l'adopció.

4. VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

LLEI ORGÀNICA 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes. efectiva de dones i homes

- Serà un criteri general d'actuació dels poders públics l'adopció de mesures necessàries per a la eradicació de la violència de gènere, la violència familiar i totes les formes d'assetjament sexual i assetjament per raó de sexe (art 14.5)

- Per a la prevenció de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe, Les administracions públiques han de negociar amb la representació legal de les treballadores i treballadors un protocol d'actuació que ha d'incloure, com a mínim, els principis següents (art 62):

- El compromís de l'Administració General de l'Estat i dels organismes públics que hi estan vinculats o que en depenen per prevenir i no tolerar l'assetjament.
- La instrucció a tot el personal del deure de respectar la dignitat de les persones i el dret a la intimitat, així com la igualtat de tracte entre dones i homes.
- El tractament reservat de les denúncies de fets que puguin ser constitutius d'assetjament, sense perjudici del que estableix la normativa de règim disciplinari.
- La identificació de les persones responsables d'atendre els qui formulin una queixa o denúncia

Llei per a la dona

Actuació administrativa a l'àmbit de la violència contra les dones

-Prevenció de la violència contra les dones. Mesures (art.40):

- promoció de la investigació de les causes de la violència
- campanyes de sensibilització
- formació específica dels diferents professionals
- programes de mediació familiar especialitzada

- En l'àmbit de les seves competències respectives, les administracions públiques han d'incorporar i aplicar en les relacions el codi de conducta contra l'assetjament secular i moral d'acord amb la legislació vigent en la matèria (art 57)

- Assistència a les víctimes de la violència de gènere. Assistència jurídica i psicològica especialitzada a les víctimes de violència de gènere (art 41)

- Prestacions per a habitatges. Vetllar perquè les dones víctimes de maltractament tinguin accés a habitatges socials, i preferència per percebre prestacions econòmiques específiques de lloguer (art 44)

- Protecció a les víctimes de maltractament en les situacions en que es presumeixi que puguin ser objecte d'un risc físic greu (art 45)

-El personal dels Centres sanitaris i de Serveis Socials ha d'informar a l'administració dels fets que puguin suposar l'existència de situacions de violència o de risc de violència, amb el coneixement previ de la víctimes (art 46).

- Reeduació de les persones agressores. Assistència i tractament específics per prevenir noves conductes violentes (art 48)

Llei de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Àmbit de la comunicació:

- Les Administracions públiques vetllaran per el compliment estricte de la legislació amb el relatiu a la protecció i salvaguarda de conductes afavoridores de situacions de desigualtat de les dones en tots els medis de comunicació social, d'acord amb la legislació vigent (art 13.1)

- L'administració pública promourà acords d'autoregulació que, contant amb els mecanismes de control preventiu i de resolució extrajudicial de controvèrsies eficaces, contribueixin al compliment de la legislació publicitària (art 13.2)

Àmbit social:

- Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a serveis socials d'atenció d'emergència, de recolzament i acollida i de recuperació integral. L'organització d'aquests serveis per part de les CA i de les CCLL, respondrà als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional (art 19.1)

- L'atenció multidisciplinari implicarà especialment (art 19.2):

- a) Informació a les víctimes
- b) Atenció psicològica
- c) Recolzament social
- d) Seguiment de les reclamacions dels drets de la dona

- e) Recolzament educatiu a la unitat familiar
- f) Formació preventiva en els valors d'igualtat dirigida al seu desenvolupament personal i a l'adquisició de habilitats en la resolució no violenta de conflictes
- g) Recolzament a la formació i inserció laboral.

- També tindran dret a l'assistència social integral a través d'aquest servei social els menors que es trobin baix la pàtria potestat o guarda i custòdia de la persona agredida. A aquests efectes, els serveis socials hauran de contar amb el personal efectivament format per atendre a menors, amb el fi de prevenir i evitar de forma eficaç les situacions que puguin comportar danys psíquics i físics als menors que viuen entorns familiars a on existeix violència de gènere (art 19.5)

CONSIDERACIONS METODOLÒGIQUES

En aquest apartat s'explicitarà el model metodològic seguit per a l'avaluació del Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes (2006-2009), però abans cal fer un parell de precissions que marquen el desenvolupament d'aquest procés avaluatiu:

- 1.** Abans de la primera redacció del Pla no s'havia realitzat una avaluació inicial del mateix, fonamental per al disseny d'un Pla que s'adapti a les necessitats reals i concretes de la ciutadania.
- 2.** La redacció definitiva del Pla no contempla la inclusió d'indicadors d'avaluació, fet que provoca dificultats en el disseny d'un pla d'avaluació posterior.
- 3.** L'avaluació intermèdia s'inicia un cop realitzat el canvi de legislatura fet que provoca el canvi de denominacions de les Regidories i consegüentment dels seus/de les seves responsables.

Per tots aquests motius, i després d'haver desenvolupat aquest treball de revisió, som conscients, que no és pertinent parlar de procés d'avaluació pròpiament dit, més aviat hauríem de *parlar d'anàlisi de gènere* (entès com la recollida i anàlisi quantitativa i qualitativa de les diferents accions desenvolupades tenent en compte la perspectiva de gènere).

A efectes de facilitar la identificació de les Regidories i Àrees s'han adoptat les decisions següents:

- a. Substituir les denominacions de les regidories del redactat original del PMIO per ajustar-les a l'organització municipal vigent.
- b. Atribuir les accions del PMIO a les regidories referents o regidories col·laboradores en funció del decret d'Organització dels serveis administratius de l'Ajuntament de Palma núm 10.448 de dia 02 de juliol de competències.

Per altra banda, cal destacar que mitjançant la Comissió Tècnica s'ha vehiculat la participació i implicació de totes les Àrees en aquest procés amb la finalitat d'impulsar i fomentar la transversalitat.

Per a la realització de l'anàlisi que aquí es presenta, s'ha optat per a la utilització de dues metodologies d'anàlisi diferenciades alhora que complementàries. Així, les dades d'avaluació del PMIO es distribueixen en dos blocs:

1. **Anàlisi quantitativa:** per tal de dur a terme aquesta fase de recerca s'han realitzat les següents accions:

- a. Elaboració d'una base de dades (ACCESS) que servís com a eina de recollida d'informació de les accions realitzades en el 2007 i les previstes a realitzar dins el 2008. La fitxa de recollida de dades recull les següents variables (s'adjunta un model a l'annex):
  - Línea estratègica
  - Àmbit d'actuació i nombre (seguint la nomenclatura del PMIO)
  - Acció i actuació específica duta a terme
  - Objectius de l'actuació
  - Regidoria referent i Regidories/serveis col·laboradors
  - Perfil de la població destinatària (població general, dones, homes, personal de l'administració municipal, entitats, serveis o professionals externs)
  - Nombre total de participants (total, dones i homes)
  - Resultats obtinguts
  - Despesa i recursos humans assignats
  - Temporalització de l'acció
  - Propostes de millora
  - Personal tècnic de referència
- b. Presentació mitjançant una reunió de la Comissió Tècnica de l'eina de recollida de dades per a la seva utilització per part de les persones responsables a cada Àrea.
- c. S'envia una fitxa per a cada acció realitzada al personal tècnic assignat a cada Regidoria/servei per a la seva complimentació i fixant en un mes el termini per al seu lliurament
- d. Suport tècnic i metodològic constant al personal responsable per a la complimentació de les fitxes
- e. Tabulació (si escau) i explotació estadística de la informació recollida
- f. Elaboració d'un informe quantitatiu final que recolleix els principals resultats extrets i que pretén fer un balanç de la situació actual

2. **Anàlisi qualitativa:** a la fitxa de recollida de dades es va incloure un ítem de tipus qualitatiu per a la seva complimentació (propostes de millora), així en aquesta fase s'ha analitzat la informació

recollida al respecte a la vegada que juntament amb els resultats extrets de la fase quantitativa anterior s'ha elaborat una valoració qualitativa que pretén extreure quines accions s'han desenvolupat (que estaven incloses en el Pla), quines accions resten pendents d'implementar i quins aspectes cal millorar de cara a l'any 2008.

Així el que es pretén amb aquest *Informe de situació* és oferir un estat de la qüestió que ens ajudi a comprendre la situació actual així com també situar el punt de partida pel desenvolupament d'accions durant el 2008-2009 i per a l'elaboració del proper Pla Municipal d'Igualtat.

A continuació, s'expliciten les dificultats i potencialitats percebudes durant el procés d'anàlisi que sens cap dubte han de contribuir a la millora i optimització d'accions futures:

Dificultats percebudes en el procés	Potencialitats. Aspectes de millora
1. Es planteja un procés de recollida de dades sense tenir en compte els sistemes de recollida de dades de les diferents Àrees. Aspecte que genera dificultats a l'hora de complimentar les fitxes 2. Es lliuren fitxes incompletes que dificulten el creuament de dades i l'anàlisi de les mateixes 3. Manca d'informació sobre alguns dels camps a emplenar a la fitxa de recollida de dades (pressupost i tècnic de referència) 4. Les diferents Àrees designen com a responsables tècnics/ques de referència a persones, sense una formació bàsica en Igualtat d'Oportunitats i sel's demana una tasca que sols es capaç d'atendre adequadament el personal que l'adquirida en el desenvolupament de la seva carrera professional 5. Es percep un desconeixement de l'existència del PMIO entre les diferents Àrees, degut a la nul·la difusió que s'en va fer durant el període anterior 6. Desconeixement de les activitats atribuïdes a les diferents Àrees es trobaven incloses en el PMIO 7. Com a conseqüència, s'ha produït un retard en el procés de complimentació de les fitxes de recollida de dades amb el consegüent retard en la finalització del procés d'anàlisi i avaluació	1. El procés de recollida de dades quantitativa ha permès establir una recollida sistemàtica d'informació que serà d'interès i utilitat per a processos d'avaluació posteriors 2. A partir d'aquest moment, les Àrees són conscients de la necessitat de recollir la informació desagregada per sexe i d'identificar pressuposts i accions inclosos en el PMIO 3. Des de l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics conjuntament amb l'Escola Municipal de Formació s'ha dissenyat un pla de formació que inclogui continguts bàsics envers la Igualtat d'Oportunitats 4. Un dels objectius del procés d'anàlisi del PMIO es donar-lo a conèixer entre totes les Àrees per implantar la cultura de la transversalitat i fomentar el treball col·laboratiu i en xarxa a nivell interdepartamental i interdisciplinar

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ AVUACIÓ QUANTITATIVA

ÍNDIX

---

1. DADES AVALUACIÓ PMIO 2007	94
1.1. Accions valuables.....	94
1.2. Participació en l'avaluació	94
1.3. Actuacions específiques	96
1.3.1. Accions amb actuacions específiques per regidories referents.....	98
1.3.2. Accions amb actuacions específiques per línies estratègiques	102
1.3.3. Accions amb actuacions específiques per objectius de l'àmbit d'actuació	105
1.3.4. Temporalització de les accions amb actuacions específiques.....	106
1.3.5. Propostes de millora de les accions amb actuacions específiques.....	106
1.3.6. Altres variables.....	107
2. DADES AVALUACIÓ PMIO 2008	108
3. TAULES ANNEXES	127

1. DADES AVALUACIÓ PMIO 2007

El Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes (d'ara endavant PMIO) contempla un total de **113 accions** distribuïdes en 4 línies estratègiques i 11 àmbits d'actuació.

Cadascuna de les accions del Pla té una o més regidories responsables del seu desenvolupament en forma d'actuacions específiques.

Per poder realitzar una anàlisi amb profunditat de la implantació d'aquestes accions, s'han distribuït uns formularis d'avaluació entre les diferents àrees responsables. A continuació es presenten els resultats d'aquesta avaluació.

1.1. Accions valuables

Una vegada completat el termini d'aportacions de les diferents àrees, es disposa d'un total de **178 accions**.

Aquesta xifra és el resultat de les següents circumstàncies:

- Com que hi ha accions que tenen més d'una regidoria referent, es multipliquen les accions fins a 158. La distribució de les accions entre regidories referents és¹:
  - 83 accions tenen 1 regidoria referent
  - 27 accions tenen dues regidories referents
  - 2 accions tenen 3 regidories referents
  - 1 acció té 15 regidories referents
- Hi ha accions en les que s'han desenvolupat més d'una actuació específica.
- No s'ha aconseguit informació sobre algunes accions, cosa que les ha deixat fora de l'avaluació.

1.2. Participació en l'avaluació

La taula núm. 1 mostra la correspondència entre les accions, els àmbits d'actuació i les línies estratègiques, així com la quantitat d'accions de les que no es disposa d'informació. Aquest percentatge és un primer indicador de la participació per part de les diferents regidories en l'avaluació del Pla:

¹ La taula de l'annexa núm. 3 mostra el total d'accions amb les corresponents regidories referents.

Taula 1. Accions del PMIO 2007				
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Núm. accions del Pla	Núm. acc. sense informació	% accions sense informació
Total		113	9	8%
Institucional	Institucional	2	0	0%
Igualtat d'oportunitats	Sensibilització i informació	21	0	0%
	Participació	6	0	0%
	Educació i formació	10	1	10%
	Salut, cultura i qualitat de vida	16	4	26%
	Inclusió social	14	0	0%
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	9	2	22%
	Conciliació de la vida laboral i familiar	11	0	0%
Violència contra les dones	Prevenició, sensibilització i formació	9	0	0%
	Informació, atenció i suport	6	1	11%
	Protecció i acollida	9	1	11%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

La participació en el procés d'avaluació del Pla per part de les diferents regidories ha estat acceptable, amb un 92% dels formularis contestats: dels 158 formularis (un per acció) enviats, només va haver un 8% de no retornats. La taula annexa 1 mostra un llistat detallat amb les 9 accions no rebudes, per àmbit d'actuació i regidoria.

La taula següent mostra quines són les accions sobre les quals no disposam d'informació:

Taula 2. Accions sense informació per àmbit d'actuació i regidoria. Any 2007	
Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada
Educació i formació	Realització de tallers d'apropament de les dones a l'ús de les ves tecnologies.
Educació i formació	Realització de tallers d'apropament de les dones a l'ús de les ves tecnologies.
Salut, cultura i qualitat de vida	Realització de campanyes i tallers informatius de prevenició precoç de malalties, especialment les que afecten majoritàriament a les dones.
Salut, cultura i qualitat de vida	Incorporació en la planificació urbanística municipal dels elements mínims per dissenyar una ciutat de qualitat, d'acord amb el principi d'igualtat.
Salut, cultura i qualitat de vida	Incorporació del principi d'igualtat i qualitat en la gestió medioambiental.
Salut, cultura i qualitat de vida	Desenvolupament de projectes per al foment de l'esport entre les dones.
Foment de l'ocupació	Realització d'accions de formació ocupacional en ves tecnologies.
Foment de l'ocupació	Accions d'informació, assessorament i suport per al foment de l'autoocupació entre les dones.
Informació, atenció i suport	Implementació de programes per a la inserció formativa i laboral per a dones víctimes de violència de gènere.
Protecció i acollida	Adequació dels requisits per a l'accés als programes municipals de lloguer a la situació econòmica i familiar que presentin les dones víctimes de violència de gènere.

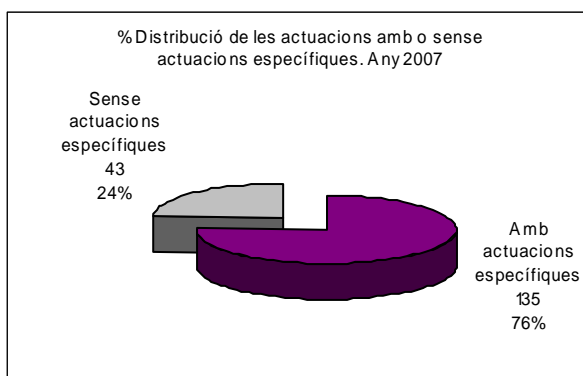
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

1.3. Actuacions específiques²

La realització d'actuacions específiques que desenvolupin una determinada acció és un indicador del nivell de compliment en la implantació del PMIO. La conclusió és que, en general, el grau de mitjanament bo. El gràfic núm. 1 mostra la distribució de les 178 accions amb i sense actuacions específiques:

- **135 accions tenen actuacions específiques**, el que suposa un 76% de les accions. La taula annexa 1 detalla quines han estat aquestes actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació.
- **43 accions no tenen actuacions específiques**, el que suposa que en un 24% de les accions no s'ha desenvolupat cap actuació durant l'any 2007. Cal, però, tenir en compte que es tracta d'una avaluació intermèdia, i que per tant no és una dada definitiva. Per veure un llistat detallat de les 43 accions avaluable sense actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació consultar la taula annexa 2.

Gràfic 1

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

² La taula anexa núm. 4 mostra un llistat complet de totes les actuacions específiques, per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció a desenvolupar.

La taula núm. 3 permet analitzar en números absoluts i percentatges les accions amb i sense actuacions específiques per àmbits d'actuació.

Taula 3. Actuacions del PMIO 2007						
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Núm Accions	Núm. amb actuac.	% amb actuac.	Núm. sense actuac.	% sense actuac.
Total		178	135	76%	43	24%
Institucional	Institucional	2	0	0%	2	100%
Igualtat d'oportunitats	Sensibilització i informació	28	13	46%	15	54%
	Participació	9	6	67%	3	33%
	Educació i formació	11	7	64%	4	36%
	Salut, cultura i qualitat de vida	24	17	71%	7	29%
	Inclusió social	44	42	95%	2	5%
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	9	5	56%	4	44%
	Conciliació de la vida laboral i familiar	16	14	88%	2	13%
Violència contra les dones	Prevenió, sensibilització i formació	12	9	75%	3	25%
	Informació, atenció i suport	11	10	91%	1	9%
	Protecció i acollida	12	12	100%	0	0%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Cal destacar l'alt percentatge d'acompliment en els àmbits d'actuació de d'Inclusió social (95%), Protecció i acollida (100%) i d'Informació, atenció i suport (91%), aquests dos últims corresponents a la línia estratègica Violència contra les dones.

L'alt nivell de desenvolupament d'actuacions específiques en aquests àmbits s'explica en que gairebé totes les accions tenen com a referent l'Àrea de Benestar Social. Aquesta àrea ha estat capdavantera en la implantació de serveis específics per a dones. Per altra banda, també destaca per la consolidació de processos de gestió de qualitat, que incorporen eines estadístiques desagregades sexe.

Per altra banda, els àmbits amb un menor nivell d'acompliment han estat l'Institucional, Sensibilització i Informació i Foment de l'Ocupació. Els motius són atribuïbles tant a la manca de desenvolupament d'accions afavoridores del principis d'igualtat com a les deficiències metodològiques o de tramesa de les dades demandades per a l'anàlisi.

1.3.1. Accions amb actuacions específiques per regidories referents

La taula núm. 4 mostra quines són les regidories referents de les 135 accions amb actuacions específiques:

Taula 4. Nombre d'actuacions específiques 2007 per regidoria referent		
	Total	%
Total	135	100%
A.D. d'Habitatge	0	0%
A. d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	33	24%
A. d'Hisenda, Funció Pública i Innovació	0	0%
A. d'Infraestructures i Sanitat	0	0%
A. d'Urbanisme i Habitatge	0	0%
A. de Benestar Social, Participació i Cultura	59	44%
A. de Joventut i Esports	0	0%
A. de Medi Ambient, Economia i Treball	7	5%
A. de Mobilitat i Seguretat Ciutadana	1	1%
A. de Relacions Institucionals, Turisme, Comerç i Consum	0	0%
A.D. d'Educació	8	6%
A.D. de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística	1	1%
A.D. de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població	4	3%
A.D. de Sanitat	12	9%
A.D. de Seguretat Ciutadana	9	7%
Serveis jurídic	1	1%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

- La regidoria que més vegades ha estat referent d'actuacions específiques és l'Àrea de Benestar Social: ho ha estat en el 44% de les actuacions específiques, amb un total de 59.
- Amb un 24%, la segona regidoria referent més freqüent ha estat l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics, en 33 actuacions específiques.
- A l'altre extrem, situaríem les següents àrees:
  - Àrea Delegada d'Habitatge
  - Àrea d'Hisenda, Funció Pública i Innovació
  - A. d'Infraestructures
  - A. d'Urbanisme
  - A. de Relacions Institucionals, Turisme, Comerç i Consum

Aquest desigual desenvolupament de les accions del PMIO troba una explicació en el fet que l'Àrea de Benestar Social, a la legislatura 2003-2007, com a Regidoria delegada de Serveis Socials, impulsà i redactà el Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes. Conseqüentment, i atès el punt de partida, les

accions contemplades en el Pla recullen de manera acurada i exhaustiva les actuacions i projectes propis. Aquest fet, també explica el pes sobre el total d'accions de les referides als àmbits d'Inclusió i els corresponents a Violència contra les dones.

La consolidació dels processos de gestió de la qualitat justifica la disponibilitat de dades desagregades per sexe. L'Àrea de Benestar Social, és amb diferència l'àrea municipal, en que la mesura està incorporada en tots els programes i serveis, i la que més dades de caire quantitatiu ha aportat a l'avaluació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Pel que fa a l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics l'explicació rau en les competències atribuïdes en el Decret d'Organització dels Serveis administratius de l'Ajuntament de Palma de dia 02 de juliol de 2007. Assumeix competències de caràcter general com la coordinació i adopció de mesures que garanteixin el desenvolupament de polítiques d'igualtat amb caràcter transversal i competències específiques, com la planificació, coordinació i gestió del Pla Municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, de programes de prevenció contra la violència de gènere o l'impuls d'un servei d'informació, formació i prevenció en temes de gènere.

Finalment, el fet que hi hagi àrees que no han desenvolupat cap actuació pot tenir diferents explicacions:

- o L'escàs pes sobre el total de les accions relacionades amb la planificació territorial o de les infraestructures (A. D'Urbanisme, A. Infraestructures, A. Habitatge)
- o L'absència en el PMIO d'accions concretes que afectessin a determinades àrees³ (A. d'Hisenda, Funció Pública i Innovació).
- o El trasvàs de competències entre àrees no ha estat reflectit adequadament en el reajustament realitzat al PMIO. Així s'hauran d'atribuir a l'Àrea de Relacions Institucionals, Turisme, Comerç i Consum, la responsabilitat sobre accions en matèria de foment de l'ocupació o de conciliació aplicades al sector del comerç i de l'activitat turística, en què genèricament actua de regidoria l'Àrea de Medi Ambient, Economia i Treball.

Els desajustaments detectats entre àrees s'hauria d'incorporar com aspectes generals de millora del PMIO.

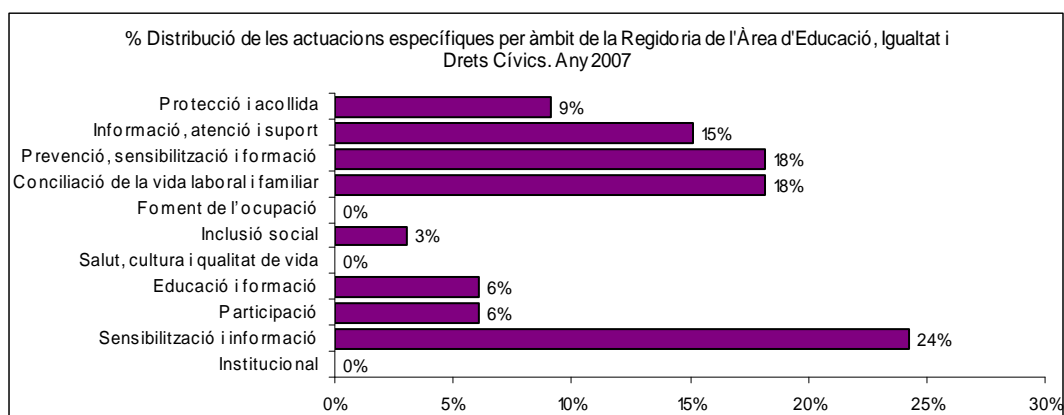
³ Veure Anàlisi qualitativa: pressuposts amb perspectiva de gènere, instrument que si afectaria a la planificació de la despesa pública.

Taula 5. Actuacions del PMIO per regidories. Any 2007						
Regidoria	Núm. accions enviades	Núm. accions avaluables	Núm. amb actuac.	% amb actuac.	Núm. sense actuac.	% sense actuac.
Total	158	178	135	76%	43	24%
Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	61	66	33	50%	33	50%
Àrea de Benestar Social, Participació i Cultura	26	60	59	98%	1	2%
A.D. de Sanitat	8	14	12	86%	2	14%
A.D. de Seguretat Ciutadana	10	10	9	90%	1	10%
A.D. d'Educació	9	9	8	89%	1	11%
A. de Medi Ambient, Economia i Treball	15	7	7	100%	0	0%
A.D. de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població	8	6	4	67%	2	33%
A. de Mobilitat i Seguretat Ciutadana	2	1	1	100%	0	0%
A.D. de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística	3	2	1	50%	1	50%
Serveis Jurídic	1	1	1	100%	0	0%
Àrea d'Hisenda, Funció Pública i Innovació	1	1	0	0%	1	100%
Àrea d'Urbanisme i Habitatge	2	0	0	0%	0	0%
Àrea d'Infraestructures i Sanitat	2	0	0	0%	0	0%
A. Rel. Institucionals, Turisme, Comerç i Consum	1	0	0	0%	0	0%
Àrea de Joventut i Esports	5	1	0	0%	1	100%
A.D. d'Habitatge	4	0	0	0%	0	0%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Els gràfics següents mostren la distribució de les actuacions específiques per àmbit d'actuació de les àrees que presenten una major transversalitat: Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics; Àrea de Benestar Social i Àrea Delegada de Seguretat Ciutadana.

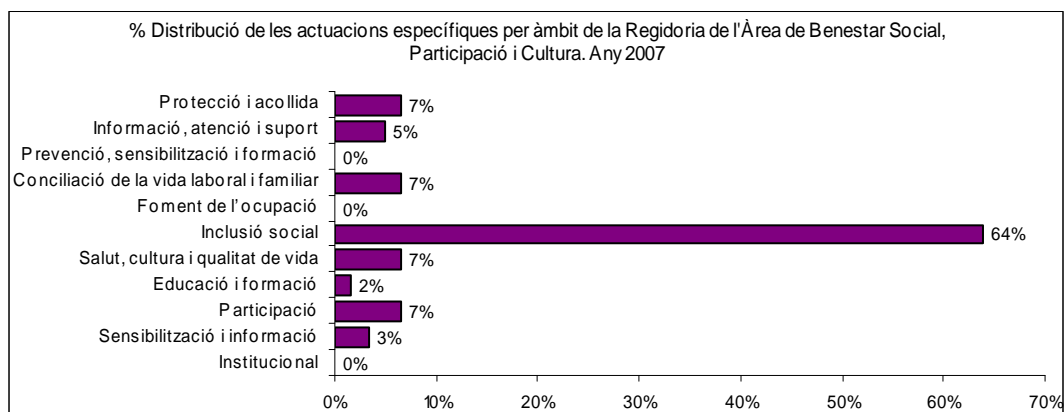
Gràfic 2

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

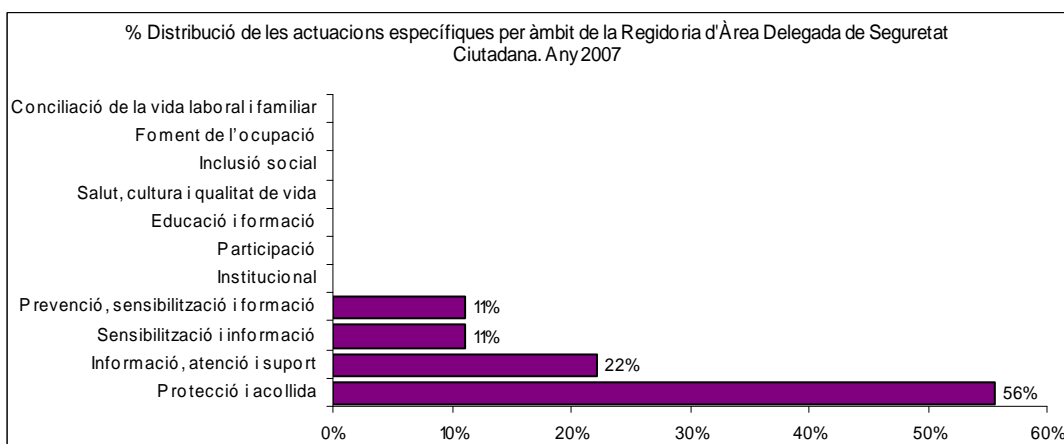

Gràfic 3

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Gràfic 4

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Pel que fa a la resta d'àrees, la seva presència com a responsables en els diferents àmbits d'actuació es troba molt localitzada:

- Àrea Delegada de Sanitat: 100% d'actuacions realitzades dins l'àmbit de Salut, Cultura i Qualitat de Vida.
- Àrea Delegada d'Educació: 50% d'actuacions realitzades dins l'àmbit de Conciliació de la vida laboral i familiar; i 50% a l'àmbit d'Educació i formació.
- Àrea de Medi Ambient, Economia i Treball: 29% d'actuacions realitzades en l'àmbit d'Inclusió Social i 71% a Foment de l'Ocupació.
- Àrea Delegada de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població: 50% d'actuacions realitzades a Sensibilització i Informació; i 50% a Prevenició, Sensibilització i Formació, línies estratègiques Igualtat d'Oportunitats i Violència contra les dones, respectivament.

- Àrea de Mobilitat i Seguretat Ciutadana: 100% d'actuacions realitzades en l'àmbit de Salut, Cultura i Qualitat de Vida.
- Àrea Delegada de Cultura: 100% d'actuacions realitzades en l'àmbit de Salut, Cultura i Qualitat de Vida.
- Serveis Jurídics: 100% d'actuacions realitzades en l'àmbit de Sensibilització i Informació.

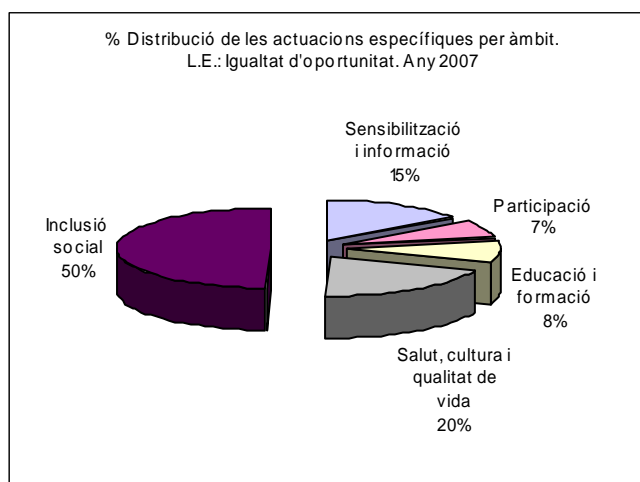
1.3.2. Accions amb actuacions específiques per línies estratègiques

A continuació s'aprofundeix en l'anàlisi de les 135 accions amb actuacions específiques segons la línia estratègica a la qual pertanyen. No s'inclou la línia estratègica Institucional perquè no té actuacions específiques.

IGUALTAT D'OPORTUNITATS

De les 135 accions amb actuacions específiques que es varen realitzar, 85 pertanyen a la línia estratègica d'Igualtat d'Oportunitats. Aquestes es distribueixen en els 5 àmbits d'actuació d'aquesta línia de la següent forma:

Gràfic 5

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

La major part de les actuacions específiques de la línia estratègica d'Igualtat d'Oportunitats tenen com a regidoria referent l'Àrea de Benestar Social (56%); seguida de l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics (15%) i de l'Àrea Delegada de Sanitat (14%). De nou, queda palès el pes de les mesures d'Inclusió en les polítiques municipals per a la igualtat d'oportunitats.

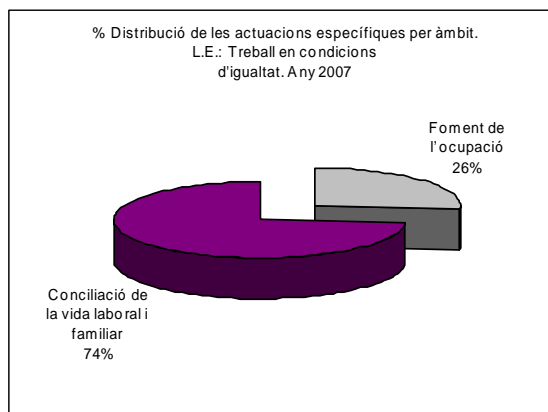
Taula 6. Nombre d'actuacions específiques 2007 per regiduria referent de la línia estratègica Igualtat d'Oportunitat		
	Total	%
Total	85	100%
A. d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	13	15%
A. de Benestar Social, Participació i Cultura	48	56%
A. de Medi Ambient, Economia i Treball	2	2%
A. de Mobilitat i Seguretat Ciutadana	1	1%
A.D. d'Educació	4	5%
A.D. de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística	1	1%
A.D. de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població	2	2%
A.D. de Sanitat	12	14%
A.D. de Seguretat Ciutadana	1	1%
Serveis jurídic	1	1%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT

De les 135 accions amb actuacions específiques que es varen realitzar, 19 pertanyen a la línia estratègica de Treball en condicions d'Igualtat. Aquestes es distribueixen en els 2 àmbits d'actuació d'aquesta línia de la següent forma:

Gràfic 6

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

La major part de les actuacions específiques de la línia estratègica de Treball en condicions d'igualtat tenen com a regidoria referent l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics (32%); seguida de l'Àrea A. de Medi Ambient, Economia i Treball (26%).

Taula 7. Nombre d'actuacions específiques 2007 per regiduria referent de la línia estratègica Treball en condicions d'igualtat

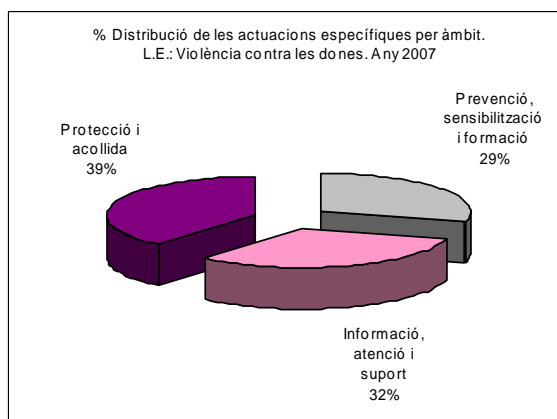
	Total	%
Total	19	100%
A. d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	6	32%
A. de Medi Ambient, Economia i Treball	5	26%
A. de Benestar Social, Participació i Cultura	4	21%
A.D. d'Educació	4	21%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

De les 135 accions amb actuacions específiques que es varen realitzar, 31 pertanyen a la línia estratègica de Violència contra les dones. Aquestes es distribueixen en els 3 àmbits d'actuació d'aquesta línia de la següent forma:

Gràfic 7

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

La major part de les actuacions específiques de la línia estratègica de Violència contra les dones tenen com a regiduria referent l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics (45%); seguida de A.D. de Seguretat Ciutadana (26%) i de l'Àrea de Benestar Social, Participació i Cultura (23%). Són les tres àrees en competències en la prestació de serveis d'informació, atenció, protecció i acollida a les dones víctimes de la violència de gènere.

Taula 8. Nombre d'actuacions específiques 2007 per regiduria referent de la línia estratègica Violència contra les dones

	Total	%
Total	31	100%
A. d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	14	45%
A.D. de Seguretat Ciutadana	8	26%
A. de Benestar Social, Participació i Cultura	7	23%
A.D. de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població	2	6%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

1.3.3. Accions amb actuacions específiques per objectius de l'àmbit d'actuació

Cadascun dels 11 àmbits d'actuació que contempla el Pla té assignats uns objectius. La taula núm. 9 mostra la distribució de les actuacions específiques segons l'objectiu que persegueix. Així, els objectius amb major nombre d'actuacions específiques desenvolupades han estat:

- Prevenir l'exclusió social de les dones, amb 34 actuacions que suposen el 22% del total.
- Facilitar l'accés de les dones en situació o en risc d'exclusió als serveis socials i d'allotjament, amb 18 actuacions específiques que suposen el 12%.
- En tercer lloc, la Prevenció de les situacions de risc socio-sanitari en les dones, mitjançant la promoció d'hàbits saludables ha comptat amb 16 actuacions específiques, el que suposa un 10%.

Un cop més, les dades reflecteixen la rellevància de l'Àrea de Benestar Social tant en l'elaboració com en l'execució del Pla.

Taula 9. % actuacions específiques 2007 per objectiu de l'acció		
	Num.	%
Total	156	100%
• Implicar el conjunt de l'Ajuntament, del teixit social i de la ciutadania en la consecució de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones a la ciutat de Palma.	0	0%
• Conèixer la situació real (i històrica) sobre igualtat d'oportunitats entre homes i dones a Palma	5	3%
• Donar suport per a la conciliació de la vida laboral i familiar	11	7%
• Educar en valors d'igualtat	3	2%
• Eradicar les diferències existents entre dones i homes pel que fa als diferents nivells educatius	4	3%
• Evitar les discriminacions per raó de sexe a l'àmbit laboral	2	1%
• Facilitar l'accés de les dones al món laboral	5	3%
• Facilitar l'accés de les dones en situació o en risc d'exclusió als serveis socials i d'allotjament	18	12%
• Formar i informar sobre la igualtat d'oportunitats entre homes i dones	7	4%
• Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de les infraestructures	1	1%
• Incrementar el nivell de participació de les dones a tots els àmbits socials, polítics i econòmics, mitjançant mesures d'acció positiva, especialment als àmbits i nivells decisoris on estan subrepresentades	6	4%
• Intensificar els mecanismes de protecció i d'acollida dirigits a les víctimes de violència per tal d'evitar la segona victimització	12	8%
• Intensificar les mesures d'informació, assistència social i suport a les víctimes	10	6%
• Millorar la consciència social i la corresponsabilitat familiar en el repartiment de tasques	4	3%
• Prevenir l'exclusió social de les dones	34	22%
• Prevenir situacions de risc socio-sanitari en les dones, mitjançant la promoció d'hàbits saludables	16	10%
• Prevenir situacions de violència de gènere mitjançant la sensibilització, l'educació i la formació	9	6%
• Promoure la realització i la participació de les dones en els activitats culturals, esportives i lúdiques	1	1%
• Promoure l'ús dels serveis socio-sanitaris per part de les dones.	0	0%
• Sensibilitzar la societat, mitjançant accions positives, per a la millora de la igualtat d'oportunitats i l'eradicació de situacions de greuge	8	5%

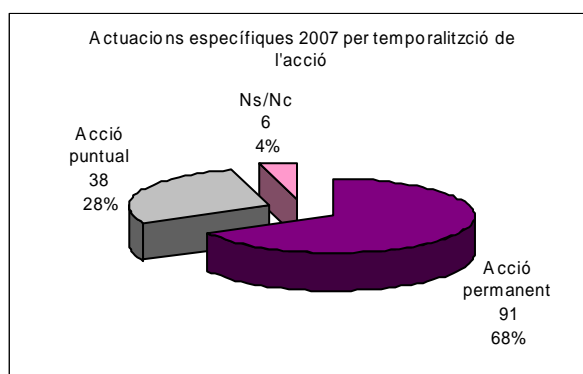
Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

1.3.4. Temporalització de les accions amb actuacions específiques

El gràfic núm. 8 i la taula núm. 10 distingeixen les actuacions específiques segons la seva temporalitat:

- gairebé 7 de cada 10 actuacions específiques són una acció permanent (68% dels casos).
- 38 actuacions específiques foren una acció puntual en el temps (28% dels casos).
-

Gràfic 8

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Taula 10. Actuacions específiques 2007 per temporalització i àmbit de l'acció				
	Total	Acció permanent	Acció puntual	Ns/Nc
Total	135	91	38	6
Conciliació de la vida laboral i familiar	14	10	3	1
Educació i formació	7	5	2	0
Foment de l'ocupació	5	5	0	0
Inclusió social	42	30	12	0
Informació, atenció i suport	10	9	1	0
Participació	6	2	2	2
Prevenició, sensibilització i formació	9	2	6	1
Protecció i acollida	12	12	0	0
Salut, cultura i qualitat de vida	18	12	5	1
Sensibilització i informació	12	4	7	1

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

1.3.5. Propostes de millora de les accions amb actuacions específiques

L'avaluació recollia un apartat obert de propostes de millora per acció i actuació específica. A continuació, s'ha procedit a una selecció d'aquelles propostes d'abast general, transferibles als diferents programes i actuacions. Ateses les dificultats en la sistematització, les propostes de millora específiques d'una determinada actuació seran d'objecte d'anàlisi en els processos d'assistència tècnica amb cada d'una de les àrees.

1. Presentació de les dades desagregades per sexe

Implica revisar tots els formularis, fulls de registre, enquestes, bases de dades... per tal d'introduir la variable sexe.

Les dades desagregades per sexe són una eina bàsica per avançar en el coneixement de la realitat social del municipi, per poder conèixer quin ús en fan els homes i les dones dels serveis i prestacions municipals.

Es també un instrument de visibilització de les dones i un instrument per evitar estereotips.

El procés d'avaluació ha evidenciat la desigual implementació d'aquesta instrument, d'obligat compliment per a les administracions públiques des de l'aprovació de la Llei d'Igualtat.⁴

2. Introducció de criteris de gènere per valorar l'impacte: Els Indicadors de gènere

Són els instruments que permetran mesurar i comprendre la situació de les dones en les relacions de gènere, que permetran identificar els factors de les desigualtats i justificar la presa de decisions en la planificació de les actuacions per modificar-los.

3. Introducció de la perspectiva de gènere en la gestió dels serveis, programes o actuacions

Aquest genèric fa referència a la utilització d'imatges i llenguatge no sexista en la comunicació interna i en la publicitat, de respecte al principis d'igualtat i tracte no discriminatori en la gestió directa dels serveis i en la contractació externa de béns i serveis, incorporant clausules afavoridores de les empreses o organitzacions no lucratives socialment responsables o que han incorporat plans i mesures per a la igualtat.

Altres propostes es refereixen a les bases reguladores de les subvencions, integrant la dimensió de gènere en les activitats subvencionables i a l'apartat de baremació.

4. Divulgació i comunicació de les accions

En el sentit que s'han formulat s'han d'entendre bàsicament com a mecanismes de sensibilització de la ciutadania i de millora de l'eficiència dels programes i actuacions municipals.

1.3.6. Altres variables

Per poder realitzar l'avaluació del Pla es varen contemplar altres variables com ara el perfil de la població a qui anaven dirigides les actuacions específiques; la despesa econòmica; els recursos humans assignats o la dedicació a temps parcial o complet. El fet que en gran part dels casos aquesta informació no ha estat facilitada anul·la la utilitat de l'anàlisi de les variables.

---

⁴ Llei d'Igualtat: article 20. Adequació de les estadístiques

2. DADES AVALUACIÓ PMIO 2008

Les 156 actuacions específiques que s'estan desenvolupant durant l'any 2008 són el resultat de la suma de:

- 91 actuacions de caràcter permanent heretades de l'any 2007 (taula núm. 12).
- 19 accions contemplades en el Pla que han desenvolupat actuacions específiques durant l'any 2008 (taula núm. 13)
- 46 actuacions específiques noves (taula núm. 14)

Per àmbits d'actuació:

- On s'estan desenvolupant més actuacions específiques són: Inclusió social (31 casos); Sensibilització i informació (27 casos); Salut, cultura i qualitat de vida (21 casos)
- On s'han heretat major nombre d'actuacions específiques de caràcter permanent del 2007 són: Inclusió social (30 casos); Protecció i acollida (12); i Salut, cultura i qualitat de vida (12).
- On s'han desenvolupat més actuacions específiques d'accions que es preveien en el Pla: Institucional (11 actuacions); i Sensibilització i informació (5).
- On hi ha hagut major nombre d'actuacions específiques noves: Sensibilització i informació (18 actuacions); Salut, cultura i qualitat de vida (8); i Foment de l'ocupació (7).

Taula 11. Accions del PMIO 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Total Actuacions específiques 2008	Núm. Acciones permanet 2007	Núm Acc. De 2007 amb actuac. Esp. En 2008	Núm. actuacions noves	% actuacions
Total		156	91	19	46	100%
Institucional	Institucional	11	0	11	0	7%
Igualtat d'oportunitats	Sensibilització i informació	27	4	5	18	17%
	Participació	5	2	0	3	3%
	Educació i formació	5	5	0	0	3%
	Salut, cultura i qualitat de vida	21	12	1	8	13%
	Inclusió social	31	30	0	1	20%
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	14	5	2	7	9%
	Conciliació de la vida laboral i familiar	13	10	0	3	8%
Violència contra les dones	Prevençió, sensibilització i formació	5	2	0	3	3%
	Informació, atenció i suport	12	9	0	3	8%
	Protecció i acollida	12	12	0	0	8%

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
Igualtat d'oportunitats	Educació i formació	Desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar de les dones per motius de gènere.	Actuació generalista, no per motiu de gènere: Centres Exit (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)
		Desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar de les dones per motius de gènere.	Actuació generalista, no per motiu de gènere: projectes de reforç escolar implementats des dels Centres municipals de Serveis Socials per a població menor de 16 anys: 12 projectes, generalment conveniats amb entitats externes
		Desenvolupament de tallers per a la igualtat als centres educatius.	Diverses activitats de l'apartat d'Igualtat i Drets Cívics del programa Palma Ciutat Educativa: Contes per a la Igualtat...
		Elaboració de materials didàctics de suport per a la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere.	Propostes didàctiques incloses a l'edició de la col·lecció "Dones de Palma. Les grans desconegudes". Distribució de l'edició dedicada a Pilar Muntaner: 390 exemplars en total a 65 IES i Batxillerat
		Foment i promoció de la formació de les dones adultes.	Oferta formativa ocupacional-bàsica/ oferta formativa de català. (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)
	Inclusió social	Acolliment temporal residencial per a dones amb càrregues familiars.	CALIU. Pis d'acollida a dones amb càrregues familiars de 16 a 25 anys. Subvenció Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament
		Acolliment temporal residencial per a dones amb càrregues familiars.	SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família). Acolliment de famílies en situació de risc social. S'han atès 85 unitats familiars, 62 monoparentals i 23 biparentals.
		Actuacions grupals i comunitàries preventives als barris de Palma.	Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 5 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma. Grups d'autoestima, per a dones..
		Actuacions grupals i comunitàries preventives als barris de Palma.	Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 92 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma.
		Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc o d'exclusió social.	Acolliment temporal a dones en situació de risc social. Servei d'acolliment i Promoció Sociolaboral.

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc o d'exclusió social.	Atenció residencial i personal: Pis tutelat per a persones en situació de risc social Patronat Obrer
		Atenció social personalitzada interprofessional als Centres Municipals de Serveis Socials.	Atenció social individual a dones en situació de risc d'exclusió social
		Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones (adolescents, immigrants, mares, dones grans, dones que exerceixen la prostitució...)	Atenció a les dones que exerceixen la prostitució al carrer al "barri xino" de Palma. Conveni de col·laboració amb Oblates per a la gestió del Pis Petit.
		Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones (adolescents, immigrants, mares, dones grans, dones que exerceixen la prostitució...)	Projecte CASSPEP: assistència clínic-sanitària i psicològica persones que exerceixen la prostitució afavorint l'accés als serveis sanitaris, socials, formativo-laborals normalitzats. Conveni de col·laboració amb Metges del Món Incrementar la difusió d
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Acció dirigida a persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials i potencialment integrables al món laboral normalitzat. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació d'exclusió social. Conveni de col·laboració amb Metges del Món. Projecte Dones del Món.
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació de risc social. Conveni de col·laboració amb Caritas, projecte "Dones d'Àfrica
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Inserció laboral per a dones que han iniciat un procés d'inserció sociolaboral i que requereixen d'una incorporació laboral supervisada i protegida. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles/ Teula

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Itineraris individuals d'inserció per a persones en situació de risc conjuntament amb les entitats derivants i establint acords amb empreses per afavorir un abordatge integral de la inserció social. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Treball ocupacional amb objectius de suport econòmic puntual. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social als dispositius d'atenció social municipal.	Servei de motivació. Conjunt d'actuacions formatives i de tutela personal, amb objectiu prelaboral, que s'adapta a la variabilitat i a la vulnerabilitat de les persones en risc d'exclusió social
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Servei d'orientació laboral a cada un dels 9 Centres municipals de Serveis Socials. Implementació d'itineraris individualitzats i grups de capacitat per a la inserció laboral
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/dificultat social als dispositius d'atenció social municipal.	Consolidar hàbits sociolaborals en dones en situació vulnerable a la barriada de Son Gibert. Projecte dones del CMSS-Est.
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Projectes organitzats per l'inserció laboral de les persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials. Núm.de projectes 7, sols es disposen de dades de 4 projectes. Núm. total hores professionals 75,5 (no consten dades de 2 projectes)
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de persones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Projecte d'itinerari integrat per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral. (Cofinançat per l'IMFOF-SOIB).
		Programes per a la inserció formativa i laboral de persones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Servei d'informació i orientació laboral per a persones perceptores de la renda mínima d'inserció. (Cofinançat per l'Ajuntament de Palma i el Consell de Mallorca).

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista, Servei de menjar a domicili. Un 66% del total de persones beneficiàries són dones
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista: Servei d'ajuda a domicili. El 75'7% de les persones beneficiàries són dones.
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista: servei de teleassistència. El 87'2% del total de persones beneficiàries són dones.
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Serveis generalistes: Casals Citutat Antiga i Jonquet
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Serveis generalistes: Centres de dia per a persones majors Riba i Estel
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Intervenció amb adolescents infants i joves per a la prevenció
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Intervenció per a la reinserció social de persones amb problemàtiques d'addiccions des dels Centres municipals de Serveis Socials
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Sensibilització, capacitació i assessorament a famílies. Escola de pares i mares
		Treball en xarxa i establiment de protocols de coordinació i convenis de col·laboració amb les institucions que treballen amb dones en risc d'exclusió social.	Comissió Interàrees sobre prostitució.
	Participació	Suport a les associacions de dones i entitats socials que treballen per la igualtat d'oportunitats mitjançant la cessió d'espais municipals.	Si bé no hi ha cap mesura administrativa específica, es poden considerar les del C.S Flassaders: cessió espais i organització d'activitats per a dones com "Cor de Dones", activitats organitzades en col·laboració amb l'IBD (Dones fotogràfien dones), amb l
		Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Servei de suport a entitats: contactes amb 59 entitats conveniades o amb acords de col·laboració amb l'Àrea de Benestar social, de les quals 7 corresponen a associacions de dones o que treballen amb col·lectius de dones.

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
	Salut, cultura i qualitat de vida	Adequació de les infraestructures i el transport per tal d'evitar barreres i facilitar la igualtat.	Adaptació de les condicions d'accessibilitat als vehicles de transport públic urbà de persones amb mobilitat reduïda.
		Desenvolupament d'accions d'orientació i informació per a la prevenció d'embarços no desitjats i prevenció de malalties de transmissió sexual, dirigides especialment als joves i adolescents.	Conveni de col.laboració entre l'Ajuntament de Palma i ALAS (Associació de Lluita Anti-Sida de les Illes Balears): tallers informatius a la població escolaritzada, promoció de l'us del preservatiu, celebració del Dia Internacional contra la SIDA
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Catàleg de prevenció Centres Municipals de Serveis Socials. Catàleg de prevenció. Projectes grupals i comunitàris
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Obertura de la sala d'alletament matern al mercat de l'Olivar
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Prevenció dels trastorns de la conducta alimentària: Autoestima i Habilitats socials
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Conèixer un mercat municipal"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Desdejuni Saludable"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Hàbits alimentaris i emocions"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Menja Peix i Creix"
	Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller de prevenció de l'obesitat: "Menjar més fruites i verdures de temporada"	

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica		
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns d'alimentació	Taller "Com ens hem d'alimentar?"		
		Realització de programes que fomentin un envelliment actiu i d'activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors.	Tallers de conservació de la memòria per a Gent Gran i Espai Gran al Centre Social Flassaders.		
	Sensibilització i informació	Creació d'una web municipal per a la igualtat.	Disseny de la nova plana web de l'Observatori Municipal de la Igualtat. Remodelació i ampliació de continguts de l'antiga plana web de l'Observatori Municipal de la Immigració.		
		Incloure temes relatius a igualtat d'oportunitats i violència de gènere a les proves selectives de personal municipal i de personal per a borses d'ocupació.	Adaptació de les proves físiques de Bombers i Policia local. Inclusió a les proves selectives del cos de bombers i de treballadors/es socials de temes de violència de gènere.		
		Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.	Recollida de dades sobre víctimes i agressors		
		Posada en funcionament d'un observatori de la igualtat que permetrà conèixer la situació de les dones respecte dels homes al municipi de Palma i l'efecte de les accions proposades per promoure la participació de les dones.	Conversió de l'Observatori Municipal de la Immigració a l'Observatori Municipal de la Igualtat. Canvi efectiu des del mes de juliol de 2007 que implica l'ampliació dels continguts i camps d'estudi de l'Observatori.		
		Treball en condicions d'igualtat	Conciliació de la vida laboral i familiar	Ampliació de la xarxa municipal d'escoles infantils municipals.	Obertura curs 2007/08 EII Ca n'Alonso
				Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació	Servei d'ajuda a domicili, si bé no és un servei de nova creació
		Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació		Servei de menjar a domicili, si bé no és un servei de nova creació	
		Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació		Servei de teleassistència, si bé no és un servei de nova creació	
	Elaboració de materials didàctics sobre la conciliació de la vida laboral i familiar dirigits a la població escolar.	Material didàctic "Anam a Mitges"			
	Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral	Manteniment de la xarxa d'escoles municipals d'infants			

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica	
		Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral	Obertura de la sala d'alletament matern al mercat de l'Olivar, si bé no és un recurs de suport a la incorporació laboral	
		Increment de les beques per a infància en risc amb objectius de conciliació a la vida laboral i familiar.	884 famílies s'han beneficiat de les beques per a infància amb risc.El número de famílies beneficiàries respecte l'any 2006 s'ha incrementat en 112 famílies	
		Realització d'accions i tallers de sensibilització dirigides a població en general i a col·lectius específics sobre la corresponsabilitat en el treball domèstic i la cura de persones dependents.	Activitats de sensibilització per el repartiment de tasques a l'àmbit domèstic per a població escolar: obra teatral "La pallasa Nino endreça la casa"	
		Suport econòmic mitjançant subvencions i/o convenis de col·laboració amb entitats no lucratives per a la realització de projectes facilitadors de la conciliació.	Convocatòria del premi "Anem a Mitges" amb dotació econòmica per a centres educatius	
	Foment de l'ocupació	Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	Projecte "Xarxa municipal d'orientació 2006-2007" cofinançat per l'IMFOF-SOIB	
		Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	Projecte OLOA (Orientació laboral per a l'ocupació i d'assistència per a l'autoocupació) cofinançat per l'IMFOF-SOIB	
		Realització d'accions per a la inserció laboral de dones en risc d'exclusió social.	Projecte "Palma Inserta 2007". Projecte SOIB-Corporacions Locals cofinançat per l'IMFOF i el SOIB	
		Realització d'accions per a la inserció laboral de dones en risc d'exclusió social.	Projecte "Voravies 2007".	
		Realització d'accions de formació ocupacional dirigides a dones	Oferta formativa de l'IMFOF de caràcter generalista: escoles tallers, Escola d'oficis artesans, tallers ocupacionals..	
	Violència contra les dones	Informació, atenció i suport	Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Als Centres Municipals de Serveis Socials s'han establert 116 diagnostics de risc per a l'integritat de les persones que afecten al sector de població dona
			Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Programa de suport i informació del Servei de Teleassistència i Atenció Social a persones víctimes de violència de gènere

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Programa d'informació, orientació i suport per a dones víctimes de violència de gènere del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Disposició d'informació actualitzada sobre atenció integral a les víctimes de violència de gènere, a tots els serveis d'atenció personal municipals.	Distribució de la Guia de recursos sobre violència contra les dones a tots els serveis municipals d'informació, als serveis d'atenció personal i a totes les regidories.
		Disposició d'informació actualitzada sobre atenció integral a les víctimes de violència de gènere, a tots els serveis d'atenció personal municipals.	Tríptics de la Carta de Serveis a totes les oficines de denúncies de la Policia Local (Unitats Territorials) i als Centres municipals de Serveis Socials
		Elaboració, actualització permanent i difusió d'una guia de recursos i prestacions per a víctimes de violència de gènere.	Elaboració i difusió de la Guia de recursos sobre la violència de gènere en format paper i cd.
		Establiment de protocols integrats d'atenció municipal per a víctimes de violència de gènere.	Carta de Serveis. Atenció integral, que inclou informació i suport.
		Establiment de protocols integrats d'atenció municipal per a víctimes de violència de gènere.	Elaboració de protocols específics d'atenció professional a víctimes de VVG, als serveis socials, en concret dels psicòlegs/ogues, treballadors/es socials, educadors/es socials i treballadors/es familiars
		Foment de protocols d'actuació interinstitucional entre tots els dispositius d'atenció judicial, policial, sanitari, d'informació i atenció social per a una prevenció, detecció i intervenció efectives en situacions de violència de gènere.	Elaboració i implementació del el protocol de comunicació de situacions detectades amb indicis de maltractament entre els serveis socials municipals i l'Ajuntament de Palma.
	Prevenió, sensibilització i formació	Accions formatives i informatives sobre violència de gènere dirigides a diferents col·lectius: associacions de pares i mares; associacions veïnals; associacions de dones; associacions juvenils; associacions de persones immigrants, etc.	Activitats per a centres educatius sobre violència de gènere, inclosa a l'oferta de Palma Ciutat Educativa
		Implementació de programes de tractament psicològic de persones maltractadores per prevenir la reincidència.	Implementació del programa d'intervenció psicològica amb persones maltractadores, mitjançant acord amb el Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears.
	Protecció i acollida	Acolliment residencial temporal per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment al SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)

Taula 12. Actuacions específiques permanents de 2007 que han passat al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment al pis d'inserció PIS PONT, conveniat amb Nuevo Futuro.
		Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment als pisos d'inserció del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Atenció individualitzada i seguiment policial tutoritzat de les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts
		Elaboració i difusió de material informatiu sobre mesures de seguretat i auto-protecció per a víctimes de violència de gènere.	Procés d'elaboració d'un recull de bones pràctiques d'autoprotecció, base per a futur material d'informació
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	Ampliació de la dotació professional del Servei de teleassistència i atenció social a persones víctimes de violència de gènere
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	Ampliació del servei d'informació del SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	Atenció des del servei de Teleassistència mòbil per a vvvg a 94 casos, dels quals 82 són noves altes. S'han mantingut actius 79 aparells de teleassistència, dels 56 són noves altes. La Policia local ha disposat de 10 aparells per a situacions d'urgència
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	La informació integral a les víctimes de VG la realitzen els agents destinats al seguiment personalitzat (tutors)
		Instrucció de diligències policials integrals, remissió a l'autoritat judicial i mesures de protecció, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Instrucció de diligències en tots els casos atesos a les dependències municipals
		Oferta d'atenció mèdica, psicològica, policial, jurídica i assistencial a les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Assistències psicològiques en situació de crisi ateses abans de 20 minuts
		Recepció i atenció de denúncies de situacions de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Atenció a les dependències policials ateses abans de 20 minuts.

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Taula 13. Actuacions específiques de les accions de 2007 de les que no executades i desenvolupades al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
Igualtat d'oportunitats	Salut, cultura i qualitat de vida	Establiments d'acords de coordinació entre els serveis d'atenció personal i social i els serveis sanitaris i socio-sanitaris per a la millora de l'atenció integral de les dones	- Acords de col.laboració amb diferents entitas per fer activitats conjuntes de promoció de la salut: Associació d'Anorexia i Búlimia, Associació de Càncer, ALAS, etc.
	Sensibilització i informació	Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	- Edició del núm. 5 de la Col.lecció "Dones de Palma, les grans desconegudes"
		Difusió del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes	- Difusió entre el personal, del Pla, de les accions empreses i dels avanços o estudis en els canals de comunicació municipal
		Elaboració i difusió de material per poder potenciar un ús no sexista del llenguatge.	- Possibilitat de corregir el Pacte de condicions laborals de l'Ajuntament en aquest sentit i fer efectives les millores proposades
		Realització de projectes de difusió de bones pràctiques a l'àmbit de la igualtat d'oportunitats.	- Difusió d'experiències i bones pràctiques que serveixin de referència per a la planificació, execució i avaluació de polítiques d'igualtat
		Vetllar i col·laborar amb les institucions competents per una publicitat no sexista.	- Disseny de dispositius electrònics per canalitzar els denúncies de la ciutadania - Canalització als organismes competents si es detecta publicitat sexista o estereotipada en els mitjans de comunicació locals, o es rebin denúncies de particulars, associa
Institucional	Institucional	Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	- Avaluació qualitativa i quantitativa del PMIO
		Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	- Comissió tècnica amb representants de cada una de les àrees per a la coordinació i execució de les polítiques d'igualtat: constitució i dinamització
		Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	- Comissió política composta per les regidores i regidors de l'equip de govern. Validació i direcció política de les actuacions del pla

Taula 13. Actuacions específiques de les accions de 2007 de les que no executades i desenvolupades al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	- Creació i manteniment de comissions de treball interdepartamentals específiques
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Difusió de documentació, bones pràctiques... dirigida als professionals dels departaments de comunicació de l'Ajuntament de Palma per contribuir a la difusió d'imatges no sexistes en els mitjans de comunicació i la publicitat -Impuls per l'adopció d'ac
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Emissió d'informes, dictàmens, circulars... per a la introducció en el convenis, bases reguladores de les convocatòries de subvencions, ajudes, beques.. expedients de contractació.... de criteris afavoridors de la igualtat entre homes i dones i/o acredi
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Diagnosi del grau d'igualtat d'oportunitats entre les treballadores i treballadors de l'Ajuntament per tal de conèixer el condicionants que incideixen en la seva situació
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Impuls d'accions que permetin fer visibles a la fase d'elaboració del pressupost municipal 2009 els impactes de gènere a les partides del pressupost
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Assessorament al personal tècnic amb responsabilitats en l'execució de projectes sobre estratègies per la incorporació de la transversalitat de gènere -Difusió de material d'orientació sobre com incorporar la perspectiva de gènere , difondre fonts d'i
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	- Assessorament per a l'adaptació de la normativa i actuació de l'administració municipal a les propostes del pla.
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitats	- Afavorir estratègies per a la incorporació als projectes i programes de nous indicadors de gènere

Taula 13. Actuacions específiques de les accions de 2007 de les que no executades i desenvolupades al 2008

Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	Accions d'informació i suport per evitar les discriminacions laborals per raó de sexe, dins l'àmbit de les competències municipals.	- Recollida i sistematització de la normativa vigent i mesures per evitar la discriminació - Assessorament i suport en l'aplicació de la normativa en l'àmbit municipal
		Difusió de la informació relativa als ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses i cooperatives de i per a dones	- Recollida i sistematització de la normativa vigent en matèria d'ajuts, prestacions i subvencions que afavoreixen la igualtat de dones i homes - Difusió de la informació mitjançant la pàgina web de la regiduria

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
Igualtat d'oportunitats	Inclusió social	Incorporació als programes i serveis municipals indicadors de baremació que tenguin en compte les famílies monoparentals i dones en situació de risc o exclusió social	- Incorporació als programes i serveis municipals indicadors de baremació que tenguin en compte les famílies monoparentals i dones en situació de risc o exclusió social
		Millorar les estratègies de participació i visibilitat de les dones	- Creació del Consell municipal de dones. Generació dels mecanismes administratius per a l'aprovació de l'òrgan sectorial participatiu
	Participació	Promocio i foment de la creació d'associacions de dones.	- Consell municipal de Dones. Finalitats i competències: estimular la participació i associacionisme de les dones, impulsar la coordinació i cooperació entre les entitats...
		Promocio i foment de la creació d'associacions de dones.	- Suport econòmic
	Salut, cultura i qualitat de vida	Accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre dones i famílies, atenent a les seva diversitat psicosocials, cultural i evolutiva	- Promoció de projectes de centre, juntament amb les Conselleries de Salut i Educació per potenciar que els centres educatius implementin accions de promocio de la salut. Oferta d'activitats de promoció de la salut
		Accions d'orientació per a la prevenció d'embarassos no desitjats i prevenció de MTS, dirigides especialment a joves i adolescents	- Tallers sobre lluita contra la SIDA, malalties de transmissió sexual i embarços no desitjats. Es realitzaran a les escoles, casal de barri, casals de joves, etc - Celebració de dies de la salut relacionats amb la promoció d'hàbits saludables
		Activitats informatives i formatives en matèria de promoció de la salut activa a les dones	- Realització de tallers, xerrades.. sobre temes d'interés per les dones: etapes vulnerables, menopausa, fibromiàlgia, etc
		Campanyes i tallers informatius de prevenció precoç de malalties, especialment a les que afecten a les dones	- Oferta de tallers a casals de barri, APIMAS, AAVV, etc. - Edició de material per a la promoció de la salut a la població i a les dones en particular

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Donar visibilitat a les accions realitzades per dones en el món de l'esport, de la cultura, del treball...i a les promogudes per el moviment associatiu	- Impuls d'estratègies perquè els mitjans de comunicació recollin i difonguin la informació generada per les dones
		Donar visibilitat a les accions realitzades per dones en el món de l'esport, de la cultura, del treball...i a les promogudes per el moviment associatiu	- Recuperació de la memòria històrica de les dones: elaboració base de dades de dones rellevants, celebració d'efemèrides, commemoracions.. - Impuls de la presència de dones en les denominacions de carrers, espais públics..
		Programes que fomentin un envelliment actiu i activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors	- Tallers formatius per dones (etapes vulnerables), Celebració de dies de la Salut (Alzheimer)
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i conseqüències dels trastorns d'alimentació	- Tallers sobre hàbits d'alimentació saludable per població en general i en concret per a pares i mares. Aquest tallers es realitzaran a Casals de Barri, APIMAS, etc. - Celebració de dies de la salut relacionats amb la promoció d'hàbits saludables
	Sensibilització i informació	Actualització i difusió permanent d'informació sobre els drets de les dones i la normativa vigent sobre igualtat d'oportunitats als serveis d'atenció personal municipals	- Redisseny dels Quaderns de l'Observatori i conversió del butlletí electrònic per la difusió de continguts i recursos generats des de l'Observatori incloent legislació i normativa, notícies, subvencions, etc
		Actualització i difusió permanent d'informació sobre els drets de les dones i la normativa vigent sobre igualtat d'oportunitats als serveis d'atenció personal municipals	- Difusió de les normes que regulen permisos, llicències o excedències parentals - Incentivació perquè siguin exercitades també per homes
		Adhesió a projectes supramunicipals per tal de vertebrar les polítiques locals amb les directrius estatals i comunitàries en matèria d'igualtat	- Adhesió a la Carta Europea per a la Igualtat del Consell d'Europa - Adhesió i col·laboració en les campanyes impulsades per el Instituto de la Mujer, l'IBD, entitats sindicals....
		Capacitació de persones, professionals i entitats en igualtat de gènere	- Disseny del catàleg d'accions i mòduls formatius en matèria d'igualtat

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Capacitació i fomació del personal municipal segons els nivell de responsabilitat per a la planificació,execució i avaluació de polítiques d'igualtat	- Formar al personal municipal amb responsabilitats directives perquè puguin incorporar la perspectiva de gènere en la presa de decisions -Organització de trobades, intercanvis de bones pràctiques en la transversalitat de gènere -Divulgació de materia
		Capacitació i fomació del personal municipal segons els nivell de responsabilitat per a la planificació,execució i avaluació de polítiques d'igualtat	- Formar al personal tècnic responsables de programes en matèria d'igualtat - Planificació i establiment de mecanismes per facilitar l'assistència seminaris, actes, jornades..
		Capacitació i fomació del personal municipal segons els nivell de responsabilitat per a la planificació,execució i avaluació de polítiques d'igualtat	- Anàlisi necessitats formatives - Disseny de les accions formatives: Pla de Formació
		Capacitació i fomació del personal municipal segons els nivell de responsabilitat per a la integració de la igualtat d'oportunitats en el seu quefer quotidià	- Programació de mòduls específics sobre igualtat (disposicions vigents, llenguatge no sexista, mesures antidiscriminatòries..) - Incorporació als continguts dels cursos ofertats la prespectiva de gènere, amb independència deïns contingut -Elaboració d'
		Creació d'una plana web municipal per a la igualtat	- Llançament de la nova plana web definitiva
		Creació d'una plana web pròpia de l'àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	- Integració a la plana web de l'Ajuntament les activitats desenvolupades des de l'Àrea, tenint en compte els següents àmbits: igualtat, violència de gènere, educació i drets cívics - Manteniment d'enllaços directes a la web de l'Observatori Municipal d
		Divulgació d'informació, activitats... d'interès en les polítiques de dones	- Alimentació de les planes web de l'Observatori municipal de la Igualtat i de l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
		Generació de mecanismes, estratègies i accions positives per a la sensibilització en matèria d'igualtat	- Celebració d'actes institucionals. Programa d'actes del 8 de març. Conjunt d'activitats lúdiques i reivindicatives de sensibilització i divulgació dels drets de les dones.
		Generació de mecanismes, estratègies i accions positives per a la sensibilització en matèria d'igualtat	- Programació d'activitats, exposicions... al CS Flassaders
		Impulsar la neutralitat en el llenguatge i imatge que projecta l'Ajuntament en els canals de comunicació interns i externs.	- Anàlisi del grau de neutralitat del llenguatge utilitzat tant en la documentació escrita com en la comunicació oral en actes i reunions -Catàleg de recomanacions
		Impulsar la neutralitat en el llenguatge i la imatge que projecta l'Ajuntament en els canals de comunicació interns i externs	- Revisió de la documentació pública per a la presentació de les dades desagregades per sexe
		Incloure la variable sexe a tots el formularis interns	- Incloure la variable sexe a tots el formularis interns
		Incloure temes relatius a igualtat d'oportunitats i violència de gènere a les proves selectives de personal municipal i de personal per a les borses d'ocupació.	- Inclusió d'aques temes a tots els procediments d'accés a la funció pública que es convoquin en el 2008.
		Participació de personal municipal a foros o reunions que garanteixin i impulsin el mainstreaming.	- Realització de cursos per a personal directiu i que siguin les Comissions política i tècnica les que portin a terme aquestes mesures.
Treball en condicions d'igualtat	Conciliació de la vida laboral i familiar	Difusió, permanent, d'informació actualitzada entre el sector empresarial i les treballadores i treballadors sobre la normativa, mesures i recursos que facilitin la conciliació de la vida personal, laboral i familiar.	- Difusió de continguts relatius a conciliació de vida familiar i laboral mitjançant la web de l'Observatori i els Quaderns
		Elaboració d'estudis situacionals en relació a la conciliació a barrades d'actuació prioritària	- Estudi al Camp Rodó - Grups de discussió
		Impuls i disseny de projectes pilots que incrementin i diversifiquin l'oferta de recursos i serveis de qualitat	- Espai de canguratge del CS Flassaders

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
	Foment de l'ocupació	Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	- Projecte OLOA (orientació laboral per a l'ocupació i d'assistència per a l'autocupació) cofinançat per l'IMFOF-SOIB
		Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions	- Projecte "Xarxa municipal d'orientació 2007-2008" cofinançat per l'IMFOF-SOIB
		Engedada d'Iniciatives Laborals a través de la subvenció SOIB-CORPORACIONS LOCALS o altre tipus de via de finançament.	- Pràctica i formació laboral de persones amb dificultat per a accedir al mercat laboral, a través de contractacions laborals reals
		Projecte d'itinerari integrat d'inserció per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral (Cofinançat IMFOF-SOIB).	- Millora de l'ocupabilitat dels beneficiaris mitjançant la potenciació de les seves possibilitats reals d'inserció i aconseguir la millora del seu propi procés insertor i la incorporació al mercat de feina normalitzat
		Realització d'accions de formació ocupacional: Projecte "IMPULSANT PALMA"	- Contractacions laborals reals per afavorir la pràctica i formació laboral de persones amb dificultat per a accedir al mercat laboral
		Realització d'accions de formació ocupacional: Voravies 2008	- Contractacions laborals reals per afavorir la pràctica i formació laboral de persones amb dificultat per a accedir al mercat laboral
		Servei d'informació i orientació laboral per a persones de renda Mínima d'Inserció (Finançament Ajuntament de Palma-SOIB).	- Millora de l'ocupabilitat dels beneficiaris mitjançant la potenciació de les seves possibilitats reals d'inserció i aconseguir la millora del seu propi procés insertor i la incorporació al mercat de feina normalitzat
Violència contra les dones	Informació, atenció i suport	Impulsar la implementació de programes per a la inserció ocupacional de persones víctimes	- Acords amb empreses col·laboradores per a la reserva de llocs de feina
		Servei d'acompanyament per a persones víctimes de violència	- Suport a l'autonomia per a les gestions que ha de realitzar la víctima - Vinculació al Servei de Teleassistència Mòbil
		Servei de mentories per a infants de famílies víctimes de violència de gènere	- Atenció individualitzada i grupal a infants i mares

Taula 14. Actuacions noves realitzades en el 2008			
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Activitats específica
	Prevenició, sensibilització i formació	Accions formatives i informatives sobre violència de gènere dirigides a diferents col·lectius: associacions de pares i mares; associacions veïnals; associacions de dones; associacions juvenils; associacions de persones immigrants, etc.	- Tallers de prevenció de violència de gènere (CAM)
		Definició dels indicadors bàsics per a la Carta de serveis municipals	- Definició dels indicadors bàsics per a la Carta de serveis municipals
		Formació continua del personal municipal per a la detecció, orientació i atenció de les distintes formes i característiques de la violència de gènere.	- Realització de cursos en matèria de violència de gènere per a tots els col·lectius que puguen incidir directament en aquesta matèria

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

3. TAULES ANNEXES

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació	
Igualtat d'oportunitats	
Educació i formació	
Actuació generalista, no per motiu de gènere: Centres Exit (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)	
Actuació generalista, no per motiu de gènere: projectes de reforç escolar implementats des dels Centres municipals de Serveis Socials per a població menor de 16 anys: 12 projectes, generalment conveniats amb entitats externes	
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats escolars i extraescolars. Figuren com a activitats prioritàries l'educació en valors i les destreses domèstiques (criteris que han de regir la concessió de la subvenció)	
Cursos específics per a dones magrebines, subsaharianes... d'espanyol per a estrangeres	
Diverses activitats de l'apartat d'Igualtat i Drets Cívics del programa Palma Ciutat Educativa: Contes per a la Igualtat...	
Oferta formativa ocupacional-bàsica/ oferta formativa de català. (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)	
Propostes didàctiques incloses a l'edició de la col·lecció "Dones de Palma. Les grans desconegudes". Distribució de l'edició dedicada a Pilar Muntaner: 390 exemplars en total a 65 IES i Batxillerat	
Inclusió social	
Acció dirigida a persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials i potencialment integrables al món laboral normalitzat. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles	
Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació de risc social. Conveni de col·laboració amb Caritas, projecte "Dones d'Àfrica	
Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació d'exclusió social. Conveni de col·laboració amb Metges del Món. Projecte Dones del Món.	
Acolliment temporal a dones en situació de risc social. Servei d'acolliment i Promoció Sociolaboral.	
Atenció a famílies i persones afectades pel joc patològic. Subvenció Associació Juguesca	
Atenció a les dones que exerceixen la prostitució al carrer al "barri xino" de Palma. Conveni de col·laboració amb Oblates per a la gestió del Pis Petit.	
Atenció residencial i personal: Pis tutelat per a persones en situació de risc social Patronat Obrer	
Atenció social individual a dones en situació de risc d'exclusió social	
CALIU. Pis d'acollida a dones amb càrregues familiars de 16 a 25 anys. Subvenció Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament	
Comissió Interàrees sobre prostitució.	
Consolidar hàbits sociolaborals en dones en situació vulnerable a la barriada de Son Gibert. Projecte dones del CMSS-Est.	
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat. Projecte Caliu. Acollida i formació per a mares joves	
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Associació Balear per a la formació i intervenció social. Formació per a dones en situació d'exclusió social del Polígon de Llevant i Son Gotleu	

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Caritas Diocesana. Projecte "Dones d'Àfrica", atenció grupal a dones subsaharianes, millora de la xarxa de suport
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Casal Petit. Projecte per a l'atenció social i psicosocial de dones que exerceixen la prostitució, activitats pre-laborals...
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Fundació Joana Barceló. Projecte UMUAKA. Creació d'un servei d'atenció a fills i filles de persones immigrades, dones que participen a activitats formatives.
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Metges del Món. Projectes: "Dones del món", foment participació social de dones immigrants, prevenció, promoció i educació per a la salut, orientació i inserció labora
Convocatòria pública de subvencions per a la realització de projectes solidaris i de cooperació per al desenvolupament. 6 projectes subvencionats tenien per a objecte millorar les condicions socials de les dones a països subdesenvolupats.
Convocatòria pública de subvencions per a la realització de projectes solidaris i de cooperació per al desenvolupament. S'han subvencionat 92 projectes per millorar les condicions socials dels països subdesenvolupats. 53 projectes cooperació 1.531.403,8
Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 5 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma. Grups d'autoestima, per a dones..
Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 92 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma.
Formació a professionals per a la prevenció de conductes addictives
Formació de mediadors socials per a la prevenció de conductes addictives
Inserció laboral per a dones que han iniciat un procés d'inserció sociolaboral i que requereixen d'una incorporació laboral supervisada i protegida. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles/ Teula
Intervenció amb adolescents infants i joves per a la prevenció
Intervenció per a la reinserció social de persones amb problemàtiques d'adiccions des dels Centres municipals de Serveis Socials
Itineraris individuals d'inserció per a persones en situació de risc conjuntament amb les entitats derivants i establint acords amb empreses per afavorir un abordatge integral de la inserció social. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
Projecte CASSPEP: assistència clínic-sanitària i psicològica persones que exerceixen la prostitució afavorint l'accés als serveis sanitaris, socials, formativo-laborals normalitzats. Conveni de col·laboració amb Metges del Món Incrementar la difusió d
Projecte d'itinerari integrat per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral. (Cofinançat per l'IMFOF-SOIB).
Projectes organitzatius per l'inserció laboral de les persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials. Núm.de projectes 7, sols es disposen de dades de 4 projectes. Núm. total hores professionals 75,5 (no consten dades de 2 projectes)
Rehabilitació i inserció laboral de persones amb drogodependència. Subvenció Projecte Home
SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família). Acol·liment de famílies en situació de risc social. S'han atès 85 unitats familiars, 62 monoparentals i 23 biparentals.

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació
Sensibilització, capacitat i assessorament a famílies. Escola de pares i mares
Servei de motivació. Conjunt d'actuacions formatives i de tutela personal, amb objectiu prelaboral, que s'adapta a la variabilitat i a la vulnerabilitat de les persones en risc d'exclusió social
Servei d'informació i orientació laboral per a persones perceptores de la renda mínima d'inserció. (Cofinançat per l'Ajuntament de Palma i el Consell de Mallorca).
Servei d'orientació laboral a cada un dels 9 Centres municipals de Serveis Socials. Implementació d'itineraris individualitzats i gurps de capacitat per a la inserció laboral
Servei generalista, Servei de menjar a domicili. Un 66% del total de persones beneficiàries són dones
Servei generalista: Servei d'ajuda a domicili. El 75'7% de les persones beneficiàries són dones.
Servei generalista: servei de teleassistència. El 87'2% del total de persones beneficiàries són dones.
Serveis generalistes: Casals Ciutat Antiga i Jonquet
Serveis generalistes: Centres de dia per a persones majors Riba i Estel
Treball ocupacional amb objectius de suport econòmic puntual. Conveni de col.laboració amb Fundació Deixalles
Participació
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social. Es desestimaren els 4 projectes específics de promoció d'igualtat d'oportunitats. La valoració tècnica no considerarà la idoneïtat de les propostes al catàleg de prevenc
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social. S'han atorgat 12 subvencions a projectes de creació i/o manteniment de serveis per a dones o projectes per a la realització de tallers:12 projectes. Les subvencions pe
Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats dirigides al moviment associatiu de gent gran: Ciutat d'Elles. Projecte d'ecoaldea per a dones
Servei de suport a entitats: contactes amb 59 entitats conveniades o amb acords de col.laboració amb l'Àrea de Benestar social, de les quals 7 corresponen a associacions de dones o que treballen amb col·lectius de dones.
Si bé no hi ha cap mesura administrativa específica, es poden considerar les del C.S Flassaders: cessió espais i organització d'activitats per a dones com "Cor de Dones", activitats organitzades en col.laboració amb l'IBD (Dones fotografien dones), amb l
Ús ocasional, no quantificat del Servei de cangur del CS Flassaders, en paral·lel a la realització d'altres activitats. No es disposen de dades d'altres àrees (Benestar Social, IMFOF).
Salut, cultura i qualitat de vida
Activitats educatives realitzades al Centre Penitenciari de Palma "Curs per a manipuladors/es d'aliments"
Activitats educatives realitzades al CEP (Centre Formació Professorat). Curs "Pautes d'alimentació Saludable per a Infants i Joves"
Actuacions teatrals dins la programació 2007.
Adaptació de les condicions d'accessibilitat als vehicles de transport públic urbà de persones amb mobilitat reduïda.
Catàleg de prevenció Centres Municipals de Serveis Socials. Catàleg de prevenció. Projectes grupals i comunitaris
Celebració de dies internacionals relacionats amb la promoció de la salut

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació
Conveni de col.laboració entre l'Ajuntament de Palma i ALAS (Associació de Lluita Anti-Sida de les Illes Balears): tallers informatius a la població escolaritzada, promoció de l'us del preveservatiu, celebració del Dia Internacional contra la SIDA
Edició de materials:llibre "Educació per a la Salut i Medi Ambient", fullets, tríptics, cartells.. sobre hàbits saludables d'alimentació
Obertura de la sala d'alletament matern al mercat de l'Olivar
Prevenió dels trastorns de la conducta alimentària: Autoestima i Habilitats socials
Taller "Com ens hem d'alimentar?"
Taller "Conèixer un mercat municipal"
Taller "Desdejuní Saludable"
Taller "Hàbits alimentaris i emocions"
Taller "Menja Peix i Creix"
Taller de prevenió de l'obesitat: "Menjar més fruites i verdures de temporada"
Taller de prevenió de la incontinència urinària, impartit per el C.O Fisioterapeutes al C.S Flassaders
Tallers de conservació de la memòria per a Gent Gran i Espai Gran al Centre Social Flassaders.
Sensibilització i informació
Adaptació de les proves físiques de Bombers i Policia local. Inclusió a les proves selectives del cos de bombers i de treballadors/es socials de temes de violència de gènere.
Celebració del 8 de març Dia de la Dona, amb accions específiques per a la igualtat d'oportunitats: carpa informativa "Una passa cap a la igualtat" i cicle de cinema "Dones per a la Igualtat"
Conversió de l'Observatori Municipal de la Immigració a l'Observatori Municipal de la Igualtat. Canvi efectiu des del mes de juliol de 2007 que implica l'ampliació dels continguts i camps d'estudi de l'Observatori.
Convocatòria de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: consideració com a activitat subvencionable la promoció de la igualtat d'oportunitats
Disseny de la nova plana web de l'Observatori Municipal de la Igualtat. Remodelació i ampliació de continguts de l'antiga plana web de l'Observatori Municipal de la Immigració.
Edició del núm. 4 de la Col.lecció "Dones de Palma, les grans desconegudes" dedicat a Magdalena Boney
Elaboració i difusió de la Guia bàsica de conciliació de la vida laboral i familiar (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC EQUAL)
Estudi sobre Dades de Gènere al Municipi de Palma (Observatori Municipal de la Igualtat)
Estudi sobre la conciliació de la vida laboral i familiar a set barriades de Palma (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC EQUAL).
Fòrum de debat amb el tema de la violència de gènere.
Recollida de dades sobre víctimes i agressors
Taller "Gènere i mitjans de comunicació" del Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears
Treball en condicions d'igualtat
Conciliació de la vida laboral i familiar
884 famílies s'han beneficiat de les beques per a infància amb risc.El número de famílies beneficiàries respecte l'any 2006 s'ha incrementat en 112 famílies

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació
Activitats de sensibilització per el repartiment de tasques a l'àmbit domèstic per a població escolar: obra teatral "La pallassa Nino endreça la casa"
Concessió subvencions a famílies amb infants escolaritzats 0-3 anys: Bonus escolar. S'han concedit 283 bonos
Convocatòria del premi "Anem a Mitges" amb dotació econòmica per a centres educatius
Elaboració i difusió Guia bàsica de conciliació de la vida familiar i laboral (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC Equal)
Estudis tècnics per adequació edifici a Son Ferriol per ampliació de la xarxa municipal i tramitació dels concursos de projectes per nous centres
Manteniment de la xarxa d'escoles municipals d'infants
Material didàctic "Anam a Mitges"
Obertura curs 2007/08 EII Ca n'Alonso
Obertura de la sala d'al·letament matern al mercat de l'Olivar, si bé no és un recurs de suport a la incorporació laboral
SEDAI (Servei d'Atenció Domiciliària a la Infància), projecte integrat dins el projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" de la IC Equal. Servei d'atenció a infants en el domicili de la cuidadora per a cobrir aquells horaris no coberts pels centres educatius.
Servei d'ajuda a domicili, si bé no és un servei de nova creació
Servei de menjar a domicili, si bé no és un servei de nova creació
Servei de teleassistència, si bé no és un servei de nova creació
Foment de l'ocupació
Oferta formativa de l'IMFOF de caràcter generalista: escoles tallers, Escola d'oficis artesans, tallers ocupacionals..
Projecte "Palma Inserta 2007". Projecte SOIB-Corporacions Locals cofinançat per l'IMFOF i el SOIB
Projecte "Voravies 2007".
Projecte "Xarxa municipal d'orientació 2006-2007" cofinançat per l'IMFOF-SOIB
Projecte OLOA (Orientació laboral per a l'ocupació i d'assistència per a l'autoocupació) cofinançat per l'IMFOF-SOIB
Violència contra les dones
Informació, atenció i suport
Als Centres Municipals de Serveis Socials s'han establert 116 diagnòstics de risc per a l'integritat de les persones que afecten al sector de població dona
Carta de Serveis. Atenció integral, que inclou informació i suport.
Distribució de la Guia de recursos sobre violència contra les dones a tots els serveis municipals d'informació, als serveis d'atenció personal i a totes les regidories.
Elaboració de protocols específics d'atenció professional a víctimes de VVG, als serveis socials, en concret dels psicòlegs/ogues, treballadors/es socials, educadors/es socials i treballadors/es familiars
Elaboració i difusió de la Guia de recursos sobre la violència de gènere en format paper i cd.
Elaboració i implementació del el protocol de comunicació de situacions detectades amb indicis de maltractament entre els serveis socials municipals i l'Ajuntament de Palma.
Programa de suport i informació del Servei de Teleassistència i Atenció Social a persones víctimes de violència de gènere

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació
Programa d'informació, orientació i suport per a dones víctimes de violència de gènere del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
Taller d'Art Teràpia per violència de gènere
Tríptics de la Carta de Serveis a totes les oficines de denúncies de la Policia Local (Unitats Territorials) i als Centres municipals de Serveis Socials
Prevenió, sensibilització i formació
Activitats per a centres educatius sobre violència de gènere, inclosa a l'oferta de Palma Ciutat Educativa
Celebració del dia contra la violència de gènere 25 Novembre. Campanya institucional "No la deixem sola"
Cinc minuts públics de silenci en homenatge a víctimes de vdg front de l'edifici de Cort
Curs d'habilitació com a especialista en violència de gènere i domèstica
Curs d'habilitació com a especialista en violència de gènere i domèstica, conferència i taula rodona.
Impartició de classes sobre violència domèstica i de gènere a l'Escola Balear de l'Administració Pública, dirigida als agents de l'Escola de Policia.
Implementació del programa d'intervenció psicològica amb persones maltractadores, mitjançant acord amb el Col.legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears.
Presentació d'una ponència " Proyecto de atención social integral a VVG en Palma" al congrés "Asistencia Social integral a mujeres víctimas de violencia de género", Valladolid.
Repartiment de davantals entre les placeres i placers del mercat de l'Olivar. Iniciativa de la Fundació balear contra la violència de gènere
Protecció i acollida
Acolliment al pis d'inserció PIS PONT, conveniat amb Nuevo Futuro.
Acolliment al SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)
Acolliment als pisos d'inserció del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
Ampliació de la dotació professional del Servei de teleassistència i atenció social a persones víctimes de violència de gènere
Ampliació del servei d'informació del SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)
Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Instrucció de diligències en tots els casos atesos a les dependències municipals
Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts
Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Assistències psicològiques en situació de crisi ateses abans de 20 minuts
Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Atenció a les dependències policials ateses abans de 20 minuts.
Atenció des del servei de Teleassistència mòbil per a vvg a 94 casos, dels quals 82 són noves altes. S'han mantingut actius 79 aparells de teleassistència, dels 56 són noves altes. La Policia local ha disposat de 10 aparells per a situacions d'urgència
La informació integral a les víctimes de VG la realitzen els agents destinats al seguiment personalitzat (tutors)

Taula annexa 1. Actuacions específiques per línia estratègica i àmbit d'actuació

Procés d'elaboració d'un recull de bones pràctiques d'autoprotecció, base per a futur material d'informació

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 2. Accions de les quals no s'ha realitzat cap actuació específica per línia estratègica, àmbit d'actuació i regidoria. Any 2007																
Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPLL	RADH
LÍNIA ESTRATÈGICA INSTITUCIONAL																
Institucional	Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos					X										
Institucional	Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat					X										
LÍNIA ESTRATÈGICA IGUALTAT D'OPORTUNITATS																
Sensibilització i informació	Promoció i realització de campanyes de sensibilització social sobre la igualtat.					X										
Sensibilització i informació	Suport a accions que presentin una imatge real i estereotipada de les dones i difonguin el principi d'igualtat en els mitjans de comunicació locals.					X										
Sensibilització i informació	Vetllar i col·laborar amb les institucions competents per una publicitat sexista.					X										
Sensibilització i informació	Elaboració i difusió de material per potenciar un ús sexista del llenguatge.					X										
Sensibilització i informació	Elaboració i difusió de material per potenciar un ús sexista del llenguatge.										X					
Sensibilització i informació	Difusió dels continguts del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.					X										
Sensibilització i informació	Utilització dels espais i esdeveniments públics, amb participació municipal, per introduir missatges en relació amb la igualtat d'oportunitats.					X										
Sensibilització i informació	Realització de projectes de difusió de bones pràctiques a l'àmbit de la igualtat d'oportunitats					X										
Sensibilització i informació	Convocatòria de beques i concursos per a la realització d'estudis i treballs que aprofundeixin en el coneixement i desenvolupament d'accions positives per a la igualtat d'oportunitats.					X										
Sensibilització i informació	Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.		X													
Sensibilització i informació	Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.					X										
Sensibilització i informació	Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.															X

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 2. Accions de les quals no s'ha realitzat cap actuació específica per línia estratègica, àmbit d'actuació i regidoria. Any 2007																
Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	RADH
Sensibilització i informació	Organització cursos, seminaris, etc. destinats a informar, formar i sensibilitzar el personal municipal i el de les entitats que treballen amb l'Ajuntament, en matèria d'igualtat d'oportunitats.					X										
Sensibilització i informació	Organització cursos, seminaris, etc. destinats a informar, formar i sensibilitzar el personal municipal i el de les entitats que treballen amb l'Ajuntament, en matèria d'igualtat d'oportunitats.										X					
Sensibilització i informació	Formació de mediadors/es i agents socials per a la igualtat.					X										
Sensibilització i informació	Elaboració i implementació de mòduls formatius i informatius per a diferents col·lectius i associacions: grups d'esplai, amipas, centres culturals, associacions veïnals, de gent gran, de persones immigrants, etc.					X										
Participació	Promoció i foment de la creació d'associacions de dones					X										
Participació	Realització de cursos de formació en habilitats i lideratge dirigits a dones.					X										
Participació	Suport i realització de campanyes que fomentin la participació de les dones en el moviment associatiu, polític, sindical, empresarial, etc.					X										
Educació i formació	Col·laboració amb la Conselleria que tenguin les competències a l'àmbit educatiu, amb la Universitat, amb els consells escolars i amb les associacions de pares i mares en el desenvolupament d'activitats que promoguin la igualtat d'oportunitats.					X										
Educació i formació	Realització de campanyes que fomentin l'accés de les dones a les especialitats educatives on estan subrepresentades.					X										
Educació i formació	Realització de cursos de coeducació amb el personal de les escoles infantils.													X		
Educació i formació	Impuls i promoció d'un us sexist dels jocs i joguets i utilització com instruments fonamentals de l'educació per a la igualtat.					X										
Salut, cultura i qualitat de vida	Convocatòria de beques i incentius per a la participació de les dones en l'esport d'élite.									X						
Salut, cultura i qualitat de vida	Desenvolupament de campanyes per al foment de la participació de les nines a les activitats esportives de les escoles i barris.					X										

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 2. Accions de les quals no s'ha realitzat cap actuació específica per línia estratègica, àmbit d'actuació i regidoria. Any 2007																
Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	RADH
Salut, cultura i qualitat de vida	Difusió i informació entre les associacions de dones de les activitats esportives, culturals i d'oci que es realitzen a Palma.					X										
Salut, cultura i qualitat de vida	Establiment d'acords de coordinació entre els serveis d'atenció personal i social i els serveis sanitaris i socio-sanitaris per a la millora de l'atenció integral a les dones atenent a la seva diversitat social i evolutiva.												X			
Salut, cultura i qualitat de vida	Realització de programes que fomentin un envelliment actiu i d'activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors.												X			
Salut, cultura i qualitat de vida	Difusió d'activitats esportives realitzades per dones.					X										
Inclusió social	Inclusió prioritària de les dones amb càrregues familiars compartides a les baremacions per accedir a les prestacions i serveis municipals que ho requereixin.					X										
Inclusió social	Desenvolupament de programes d'acolliment temporal a vivendes per a dones amb càrregues familiars o que presentin risc d'exclusió social.								X							
LÍNIA ESTRATÈGICA TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT																
Foment de l'ocupació	Accions d'assessorament i orientació al sector empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat i l'eliminació d'elements sexistes a les ofertes públiques.					X										
Foment de l'ocupació	Difusió de la informació relativa a ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses i cooperatives de i per a dones.					X										
Foment de l'ocupació	Suport econòmic a les entitats que desenvolupin accions formatives i laborals que contemplin la igualtat d'oportunitats.					X										
Foment de l'ocupació	Accions d'informació i suport per evitar discriminacions laborals per raó de sexe, dins l'àmbit de les competències municipals.					X										
Conciliació de la vida laboral i familiar	Difusió i suport de les iniciatives empresarials que adoptin mesures de facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar.					X										
Conciliació de la vida laboral i familiar	Desenvolupament de campanyes i accions per a la valoració social i econòmica del treball domèstic i de la cura de les persones.					X										
LÍNIA ESTRATÈGICA VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES																

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 2. Accions de les quals no s'ha realitzat cap actuació específica per línia estratègica, àmbit d'actuació i regidoria. Any 2007																
Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	RADH
Prevenió, sensibilització i formació	Elaboració de criteris de recollida d'informació i indicadors comuns per als diferents departaments i col·lectius municipals.					X										
Prevenió, sensibilització i formació	Promoció i foment d'investigacions i estudis que permetin un major coneixement sobre l'índex, les causes i les conseqüències de la violència de gènere.					X										
Prevenió, sensibilització i formació	Elaboració i difusió de material didàctic per a la sensibilització contra la violència i per educar i formar en la igualtat i en valors sexistes.					X										
Informació, atenció i suport	Foment de protocols d'actuació interinstitucional entre tots els dispositius d'atenció judicial, policial, sanitari, d'informació i atenció social per a una prevenció, detecció i intervenció efectives en situacions de violència de gènere.											X				

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
Total	158	1	1	2	2	61	15	26	2	5	8	10	8	9	3	4	1
Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	1					X											
Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	1					X											
Posada en funcionament d'un observatori de la igualtat que permetrà conèixer la situació de les dones respecte dels homes al municipi de Palma i l'efecte de les accions proposades per promoure la participació de les dones.	1					X											
Incloure temes relatius a igualtat d'oportunitats i violència de gènere a les proves selectives de personal municipal i de personal per a borses d'ocupació.	1										X						
Participació de personal municipal a foros o reunions que garanteixin i impulsin el mainstreaming	1										X						
Promoció i realització de campanyes de sensibilització social sobre la igualtat.	1					X											

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
Realització d'actes i declaracions institucionals per a la igualtat d'oportunitats	1					X											
Col·laboració en la celebració d'actes i jornades dirigides a diversos col·lectius socials i professionals (col·legis professionals, mitjans de comunicació, sindicats, entitats empresarials, etc.) per a la prevenció i motivació per a un millor tractament	1					X											
Suport a accions que presentin una imatge real i no estereotipada de les dones i difonguin el principi d'igualtat en els mitjans de comunicació locals.	1					X											
Vetllar i col·laborar amb les institucions competents per una publicitat no sexista.	1					X											
Revisió i actualització de les normes que conformem l'ordenament jurídic	1																X
Creació d'una web municipal per a la igualtat.	1					X											
Difusió dels continguts del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	1					X											
Utilització dels espais i esdeveniments públics, amb participació municipal, per introduir missatges en relació amb la igualtat d'oportunitats.	1					X											
Realització de projectes de difusió de bones pràctiques a l'àmbit de la igualtat d'oportunitats	1					X											
Convocatòria de beques i concursos per a la realització d'estudis i treballs que aprofundeixin en el coneixement i desenvolupament d'accions positives per a la igualtat d'oportunitats.	1					X											
Formació de mediadors/es i agents socials per a la igualtat.	1					X											
Elaboració i implementació de mòduls formatius i informatius per a diferents col·lectius i associacions: grups d'esplai, amipas, centres culturals, associacions veïnals, de gent gran, de persones immigrants, etc.	1					X											
Promoció i foment de la creació d'associacions de dones	1					X											
Suport a les associacions de dones i entitats socials que treballen per la igualtat d'oportunitats mitjançant la cessió d'espais municipals.	1					X											
Suport econòmic per a la inclusió de serveis de guarderia en les activitats municipals o activitats d'entitats amb finalitat d'igualtat d'oportunitats o de millora de participació de les dones.	1					X											
Realització de cursos de formació en habilitats i lideratge dirigits a dones.	1					X											

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
Suport i realització de campanyes que fomentin la participació de les dones en el moviment associatiu, polític, sindical, empresarial, etc.	1					X											
Col·laboració amb la Conselleria que tenguin les competències a l'àmbit educatiu, amb la Universitat, amb els consells escolars i amb les associacions de pares i mares en el desenvolupament d'activitats que promoguin la igualtat d'oportunitats.	1					X											
Realització de campanyes que fomentin l'accés de les dones a les especialitats educatives on estan subrepresentades.	1					X											
Desenvolupament de tallers per a la igualtat als centres educatius.	1					X											
Realització de cursos de coeducació amb el personal de les escoles infantils.	1													X			
Elaboració de materials didàctics de suport per a la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere.	1					X											
Col·laboració amb els centres educatius i amipas per a la realització conjunta d'activitats d'educació en valors i que fomentin la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere.	1													X			
Impuls i promoció d'un us no sexista dels jocs i joguets i utilització com instruments fonamentals de l'educació per a la igualtat.	1					X											
Convocatòria de beques i incentius per a la participació de les dones en l'esport d'élite.	1									X							
Promoció i suport als actes culturals i artístics realitzats per dones i/o que la temàtica d'aquests contribueixi a fomentar la igualtat.	1														X		
Difusió i informació entre les associacions de dones de les activitats esportives, culturals i d'oci que es realitzen a Palma.	1					X											
Incorporació en la planificació urbanística municipal dels elements mínims per dissenyar una ciutat de qualitat, d'acord amb el principi d'igualtat.	1								X								
Incorporació del principi d'igualtat i qualitat en la gestió medioambiental.	1						X										
Establiment d'acords de coordinació entre els serveis d'atenció personal i social i els serveis sanitaris i socio-sanitaris per a la millora de l'atenció integral a les dones atenent a la seva diversitat social i evolutiva.	1												X				

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																		
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic	
Desenvolupament d'activitats informatives i formatives en matèria de promoció de la salut activa de les dones.	1												X					
Desenvolupament de projectes per al foment de l'esport entre les dones.	1									X								
Difusió d'activitats esportives realitzades per dones.	1					X												
Treball en xarxa i establiment de protocols de coordinació i convenis de col·laboració amb les institucions que treballen amb dones en risc d'exclusió social.	1					X												
Atenció social personalitzada interprofessional als Centres Municipals de Serveis Socials.	1							X										
Inclusió prioritària de les dones amb càrregues familiars no compartides a les baremacions per accedir a les prestacions i serveis municipals que ho requereixin.	1					X												
Realització d'accions de formació ocupacional dirigides a dones	1						X											
Realització d'accions de formació ocupacional en noves tecnologies.	1						X											
Accions d'informació, assessorament i suport per al foment de l'autoocupació entre les dones.	1						X											
Accions d'informació i suport per evitar discriminacions laborals per raó de sexe, dins l'àmbit de les competències municipals.	1					X												
Difusió, permanent, d'informació actualitzada entre el sector empresarial i les treballadores i treballadors sobre la normativa, mesures i recursos que facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar.	1					X												
Difusió i suport de les iniciatives empresarials que adoptin mesures de facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar.	1					X												
Realització d'accions i tallers de sensibilització dirigides a població en general i a col·lectius específics sobre la corresponsabilitat en el treball domèstic i la cura de persones dependents.	1					X												
Desenvolupament de campanyes i accions per a la valoració social i econòmica del treball domèstic i de la cura de les persones.	1					X												
Elaboració de materials didàctics sobre la conciliació de la vida laboral i familiar dirigits a la població escolar.	1					X												
Inclusió de mesures de suport a l'organització de serveis amb personal qualificat i activats ludicoeducacionals per atendre nins i nines fora de l'hora escolar i en períodes	1					X												

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
vacacionals.																	
Formació continua de personal municipal per a la detecció, orientació i atenció de les distintes formes i característiques de la violència de gènere.	1										X						
Realització de campanyes per al foment de la denúncia de situacions de maltracte i de sensibilització de la violència contra les dones.	1					X											
Elaboració de criteris de recollida d'informació i indicadors comuns per als distints departaments i col·lectius municipals.	1					X											
Promoció i foment d'investigacions i estudis que permetin un major coneixement sobre l'índex, les causes i les conseqüències de la violència de gènere.	1					X											
Elaboració i difusió de material didàctic per a la sensibilització contra la violència i per educar i formar en la igualtat i en valors no sexistes.	1					X											
Implementació de programes de tractament psicològic de persones maltractadores per prevenir la reincidència.	1					X											
Elaboració, actualització permanent i difusió d'una guia de recursos i prestacions per a víctimes de violència de gènere.	1					X											
Implementació de programes per a la inserció formativa i laboral per a dones víctimes de violència de gènere.	1						X										
Recepció i atenció de denúncies de situacions de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	1											X					
Oferta d'atenció mèdica, psicològica, policial, jurídica i assistencial a les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	1											X					
Atenció individualitzada i seguiment policial tutoritzat de les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	1											X					
Instrucció de diligències policials integrals, remissió a l'autoritat judicial i mesures de protecció, segons carta de serveis de policia local.	1											X					
Elaboració i difusió de material informatiu sobre mesures de seguretat i auto-protecció per a víctimes de violència de gènere.	1					X											
Acolliment residencial temporal per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	1							X									
Adequació dels requisits per a l'accés als programes municipals de lloguer a la situació econòmica i familiar	1															X	

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
que presentin les dones víctimes de violència de gènere.																	
Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones a països subdesenvolupats.	1							X									
Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones (adolescents, immigrants, mares, dones grans, dones que exerceixen la prostitució...)	1							X									
Actuacions grupals i comunitàries preventives als barris de Palma.	1							X									
Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc o d'exclusió social.	1							X									
Acolliment temporal residencial per a dones amb càrregues familiars.	1							X									
Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	1						X										
Realització d'accions per a la inserció laboral de dones en risc d'exclusió social.	1						X										
Ampliació de la xarxa municipal d'escoles infantils municipals.	1													X			
Realització d'actes, declaracions institucionals i campanyes de sensibilització contra la violència exercida contra les dones per promoure un canvi de mentalitat orientat cap a la tolerància zero.	1					X											
Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació	1							X									
Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	1							X									
Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	1							X									
Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	1							X									
Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de	1							X									

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.																	
Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	1												X				
Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	1							X									
Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social als dispositius d'atenció social municipal.	2						X	X									
Elaboració i difusió de material per potenciar un ús no sexista del llenguatge.	2					X					X						
Organització cursos, seminaris, etc. destinats a informar, formar i sensibilitzar el personal municipal i el de les entitats que treballen amb l'Ajuntament, en matèria d'igualtat d'oportunitats.	2					X					X						
Desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar de les dones per motius de gènere.	2							X						X			
Realització de tallers d'apropament de les dones a l'ús de les noves tecnologies.	2						X							X			
Realització de campanyes i tallers informatius de prevenció precoç de malalties, especialment les que afecten majoritàriament a les dones.	2							X					X				
Desenvolupament de campanyes per al foment de la participació de les nines a les activitats esportives de les escoles i barris.	2					X				X							
Adequació de les infraestructures i el transport per tal d'evitar barreres i facilitar la igualtat.	2			X	X												
Desenvolupament d'accions d'orientació i informació per a la prevenció d'embarços no desitjats i prevenció de malalties de transmissió sexual, dirigides especialment als joves i adolescents.	2									X			X				
Realització de programes que fomentin un envelliment actiu i d'activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors.	2							X					X				
Desenvolupament de programes d'acolliment temporal a vivendes per a dones amb càrregues familiars o que presentin risc d'exclusió social.	2							X								X	
Accions d'assessorament i orientació al sector	2					X	X										

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat i l'eliminació d'elements sexistes a les ofertes públiques.																	
Difusió de la informació relativa a ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses i cooperatives de i per a dones.	2					X	X										
Suport econòmic a les entitats que desenvolupin accions formatives i laborals que contemplin la igualtat d'oportunitats.	2					X	X										
Suport econòmic mitjançant subvencions i/o convenis de col·laboració amb entitats no lucratives per a la realització de projectes facilitadors de la conciliació.	2					X	X										
Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral	2					X								X			
Increment de les beques per a infància en risc amb objectius de conciliació a la vida laboral i familiar.	2							X						X			
Accions formatives i informatives sobre violència de gènere dirigides a diferents col·lectius: associacions de pares i mares; associacions veïnals; associacions de dones; associacions juvenils; associacions de persones immigrants, etc.	2					X					X						
Realització i participació en jornades, foros i/o seminaris sobre violència de gènere.	2					X						X					
Disposició d'informació actualitzada sobre atenció integral a les víctimes de violència de gènere, a tots els serveis d'atenció personal municipals.	2							X				X					
Establiment de protocols integrats d'atenció municipal per a víctimes de violència de gènere.	2					X						X					
Foment de protocols d'actuació interinstitucional entre tots els dispositius d'atenció judicial, policial, sanitari, d'informació i atenció social per a una prevenció, detecció i intervenció efectives en situacions de violència de gènere.	2					X						X					
Foment i promoció de la formació de les dones adultes.	2						X							X			
Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	2							X								X	
Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	2					X									X		
Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural	2							X					X				

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 3. Accions enviades per regidories de referència. Any 2007																	
Acció desenvolupada	Total	ARITCC	AHFPI	AMSC	AIS	AEIDC	AMAET	ABSPC	AUH	AJE	ADFPDTP	ADSC	ADS	ADE	ADCPPL	ADH	Serv. Jurídic
i evolutiva.																	
Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	2					X		X									
Actualització i difusió permanent d'informació sobre els drets de les dones i la normativa vigent sobre igualtat d'oportunitats als serveis d'atenció personal municipals.	3					X		X			X						
Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	3					X		X				X					
Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.	15	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
Institucional	Institucional	Coordinació del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, garantint la transversalitat, la incidència real en tota la política municipal i la dotació de recursos	No s'ha realitzat cap actuació
		Suport a les diferents Àrees municipals per millorar la incidència dels serveis, recursos i actuacions que es desenvolupen de cada departament en la igualtat d'oportunitat	No s'ha realitzat cap actuació
Igualtat d'oportunitats	Sensibilització i informació	Posada en funcionament d'un observatori de la igualtat que permetrà conèixer la situació de les dones respecte dels homes al municipi de Palma i l'efecte de les accions proposades per promoure la participació de les dones.	Conversió de l'Observatori Municipal de la Immigració a l'Observatori Municipal de la Igualtat. Canvi efectiu des del mes de juliol de 2007 que implica l'ampliació dels continguts i camps d'estudi de l'Observatori.
		Incloure temes relatius a igualtat d'oportunitats i violència de gènere a les proves selectives de personal municipal i de personal per a borses d'ocupació.	Adaptació de les proves físiques de Bombers i Policia local. Inclusió a les proves selectives del cos de bombers i de treballadors/es socials de temes de violència de gènere.
		Participació de personal municipal a foros o reunions que garanteixin i impulsin el mainstreaming	Fòrum de debat amb el tema de la violència de gènere.
		Promoció i realització de campanyes de sensibilització social sobre la igualtat.	No s'ha realitzat cap actuació
		Realització d'actes i declaracions institucionals per a la igualtat d'oportunitats	Celebració del 8 de març Dia de la Dona, amb accions específiques per a la igualtat d'oportunitats: carpa informativa "Una passa cap a la igualtat" i cicle de cinema "Dones per a la Igualtat"
		Col·laboració en la celebració d'actes i jornades dirigides a diferents col·lectius socials i professionals (col·legis professionals, mitjans de comunicació, sindicats, entitats empresarials, etc.) per a la prevenció i motivació per a un millor tractament	Taller "Gènere i mitjans de comunicació" del Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears
		Suport a accions que presentin una imatge real i no estereotipada de les dones i difonguin el principi d'igualtat en els mitjans de comunicació locals.	No s'ha realitzat cap actuació
		Vetllar i col·laborar amb les institucions competents per una publicitat no sexista.	No s'ha realitzat cap actuació
		Actualització i difusió permanent d'informació sobre els drets de les dones i la normativa vigent sobre igualtat d'oportunitats als serveis d'atenció personal municipals.	Elaboració i difusió de la Guia bàsica de conciliació de la vida laboral i familiar (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC EQUAL)
		Actualització i difusió permanent d'informació sobre els drets de les dones i la normativa vigent sobre igualtat d'oportunitats als serveis d'atenció personal municipals.	No trameses
		Revisió i actualització de les normes que conformem l'ordenament jurídic	Convocatòria de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: consideració com a activitat subvencionable la promoció de la igualtat d'oportunitats
		Elaboració i difusió de material per potenciar un ús no sexista del llenguatge.	No s'ha realitzat cap actuació
		Creació d'una web municipal per a la igualtat.	Disseny de la nova plana web de l'Observatori Municipal de la Igualtat. Remodelació i ampliació de continguts de l'antiga plana web de l'Observatori Municipal de la Immigració.
Difusió dels continguts del Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	No s'ha realitzat cap actuació		

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Utilització dels espais i esdeveniments públics, amb participació municipal, per introduir missatges en relació amb la igualtat d'oportunitats.	No s'ha realitzat cap actuació
		Realització de projectes de difusió de bones pràctiques a l'àmbit de la igualtat d'oportunitats	No s'ha realitzat cap actuació
		Convocatòria de beques i concursos per a la realització d'estudis i treballs que aprofundeixin en el coneixement i desenvolupament d'accions positives per a la igualtat d'oportunitats.	No s'ha realitzat cap actuació
		Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.	No s'ha realitzat cap actuació
		Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.	No trameses
		Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.	Recollida de dades sobre víctimes i agressors
		Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	Edició del núm. 4 de la Col·lecció "Dones de Palma, les grans desconegudes" dedicat a Magdalena Boney
		Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	Estudi sobre Dades de Gènere al Municipi de Palma (Observatori Municipal de la Igualtat)
		Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	Estudi sobre la conciliació de la vida laboral i familiar a set barriades de Palma (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC EQUAL).
		Col·laboració en investigacions i estudis sobre el coneixement de la situació de les dones, així com en el paper desenvolupat per les dones al llarg de la història en tots els àmbits de la societat.	No s'ha realitzat cap actuació
		Organització cursos, seminaris, etc. destinats a informar, formar i sensibilitzar el personal municipal i el de les entitats que treballen amb l'Ajuntament, en matèria d'igualtat d'oportunitats.	No s'ha realitzat cap actuació
		Formació de mediadors/es i agents socials per a la igualtat.	No s'ha realitzat cap actuació
		Elaboració i implementació de mòduls formatius i informatius per a diferents col·lectius i associacions: grups d'esplai, amipas, centres culturals, associacions veïnals, de gent gran, de persones immigrants, etc.	No s'ha realitzat cap actuació
	Participació	Promoció i foment de la creació d'associacions de dones	No s'ha realitzat cap actuació
		Suport a les associacions de dones i entitats socials que treballen per la igualtat d'oportunitats mitjançant la cessió d'espais municipals.	Si bé no hi ha cap mesura administrativa específica, es poden considerar les del C.S Flassaders: cessió espais i organització d'activitats per a dones com "Cor de Dones", activitats organitzades en col·laboració amb l'IBD (Dones fotografien dones), amb l
		Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social. Es desestimaren els 4 projectes específics de promoció d'igualtat d'oportunitats. La valoració tècnica no considerà la idoneïtat de les propostes al catàleg de prevenc

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVALUACIÓ – AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007				
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques	
		Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social. S'han atorgat 12 subvencions a projectes de creació i/o manteniment de serveis per a dones o projectes per a la realització de tallers: 12 projectes. Les subvencions pe	
		Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats dirigides al moviment associatiu de gent gran: Ciutat d'Elles. Projecte d'ecoaldea per a dones	
		Suport tècnic i econòmic a associacions i entitats sense ànim de lucre per a l'organització d'activitats que fomentin i promoguin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Servei de suport a entitats: contactes amb 59 entitats conveniades o amb acords de col·laboració amb l'Àrea de Benestar social, de les quals 7 corresponen a associacions de dones o que treballen amb col·lectius de dones.	
		Suport econòmic per a la inclusió de serveis de guarderia en les activitats municipals o activitats d'entitats amb finalitat d'igualtat d'oportunitats o de millora de participació de les dones.	Ús ocasional, no quantificat del Servei de cangur del CS Flassaders, en paral·lel a la realització d'altres activitats. No es disposen de dades d'altres àrees (Benestar Social, IMFOF).	
		Realització de cursos de formació en habilitats i lideratge dirigits a dones.	No s'ha realitzat cap actuació	
		Suport i realització de campanyes que fomentin la participació de les dones en el moviment associatiu, polític, sindical, empresarial, etc.	No s'ha realitzat cap actuació	
		Educació i formació	Col·laboració amb la Conselleria que tenguin les competències a l'àmbit educatiu, amb la Universitat, amb els consells escolars i amb les associacions de pares i mares en el desenvolupament d'activitats que promoguin la igualtat d'oportunitats.	No s'ha realitzat cap actuació
			Desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar de les dones per motius de gènere.	Actuació generalista, no per motiu de gènere: Centres Exit (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)
			Desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament escolar de les dones per motius de gènere.	Actuació generalista, no per motiu de gènere: projectes de reforç escolar implementats des dels Centres municipals de Serveis Socials per a població menor de 16 anys: 12 projectes, generalment conveniats amb entitats externes
			Realització de campanyes que fomentin l'accés de les dones a les especialitats educatives on estan subrepresentades.	No s'ha realitzat cap actuació
Realització de tallers d'apropament de les dones a l'ús de les noves tecnologies.	No trameses			
Desenvolupament de tallers per a la igualtat als centres educatius.	Diverses activitats de l'apartat d'Igualtat i Drets Cívics del programa Palma Ciutat Educativa: Contes per a la Igualtat....			
Realització de cursos de coeducació amb el personal de les escoles infantils.	No s'ha realitzat cap actuació			

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Elaboració de materials didàctics de suport per a la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere.	Propostes didàctiques incloses a l'edició de la col·lecció "Dones de Palma. Les grans desconegudes". Distribució de l'edició dedicada a Pilar Muntaner: 390 exemplars en total a 65 IES i Babxillerat
		Col·laboració amb els centres educatius i amipas per a la realització conjunta d'activitats d'educació en valors i que fomentin la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats escolars i extraescolars. Figuren com a activitats prioritàries l'educació en valors i les destreses domèstiques (criteris que han de regir la concessió de la subvenció)
		Foment i promoció de la formació de les dones adultes.	Cursos específics per a dones magrebines, subsaharianes... d'espanyol per a estrangeres
		Foment i promoció de la formació de les dones adultes.	No trameses
		Foment i promoció de la formació de les dones adultes.	Oferta formativa ocupacional-bàsica/ oferta formativa de català. (les dades es refereixen al curs escolar 2006/07)
		Impuls i promoció d'un us no sexista dels jocs i joguets i utilització com instruments fonamentals de l'educació per a la igualtat.	No s'ha realitzat cap actuació
	Salut, cultura i qualitat de vida	Realització de campanyes i tallers informatius de prevenció precoç de malalties, especialment les que afecten majoritàriament a les dones.	No trameses
		Realització de campanyes i tallers informatius de prevenció precoç de malalties, especialment les que afecten majoritàriament a les dones.	Taller de prevenció de la incontinència urinària, impartit per el C.O Fisioterapeutes al C.S Flassaders
		Convocatòria de beques i incentius per a la participació de les dones en l'esport d'élite.	No s'ha realitzat cap actuació
		Desenvolupament de campanyes per al foment de la participació de les nines a les activitats esportives de les escoles i barris.	No s'ha realitzat cap actuació
		Desenvolupament de campanyes per al foment de la participació de les nines a les activitats esportives de les escoles i barris.	No trameses
		Promoció i suport als actes culturals i artístics realitzats per dones i/o que la temàtica d'aquests contribueixi a fomentar la igualtat.	Actuacions teatrals dins la programació 2007.
		Difusió i informació entre les associacions de dones de les activitats esportives, culturals i d'oci que es realitzen a Palma.	No s'ha realitzat cap actuació
		Incorporació en la planificació urbanística municipal dels elements mínims per dissenyar una ciutat de qualitat, d'acord amb el principi d'igualtat.	No trameses
		Incorporació del principi d'igualtat i qualitat en la gestió medioambiental.	No trameses
		Adequació de les infraestructures i el transport per tal d'evitar barreres i facilitar la igualtat.	Adaptació de les condicions d'accessibilitat als vehicles de transport públic urbà de persones amb mobilitat reduïda.
		Adequació de les infraestructures i el transport per tal d'evitar barreres i facilitar la igualtat.	No trameses
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Edició de materials: llibre "Educació per a la Salut i Medi Ambient", fullets, tríptics, cartells.. sobre hàbits saludables d'alimentació

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Prevenció dels trastorns de la conducta alimentària: Autoestima i Habilitats socials
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Conèixer un mercat municipal"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Desdejuni Saludable"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Hàbits alimentaris i emocions"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller "Menja Peix i Creix"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns de l'alimentació.	Taller de prevenció de l'obesitat: "Menjar més fruites i verdures de temporada"
		Realització de campanyes i tallers informatius sobre la necessitat d'una alimentació saludable i de les conseqüències dels trastorns d'alimentació	Taller "Com ens hem d'alimentar?"
		Desenvolupament d'accions d'orientació i informació per a la prevenció d'embarços no desitjats i prevenció de malalties de transmissió sexual, dirigides especialment als joves i adolescents.	Conveni de col.laboració entre l'Ajuntament de Palma i ALAS (Associació de Lluita Anti-Sida de les Illes Balears): tallers informatius a la població escolaritzada, promoció de l'ús del preveservatiu, celebració del Dia Internacional contra la SIDA
		Desenvolupament d'accions d'orientació i informació per a la prevenció d'embarços no desitjats i prevenció de malalties de transmissió sexual, dirigides especialment als joves i adolescents.	No trameses
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Activitats educatives realitzades al Centre Penitenciari de Palma "Curs per a manipuladors/es d'aliments"
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Activitats educatives realitzades al CEP (Centre Formació Professorat). Curs "Pautes d'alimentació Saludable per a Infants i Joves"
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Catàleg de prevenció Centres Municipals de Serveis Socials. Catàleg de prevenció. Projectes grupals i comunitàris
		Implementació d'accions comunitàries i grupals per a l'adquisició d'hàbits saludables entre les dones i les famílies, atenent a la seva diversitat psicosocial, cultural i evolutiva.	Obertura de la sala d'alletament matern al mercat de l'Olivar
		Establiment d'acords de coordinació entre els serveis d'atenció personal i social i els serveis sanitaris i socio-sanitaris per a la millora de l'atenció integral a les dones atenent a la seva diversitat social i evolutiva.	No s'ha realitzat cap actuació
		Desenvolupament d'activitats informatives i formatives en matèria de promoció de la salut activa de les dones.	Celebració de dies internacionals relacionats amb la promoció de la salut
		Realització de programes que fomentin un envelliment actiu i d'activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors.	No s'ha realitzat cap actuació
		Realització de programes que fomentin un envelliment actiu i d'activitats que millorin la salut i el benestar de les dones majors.	Tallers de conservació de la memòria per a Gent Gran i Espai Gran al Centre Social Flassaders.

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Desenvolupament de projectes per al foment de l'esport entre les dones.	No trameses
		Difusió d'activitats esportives realitzades per dones.	No s'ha realitzat cap actuació
	Inclusió social	Treball en xarxa i establiment de protocols de coordinació i convenis de col·laboració amb les institucions que treballen amb dones en risc d'exclusió social.	Comissió Interèrees sobre prostitució.
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Adoratrius Esclaves del Santíssim Sacrament i de la Caritat. Projecte Caliu. Acolida i formació per a mares joves
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Associació Balear per a la formació i intervenció social. Formació per a dones en situació d'exclusió social del Polígon de Llevant i Son Gotleu
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Caritas Diocesana. Projecte "Dones d'Àfrica", atenció grupal a dones subsaharianes, millora de la xarxa de suport
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Casal Petit. Projecte per a l'atenció social i psicosocial de dones que exerceixen la prostitució, activitats pre-laborals...
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Fundació Joana Barceló. Projecte UMUAKA. Creació d'un servei d'atenció a fills i filles de persones immigrades, dones que participen a activitats formatives.
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones en dificultat a Palma	Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats d'interès social: Metges del Món. Projectes: "Dones del món", foment participació social de dones immigrants, prevenció, promoció i educació per a la salut, orientació i inserció labora
		Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones a països subdesenvolupats.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització de projectes solidaris i de cooperació per al desenvolupament. 6 projectes subvencionats tenien per a objecte millorar les condicions socials de les dones a països subdesenvolupats.
Suport econòmic i tècnic a les associacions i entitats no lucratives per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones a països subdesenvolupats.	Convocatòria pública de subvencions per a la realització de projectes solidaris i de cooperació per al desenvolupament. S'han subvencionat 92 projectes per millorar les condicions socials dels països subdesenvolupats. 53 projectes cooperació 1.531.403,8		

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Atenció a famílies i persones afectades pel joc patològic. Subvenció Associació Juguesca
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Formació a professionals per a la prevenció de conductes addictives
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Formació de mediadors socials per a la prevenció de conductes addictives
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Intervenció amb adolescents infants i joves per a la prevenció
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Intervenció per a la reinserció social de persones amb problemàtiques d'addiccions des dels Centres municipals de Serveis Socials
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Rehabilitació i inserció laboral de persones amb drogodependència. Subvenció Projecte Home
		Realització de programes de reinserció social a dones en problemes d'addiccions, d'acord el que estableix el Pla municipal sobre drogodependències de Palma.	Sensibilització, capacitació i assessorament a famílies. Escola de pares i mares
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista, Servei de menjar a domicili. Un 66% del total de persones beneficiàries són dones
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista: Servei d'ajuda a domicili. El 75'7% de les persones beneficiàries són dones.
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Servei generalista: servei de teleassistència. El 87'2% del total de persones beneficiàries són dones.
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Serveis generalistes: Casals Citutat Antiga i Jonquet
		Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència.	Serveis generalistes: Centres de dia per a persones majors Riba i Estel
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió socials/ en situació de dificultat social.	Acció dirigida a persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials i potencialment integrables al món laboral normalitzat. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió socials/ en situació de dificultat social.	Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació de risc social. Conveni de col·laboració amb Caritas, projecte "Dones d'Àfrica
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió socials/ en situació de dificultat social.	Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació d'exclusió social. Conveni de col·laboració amb Metges del Món. Projecte Dones del Món.
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió socials/ en situació de dificultat social.	Inserció laboral per a dones que han iniciat un procés d'inserció sociolaboral i que requereixen d'una incorporació laboral supervisada i protegida. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles/ Teula

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Itineraris individuals d'inserció per a persones en situació de risc conjuntament amb les entitats derivants i establint acords amb empreses per afavorir un abordatge integral de la inserció social. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i entitats privades per al desenvolupament de projectes per a la inserció social i laboral de dones en situació de risc d'exclusió social/ en situació de dificultat social.	Treball ocupacional amb objectius de suport econòmic puntual. Conveni de col·laboració amb Fundació Deixalles
		Atenció social personalitzada interprofessional als Centres Municipals de Serveis Socials.	Atenció social individual a dones en situació de risc d'exclusió social
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social als dispositius d'atenció social municipal.	Servei de motivació. Conjunt d'actuacions formatives i de tutela personal, amb objectiu prelaboral, que s'adapta a la variabilitat i a la vulnerabilitat de les persones en risc d'exclusió social
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Servei d'orientació laboral a cada un dels 9 Centres municipals de Serveis Socials. Implementació d'itineraris individualitzats i grups de capacitat per a la inserció laboral
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/dificultat social als dispositius d'atenció social municipal.	Consolidar hàbits sociolaborals en dones en situació vulnerable a la barriada de Son Gibert. Projecte dones del CMSS-Est.
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de dones en risc d'exclusió social/situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Projectes organitzatius per l'inserció laboral de les persones usuàries dels Centres Municipals de Serveis Socials. Núm.de projectes 7, sols es disposen de dades de 4 projectes. Núm. total hores professionals 75,5 (no consten dades de 2 projectes)
		Programes específics per a la inserció formativa i laboral de persones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Projecte d'itinerari integrat per a persones amb especials dificultats d'inserció laboral. (Cofinançat per l'IMFOF-SOIB).
		Programes per a la inserció formativa i laboral de persones en risc d'exclusió social/ situació de dificultat als dispositius d'atenció social municipal.	Servei d'informació i orientació laboral per a persones perceptores de la renda mínima d'inserció. (Cofinançat per l'Ajuntament de Palma i el Consell de Mallorca).
		Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones (adolescents, immigrants, mares, dones grans, dones que exerceixen la prostitució...)	Atenció a les dones que exerceixen la prostitució al carrer al "barri xino" de Palma.Conveni de col·laboració amb Oblates per a la gestió del Pis Petit.
		Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones (adolescents, immigrants, mares, dones grans, dones que exerceixen la prostitució...)	Projecte CASSPEP: assistència clínic-sanitària i psicològica persones que exerceixen la prostitució afavorint l'accés als serveis sanitaris, socials, formativo-laborals normalitzats. Conveni de col·laboració amb Metges del Món Incrementar la difusió d

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Actuacions grupals i comunitàries preventives als barris de Palma.	Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 5 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma. Grups d'autoestima, per a dones..
		Actuacions grupals i comunitàries preventives als barris de Palma.	Els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 92 projectes grupals i comunitaris als barris de Palma.
		Inclusió prioritària de les dones amb càrregues familiars no compartides a les baremacions per accedir a les prestacions i serveis municipals que ho requereixin.	No s'ha realitzat cap actuació
		Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc o d'exclusió social.	Acolliment temporal a dones en situació de risc social. Servei d'acolliment i Promoció Sociolaboral.
		Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc o d'exclusió social.	Atenció residencial i personal: Pis tutelat per a persones en situació de risc social Patronat Obrer
		Acolliment temporal residencial per a dones amb càrregues familiars.	CALIU. Pis d'acollida a dones amb càrregues familiars de 16 a 25 anys. Subvenció Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament
		Acolliment temporal residencial per a dones amb càrregues familiars.	SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família). Acolliment de famílies en situació de risc social. S'han atès 85 unitats familiars, 62 monoparentals i 23 biparentals.
		Desenvolupament de programes d'acolliment temporal a vivendes per a dones amb càrregues familiars o que presentin risc d'exclusió social.	No s'ha realitzat cap actuació
		Desenvolupament de programes d'acolliment temporal a vivendes per a dones amb càrregues familiars o que presentin risc d'exclusió social.	No trameses
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	Realització d'accions de formació ocupacional dirigides a dones	Oferta formativa de l'IMFOF de caràcter generalista: escoles tallers, Escola d'oficis artesans, tallers ocupacionals..
		Realització d'accions de formació ocupacional en noves tecnologies.	No trameses
		Accions d'informació, assessorament i suport per al foment de l'autoocupació entre les dones.	No trameses
		Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	Projecte "Xarxa municipal d'orientació 2006-2007" cofinançat per l'IMFOF-SOIB
		Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral en igualtat de condicions.	Projecte OLOA (Orientació laboral per a l'ocupació i d'assistència per a l'autoocupació) cofinançat per l'IMFOF-SOIB
		Accions d'assessorament i orientació al sector empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat i l'eliminació d'elements sexistes a les ofertes públiques.	No s'ha realitzat cap actuació
		Accions d'assessorament i orientació al sector empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat i l'eliminació d'elements sexistes a les ofertes públiques.	No trameses
		Difusió de la informació relativa a ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses i cooperatives de i per a dones.	No s'ha realitzat cap actuació
		Difusió de la informació relativa a ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses i cooperatives de i per a dones.	No trameses

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Realització d'accions per a la inserció laboral de dones en risc d'exclusió social.	Projecte "Palma Inserta 2007". Projecte SOIB-Corporacions Locals cofinançat per l'IMFOF i el SOIB
		Realització d'accions per a la inserció laboral de dones en risc d'exclusió social.	Projecte "Voravies 2007".
		Suport econòmic a les entitats que desenvolupin accions formatives i laborals que contemplin la igualtat d'oportunitats.	No s'ha realitzat cap actuació
		Suport econòmic a les entitats que desenvolupin accions formatives i laborals que contemplin la igualtat d'oportunitats.	No trameses
		Accions d'informació i suport per evitar discriminacions laborals per raó de sexe, dins l'àmbit de les competències municipals.	No s'ha realitzat cap actuació
	Conciliació de la vida laboral i familiar	Difusió, permanent, d'informació actualitzada entre el sector empresarial i les treballadores i treballadors sobre la normativa, mesures i recursos que facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar.	Elaboració i difusió Guia bàsica de conciliació de la vida familiar i laboral (Projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" IC Equal)
		Difusió i suport de les iniciatives empresarials que adoptin mesures de facilitin la conciliació de la vida laboral i familiar.	No s'ha realitzat cap actuació
		Suport econòmic mitjançant subvencions i/o convenis de col·laboració amb entitats no lucratives per a la realització de projectes facilitadors de la conciliació.	Convocatòria del premi "Anem a Mitges" amb dotació econòmica per a centres educatius
		Suport econòmic mitjançant subvencions i/o convenis de col·laboració amb entitats no lucratives per a la realització de projectes facilitadors de la conciliació.	No trameses
		Realització d'accions i tallers de sensibilització dirigides a població en general i a col·lectius específics sobre la corresponsabilitat en el treball domèstic i la cura de persones dependents.	Activitats de sensibilització per el repartiment de tasques a l'àmbit domèstic per a població escolar: obra teatral "La pallerassa Nino endreça la casa"
		Desenvolupament de campanyes i accions per a la valoració social i econòmica del treball domèstic i de la cura de les persones.	No s'ha realitzat cap actuació
		Elaboració de materials didàctics sobre la conciliació de la vida laboral i familiar dirigits a la població escolar.	Material didàctic "Anem a Mitges"
		Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació	Servei d'ajuda a domicili, si bé no és un servei de nova creació
		Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació	Servei de menjar a domicili, si bé no és un servei de nova creació
		Creació de serveis de proximitat i de suport per a la cura de les persones dependents que facilitin la conciliació	Servei de teleassistència, si bé no és un servei de nova creació
		Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral	Manteniment de la xarxa d'escoles municipals d'infants
		Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral	Obertura de la sala d'alletament matern al mercat de l'Olivar, si bé no és un recurs de suport a la incorporació laboral
		Ampliació de la xarxa municipal d'escoles infantils municipals.	Estudis tècnics per adequació edifici a Son Ferriol per ampliació de la xarxa municipal i tramitació dels concursos de projectes per nous centres
		Ampliació de la xarxa municipal d'escoles infantils municipals.	Obertura curs 2007/08 EII Ca n'Alonso

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Increment de les beques per a infància en risc amb objectius de conciliació a la vida laboral i familiar.	884 famílies s'han beneficiat de les beques per a infància amb risc.El número de famílies beneficiàries respecte l'any 2006 s'ha incrementat en 112 famílies
		Increment de les beques per a infància en risc amb objectius de conciliació a la vida laboral i familiar.	Concessió subvencions a famílies amb infants escolaritzats 0-3 anys: Bonus escolar. S'han concedit 283 bonos
		Inclusió de mesures de suport a l'organització de serveis amb personal qualificat i activats ludicoeducacionals per atendre nins i nines fora de l'hora escolar i en períodes vacacionals.	SEDAI (Servei d'Atenció Domiciliària a la Infància), projecte integrat dins el projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" de la IC Equal. Servei d'atenció a infants en el domicili de la cuidadora per a cobrir aquells horaris no coberts pels centres educatius.
Violència contra les dones	Prevenió, sensibilització i formació	Realització d'actes, declaracions institucionals i campanyes de sensibilització contra la violència exercida contra les dones per promoure un canvi de mentalitat orientat cap a la tolerància zero.	Celebració del dia contra la violència de gènere 25 Novembre. Campanya institucional "No la deixem sola"
		Realització d'actes, declaracions institucionals i campanyes de sensibilització contra la violència exercida contra les dones per promoure un canvi de mentalitat orientat cap a la tolerància zero.	Cinc minuts públics de silenci en homenatge a víctimes de vdg front de l'edifici de Cort
		Formació continua de personal municipal per a la detecció, orientació i atenció de les distintes formes i característiques de la violència de gènere.	Curs d'habilitació com a especialista en violència de gènere i domèstica, conferència i taula rodona.
		Accions formatives i informatives sobre violència de gènere dirigides a diferents col·lectius: associacions de pares i mares; associacions veïnals; associacions de dones; associacions juvenils; associacions de persones immigrants, etc.	Activitats per a centres educatius sobre violència de gènere, inclosa a l'oferta de Palma Ciutat Educativa
		Accions formatives i informatives sobre violència de gènere dirigides a diferents col·lectius: associacions de pares i mares; associacions veïnals; associacions de dones; associacions juvenils; associacions de persones immigrants, etc.	Curs d'habilitació com a especialista en violència de gènere i domèstica
		Realització de campanyes per al foment de la denúncia de situacions de maltracte i de sensibilització de la violència contra les dones.	Repartiment de davantals entre les placeres i placers del mercat de l'Olivar. Iniciativa de la Fundació balear contra la violència de gènere
		Elaboració de criteris de recollida d'informació i indicadors comuns per als distints departaments i col·lectius municipals.	No s'ha realitzat cap actuació
		Promoció i foment d'investigacions i estudis que permetin un major coneixement sobre l'índex, les causes i les conseqüències de la violència de gènere.	No s'ha realitzat cap actuació
		Elaboració i difusió de material didàctic per a la sensibilització contra la violència i per educar i formar en la igualtat i en valors no sexistes.	No s'ha realitzat cap actuació
		Realització i participació en jornades, foros i/o seminaris sobre violència de gènere.	Impartició de classes sobre violència domèstica i de gènere a l'Escola Balear de l'Administració Pública, dirigida als agents de l'Escola de Policia.
Realització i participació en jornades, foros i/o seminaris sobre violència de gènere.	Presentació d'una ponència " Proyecto de atención social integral a VVG en Palma" al congrés "Asistencia Social integral a mujeres víctimas de violencia de género", Valladolid.		

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
	Informació, atenció i suport	Implementació de programes de tractament psicològic de persones maltractadores per prevenir la reincidència.	Implementació del programa d'intervenció psicològica amb persones maltractadores, mitjançant acord amb el Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears.
		Disposició d'informació actualitzada sobre atenció integral a les víctimes de violència de gènere, a tots els serveis d'atenció personal municipals.	Distribució de la Guia de recursos sobre violència contra les dones a tots els serveis municipals d'informació, als serveis d'atenció personal i a totes les regidories.
		Disposició d'informació actualitzada sobre atenció integral a les víctimes de violència de gènere, a tots els serveis d'atenció personal municipals.	Tríptics de la Carta de Serveis a totes les oficines de denúncies de la Policia Local (Unitats Territorials) i als Centres municipals de Serveis Socials
		Elaboració, actualització permanent i difusió d'una guia de recursos i prestacions per a víctimes de violència de gènere.	Elaboració i difusió de la Guia de recursos sobre la violència de gènere en format paper i cd.
		Establiment de protocols integrats d'atenció municipal per a víctimes de violència de gènere.	Carta de Serveis. Atenció integral, que inclou informació i suport.
		Establiment de protocols integrats d'atenció municipal per a víctimes de violència de gènere.	Elaboració de protocols específics d'atenció professional a víctimes de VVG, als serveis socials, en concret dels psicòlegs/ogues, treballadors/es socials, educadors/es socials i treballadors/es familiars
		Foment de protocols d'actuació interinstitucional entre tots els dispositius d'atenció judicial, policial, sanitari, d'informació i atenció social per a una prevenció, detecció i intervenció efectives en situacions de violència de gènere.	No s'ha realitzat cap actuació
		Foment de protocols d'actuació interinstitucional entre tots els dispositius d'atenció judicial, policial, sanitari, d'informació i atenció social per a una prevenció, detecció i intervenció efectives en situacions de violència de gènere.	Elaboració i implementació del el protocol de comunicació de situacions detectades amb indicis de maltractament entre els serveis socials municipals i l'Ajuntament de Palma.
		Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Als Centres Municipals de Serveis Socials s'han establert 116 diagnòstics de risc per a l'integritat de les persones que afecten al sector de població dona
		Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Programa de suport i informació del Servei de Teleassistència i Atenció Social a persones víctimes de violència de gènere
		Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Programa d'informació, orientació i suport per a dones víctimes de violència de gènere del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Atenció prioritària de les dones víctimes de violència de gènere i dels seus fills i filles als Centres Municipals de Serveis Socials, així com als distints programes d'atenció.	Taller d'Art Teràpia per violència de gènere
		Implementació de programes per a la inserció formativa i laboral per a dones víctimes de violència de gènere.	No trameses
		Protecció i acollida	

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa 4. Actuacions específiques per línia estratègica, àmbit d'actuació i acció desenvolupada. Any 2007			
Línia específica	Àmbit d'actuació	Acció desenvolupada	Actuacions específiques
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	Ampliació del servei d'informació del SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	Atenció des del servei de Teleassistència mòbil per a vvvg a 94 casos, dels quals 82 són noves altes. S'han mantingut actius 79 aparells de teleassistència, dels 56 són noves altes. La Policia local ha disposat de 10 aparells per a situacions d'urgència
		Informació integral a les víctimes de violència de gènere.	La informació integral a les víctimes de VG la realitzen els agents destinats al seguiment personalitzat (tutors)
		Recepció i atenció de denúncies de situacions de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Atenció a les dependències policials ateses abans de 20 minuts.
		Oferta d'atenció mèdica, psicològica, policial, jurídica i assistencial a les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Assistències psicològiques en situació de crisi ateses abans de 20 minuts
		Atenció individualitzada i seguiment policial tutoritzat de les dones víctimes de violència de gènere, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts
		Instrucció de diligències policials integrals, remissió a l'autoritat judicial i mesures de protecció, segons carta de serveis de policia local.	Aplicació de la Carta de Serveis, i compliment dels compromisos establerts. Instrucció de diligències en tots els casos ateses a les dependències municipals
		Elaboració i difusió de material informatiu sobre mesures de seguretat i auto-protecció per a víctimes de violència de gènere.	Procés d'elaboració d'un recull de bones pràctiques d'autoprotecció, base per a futur material d'informació
		Acolliment residencial temporal per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment al SADIF(Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment al pis d'inserció PIS PONT, conveniat amb Nuevo Futuro.
		Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	Acolliment als pisos d'inserció del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
		Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles.	No trameses
		Adequació dels requisits per a l'accés als programes municipals de lloguer a la situació econòmica i familiar que presentin les dones víctimes de violència de gènere.	No trameses

Font: elaborat per l'Observatori Municipal de la Igualtat a partir de dades extretes del formulari d'avaluació de les accions del PMIO

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ – AVUACIÓ QUANTITATIVA

Taula annexa núm. 5. Línies estratègiques, àmbits d'actuació i objectius del Pla		
Línia estratègica	Àmbit d'actuació	Objectiu
Institucional	Institucional	• Implicar el conjunt de l'Ajuntament, del teixit social i de la ciutadania en la consecució de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones a la ciutat de Palma.
Igualtat d'oportunitats	Sensibilització i informació	• Conèixer la situació real sobre igualtat d'oportunitats entre homes i dones a Palma. • Formar i informar sobre la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. • Sensibilitzar la societat, mitjançant accions positives, per a la millora de la igualtat d'oportunitats i l'eradicació de situacions de greuge.
	Participació	• Incrementar el nivell de participació de les dones a tots els àmbits socials, polítics i econòmics, mitjançant mesures d'acció positiva, especialment als àmbits i nivells decisoris on estan subrepresentades.
	Educació i formació	• Eradicar les diferències existents entre dones i homes pel que fa als diferents nivells educatius. • Educar en valors d'igualtat.
	Salut, cultura i qualitat de vida	• Promoure l'ús dels serveis socio-sanitaris per part de les dones. • Prevenir situacions de risc socio-sanitari en les dones, mitjançant la promoció d'hàbits saludables. • Promoure la realització i la participació de les dones en els activitats culturals, esportives i lúdiques. • Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de les infraestructures.
	Inclusió social	• Prevenir l'exclusió social de les dones. • Facilitar l'accés de les dones en situació o en risc d'exclusió als serveis socials i d'allotjament.
Treball en condicions d'igualtat	Foment de l'ocupació	• Facilitar l'accés de les dones al món laboral. • Evitar les discriminacions per raó de sexe a l'àmbit laboral.
	Conciliació de la vida laboral i familiar	• Donar suport per a la conciliació de la vida laboral i familiar. • Millorar la consciència social i la corresponsabilitat familiar en el repartiment de tasques.
Violència contra les dones	Prevenió, sensibilització i formació	• Prevenir situacions de violència de gènere mitjançant la sensibilització, l'educació i la formació.
	Informació, atenció i suport	• Intensificar les mesures d'informació, assistència social i suport a les víctimes.
	Protecció i acollida	• Intensificar els mecanismes de protecció i d'acollida dirigits a les víctimes de violència per tal d'evitar la segona victimització.

FITXA DE RECOLLIDA DE DADES

PLA MUNICIPAL PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES 2007

Línia estratègica

Àmbit d'actuació

Núm

Acció

Especificar l'actuació que s'ha duit a terme, si pertoca

Objectius de cada àmbit

Àrea/Servei/organisme autònom

Regidoria referent

Regidories i/o serveis col·laboradors

☐	Totes	☐
☐	Àrea de Relacions Institucionals, Turisme, Comerç i Consum	☐
☐	Àrea d'Hisenda, Funció Pública i Innovació	☐
☐	Àrea de Mobilitat i Seguretat Ciutadana	☐
☐	Àrea d'Infraestructures i Sanitat	☐
☐	Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics	☐
☐	Àrea de Medi Ambient, Economia i Treball	☐
☐	Àrea de Benestar Social, Participació i Cultura	☐
☐	Àrea d'Urbanisme i Habitatge	☐
☐	Àrea de Joventut i Esports	☐
☐	Àrea Delegada de Funció Pública, Desconcentració Territorial i Població	☐
☐	Àrea Delegada de Seguretat Ciutadana	☐
☐	Àrea Delegada de Sanitat	☐
☐	Àrea Delegada d'Educació	☐
☐	Àrea Delegada de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística	☐
☐	Àrea Delegada d'Habitatge	☐

Altres (especificau-los)

PLA MUNICIPAL PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES 2007

Perfil de la població destinatària

☐ Població general	☐ Dones	☐ Homes
☐ Tots els grups	☐ Tots els grups	☐ Tots els grups
☐ Infants / Adolescents	☐ Infants / Adolescents	☐ Infants / Adolescents
☐ Joves	☐ Joves	☐ Joves
☐ Persones adultes	☐ Persones adultes	☐ Persones adultes
☐ Tercera edat	☐ Tercera edat	☐ Tercera edat
☐ Personal Adm. municipal	☐ Entitats	☐ Serveis
☐ Professionals externs		

Col·lectiu específic (si s'escau)

Nombre total participants Homes
 Dones

Resultats obtinguts

Creis que el desenvolupament de aquesta acció contribueix a la igualtat d'oportunitats ?

- Sí Explicau el perquè
- No
- NS/NC

Despesa i recursos humans assignats

Núm professionals 0	Núm profess. dedicació parcial 0
	Núm profess. dedicació completa 0
Despesa total 0.00 €	Finançament municipal 0.00 €
% imputat a igualtat d'oportunitats 0	Finançament extern 0.00 €

Temporalització

Data inici
 Data finalització

Propostes de millora (és imprescindible emplenar aquesta pregunta)

Tècnic/ca de referència de la Comissió Tècnica del Pla

Telèfon Adreça electrònica

Tancar formulari

RESULTATS DEL PROCÉS D'AVUACIÓ AVUACIÓ QUALITATIVA

ÍNDIX

---

1. LÍNIA ESTRATÈGICA INSTITUCIONAL.....	166
1.1. Àmbit d'actuació Institucional.....	166
2. LÍNIA ESTRATÈGICA IGUALTAT D'OPORTUNITATS.....	177
2.1. Àmbit d'actuació: sensibilització i informació	177
2.3. Àmbit d'actuació: participació.....	183
2.4. Àmbit d'actuació: educació i formació	187
2.4. Àmbit d'actuació: inclusió.....	191
2.5. Àmbit d'actuació: salut, cultura i qualitat de vida	198
2.5.1. SALUT	198
2.5.2. ESPORTS	200
2.5.3. CULTURA	201
3. LÍNIA ESTRATÈGICA TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT	203
3.1. Àmbit d'actuació: foment de l'ocupació	203
3.2. Àmbit d'actuació: conciliació de la vida familiar, personal i laboral	208
4. LÍNIA ESTRATÈGICA: VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES	212
4.1. Àmbit d'actuació: prevenció, sensibilització i formació.....	212
4.2. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: INFORMACIÓ, ATENCIÓ I SUPORT	215
4.3. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: PROTECCIÓ I ACOLLIDA	218
5. PROPOSTES GENERALS.....	220

1. LÍNIA ESTRATÈGICA INSTITUCIONAL

1.1. ÀMBIT D'ACTUACIÓ INSTITUCIONAL

Correspondrien a l'àmbit d'actuació institucional les iniciatives que tenen l'objecte d'implantar la transversalitat de gènere¹ a tots els àmbits de decisió i amb la col·laboració de les entitats socials. Es tracta, doncs, d'avançar envers una cultura institucional de la igualtat en el si de la gestió interna de l'administració municipal.

Totes les actuacions específiques analitzades daten del 2008. S'atribueix a l'Àrea d'Educació, Igualtat i Dret Cívics la direcció i l'impuls de les accions institucionals.

En la seva aprovació, el Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes recollia les següents actuacions, que es poden sistematitzar com:

1. Actuacions de coordinació per incorporar la transversalitat de gènere: comissió política, comissió tècnica.
2. Actuacions de suport a les diferents àrees municipals per millorar la incidència dels serveis en la igualtat d'oportunitats: equip de direcció i gestió del Pla.
3. Actuacions per a la participació social en la presa de decisions de les polítiques d'igualtat: Comissió de Participació.

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Constitució de la comissió política: validació política del PMIO. 2. Constitució de la Comissió Tècnica de Coordinació. 3. Dotació de recursos per a la implementació del PMIO des de l'Àrea d'Igualtat i Drets Cívics: recursos tècnics, professionals i dotació pressupostària. 4. Assistència tècnica per a la implantació de la transversalitat de gènere.	1. Implicació a nivell polític de totes les àrees de govern. 2. Consolidació de la Comissió Tècnica de Coordinació. 3. Enfortiment dels mecanismes de participació: el Consell de Dones. 4. Enfortiment de la línia estratègica institucional.

¹ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 15.

Pràctiques implementades

1. Constitució de la Comissió Política: validació política del PMIO

Composta per tots els regidors i regidores de les àrees de govern municipal. Assumeix la direcció política del Pla.

Es va constituir el 30 de gener de 2008.

2. Constitució de la Comissió Tècnica de Coordinació

Encarregada de dissenyar, implementar i avaluar les actuacions per a la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació.

La Comissió Tècnica es va constituir el 6 de febrer de 2008.

3. Dotació de recursos per a la implementació del PMIO des de l'Àrea d'Igualtat i Drets Cívics: recursos tècnics, professionals i dotació pressupostària

Formen part de l'equip les persones que tenen les funcions següents a la Regidoria d'Igualtat i Drets Cívics: direcció tècnica, cap de servei, coordinació de l'Observatori Municipal de la Igualtat i personal tècnic.

Les actuacions i iniciatives corresponents a la línia estratègica sobre violència, així com la coordinació interdepartamental en els àmbits d'actuació que li són propis, són duites a terme per l'equip adscrit als programes de violència de gènere de la Regidoria d'Igualtat i Drets Cívics.

4. Assistència tècnica per a la implantació de la transversalitat de gènere

A gener de 2008 es dota a l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics de personal tècnic amb la finalitat expressa de contribuir a la implantació del PMIO, així com de la corresponent dotació pressupostària per executar les accions atribuïdes a l'Àrea.

Aquest equip, juntament amb l'Observatori Municipal de la Igualtat, assumeix la funció de prestar suport tècnic a les diferents àrees i serveis de l'Ajuntament en l'aplicació d'eines, instruments i metodologies per integrar la dimensió de gènere.²

---

² Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 20.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Implicació a nivell polític de totes les àrees de govern

Correspon al nivell de responsabilitat política establir la importància política del problema.

El procés d'avaluació del PMIO ha de facilitar la definició de prioritats coherents amb la política municipal, amb les competències pròpies i amb les necessitats i els problemes detectats.³

La comissió política és un instrument per a la validació de les polítiques públiques d'igualtat. En aquest moment la implicació de les àrees de govern és força desigual.

2. Consolidació de la Comissió Tècnica de Coordinació

Cal avançar en la formalització i reconeixement del personal tècnic participant, esperant reduir el nivell de rotació dels participants.

La programació formativa en matèria d'igualtat ha d'atendre prioritàriament les necessitats d'aquest col·lectiu i dotar-los de les eines i els instruments metodològics pertinents.

3. L'enfortiment dels mecanismes de participació: el Consell de Dones⁴

El Consell de Dones ha d'esdevenir l'instrument de canalització de la participació de les entitats en les polítiques de dones. El Decret d'organització dels serveis administratius de l'Ajuntament de Palma núm. 10.448, de 2 de juliol de 2007, atribueix a l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics la creació, organització i coordinació del Consell de Dones. El Consell de Dones complementaria, a nivell municipal, els projectes de l'Institut Balear de la Dona i el Consell de Mallorca.

El PMIO recull la figura d'una comissió de participació;⁵ en canvi, el Consell de Dones s'estructuraria com a òrgan sectorial de participació, figura que supera en competències la comissió.

La consideració com òrgan sectorial es justifica per:

- a) La Llei 23/2006, de 20 de desembre de capitalitat de Palma de Mallorca, que parla dels consells sectorials d'àrea com una forma de participació, determinats per a sectors o àrees d'actuació municipal concretes.
- b) L'RD 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals i que regula la constitució de consells sectorials.

³ FEMP. *Guía para elaborar planes locales de igualdad*.

⁴ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 78.

⁵ Comissió de participació composta per l'Administració i les entitats que treballin per a la igualtat d'oportunitats al municipi de Palma, d'acord amb el Reglament orgànic de participació ciutadana.

- c) El Reglament orgànic de participació ciutadana de l'Ajuntament de Palma, que parla a diferents parts del seu articulat del consell sectorial com a òrgan de participació veïnal, de caràcter consultiu.

L'assumpció de les funcions de la Comissió de Participació pel Consell de Dones obeeix, també, a raons de transparència i agilitat administrativa, amb clara finalitat d'evitar duplicitats.

De l'anàlisi comparada de diferents reglaments municipals⁶ de consells participatius es pot concloure que es tracta d'òrgans col·legiats de caràcter consultiu, informatiu i participatiu. Les funcions i atribucions són debatre, assessorar i col·laborar per a la incorporació de la dimensió de gènere a les polítiques municipals. Les seves accions es poden manifestar a través de l'emissió d'informes, estudis, dictàmens, demandes a l'Administració... i, en alguns casos, en la programació d'activitats pròpies. En cap dels supòsits, els dictàmens esdevenen vinculants.

4. L'enfortiment de la línia estratègica institucional

La conceptualització de les polítiques d'igualtat des de les administracions públiques, el marc que determina la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o Llei d'igualtat, i la creació d'una nova àrea de govern, l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics⁷ justifiquen la proposta d'enfortir el desenvolupament i implantació de mesures actives des de l'administració municipal, amb actuacions dirigides a ajudar l'organització a integrar la perspectiva de gènere.

El PMIO recull algunes d'aquestes actuacions, identificades com a bones pràctiques, però les situa a la línia estratègica igualtat d'oportunitats i a l'àmbit d'actuació sensibilització i informació:

1. Posada en funcionament d'un observatori de la igualtat (...).
2. Inclusió de la variable de sexe a tots els sistemes de recollida d'informació de les dades municipals.
3. Organització de cursos, seminaris, destinats a informar, formar i sensibilitzar el personal municipal i el de les entitats que treballen amb l'Ajuntament en matèria d'igualtat d'oportunitats.
4. Incloure temes relatius a la igualtat d'oportunitats i violència a les proves selectives de personal municipal i de personal per a les borses d'ocupació.
5. Participació de personal municipal a fòrums o reunions que garanteixin i impulsin el *mainstreaming*.
6. Revisió i actualització de les normes que constitueixen l'ordenament jurídic municipal.

En aquest sentit, les aportacions de l'Equip Tècnic d'igualtat a l'avaluació del PMIO i la revisió d'altres plans d'igualtat⁸ situen aquestes mesures com a actuacions necessàries perquè una organització sigui capaç

⁶ Anàlisi comparada del Consell de les dones, de l'Ajuntament de Barcelona, del Consell de les Dones de Bilbao per a la Igualtat, del Consell Municipal per a la Igualtat de l'Ajuntament de Terrassa i del Consell de Dones del Municipi de Madrid.

⁷ Decret núm. 10.448, de 2 de juliol de 2007, d'organització dels serveis administratius de competències de l'Ajuntament de Palma.

⁸ *Euskadi III Plan de Acción Positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi. Enfoque de género en las políticas públicas.*

d'implementar polítiques de gènere. La Llei d'igualtat com la Llei per a les dones els atorga una consideració i categorització semblants.⁹

Totes les actuacions específiques transferides des de l'àmbit d'actuació sensibilització i informació fan referència a eines i metodologies d'aplicació a les institucions públiques:¹⁰

- mesures per incrementar el coneixement de la situació dels homes i de les dones en els diferents àmbits i de l'impacte de les accions (accions 1 i 2)
- mesures de millora de la formació i sensibilització del personal (accions 3 i 5)
- mesures en els processos selectius (acció 4)
- mesures per a l'avaluació de les disposicions municipals (acció 6)

La taula següent relaciona totes les pràctiques implementades amb els corresponents objectius per a la implementació de la transversalitat a les administracions públiques.

---

⁹ Vegeu l'apartat "Marc normatiu".

¹⁰ Institut de la Dona. "Buenas prácticas de las Administraciones públicas en materia de Mainstreaming de Género". *Observatorio*, 8.

Objectius de les pràctiques a favor de la transversalitat de gènere a les administracions públiques	Pràctiques implementades al PMIO. Àmbit de sensibilització i informació	Pràctiques incorporades al PMIO	Aspectes de millora
1. Increment del coneixement sobre la situació de la igualtat d'oportunitats	1.1 L'Observatori municipal de la Igualtat. Els estudis de gènere		
2. Millora de la formació, capacitat i sensibilitat del personal	2.1. Disseny del Pla de formació en matèria d'igualtat: la capacitat i formació dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Palma	2.1 Implementació de les d'accions formatives	
3. Incorporació de la perspectiva de gènere en els processos de disseny, execució i /o avaluació de les polítiques públiques	3.1. Mesures en els processos selectius: temaris amb continguts d'igualtat i adaptació de criteris de selecció discriminatoris	3.1. Comissions de treball interdepartamental: igualtat- funció pública 3.2 Diagnosi en matèria d'igualtat dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Palma	3.1. Revisió i actualització de les normes 3.2. Els informes d'impacte de gènere 3.3. Elaboració dels pressuposts en perspectiva de gènere
4. Determinació i visibilització de compromisos i responsabilitats en els processos de presa de decisions			4.1. Publicitat i comunicació dels acords institucionals
5. Increment de la participació social i apoderament de les dones en els processos de presa de decisió de les polítiques públiques		5.1. Participació dels agents institucionals: la representació sindical	5.1 El Consell de Dones. Agilització dels mecanismes juridicoadministratius per a la constitució i aprovació del reglament que el regirà

Pràctiques implementades

1. L'Observatori Municipal de la Igualtat. Els estudis de gènere

Conversió de l'Observatori Municipal de la Immigració en Observatori Municipal de la Igualtat el juny de 2007.

En matèria de gènere, la tasca de l'Observatori s'emmarca en la necessitat de conèixer exhaustivament la situació de les dones i les diferències que existeixen entre dones i homes, a partir d'un coneixement quantitatiu (dades estadístiques) de suport per a la planificació o d'un coneixement qualificatiu de la realitat, amb propostes i instruments per a la correcció de les desigualtats (indicadors de gènere).

L'Observatori assumeix des del 2007 l'elaboració de les dades de gènere del municipi de Palma, així com també la difusió de bones pràctiques i documentació especialitzada.

2. Pla de formació en matèria d'igualtat: la capacitació i formació dels treballadores i treballadores de l'Ajuntament de Palma¹¹

El PMIO assenyalava genèricament el procediment d'accés a la formació (formació pròpia o accés a formació externa) però no avançava en la concreció de les necessitats formatives ni en l'estructuració de la programació. L'anàlisi de bones pràctiques sol marcar diferents nivells:

1. Formació adreçada al personal municipal amb responsabilitats directives

L'objectiu és la incorporació de la perspectiva de gènere o *mainstreaming* en la presa de decisions.

2. Formació adreçada al personal tècnic amb responsabilitats en l'execució de projectes

L'objectiu és la progressiva incorporació d'eines i estratègies per integrar la perspectiva de gènere en la planificació i l'execució de projectes i serveis, a tots els àmbits de les polítiques locals.

3. Formació genèrica en matèria d'igualtat

L'objectiu és la integració dels valors i de la cultura de la igualtat en el quefer quotidià dels treballadors i les treballadores de l'Ajuntament.

4. Formació específica per a col·lectius concrets

L'objectiu és millorar la capacitació en qüestions concretes i per a determinats llocs de treball, com ara formació específica per a serveis d'atenció personal per a l'abordatge de la violència.

---

¹¹ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 63.

S'ha avançat en el disseny i la programació de les accions formatives corresponents al 2008. Les funcions d'organització i gestió recauen en l'Escola Municipal de Formació, en col·laboració amb l'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics.

3. Mesures en els processos selectius:¹² temaris amb continguts d'igualtat i adaptació de criteris de selecció discriminatoris

Són mesures tendents a garantir un tractament adequat de la igualtat d'oportunitats en els processos de selecció, tan des del punt de vista dels continguts com de les proves d'accés.

Les millores adoptades pel Servei de Recursos Humans fan referència a:

- inclusió en els temaris de coneixements en matèria d'igualtat –continguts de violència de gènere a les proves selectives del cos de bombers i de treballadors/es socials– i la proposta d'extensió a tots els procediments selectius
- correcció de criteris de selecció que resultin discriminatoris per a les dones –adaptació de les proves físiques dels cos de bombers i policia local–

4. Comissions de treball interdepartamentals: Àrea d'Igualtat i Drets Cívics i Funció Pública

A diferència de la Comissió Tècnica, que té assignada la funció de coordinar i fer el seguiment del PMIO, en la seva globalitat, les comissions interdepartamentals promouen la coordinació de diferents àrees o serveis administratius per al desenvolupament i l'execució de mesures concretes. Aquest procediment facilita la coordinació horitzontal i l'assumpció de responsabilitats directes.

L'Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics impulsarà, com a estratègia per a la implantació de la transversalitat, la constitució de comissions específiques.

Comissions constituïdes:

1. Grup de treball per a la revisió de les polítiques municipals d'igualtat a l'àmbit de la funció pública (abril de 2007): Regidoria d'Igualtat i Drets Cívics i Regidoria Delegada de Funció Pública, amb la participació de la representació legal dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament.
2. Comissió de Prostitució (novembre de 2006):¹³ Àrea d'Educació, Igualtat i Drets Cívics, Àrea Delegada de Salut, Àrea de Benestar Social i Àrea Delegada de Seguretat Ciutadana.

Elements que identifiquen una bona pràctica:¹⁴

---

¹² Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 56.

¹³ Mesura de l'àmbit d'actuació inclusió.

¹⁴ Institut de la Donar: "Buenas prácticas de las Administraciones Públicas en matèria de Mainstreaming de Género". *Observatorio* 8, 2007

- a. composició adequada
- b. manteniment de reunions de caràcter regular
- c. determinació de continguts que facilitin l'intercanvi i el coneixement de les actuacions mútues
- d. disseny d'un programa de treball que integri el coneixement de la realitat i de les polítiques d'igualtat a l'àmbit de competència, així com funcions i objectius
- e. complementarietat en el nivell polític

5. La diagnosi en matèria d'igualtat dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Palma

Té per objecte determinar el grau d'igualtat entre les treballadores i els treballadors de l'Ajuntament i conèixer els condicionants que hi incideixen per dissenyar i implementar mesures actives de promoció en la contractació, la formació, la promoció, la conciliació....

La diagnosi, en una fase inicial, es troba en procés d'elaboració i tractament de les dades trameses per el Servei de Recursos Humans.¹⁵ Inclou:

- estudi, anàlisi i valoració de si la distribució del personal està equilibrada entre els diferents llocs de treball, unitats, categories i òrgans de govern.
- estudi de la representativitat en els nivells de responsabilitat
- estudi i anàlisi de l'ús de les mesures de conciliació que fan les persones d'un i altre sexe segons categoria professional, i valoració del grau en què l'Administració facilita, amb mesures específiques, la conciliació

Es tracta, doncs, de poder disposar d'elements analítics de la segregació horitzontal i de la segregació vertical, de com l'Ajuntament contribueix al desenvolupament professional de les persones que hi treballen, del nivell de compliment del principi d'igualtat retributiva.

6. Participació dels agents institucionals: la representació sindical

La participació dels representats legals dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament en el grup de treball de funció pública es pot interpretar com la participació en el PMIO, en tots els aspectes que afecten el personal de l'administració pública i que, tal com assenyala la Llei d'igualtat, han de ser objecte de negociació amb la representació legal dels empleats públics.¹⁶

¹⁵ Institut Català de la Dona. *Guia per el disseny i per a la implantació d'un pla d'igualtat d'oportunitats als ajuntaments* (Eines, 6).

¹⁶ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes. Títol V, capítol III, mesures d'igualtat en l'ocupació per a l'Administració general de l'Estat i per als organismes públics vinculats. Aquest precepte rep una interpretació extensible a l'Administració local.

Explícitament també es reconeix un posicionament actiu de la representació sindical en la negociació d'un protocol d'actuació davant l'assetjament sexual i per raó de sexe i en la prevenció de l'assetjament.¹⁷

Correspon a la voluntat política incorporar processos participatius en la presa de decisions de les polítiques públiques.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Revisió i actualització de les normes

Estudi de la normativa municipal (ordenances, reglaments, bases reguladores de subvencions..) per detectar situacions de discriminació directa o discriminació indirecta¹⁸ i per determinar el nivell de compliment de la normativa antidiscriminària i/o afavoridora de la conciliació.

Tal com està plantejada la mesura implica retroactivitat, de manera que no es pot confondre amb els informes d'impacte de gènere.

2. Els informes d'impacte de gènere

Proposta de la Comissió Europea en l'elaboració i avaluació de projectes finançats per fons europeus. Abans de l'entrada en vigor de la Llei d'igualtat¹⁹ l'Administració de l'Estat²⁰ ja havia integrat la valoració de l'impacte de gènere.

L'avaluació de l'impacte segons el gènere s'entén com l'examen de les propostes polítiques per analitzar si afectaran les dones de forma diferent que els homes, amb la intenció de neutralitzar els efectes discriminatoris. D'acord amb criteris de gènere, significa també valorar l'evolució després de l'aprovació de la mesura.

3. Els pressuposts amb impacte de gènere

Elaboració de mecanismes que permetin fer avaluacions periòdiques de l'impacte de la despesa pública sobre dones i homes de manera diferenciada, i incorporació de les necessitats de les dones.

---

¹⁷ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 62.

¹⁸ Normes aparentment neutrals que afecten de manera desigual els homes i les dones.

¹⁹ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: art. 19. Disposició transitòria desena, en relació amb el desplegament de l'impacte de gènere, indicadors a tenir en compte per a l'elaboració dels informes.

²⁰ Llei 30/2003, de 13 d'octubre, sobre mesures per incorporar la valoració de l'impacte de gènere en les disposicions normatives que elabora el Govern.

4. Publicitat i comunicació dels acords institucionals

Aquest aspecte es desenvolupa en el bloc temàtic de sensibilització i informació.

5. Consell de Dones

Aquest apartat ja s'ha desenvolupat a enfortiment dels mecanismes de participació.

2. LÍNIA ESTRATÈGICA IGUALTAT D'OPORTUNITATS

2.1. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: SENSIBILITZACIÓ I INFORMACIÓ

Certament, les actuacions amb una alt component de sensibilització poden incidir favorablement en la percepció dels ciutadans i ciutadanes sobre les polítiques d'igualtat.

La comunicació i la publicitat dels compromisos públics, liderats per la representació política, contribueixen de manera efectiva a la sensibilització de la ciutadania. En el conjunt de mesures informatives i sensibilitzadores conflueixen diferents tipologies:

1. accions per a la difusió d'una imatge no sexista i estereotipada de les dones, sigui a través del llenguatge, la imatge o la publicitat
2. accions de capacitació i col·laboració amb les entitats socials en qüestions de gènere
3. accions de divulgació i investigació sobre igualtat d'oportunitats

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Accions de comunicació, divulgació i investigació de la situació de les dones. Celebració d'actes institucionals 2. Foment del coneixement de les dones: estudis i investigacions 3. Difusió dels drets de les dones: elaboració i divulgació de la Guia bàsica de la conciliació de la vida familiar i laboral 4. Accions de capacitació i col·laboració amb les entitats socials en qüestions de gènere	1. Impuls de les declaracions institucionals 2. Campanyes de sensibilització: per a la millora de la igualtat i també per a l'eradicació de situacions de discriminació 3. Accions per a la difusió d'una imatge no sexista i estereotipada de les dones, sigui a través del llenguatge, la imatge o la publicitat 4. Accions de comunicació, divulgació i investigació de la situació de les dones

Pràctiques implementades

1. Accions de comunicació, divulgació i investigació de la situació de les dones. Celebració d'actes institucionals

- Celebració del Dia de les Dones, el 8 de març

La concentració d'actes entorn de les jornades genera un major impacte i repercussió en els mitjans de comunicació per l'atenció que presten a la realitat social de les dones, coincidint amb la celebració de la jornada internacional. Es proposa cohesionar la programació entorn d'una àrea temàtica d'interès a les polítiques de dones i potenciar la col·laboració institucional.

- Adhesió la Carta europea per a la igualtat entre dones i homes a la vida local del Consell d'Europa.²¹

En aquest sentit, identificar com a bona pràctica l'impuls de declaracions institucionals a favor de la igualtat.

2. Foment del coneixement de les dones: estudis i investigacions

Disposar d'informació sobre la posició social de les dones i les relacions en els diferents àmbits es considerada una estratègia bàsica per el desenvolupament de la transversalitat de gènere.

- Recuperació de la història de les dones:
  - Col·lecció "Dones de Palma, les grans desconegudes".
Edició en el 2007, del núm. 4 de la col·lecció dedicat a Magdalena Bonet, i en el 2008, del núm. 5, sobre la figura de la religiosa M. Teresa Ponce de León.
- De coneixement de la realitat de les dones al municipi:
  - *Estudi per a la conciliació de la vida laboral i familiar a set barriades de Palma.* Recerca integrada en el marc del projecte "Tiempo de trabajo y ocio" de la iniciativa comunitària EQUAL (finançada en un 50% pel FSE, un 25% per la Conselleria de Treball i Formació i un 25% per l'IMFOF). El treball pretén identificar, quantificar i analitzar els factors que dificulten/possibiliten la conciliació de la vida familiar i laboral, els recursos de què disposen les famílies a nivell familiar, d'infraestructures municipals i les possibles accions de millora. Concretament s'analitza la situació d'una mostra de 849 persones residents a les barriades del Polígon de Llevant, s'Arenal, Can Pastilla, el Terreno, es Coll d'en Rabassa i Son Ferriol.
  - *Dades de gènere al municipi Palma 2007.* Informe que té per objectiu oferir una visió global de la situació de les dones al municipi, desenvolupant i analitzant apartats tals com evolució

²¹ Sessió plenària de l'Ajuntament de Palma de 31 de març de 2008.

demogràfica, educació, mercat de treball, conciliació de la vida laboral i familiar, poder i presa de decisions, sanitat i dades d'exclusió.

3. Difusió dels drets de les dones: elaboració i divulgació de la Guia bàsica de la conciliació de la vida familiar i laboral

- *Guia bàsica de conciliació de la vida laboral i familiar.* Tasca executada en el marc del projecte "Tiempo de Trabajo y Ocio" de la iniciativa comunitària EQUAL (finançada en un 50% pel FSE, un 25% per la Conselleria de Treball i Formació i un 25% per l'IMFOF). Té per objectiu informar les persones treballadores del municipi sobre els drets legals al seu abast en matèria de conciliació de vida laboral i familiar i està estructurada en quatre blocs temàtics: la conciliació a l'empresa, ajudes públiques a la contractació, novetats legislatives en matèria de conciliació i adreces útils a Palma.

A partir de l'entrada en vigor de la Llei estatal per a la igualtat efectiva entre dones i homes es publicà una addenda que incloïa tots els canvis generats.

A diferència d'altres ajuntaments que han articulat serveis d'atenció i informació a les dones,²² el PMIO recorre als serveis municipals d'atenció personal, tals com els centres de serveis socials, per a la divulgació i la informació dels drets de les dones.

4. Accions de capacitació i col·laboració amb les entitats socials en qüestions de gènere

- Taller en col·laboració amb el Col·legi Oficial de Psicòlegs i Psicòlogues de les Illes Balears (COPPIB): "Gènere i mitjans de comunicació".

L'avenç en la construcció d'una imatge positiva de les polítiques d'igualtat passa també per la implicació de les organitzacions no lucratives. Es poden implementar fórmules diferents, com:

- a. establiment de condicions d'accés a les subvencions públiques
- b. capacitació de les entitats perquè integrin la dimensió de gènere
- c. suport tècnic i econòmic²³

Atès el nivell de corresponsabilitat i participació en la gestió de serveis i programes de les ONL cal atendre en la seva dimensió les accions de reforç qualitatiu.

---

²² Ajuntament de Barcelona: PIAD, punts d'informació i atenció a les dones, o Ajuntament de Gijón: Centre Assessor de la Dona.

²³ Vegeu l'àmbit d'actuació participació.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Impuls de les declaracions institucionals

La comunicació i la publicitat dels acords de les institucions públiques amb la igualtat contribueixen a fer visibles els compromisos amb les polítiques públiques que tenen aquesta finalitat.

2. Campanyes de sensibilització: per a la millora de la igualtat i també per l'eradicació de situacions de discriminació

Reiteració en la fórmula de les campanyes com a eina bàsica de sensibilització de la ciutadania.

Aquest recurs és present a gairebé tots els àmbits d'actuació.

S'han de tenir en compte aspectes com:

- la manca de dotació pressupostària per garantir l'impacte i efectivitat de les campanyes
- la cooperació institucional en els aspectes d'interès general i que superen l'àmbit competencial local²⁴

3. Accions per a la difusió d'una imatge no sexista i estereotipada de les dones, sigui a través del llenguatge, la imatge o la publicitat

Considerar primerament la imatge que projecta l'Ajuntament a la ciutadania, per coherència amb el discurs institucional i polític, i pel potencial sensibilitzador.

Resta pendent valorar el grau de neutralitat dels canals de comunicació municipals (web, notes de premsa, presentació de dades desagregades per sexe...) i com l'Ajuntament contribueix a fer visibles les dones (presència de càrrecs públics femenins als mitjans de comunicació, el discurs en actes públics...).

Llenguatge no sexista²⁵

Cal intensificar l'ús a nivell administratiu del llenguatge no sexista:

- recomanacions per a l'ús no sexista del llenguatge administratiu, garantia de la uniformitat d'estil en la documentació (en procés d'elaboració i redacció per part del Servei d'Assessorament Lingüístic)
- mesures de sensibilització del personal municipal: integració dels continguts en els mòduls formatius programats per l'Escola Municipal de Formació

²⁴ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 21.2. Les entitats locals han d'integrar el dret d'igualtat en l'exercici de les seves competències i col·laborar, a aquest efecte, amb la resta de les administracions públiques.

²⁵ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 14.11, i Llei 12/2006, per a la dona: articles 39 i 58.

Protocols d'actuació o pactes d'autoregulació²⁶

Consens generalitzat en la necessitat d'implicar els mitjans de comunicació, a partir de l'establiment de relacions de col·laboració i l'impuls de protocols d'actuació o de pactes d'autoregulació, tant en els continguts com en les activitats de venda i publicitat.²⁷

En relació amb el tractament de la violència de gènere, la Llei integral contra la violència de gènere crea obligacions envers els mitjans de comunicació.²⁸

La manca de mitjans de comunicació de titularitat municipal centra les accions del PMIO en la implicació dels diferents departaments de comunicació, també dels organismes autònoms, en l'aprovació de protocols d'actuació.

Quant a les activitats de venda i publicitat:

- incorporació de criteris de gènere en les contractacions de campanyes publicitàries per part de l'Ajuntament de Palma
- seguiment de l'aplicació de les estratègies publicitàries no discriminatòries, de l'ús del llenguatge no sexista, de la utilització d'imatges no estereotipades en les accions de comunicació i publicitat municipal

Mesures de vigilància i control

Vetlar i col·laborar amb les institucions competents per una publicitat no sexista.

- canalització a l'Observatori de la Imatge de les Dones (Institut de la Dona) si es detecten campanyes sexistes o estereotipades en els mitjans de comunicació locals o es reben denúncies de particulars, associacions....
- creació d'una bústia de recollida a la web de l'Observatori Municipal de la Igualtat

4. Accions de comunicació, divulgació i investigació de la situació de les dones

No s'ha implementat cap acció específica en relació amb les següents mesures del PMIO:

1. creació d'una web municipal per a la igualtat
2. difusió dels continguts del PMIO
3. utilització dels espais i esdeveniments públics amb participació municipal per introduir missatges en relació amb la igualtat d'oportunitats

²⁶ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 36.

²⁷ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: articles 39 i 41.

²⁸ Llei integral contra la violència de gènere: article 13.

4. realització de projectes de difusió de bones pràctiques
5. a convocatòria de beques i concursos per a la realització d'estudis i treballs que aprofundeixin en el coneixement d'accions positives.

En relació amb les accions anteriors cal potenciar la disposició d'eines electròniques i espais digitals, tals com Intranet, per a la divulgació i l'actualització de la informació, atesa la caducitat del format paper en una realitat dinàmica i canviant.

La web de la Regidoria d'Igualtat i Drets Cívics és en fase de projecte. Està més avançat el procés de remodelació i accessibilitat, amb continguts de gènere de la www.observatoripalma.org.

L'aposta estratègica per a la divulgació a través d'eines electròniques no ha de suposar menystenir els formats convencionals utilitzats en les accions de comunicació de l'Ajuntament de Palma, plataformes idònies²⁹ per a campanyes de sensibilització sobre aspectes concrets o per afavorir la visibilitat de les dones i positivament les polítiques públiques d'igualtat.

---

²⁹ Anàlisi de bones pràctiques de les administracions: "Y en fiestas ¿qué?" de l'Institut Navarrès de la Dona. Es tracta d'una campanya de reflexió sobre les situacions de desigualtat durant les festes.

2.3. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: PARTICIPACIÓ

Afavorir la participació de les dones als diferents àmbits de la vida social i enfortir el moviment associatiu és present al PMIO, com ho és a totes les polítiques d'igualtat i a la legislació vigent. La participació de les dones en la presa de decisions a tots els nivells és a l'agenda de les polítiques de la Unió Europea des de la Plataforma d'Acció de Pequín, atesa la manifesta desigualtat entre els homes i les dones en el repartiment del poder.

Com a mesura de major visibilitat cal citar l'establiment de criteris de paritat en les llistes electorals i en la composició dels òrgans de presa de decisió de l'Administració pública, per tal d'equilibrar la presència de dones. S'entén que hi ha presència equilibrada quan les persones de cada sexe no superen el setanta per cent ni suposen menys del quaranta per cent.³⁰ Pel que fa als càrrecs electes de l'Ajuntament de Palma les dones suposen el 52% del consistori. A més, la Batlia l'exerceix una dona, situació sols compartida per el 9% dels ajuntaments de les Illes Balears.³¹

Un altre reconeixement legislatiu és el que fa referència a la creació de consells de participació,³² que pretenen la participació de les organitzacions de dones en les polítiques públiques. És aquesta una pràctica força implementada en les administracions municipals.

El PMIO indica de manera explícita la implementació d'accions positives, per a:

1. enfortiment de l'associacionisme de les dones i promoció de les organitzacions no lucratives en el foment de la igualtat d'oportunitats
2. foment de la participació de les dones en els processos de presa de decisió.

Pràctiques implementades i recollides al PMIO	Pràctiques pendents d'implementació. Aspectes de millora
Enfortiment de l'associacionisme de les dones i promoció de les organitzacions no lucratives en el foment de la igualtat d'oportunitats: 1. Suport econòmic per a la creació de serveis per a dones i per a l'organització d'activitats 2. Suport tècnic a les entitats: cessió d'espais al CS Flassaders i Servei a Entitats	1. Foment de la participació de les dones en els processos de presa de decisió 2. Creació d'organismes participatius: Consell de Dones 3. Afavoriment del reconeixement i participació de les dones: el foment de la visibilitat

³⁰ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 14.

³¹ Diagnosi PMIO. Apartat "Representació de les dones a les administracions públiques".

³² Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 78.

Pràctiques implementades

1. Enfortiment de l'associacionisme de les dones i promoció de les organitzacions no lucratives en el foment de la igualtat d'oportunitats

La Diagnosi del PMIO³³ integra dades sobre la situació del moviment associatiu de les dones de Palma: quantitatives –es disposa d'informació sobre un total de 45 entitats– i qualitatives –informació sobre l'àmbit d'actuació.

1.1. Suport econòmic per a la creació de serveis per a dones i per a l'organització d'activitats

El suport econòmic, articulad a través de convocatòries públiques de subvencions en el 2007 i el 2008, és amb diferència l'acció específica amb major desenvolupament. Totes corresponen a la Regidoria de Benestar Social, a partir de dues línies diferenciades de subvencions:

- Convocatòria pública de subvencions per fer activitats d'interès socials. S'han concedit subvencions per a projectes de creació i/o gestió de serveis per a dones a les següents ONL: Metges del Món, Oblates, Adoratrius, Fundació Deixalles i Caritas.

S'han subvencionat altres projectes per a la realització d'activitats per a dones: AV Camp Rodó, Grup Dinàmic, Associació de Dones S'Olivera, AV Camp d'en Serralta i AMIPA del CEIP Es Pont, per a un projecte intergeneracional, Associació Balear per a la Formació i Intervenció social

En total es concediren subvencions per a 12 projectes.

S'han inclòs de criteris de gènere a les bases reguladores de la convocatòria del 2007: la promoció de la igualtat d'oportunitats com a activitat subvencionable. La desestimació tècnica dels projectes presentats indica la idoneïtat d'introduir altres criteris.

- Convocatòria pública de subvencions per fer activitats dirigides al moviment associatiu de gent gran.

S'ha concedit una subvenció al projecte d'*ecoaldeia* de l'Associació Ciutat d'Elles.

No s'atén la dimensió de gènere a les bases reguladores de subvencions per a gent gran.

1.2. La promoció a través del suport tècnic a les entitats

A l'àmbit d'actuació sensibilització i informació ja s'ha fet referència a la capacitat de les ONL, que s'ha d'entendre també coma estratègia d'enfortiment del teixit associatiu.

Quant al suport tècnic s'ha articulad a través de diferents vies:

³³ Diagnosi PMIO. Poder i presa de decisions. Entitats de dones.

- Cessió d'espais i organització d'activitats per a dones al Centre Social Flassaders. Es compta, també, l'ús ocasional de la sala de canguratge del centre.
- Reforç dels mecanismes de suport a través del Plec de prescripcions tècniques i administratives del CS Flassaders (adjudicació del servei el setembre de 2008).
- Servei de suport a entitats, prestació acotada a les entitats amb acords de col·laboració amb l'Àrea de Benestar Social.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Foment de la participació de les dones en els processos de presa de decisió

- Capacitació en habilitats i lideratge.

S'entén com a formació i entrenament especialitzat per a dones potencialment líders en diferents àmbits d'intervenció.

- Suport i realització de campanyes que fomentin la participació de les dones en el moviment associatiu, polític, sindical i empresarial.

Promoció de la presència de les dones a organitzacions mixtes, no específiques de dona. L'objectiu és construir una imatge positiva de la participació social de les dones eradicant estereotips, com la manca de preparació o interès.

Les dades de la Diagnosi del PMIO,³⁴ reforcen la conveniència d'impulsar mesures a determinats àmbits d'actuació:

- Les dones ocupen càrrecs de major responsabilitat directiva al 14% de les agrupacions empresarials i al 10% de les principals entitats financeres de titularitat balear.
- Les dones suposen el 36% als principals mitjans de comunicació.
- Les dones suposen el 38% de la representació sindical.

2. Creació d'organismes participatius: el Consell de Dones

La potenciació de les associacions de dones i la cooperació entre les associacions sols ser un del objectius presents a tots els reglaments de consells municipals analitzats.

---

³⁴ Diagnosi PMIO. Apartat "Representació de les dones en el sector privat".

3. Afavorir el reconeixement i la participació de les dones: el foment de la visibilitat

Es tracta, doncs, de generar mecanismes per al reconeixement de les aportacions de les dones a la vida social, cultural, esportiva... de la nostra ciutat.

Podem adscriure-hi el reconeixement social de les aportacions de les dones a la història de la ciutat i les accions de recuperació de la memòria històrica de les dones. Cal esmentar pràctiques incipients que quedaran recollides a l'avaluació final del Pla.³⁵

---

³⁵ Comissió de Toponímia. Increment de la presència de les dones en la denominació dels carrers de Palma.

2.4. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: EDUCACIÓ I FORMACIÓ

El PMIO categoritza l'educació i la formació com a eines imprescindibles per assolir la igualtat. A l'hora de ponderar les mesures del PMIO a l'àmbit d'actuació educació i formació, cal tenir en compte determinades consideracions:

1. les competències de les corporacions locals en matèria d'educació
2. les dades sobre la situació municipal de la Diagnosi
3. l'adequació entre les objectius i les accions previstes

1. Les competències de les corporacions locals en matèria d'educació³⁶

La Llei d'igualtat se centra a l'àmbit de l'educació en dues línies prioritàries:³⁷

- a. continguts sexistes i estereotips que suposin discriminació entre dones i homes, amb especial consideració en els llibres de textos i matèries educatives
- b. principis de la coeducació a partir de la cooperació entre les administracions educatives

La Llei de les dones introdueix les accions de sensibilització de la comunitat escolar de les Illes Balears en la igualtat d'oportunitats.³⁸

2. Les dades sobre la situació municipal de la Diagnosi

La Diagnosi aporta dades sobre el nivell educatiu i formatiu de les joves i de les dones de Palma³⁹:

- El nivell educatiu del conjunt de la població major de 15 anys no difereix gaire en funció del sexe.
- Les dones estudien més que els homes als ensenyaments no obligatoris tant a Palma com a les Illes Balears. A més, les joves tenen millors resultats a l'educació secundària. La taxa d'itoneïtat als 15 anys és més alta: 58 vs. 46, i l'abandó educatiu precoç és per davall: 34 vs. 46%.
- A l'ensenyament universitari les dones suposen el 60% de l'alumnat.
- Diferències significatives en funció de la branca d'estudis. Les al·lotes opten per estudis relacionats amb professions tradicionalment considerades "femenines".

3. L'adequació entre les objectius i les accions previstes

En aquest procés de definició de prioritats hi hauran de participar totes les àrees implicades i els nivells de responsabilitat política i tècnica.

³⁶ Decret núm. 10.448, de 2 de juliol de 2007, d'organització dels serveis administratius de competències de l'Ajuntament de Palma

³⁷ Llei orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes: article 24.

³⁸ Llei de les dones: articles 9 i 10.

³⁹ Diagnosi del PMIO. Educació i formació.

Pràctiques implementades i recollides al PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Col·laboració amb els centres educatius. Consolidació de les accions per a l'educació en valors, programa "Palma ciutat educativa" 2. Foment i promoció de la formació de les dones adultes: Servei Municipal d'Educació de Persones Adultes: activitats formatives específiques per a dones i recollida de les dades desagregades per sexe.	1. Potenciació de l'accés a les dones a les TIC 2. Coordinació i cooperació institucional per a la realització d'accions de sensibilització 3. Criteris i indicadors de gènere: integració del principi de coeducació

Pràctiques implementades

1. Col·laboració amb els centres educatius

Consolidació d'accions per al foment de l'educació en valors als centres educatius mitjançant el desplegament del programa "Palma ciutat educativa".

Realització de tallers per a la igualtat, materials didàctics

Consolidació de les accions per a l'educació en valors, integrades en el programa "Palma ciutat educativa" (www.palmademallorca.es/educaci3) dirigides a l'alumnat, però també al professorat.

- Activitat per a educació primària. Contes per a la igualtat. Taller de contacontes, que es complementa amb l'entrega al centre educatiu d'una selecció de llibres.
- Activitat per a educació secundària. "Dones de Palma. Les grans desconegudes". Inclou un apartat de propostes didàctiques

Suport econòmic

- Convocatòria pública de subvencions per a la realització d'activitats. Figuren com a activitats prioritàries l'educació en valors i les destreses domèstiques.

2. Foment i promoció de la formació de les dones adultes⁴⁰

- Servei Municipal d'Educació de les Persones Adultes. Cal remarcar la bona pràctica en la recollida de dades desagregades per sexe, que permeten valorar l'impacte de gènere, l'ús diferenciat que en fan els homes i les dones, i planificar a partir d'aquests indicadors.

⁴⁰ La manca definició d'indicadors en el PMIO ha dificultat la recollida de dades, fet que explica l'absència d'intervencions municipals.

- Tallers d'aprenentatge de llengua castellana per a dones magrebines i subsaharianes.
- Formació ocupacional bàsica/ formació en llengua catalana. El percentatge majoritari de persones usuàries són dones ocupades, un 49% del total.
- Formació per a dones en situació d'exclusió social residents als barris de Son Gotleu i Polígon de Llevant. Conveni amb l'Associació Balear per a la Formació i la Intervenció

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

No s'ha realitzat cap actuació específica en les següents mesures del PMIO:

1. Col·laboració amb la conselleria que tingui les competències en matèria d'educació, amb la Universitat, amb els consells escolars i amb les associacions de pares i mares en els desenvolupament d'activitats que promoguin la igualtat d'oportunitats.
2. Realització de campanyes que fomentin l'accés de les dones a les especialitats educatives on estan subrepresentades.
3. Realització de cursos de coeducació amb el personal de les escoles infantils.
4. Impuls i promoció d'un ús no sexista dels jocs i les joguetes i utilització com a instruments fonamentals de l'educació per a la igualtat.

No es disposa d'informació sobre:

5. Realització de tallers d'apropament de les dones a l'ús de les noves tecnologies.

1. La potenciació de l'accés a les dones a les TIC

A pesar de l'increment de l'ús per part de les dones, el percentatge encara és per davall del dels homes. Atesa la importància que tenen les noves tecnologies en l'accés a l'educació i al treball cal atendre aquesta desigualtat.

Aquesta mesura ve avalada per:

- a. La Llei de les dones,⁴¹ que promou l'adopció de mesures per eradicar les barreres que dificultin l'accés de les dones a la societat de la informació i especifica els programes formatius.
- b. La Diagnosi municipal del PMIO. A l'àmbit de les noves tecnologies a la llar,⁴² recull dades relatives a l'ús de l'ordinador i d'Internet i la seva freqüència. En tots aquests casos l'ús que fan les dones de les noves tecnologies és per davall del que en fan els homes.

---

⁴¹ Llei de les dones: article 32.

⁴² Diagnosi del PMIO. Educació i Formació. Utilització de les dades estadístiques.

- L'ús de les noves tecnologies és directament proporcional al nivell d'estudis. La diferència per sexes és gairebé inexistente en persones que han superat la segona etapa de l'educació secundària.
- La situació laboral de la majoria de persones que fan ús de les noves tecnologies és la d'ocupada.
- Quant als joves, cal remarcar que 7 de cada 10 al·lots de 10 a 15 anys disposen de telèfon mòbil, enfront del 40% dels al·lots.

2. La coordinació i la cooperació institucional per a la realització d'accions de sensibilització

De nou s'insisteix en la cooperació institucional com a estratègia per a l'abordatge dels àmbits d'interès supramunicipal.

3. Criteris i indicadors de gènere: la integració del principi de coeducació

La planificació de les accions no té en compte la dimensió de gènere, i molt menys en els cas de les nines o de les joves.

Un cas exemplificador són els projectes socioeducatius per a la prevenció de l'absentisme i abandonament escolar, amb major impacte d'ús per part dels nins o dels joves, d'altra banda lògic si es correlaciona amb les dades estadístiques que demostren que els joves presenten un major índex d'absentisme.

S'hauran de plantejar altres projectes específics amb col·lectius concrets en que sí que es produeix un abandonament precoç de les nines o projectes de suport a l'escolarització per atendre la dimensió de gènere.

L'aplicació de la perspectiva de gènere en els programes formatius haurà de tenir en compte:

- a. Els nous filons d'ocupació.
- b. Evitar la formació en les professions tradicionalment femenines o masculines.
- c. La prevenció dels estereotips des d'edats primerenques.
- d. El foment de la coeducació.⁴³

---

⁴³ Principi pedagògic que accepta les diferències personals sense confondre-les amb els estereotips de gènere i adequa els processos d'aprenentatge a les característiques de l'alumnat.

2.4. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: INCLUSIÓ

Aquest àmbit d'actuació es fonamenta en la constatació que les dones són més vulnerables al risc d'exclusió social. És el fenomen de feminització de la pobresa, que, recollint els termes exactes del Pla Municipal per a les Dones 2005-2009 de l'Ajuntament de Barcelona, hauríem de diferenciar d'una perspectiva de gènere sobre la pobresa. Es constata que les dones no es beneficien automàticament dels programes i serveis i que disposen d'una gran capacitat per gestionar les situacions de pobresa.

Les dades de les dones de Palma⁴⁴ reflecteixen idèntica tendència:

- Del total de persones ateses en els Centres Municipals de Serveis Socials el 63% eren dones.
- Entre el col·lectiu de població estrangera atesa, les dones també són majoria, un 64%.
- Per grups d'edat, la majoria són dones adultes, entre 30 i 64 anys.
- A la major part de les persones ateses se'ls diagnosticà manca de mitjans propis de subsistència. També es donaren força situacions de dificultats d'integració social, especialment d'inserció laboral - en un 68% dels casos eren dones-.

La Llei d'Igualtat⁴⁵ remarca l'adopció de mesures d'acció positiva en la consideració de les singulars dificultats en que es troben les dones de col·lectius vulnerables, i senyala les minories, les dones immigrants, les nines, les dones amb discapacitat, les dones majors, les dones vídues i les dones víctimes de violència de gènere.

La Llei de les Dones⁴⁶ marca diferents línies d'actuació

- a. Atenció a les dones en situació d'exclusió social o de risc: víctimes de violència de gènere, haver exercit la prostitució, ex-toxicòmanes, immigrants, dones ex-internes en un centre penitenciari...
- b. Atenció a persones dependents i de suport a les seves.
- c. Famílies monoparentals, especialment dones vídues amb responsabilitats familiars, mares fadrines i dones amb càrregues familiars.

⁴⁴ Diagnosi del PMIO

⁴⁵ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 14.6

⁴⁶ Llei 12/2006, per a la dona: article 17, article 30 i article 31

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Desplegament de serveis i actuacions específiques per a dones, bé directament, bé a través de convenis amb entitats socials. 2. Actuacions preventives als barris de Palma. 3. Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció, prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones: L'atenció als col·lectius més vulnerables. 4. Inserció sociolaboral de dones en risc d'exclusió social/ dificultats socials.	1. Atenció a les necessitats de les dones majors i de les dones amb discapacitat atenent a la seva diversitat i necessitats del cicle vital. 2. Major atenció als col·lectius de dones que pateixen situació de doble vulnerabilitat, tals com dones immigrants. 3. Implantació d'accions positives adreçades als nuclis familiars monoparentals. 4. Considerar les actuacions de Cooperació com un nou àmbit d'actuació, integrat a la línia estratègica d'igualtat d'oportunitats.

Pràctiques implementades

1. Desplegament de serveis i actuacions específiques per a dones, bé directament o bé a través de convenis amb entitats socials

Serveis d'acolliment temporal

Es refereix a l'acolliment residencial per a dones amb càrregues familiars

- SADIF Servei d'Atenció a Dona i Família. Acolliment de famílies en situació de risc social. Respecte a les dades del 2007, un 73% del total corresponia a nuclis familiars monoparentals.
- CALIU. Pis d'acollida a dones joves amb càrregues familiars. Suport econòmic a la iniciativa social⁴⁷.

A altres accions del PMIO –Atenció psicosocial individual i grupal per a dones en situació de risc d'exclusió– s'ha recollit específicament l'atenció prestada des de serveis generals, com el Servei d'acolliment i Promoció Sociolaboral (SAPS), que, entre d'altres, garanteix l'acolliment temporal residencial i en pisos tutelats (conveni amb l'entitat social Patronat Obrer).

⁴⁷ Convocatòria pública per a activitats d'interès social (2007). Subvenció concedida a Adoratris Esclaves del Santíssim Sagrament

2. Actuacions preventives als barris de Palma

Durant el 2007 els Centres Municipals de Serveis Socials han desenvolupat 92 projectes d'intervenció grupal i comunitària. Es disposa de dades de 5 projectes específics per a dones, alguns de llarga trajectòria municipal.

3. Desenvolupament de programes i projectes per a la detecció , prevenció i atenció de situacions de risc dirigits a col·lectius específics de dones: L'atenció als col·lectius més vulnerables

Les persones que exerceixen la prostitució.

- Programes o serveis d'atenció directa.
  - CASSPEP, en conveni amb l'ONG Metges del Món, assistència clínica sanitària i psicològica a persones que exerceixen la prostitució, afavorint l'accés als serveis socials, sanitaris... normalitzats.
  - Casal Petit, programa de prevenció, promoció i suport a dones que exerceixen la prostitució al barri xino. En conveni amb les Oblates.
- Comissió interdepartamental sobre prostitució per a l'abordatge integral de la problemàtica. Treballen en el marc de la Comissió les següents àrees: Igualtat i Drets cívics, Benestar Social, Seguretat Ciutadana, Salut.

Les dones immigrants

Entre les actuacions adreçades específicament al col·lectiu de dones immigrades:

- Accions prelaborals adreçades a dones immigrants en situació de risc social
  - Projecte "Dones del món". Foment de la participació social de les dones immigrants, prevenció, promoció i educació per a la salut. Conveni amb l'ONG Metges de Món.
  - Projecte "Dones d'Àfrica". Atenció grupal a dones subsaharianes, millora de la xarxa de suport. Conveni amb Càritas Diocesana.
- Projectes d'acollida i integració als Centres Municipals de Serveis Socials.
- Creació de serveis. Projecte UMUAKA. Servei d'atenció als fills i filles de les dones immigrants que participen a accions formatives. Conveni amb la Fundació Joana Barceló.

4. Inserció sociolaboral de dones en risc d'exclusió social/ dificultats socials

Els programes adreçats a la inserció sociolaboral de dones amb risc d'exclusió social s'estructuren en dues vies d'intervenció diferenciades, alhora que complementàries:

- a. Programes específics als dispositius d'atenció municipal.
- b. Establiment d'acords de col·laboració amb entitats socials i privades.

La mesura es repeteix a l'àmbit d'actuació Treball en condicions d'igualtat.

- Accions específiques per a la inserció laboral de les dones
  - Projecte conveniat amb Teula- Fundació Deixalles, per a dones en procés d'inserció que requereixen d'una incorporació laboral protegida i tutelada.
  - Projecte CMSS Est. Consolidació d'hàbits sociolaborals en dones en situació de vulnerabilitat.
- Accions generals des dels dispositius d'atenció municipal
  - Servei d'Informació i orientació laboral per a persones perceptores de la Renda Mínima d'Inserció.
  - Servei de motivació. Conjunt d'actuacions formatives i de tutela personal, amb objectius prelaborals.
  - Itineraris individualitzats i grups de capacitació, des dels serveis d'orientació laborals dels CMSS o conveniats amb la Fundació Deixalles.

4. Accions de suport a dones majors i amb discapacitat per atendre la seva dependència

El PMIO planteja l'atenció a les dones amb discapacitat exclusivament des del suport a la dependència, circumstància que de nou incideix en el rol estereotipat de les persones amb discapacitat. En sentit anàleg s'expressa la llei autonòmica.⁴⁸

Els serveis i programes desplegats (prestacions domiciliàries) són de caire generalista. D'interès són les dades referides a l'ús que en fan les dones respecte als homes:

- Servei d'ajuda a domicili (SAD): un 75'7% del total de persones beneficiàries són dones.
- Servei de menjar a domicili: un 66% del total de persones beneficiàries són dones.
- Servei de teleassistència: un 87'2 del total de persones beneficiàries són dones.

No disposem de dades desagregades per sexe dels serveis per a persones majors d'atenció diürna -Centre de dia Estel i Centre de dia Riba- ni dels residencials -Casals Ciutat Antiga i Casal Jonquet-.

---

⁴⁸ Llei 12/2006 per a la dona: article 18 i article 30

5. Programes de reinserció social de dones amb problemes d'addiccions

El Pla Municipal de Drogodependències recull les intervencions següents:

- Intervenció amb infants, adolescents i joves.
- Intervenció per a la reinserció social des dels Centres Municipals de Serveis Socials.
- Sensibilització, capacitació i assessorament a famílies. Escoles de Pares i Mares.
- Formació a professionals i mediadors socials per a la prevenció de conductes addictives.

6. Suport econòmic i tècnic a les ONL's per al desenvolupament de projectes que millorin les condicions socials de les dones a Palma / a països subdesenvolupats.

En relació al suport a les entitats que implementen projectes a Palma, les accions s'han recollit de manera detallada a altres apartats⁴⁹. Les dades següents es refereixen, per tant, a les actuacions en matèria de cooperació i desenvolupament.

- Convocatòria pública de subvencions per a la realització de projectes solidaris i de cooperació per al desenvolupament.

Del total de projectes subvencionats 6 tenien per objecte millorar les condicions socials de les dones.

Si bé s'identifica com a bona pràctica la incorporació de la perspectiva de gènere a les bases de convocatòries de subvencions per activitats d'interès social⁵⁰ i a les bases de desenvolupament i cooperació, cal integrar-la en l'apartat de baremació i reconèixer, amb independència del projecte, la integració de la dimensió de gènere en gestió interna de les entitats socials.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Atenció a les necessitats de les dones majors i de les dones amb discapacitat atenent a la seva diversitat i necessitats del cicle vital

Intensificar les accions adreçades a les dones majors com a resposta a les seves necessitats. La consideració de la perspectiva de gènere en l'atenció a les dones amb discapacitat es recull com una proposta de millora general del PMIO.

Les dimensió de gènere de les dones majors apareix a altres àmbits d'actuació en forma de programes que fomenten un envelliment i activitats que milloren la salut i el benestar. Caldria incorporar-la en altres

⁴⁹ Àmbit d'Actuació: Participació - Suport econòmic i tècnic a entitats- i Inclusió Social

⁵⁰ Consideració d'activitat subvencionable la promoció de la igualtat d'oportunitats

mesures com la capacitació en el maneig de les TIC, la participació i empoderament de les dones majors en la presa de decisions, en les organitzacions socials...

2. Major atenció als col·lectius de dones que pateixen situació de doble vulnerabilitat, com ara les dones immigrants

Referir-se a dones immigrants significa parlar d'una gran diversitat de persones i de situacions. No es pot estigmatitzar aquest col·lectiu ni esmentar-lo com si fos un grup compacte. Hi ha tanta diversitat com projectes vitals. En realitat és la feminització de la pobresa el motiu que impulsa a les dones a desplaçar-se. L'aplicació d'accions transversals també es recull com a proposta general.

3. Implantació d'accions positives adreçades als nuclis familiars monoparentals

El PMIO s'hi refereix com la inclusió prioritària de les dones amb càrregues familiars no compartides a les baremacions per accedir a les prestacions i serveis municipals.

Aquesta mesura apareix a la Llei de les Dones⁵¹. La Llei d'Igualtat i la Llei de les Dones fan referència expressament a les dones vídues.

Es considera la idoneïtat d'incloure tant els nuclis familiars monomarentals com els monoparentals. A la Diagnosi del PMIO⁵² s'estima, a partir de dades del Padró Municipal d'Habitants, que un 82% de les llars d'un sol progenitor de Palma estarien regentades per una dona. L'arribada de persones immigrants no varia aquesta proporció, si que es veu superada en el cas de llars monomarentals amb membres d'origen llatinoamericà.

4. Considerar les actuacions de Cooperació com un nou àmbit d'actuació, integrat a la línia estratègica d'igualtat d'oportunitats.

La Declaració de Beijing expressa que "l'eradicació de la pobresa i l'avanç dels països en vies de desenvolupament, basat en el creixement econòmic sostingut, en el desenvolupament social, en la protecció el medi ambient i en la justícia social, requereix la implicació de les dones en el desenvolupament econòmic i social, la igualtat d'oportunitats i la participació plena i igualitària de dones i homes en qualitat d'agents i de beneficiàries d'un desenvolupament sostenible centrat en les persones"

Amb independència de les accions a desenvolupar en matèria de desenvolupament, la proposta se sustenta en la necessitat de coherència entre les accions i els objectius, correspondència que no es dona si es manté la mesura a l'àmbit d'inclusió⁵³

---

⁵¹ Llei 12/2006, per a la dona: article 31 i també article 10. Es refereix a l'ampliació de l'horari d'obertura del centres públics, prioritant els nuclis monoparentals

⁵² Diagnosi del PMIO. Dades demogràfiques. Llars i família.

⁵³ Objectius Inclusió: Prevenir l'exclusió social de les dones/ Facilitar l'accés de les dones en situació o en risc d'exclusió als serveis socials i d'allotjament

El *Plan Estratégico de Igualdad de Oportunidades 2008-2011* (Instituto de la Mujer) articula com un dels eixos la política exterior i de cooperació per al desenvolupament, amb la doble prioritat de promoure i reforçar la integració de l'enfocament de gènere en el desenvolupament i l'empoderament de les dones. Aquestes estratègies són transferibles als programes municipals en matèria de cooperació i desenvolupament.

Un altre element de referència és la pauta adoptada per altres plans en els marcs competencials locals o autonòmics.⁵⁴

---

⁵⁴ III Plan de Acción Positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi. Enfoque de género en las políticas públicas, dedica una àrea a Cooperació i Polítiques de gènere

2.5. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: SALUT, CULTURA I QUALITAT DE VIDA

Sota l'epígraf Salut, Cultura i Qualitat de vida, el PMIO recull un seguit d'accions referides a l'àmbit de la salut, l'esport, la cultura i les polítiques urbanes. El PMIO no incorpora cap actuació a l'àmbit del lleure. La Llei d'Igualtat i la Llei de les Dones equiparen les actuacions administratives a l'àmbit de l'esport i del lleure.⁵⁵

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendent d'implementació. Aspectes de millora
SALUT 1. Foment i informació per una alimentació saludable. 2. Promoció de la salut. 3. Promoció hàbits saludables. ESPORTS Les dades obtingudes no permeten avaluar grau d'implantació del principi d'Igualtat d'Oportunitats. CULTURA Manca de dades quantitatives i qualitatives per l'avaluació d'aquest apartat. POLÍTiques URBANES 1. Adequació transport públic urbà.	SALUT 1. Atendre les dades diagnòstiques de la situació social de les dones de Palma per a la planificació d'accions en relació a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE). ESPORTS Afavorir la visibilitat i reconeixement dones esportistes. CULTURA Manca de dades per extreure conclusions al respecte. POLÍTiques URBANES 1. La incorporació de la millora dels entorns urbans en les polítiques de conciliació i de gestió i ús del temps i de l'espai. 2. Integració de criteris afavoridors de la seguretat de les dones en la planificació de la ciutat.

2.5.1. SALUT

A l'àmbit de les actuacions de les administracions públiques, la Llei d'Igualtat⁵⁶ introdueix el principi d'igualtat de tracte, evitant que, per la diferenciació biològica o per l'estereotip social associat, es produeixin discriminacions entre uns i altres.

L'adopció d'iniciatives destinades a afavorir la promoció específica de la salut de les dones⁵⁷, així com prevenir la seva discriminació, són les actuacions que millor s'ajusten al marc de les corporacions locals.

⁵⁵ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 29 i Llei de les Dones: article 50.2

⁵⁶ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 27

El PMIO planteja tot un ventall d'actuacions diverses que tenen com a finalitat :

1. Foment i informació per una alimentació saludable, també l'abordatge dels trastorns alimentaris⁵⁸.
2. Promoció de la salut.
3. Promoció d'hàbits saludables.

Pràctiques implementades

1.Foment i informació per una alimentació saludable

- Tallers adreçats a la població escolar: "Conèixer el mercat municipal", "Desdejuní saludable", "Menja peix i creix"... i al professorat, com el curs "Pautes d'alimentació saludable per a infants i joves.
- Edició de material. Publicació de "Educació per a Salut i Medi Ambient".
- Accions informatives i de prevenció dels trastorns alimentaris i de prevenció de l'obesitat: Taller "Com ens hem d'alimentar?".

2.Promoció de la salut

- Actuacions de prevenció precoç de malalties, amb major incidència a les dones
  - Tallers per a la prevenció de la incontinència urinària.
- Programes de foment de l'envelliment actiu
  - Tallers de conservació de la memòria per a gent gran.
  - Espai gran.
- Prevenció d'embarassos no desitjats i prevenció de malalties de transmissió sexual, dirigida especialment als joves i les joves:⁵⁹ Conveni amb ALAS, Associació de Lluita Anti-Sida de les Illes Balears ,accions de prevenció de malalties de transmissió sexual.
- Activitats informatives: Celebració de dies internacionals

3. Promoció d'hàbits saludables

- Sala d'alletament del mercat de l'Olivar

---

⁵⁷ Llei 12/2006 per a la dona: article 49.1. Mesures d'acció positiva per promoure i protegir la salut de les dones

⁵⁸ Llei 12/2006, per a la dona: article 49.3. Introdueix la informació sobre els trastorns alimentaris, i l'establiment de programes integrals d'educació sexual (...)

⁵⁹ Cal, de nou, puntualitzar la inexactitud en el procés de recollida de dades, que explica l'absència de serveis i programes municipals.

Experiència innovadora l'adequació de l'espai per afavorir la lactància materna.

- Tallers "Hàbits saludables i emocions"

Relaciona els hàbits alimentaris amb aspectes psicològics com l'autoestima i les habilitats socials.

- Accions incloses en el Catàleg de Prevenció. Projectes grupals i comunitaris dels CMSS

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Atendre les dades diagnòstiques de la situació social de les dones de Palma per a la planificació d'accions en relació a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE)

Així les dades d'IVE de dones residents a Palma per a l'any 2006 mostren que:

- El nombre total d'IVE en dones residents a Palma va representar el 51,1% del total d'IVE realitzades a les Illes Balears.
- Augment de 8,1 punts des de l'any 1997 de la taxa d'IVE a dones de 15 a 44 anys.
- El grup amb major incidència és el de 20 a 24 anys.
- Les IVE realitzades a Palma a dones d'origen estranger suposen el 50,5%.

2.5.2. ESPORTS

De manera genèrica, la Llei d'Igualtat⁶⁰ s'hi refereix demanant que tots els programes públics de desenvolupament de l'esport incorporin del principi d'igualtat real i efectiva en el seu disseny i execució. La Llei per a la Dona incorpora mesures de garantia d'igualtat en l'accés a l'esport.

El PMIO planteja diferents actuacions que es podrien agrupar en tres àmbits diferenciats:

1. Foment de l'esport entre les dones i entre les nines.
2. Suport a les dones que practiquen esport d'élite.
3. Divulgació de les activitats esportives realitzades per dones.

---

⁶⁰ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 29

Pràctiques implementades

Les dades disponibles no permeten conèixer el grau d'incorporació del principi d'igualtat als programes o serveis municipals en matèria d'esports.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

Des d'una visió general, i en referència al marc de competències de l'administració local, caldrà ubicar el nivell de responsabilitat pel que fa al suport econòmic a l'esport d'élite. Correspondria a l'àmbit municipal afavorir la visibilitat i reconeixement de les dones esportistes o que practiquen esports de major incidència entre els homes, per a l'eradicació de certs estereotips.

Certament s'observa una clara subrepresentació femenina pel que fa a les esportistes d'alt nivell. Només un 26% dels membres d'alguna federació a les Illes Balears són dones.

2.5.3. CULTURA

La Llei d'Igualtat s'hi refereix com a àmbit de la creació i producció artística⁶¹. Aposta per l'adopció d'iniciatives en la creació i producció artística i intel·lectual d'autoria femenina i de promoció de la presència equilibrada de les dones en la cultura, així com per combatre la seva discriminació estructural i/o difosa.

En matèria de Cultura, les accions del PMIO, com en general en tot l'àmbit d'actuació, s'inspiren en el plantejaments de la Llei autonòmica.

Pràctiques implementades

La manca de dades estadístiques i d'indicadors de gènere no ha permès disposar d'informació quantitativa ni qualitativa sobre les accions atribuïdes: promoció i suport als actes culturals i artístics realitzats per dones i/o que la temàtica contribueixi a fomentar la igualtat.

LES POLÍTIQUES URBANES

La Llei d'Igualtat⁶² assenyala explícitament que la perspectiva de gènere s'ha de tenir en compte en el disseny de la Ciutat, en les polítiques urbanes, en la definició i execució del planejament urbanístic.

⁶¹ Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 26

⁶² Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 31

Pràctiques implementades

1. Adequació del transport públic urbà

- Adaptació de les condicions d'accessibilitat dels vehicles de transport públic urbà per a persones amb mobilitat reduïda.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

L'avaluació del PMIO no ha aportat cap dada sobre la incorporació del principi d'igualtat en la gestió medioambiental, la planificació urbanística ni en l'adequació de les infraestructures.

1. La incorporació de la millora dels entorns urbans en les polítiques de conciliació i de gestió i ús del temps i de l'espai

Les polítiques de mobilitat i ús dels espais públics⁶³ se situen en el marc dels canvis organitzatius per avançar vers una nova cultura social de la conciliació. Els aspectes a considerar s'han inclòs a l'Àmbit d'Actuació Conciliació de la vida laboral, personal i familiar.

A municipis amb més de 100.000 habitants, el barri esdevé l'àmbit idoni d'intervenció, per a l'estudi, anàlisi i avaluació de les experiències.⁶⁴

2. Integració en la planificació de la ciutat de criteris afavoridors de la seguretat de les dones.

Afavorir accions perquè les polítiques públiques garanteixin la seguretat de les dones en els espais públics de la ciutat.

---

⁶³ Institut Català de les Dones "Conciliació i nous usos del temps" Eines 8

⁶⁴ *Estudi per a la conciliació de la vida laboral i familiar a set barriades de Palma.* S'analitzà la situació d'una mostra de 849 persones residents a les barriades de Polígon de Llevant, S'Arenal, Can Pastilla, El Terreno, Coll d'en Rabassa i Son Ferriol.

3. LÍNEA ESTRATÈGICA TREBALL EN CONDICIONS D'IGUALTAT

3.1. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: FOMENT DE L'OCUPACIÓ

L'Àmbit de l'Ocupació és l'àmbit en què s'ha produït un major desplegament de mesures normatives⁶⁵ i reglamentàries, en què es disposa d'un coneixement exhaustiu de la realitat social i en què la constatació de les desigualtats entre homes i dones és manifesta amb més evidència, precisament per la disponibilitat de dades estadístiques i d'indicadors de gènere.

El principi d'igualtat i no discriminació en el marc de les relacions laborals ha estat present des de la constitució de la Comunitat Europea⁶⁶ i ha esdevingut tema recurrent en les recomanacions i resolucions emeses pel Parlament europeu, el Consell d'Europa o la Comissió⁶⁷. El Tractat de Maastricht declara que el principi d'igualtat no ha d'impedir l'adopció de mesures d'acció positiva.

Paradoxalment, no disposem de dades suficients per dictaminar el nivell de compliment del principis d'igualtat en les actuacions municipals.

En relació a aquest àmbit d'actuació la Llei d'Igualtat⁶⁸ estableix com a objectius prioritaris de les polítiques de treball, augmentar la participació de les dones en el mercat de treball, avançar en la igualtat efectiva i establir programes d'inserció laboral activa.

Quant a les dades aportades a la Diagnosi del PMIO cal destacar els següents trets definitoris de la situació de les dones en el municipi que ens assenyalen aquells aspectes que requereixen d'una actuació prioritària:

Contractació

- Un 49% de la contractació enregistrada fou femenina. D'aquest contractes només un 12% foren de caràcter indefinit.
- Decreixement de la contractació femenina a mesura que augmenta l'edat. Situació contrària a la que experimenten els homes.
- Un 78% dels contractes són signats per dones de nacionalitat espanyola. El que ens indica la necessitat de fomentar l'ocupació del col·lectiu de dones immigrants, nombrós en el nostre municipi i que generalment treballa en l'economia submergida.

⁶⁵ Veure quadre de legislació.

⁶⁶ Tractat de Roma de 25 de març de 1957 article 119. Igualtat retributiva per un mateix lloc de treball, sense discriminació per raó de sexe.

⁶⁷ Disposicions d'ús dels Fons Estructurals de foment de la igualtat des de 1994, Programes d'Acció Comunitari a mig termini

⁶⁸ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: Dedicar el Capítol III del Títol IV al dret al treball en igualtat d'oportunitats

- Quasi el 97% de la contractació femenina està centrada en el sector serveis, en ocupacions que generalment requereixen d'un baix nivell de qualificació. Aspecte paradoxal, ja que les dones presenten un nivell d'estudis superior, sobretot en edats primerenques .

Atur

- El 55% de la població aturada són dones. D'aquestes un 16% són de nacionalitat estrangera.
- Major incidència de l'atur a les dones joves (menors de 24 anys), dada que troba la seva explicació en la difícil incorporació al mercat de treball, així com un major interès de les dones per continuar els estudis.
- L'atur femení és superior en tots els trams d'edat i s'intensifica especialment a partir dels 35-39 anys. Tram que coincideix amb l'edat de maternitat i del període de cura dels infants.
- Un 55% de la població aturada amb discapacitat són dones.
- Un 25,4% del total de dones aturades són de llarga durada (més d'un any en procés de recerca de feina).

En matèria de Foment de l'Ocupació, el PMIO planteja diferents accions que es poden agrupar en les línies següents:

1. Millora de l'ocupabilitat de les dones⁶⁹

- Accions per a la formació ocupacional de les dones i formació ocupacional en noves tecnologies.⁷⁰
- Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral.
- Accions per a la inserció de dones en risc d'exclusió social/ dificultat social

2. Mesures de promoció a les empreses

3. Mesures per prevenir i evitar la discriminació laboral per raó de sexe⁷¹

---

⁶⁹ Llei Orgànica 3/2007, 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 42

⁷⁰ Veure Àmbit d'Actuació Educació i Formació. Formació de les dones en TIC

⁷¹ Llei Orgànica 3/2007, 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 48 i Llei 12/2006, per a la dona: article 24.

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Millora de l'ocupabilitat de les dones: 1.1. Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral. 1.2. Accions per a la inserció de dones en risc d'exclusió social/ dificultat social.	1. Millora de l'ocupabilitat de les dones: 1.1. Definició de col·lectius prioritaris en les accions d'ocupació. 1.2. Accions per a la formació ocupacional de les dones i formació ocupacional en noves tecnologies. 2. Mesures de promoció a les empreses. 3. Mesures per prevenir i evitar la discriminació laboral per raó de sexe.

Pràctiques implementades

1. Millora de l'ocupabilitat de les dones

1.1. Accions d'informació, assessorament i suport individualitzat a dones per a la incorporació al mercat laboral⁷².

S'insisteix en la possibilitat d'establir mesures d'acció positiva per afavorir l'accés de les dones a l'ocupació, mitjançant la negociació col·lectiva.⁷³

- Projecte OLOA (Orientació Laboral per a l'ocupació i d'assistència per a l'autoocupació)
- Projecte "Xarxa Municipal d'orientació 2006-2007"
- Projecte Palma Inserta 2007

1.2. Accions per a la inserció de dones en risc d'exclusió social/ dificultat social

Els projectes implementats en els dispositius d'atenció social s'han recollit a l'àmbit d'actuació Inclusió⁷⁴.

- Projecte específic Voravies

⁷² Llei 12/2006, per a la dona: article 19.

⁷³ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 43

⁷⁴ Programes específics per a la inserció formativa i laboral de les dones en risc d'exclusió social

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Millora de l'ocupabilitat de les dones

1.1. Definició de col·lectius prioritaris en les accions d'ocupació

A excepció de les dones en situació de vulnerabilitat (dificultat social, risc d'exclusió social), el PMIO aborda genèricament l'ocupabilitat de les dones i no estableix prioritats en l'atenció als col·lectius de amb majors dificultats. En quant a la definició d'aquests grups, la Llei per a les Dones cita les següents situacions⁷⁵:

- L'accés de dones a la seva primera feina
- L'accés a una feina a dones majors de 45 anys. que no hagin treballat mai fora de la llar
- La reincorporació al mercat de treball de les dones després de funcions de cura

En canvi la Llei d'Igualtat puntualitza que es poden prioritzar col·lectius específics de dones en els programes d'inserció laboral activa.⁷⁶

1.2. Accions per a la formació ocupacional de les dones i formació ocupacional en noves tecnologies

Aquesta mesura a l'Àmbit d'Actuació Educació i Formació.⁷⁷

2. Mesures de promoció a les empreses

No es disposa d'informació sobre cap de les mesures integrades en el PMIO i que es refereixen a:

- Accions d'assessorament i orientació al sector empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat (...)
- Difusió d'informació relativa a ajuts, prestacions, subvencions en matèria de contractació, creació d'empreses (...)
- Suport econòmic a les entitats que desenvolupin accions formatives i laborals que contemplin la igualtat d'oportunitats

El foment a la creació i millora d'empreses es refereix a l'autoocupació i l'activitat empresarial de les dones⁷⁸.

⁷⁵ Llei 12/2006 per a la dona: article 15

⁷⁶ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 42

⁷⁷ Realització de tallers d'apropament de les dones a les noves tecnologies.

⁷⁸ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 19

La Llei d'Igualtat ha introduït mesures novedoses, com la regulació dels Plans d'Igualtat a les empreses⁷⁹, d'obligada negociació en aquelles empreses de més de 250 treballadors i treballadores, o la creació del distintiu empresarial en matèria d'igualtat, no desenvolupat reglamentàriament.

4. Mesures per prevenir i evitar la discriminació laboral per raó de sexe

Un dels aspectes més rellevant de la Llei d'Igualtat ha estat la prevenció de conductes discriminatòries

- Accions d'assessorament i orientació al sector empresarial per a l'aplicació del principi d'igualtat i l'eliminació d'elements sexistes a les ofertes públiques
- Accions d'informació i suport

El procediment de negociació col·lectiva esdevé l'instrument per garantir l'aplicació efectiva del principi d'igualtat de tracte i no-discriminació en les condicions de treball entre dones i homes.⁸⁰

---

⁷⁹ Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 16

⁸⁰ Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 43

3.2. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: CONCILIACIÓ DE LA VIDA FAMILIAR, PERSONAL I LABORAL

La conciliació de la vida laboral, personal i familiar constitueix un eix fonamental de les polítiques de la Unió Europea i de l'Organització Internacional del Treball, lligades evidentment a la participació de les dones en el mercat laboral.

Les polítiques de conciliació cerquen donar resposta a les responsabilitats laborals de les persones, a les necessitats de la vida quotidiana i de cura, però també a les necessitats de temps personal.

Marc normatiu específic de les polítiques de conciliació

1. Llei per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores

Introduí canvis legislatius per facilitar la coparticipació dels homes en la cura de fills i filles i per afavorir que els permisos de paternitat i maternitat no afectessin negativament l'accés al treball, les condicions de feina i l'accés a llocs de responsabilitat.

2. Llei orgànica 3/2007, de 22 de març de 2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes

Reconeixement del dret a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral i el foment d'una major corresponsabilitat en el repartiment de les obligacions familiars. Crea el permís de paternitat autònom i la prestació econòmica corresponent i una nova prestació de maternitat per a les treballadores sense cotització suficient.

3. Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona.

4. Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (d'ara endavant Llei de dependència)

L'entrada en vigor de la Llei de dependència suposà un replantejament de la visió sobre la cura de les persones dependents. Un dels principis inspiradors de la Llei de dependència és la inclusió de la perspectiva de gènere. Tradicionalment, tant l'organització i la gestió, com la realització de la cura ha estat assumida bàsicament per les dones i ha quedat oculta sense el reconeixement social ni polític.

El PMIO recull mesures que afecten a aspectes de les polítiques següents:

1. Polítiques a implementar l'àmbit de l'empresa i de les relacions i responsabilitats laborals
2. Polítiques afavoridores de la corresponsabilitat
3. Polítiques a l'àmbit local de creació de serveis

4. Polítiques de planificació del temps

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Polítiques afavoridores de la corresponsabilitat. Sensibilització de la comunitat escolar 2. Polítiques a l'àmbit local de creació de serveis. Creació de serveis de proximitat i suport a la cura de persones dependents	1. Polítiques a implementar l'àmbit de l'empresa i de les relacions i responsabilitats laborals. Divulgació de la informació específica 2. Polítiques de planificació del temps 3. Desenvolupament de campanyes i accions per a la valoració social i econòmica del treball domèstic i de cura de les persones

Pràctiques implementades

1. Polítiques afavoridores de la corresponsabilitat. Sensibilització de la comunitat escolar

La corresponsabilitat s'adopta a l'àmbit privat i les actuacions de l'administració s'emmarquen en la sensibilització. La Llei de les Dones⁸¹ les defineix com l'exercici conjunt de les càrregues familiars i la igualtat en les tasques domèstiques.

- Accions per a l'educació en valors, integrades en el programa Palma Ciutat Educativa
  - Representació teatral "La pallasa Nino" per el nivell d'educació primària
  - Material didàctic compost per una guia per el professorat i material per a l'alumnat: Anem a mitges
- Dotació econòmica per projectes: Anem a mitges

2. Polítiques a l'àmbit local de creació de serveis. Creació de serveis de proximitat i de suport a la cura de persones dependents⁸².

- Creació de serveis de proximitat i de suport a la cura per a persones dependents.

S'han recollit al bloc de mesures d'Inclusió social.

⁸¹ Llei 12/2006 per a la dona: article 29

⁸² Considerar no sols els serveis de nova creació, sinó també els serveis implementats, com incorporen la dimensió de gènere o afavoreixen la conciliació, com donen resposta a les noves necessitats socials.

En referència als serveis de proximitat, el Pla Estratègic Nacional d'Igualtat d'Oportunitat 2008-2011 especifica que s'ha d'enfortir i desenvolupar la xarxa de serveis d'atenció i cura a menors i persones dependents, adaptada a les necessitats de les persones i a les situacions de difícil cobertura.

En concordança amb la formulació anterior, cal incloure com a servei de suport a la cura, les accions definides en el PMIO amb els següents termes:

- Facilitar espais per a la cura infantil en projectes i accions per a la incorporació laboral
  - SEDAI (Servei d'Atenció Domiciliària a la Infància). Servei d'atenció a infants en el domicili de la persona cuidadora per cobrir aquells horaris no atesos per els centres educatius
  - Projecte UMJAKA. Fundació Joana Barceló
- Ampliació de la xarxa municipal d'escoletes infantils
  - Obertura E.I Can Alonso
  - Estudi tècnic per l'adequació d'una escola infants a Son Ferriol.
- Prestacions econòmiques per a l'escolarització d'infants menors de 3 anys en centres de titularitat privada⁸³
  - Beques per infància en risc en concepte de guarderia o de guarderia i menjador: en el 2007 es beneficiaren 884 famílies
  - Bonus escolar: en el 2007 es concediren 283 bonus
- Serveis fora d'horari escolar i/o en període vacacional⁸⁴

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Polítiques a implementar l'àmbit de l'empresa i de les relacions i responsabilitats laborals.

Divulgació de la informació específica

- Difusió d'informació sobre la normativa, mesures i recursos que facilitin la conciliació

Complexitat en el procés de comunicació i publicitat per la diversitat de les mesures reglamentades: reducció de jornada, permisos de maternitat i paternitat, suspensió de contractes, excedències per raons de cura... les que s'incorporen en els diferents convenis col·lectius o les que adopta l'organització de les empreses, com és la flexibilitat horària

---

⁸³ Prestacions gestionades des de diferents dispositius municipals o serveis d'atenció: Patronat Municipal d'Escoletes d'Infants, Centres Municipals de Serveis Socials...

⁸⁴ Cal, de nou, puntualitzar la inexactitud en el procés de recollida de dades, que explica l'absència de serveis i programes municipals.

2. Polítiques de planificació del temps

La Llei d'Igualtat⁸⁵ s'hi refereix com les accions de planificació equitativa dels temps, amb la finalitat d'avançar cap a un repartiment equitatiu dels temps entre dones i homes. Introdueix la figura dels plans municipals d'organització del temps a la ciutat.

Aspectes a tenir en compte en les polítiques de planificació territorial i urbana⁸⁶

- La influència de l'entorn urbà en la vida quotidiana de les persones, en especial de les dones.
- L'organització dels espais públics de manera que facilitin, ajudin i fomentin la seguretat, el civisme i la convivència.
- Considerar com a elements de centralitat els espais que determinen prestacions de serveis en general: escoles, serveis de suport a les persones...
- El coneixement que tenen les dones, com a usuàries de la ciutat, en l'ordenació i la planificació de l'entorn urbà i la ubicació dels serveis.

Aspectes a tenir en compte en les polítiques de mobilitat

- L'ús diferenciat que fan els diversos col·lectius en relació al transport públic o privat.
- La resposta del transport públic a les necessitats i característiques de tots els col·lectius (infants, joves, gent gran, homes i dones, persones amb discapacitat) i per a tots els usos (desplaçaments laborals, personals, de la vida quotidiana).

4. Desenvolupament de campanyes i accions per a la valoració social i econòmica del treball domèstic i de cura de les persones

Històricament el valor del treball reproductiu (domèstic i cura de fill/es i/o majors) no ha tingut un reconeixement ni social ni de caire econòmic. En els darrers anys s'han realitzat estudis (Estudis sobre el compte satèl·lit) per tal de quantificar el valor i, sobretot, pel reconeixement d'una tasca desenvolupada tradicionalment per les dones caracteritzada per la seva invisibilitat.

En el marc del PMIO no s'ha desenvolupat cap activitat al respecte

⁸⁵ Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 22

⁸⁶ Institut Català de les Dones "Conciliació i nous usos del temps" Eines 8

4. LÍNIA ESTRATÈGICA: VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

4.1. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: PREVENCIÓ, SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ

En l'àmbit d'actuació de Prevenció, Sensibilització i Formació es repeteixen accions incloses a la línia Estratègica d'Igualtats d'Oportunitats, que s'han valorat i analitzar a l'apartat Sensibilització i Informació. Les actuacions que es reiteren són aquelles referides a:

1. Celebració d'actes i declaracions institucionals
2. Formació del personal municipal
3. Capacitació i sensibilització de les entitats socials
4. Campanyes de sensibilització
5. Elaboració i difusió de material didàctic
6. Investigacions i estudis

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Realització d'actes, declaracions institucionals i campanyes de sensibilització contra la violència exercida contra les dones 2. Formació contínua del personal municipal 3. Accions formatives i informatives sobre violència de gènere 4. Realització de campanyes per al foment de la denúncia 5. Realització i participació en jornades, i/o seminaris sobre violència de gènere. 6. Implementació de programes de tractament psicològic de les persones maltractadores per prevenir la reincidència	MESURES GENÈRIQUES 1. Idoneïtat de les declaracions institucionals i els actes públics liderats per la representació política 2. Cooperació institucional per aquelles qüestions d'interès general. 3. Capacitació i sensibilització de les Entitats Socials MESURES ESPECÍFIQUES 1. Criteris de recollida i indicadors comuns. 2. Promoció i foment d'investigacions 3. Difusió de material didàctic per a la sensibilització.

Pràctiques implementades

1. Realització d'actes, declaracions institucionals i campanyes de sensibilització contra la violència exercida contra les dones

- Celebració del Dia Internacional contra la violència de gènere
- Campanya institucional "No la deixem sola"
- Homenatge a víctimes de violència de gènere: presència de càrrecs públics en la celebració dels minuts de silenci

2. Formació contínua del personal municipal

- Curs d'habilitació com a especialista en violència de gènere i domèstica (Conferència i taula rodona).

Es conceben com a accions formatives específiques per als col·lectius professionals amb responsabilitat en la informació, assessorament i atenció a les dones víctimes de violència de gènere.

3. Accions formatives i informatives sobre violència de gènere:

- Activitats per a centres educatius
  - Xerrada sobre violència de gènere a la Policia Local. Activitat inclosa a l'oferta de Palma Ciutat Educativa
  - Tallers de sensibilització per a educació secundària
- Curs habilitació com a especialista en violència domèstica i de gènere.

4. Realització de campanyes per al foment de la denúncia

- Repartiment de davantals entre placeres i placers del mercat de l'Olivar

5. Realització i participació en jornades, i/o seminaris sobre violència de gènere.

- Formació sobre violència domèstica i de gènere a l'Escola Balear d'Administració Pública (per a agents de l'Escola de Policia).
- Participació en el "*Congrés Asistencia Social integral a mujeres víctima de violencia de Género*" amb la ponència "*Proyecto de atención integral a VVG en Palma*"

6. Implementació de programes de tractament psicològic de les persones maltractadores per prevenir la reincidència⁸⁷:

- Programa d'intervenció psicològica amb persones maltractadores mitjançant acord amb el Col·legi Oficial de Psicòlegs i Psicòlogues de les Illes Balears.

---

⁸⁷ Llei 12/2006, per a la dona, article 48.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

Són d'aplicabilitat algunes propostes de millora de l'àmbit Sensibilització i Prevenció:

1. Idoneïtat de les declaracions institucionals i els actes públics liderats per la representació política

La comunicació i la publicitat dels acords institucionals fan visibles els compromisos de les polítiques públiques amb la lluita contra violència. L'assimilació dels minuts de silenci de condemna d'actes de terrorisme a la condemna dels actes de violència contra les persones es considera una estratègia efectiva per a la sensibilització de la ciutadania i la condemna social de les persones agressores.

2. La cooperació institucional per aquelles qüestions d'interès general

3. Capacitació i sensibilització de les entitats socials

- Major visibilitat de les mesures de prevenció
- Campanyes de sensibilització.

Com a mesures específiques no implementades d'aquest bloc temàtic:

- Criteris de recollida i indicadors comuns per als distints departaments municipals i col·lectius municipals
- Promoció i foment d'investigacions i estudis que permetin un major coneixement sobre l'índex, les causes i les conseqüències de la violència de gènere.
- Elaboració i difusió de material didàctic per a la sensibilització contra la violència (...)

4.2. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: INFORMACIÓ, ATENCIÓ I SUPORT

L'objectiu és oferir una atenció integral i efectiva a les dones víctimes de violència de gènere. L'estratègia principal és la coordinació interinstitucional. De la mateixa forma es fa imprescindible una coordinació i treball conjunt a nivell interdepartamental tenint en compte els principis de transversalitat.

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Disposició d'informació actualitzada 2. Protocols d'atenció. 3. Atenció a les dones.	1. Divulgació i actualització de la informació: Gestor de continguts municipals 2. Diagnòstic. Elaboració del Pla de millora d'atenció a les dones víctimes de violència de gènere i implementació del Pla de Millora pactant amb els serveis 3. Foment de l'ocupació: implementació de programes específics 4. Protocol d'actuació davant assetjament sexual i per raó de sexe 5. Ampliació dels Serveis

Pràctiques implementades

1. Disposició d'informació actualitzada

Es disposa dels següents recursos de producció municipal:

- Guia de recursos sobre la violència de gènere en format paper i cd, accés digital www.observatoripalma.org
- Carta de Serveis, en format paper i accés digital www.palma.es

2. Protocols d'atenció

- Carta de Serveis
- Protocol específic d'atenció professional a vvg per a col·lectius professional a l'àmbit del serveis socials
- Protocol de comunicació de situacions detectades amb indicis de maltractaments

3. Atenció a les dones

El PMIO introdueix el concepte de atenció prioritària a les dones vvg i dels seus i filles, entesa com a acció positiva. L'atenció s'articula a partir de diferents serveis:

- Centres Municipal de Serveis Socials. S'han emès un total de 116 diagnòstics de risc per a la integritat de les persones. Dades referides a dones i corresponents a 2007.
- Servei de suport i informació del Servei de Teleassistència i Atenció Social a persones víctimes de violència de gènere.
- Programa d'informació, orientació i suport per dones víctimes de violència de gènere del SADIF.
- Realització de tallers d'Art Teràpia per a persones víctimes.

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Divulgació i actualització de la informació.

Existeixen dificultats en la divulgació i actualització de la informació i, per tant, en l'accés tant de les persones víctimes, com de les persones responsables dels serveis d'atenció, atesa la caducitat del format paper davant una realitat assistencial dinàmica.

Per això cal potenciar les eines electròniques, de manera idèntica que en les accions de divulgació i informació dels drets de les dones.

En relació als recursos de producció municipal d'informació sobre l'atenció integral a les víctimes, que ja s'han elaborat, s'han d'introduir en el gestor de continguts municipals, per la seva efectivitat.

2. Diagnòstic. Elaboració del Pla de millora d'atenció a les dones víctimes de violència de gènere i implementació del Pla de millora

El procés iniciat es fonamenta en la conveniència de pactar els serveis d'atenció.

3. Foment de l'ocupació de dones víctimes de violència de gènere

No s'han implementat programes específics per facilitar l'accés de les dones a un lloc de treball, en especial per aquelles dones adultes que s'incorporen al món laboral per primera vegada o les que han hagut d'abandonar el lloc de residència o treball habitual.

4. Protocol d'actuació sobre l'assetjament sexual i per raó de sexe

A nivell institucional impuls del Protocol d'actuació sobre l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe, en el marc d'un procediment negociat amb la representació legal de les treballadores i treballadors. Principis següents⁸⁸:

- Compromís de l'Administració de prevenir i no tolerar l'assetjament sexual i/o per raó de sexe⁸⁹.
- Instrucció a tot el personal del deure de respectar la dignitat de les persones i el dret a la intimitat, així com la igualtat de tracte entre dones i homes.
- Tractament reservat de les denúncies
- Identificació de les persones responsables d'atendre la queixa o denúncia.

5. Ampliació dels Serveis

Increment de la cobertura dels serveis tant a les dones víctimes de violència de gènere com a les seves famílies.

6. La implementació i la gestió de tots els equipaments públics destinats a la dona de Palma

Per delegació o en règim de cooperació amb la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i en el marc del procés de transferències.⁹⁰

---

⁸⁸ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 62

⁸⁹ Llei Orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 14.5.

⁹⁰ Llei 23/2006, de capitalitat de Palma de Mallorca: article 102.

4.3. ÀMBIT D'ACTUACIÓ: PROTECCIÓ I ACOLLIDA

Intensificar els mecanismes de protecció i d'acollida dirigits a les víctimes de violència per tal d'evitar una segona victimització.

Totes les intervencions de protecció, en les diferents fases i compromisos corresponen al Servei d'Atenció a la Violència domèstica i de gènere.

Pràctiques implementades i recollides en el PMIO	Pràctiques pendents d'implementació Aspectes de millora
1. Informació integral a les víctimes de violència de gènere 2. Aplicació de la Carta de Serveis (policia local) i compliment dels compromisos establerts 3. Recopilació de bones pràctiques sobre material informatiu sobre mesures de seguretat i autoprotecció per a víctimes de violència de gènere 4. Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles	1. Adequació dels requisits per a l'accés als programes municipals de lloguer a les dones víctima de violència de gènere 2. Servei d'atenció multidisciplinari 3. Assistència social integral a menors 4. Carta de Serveis Municipals 5. Incrementació de la cobertura del servei de teleassistència i atenció social a persones víctimes de violència de gènere

Pràctiques implementades

1. Informació integral a les víctimes de violència de gènere

- Ampliació de la dotació professional del Servei de teleassistència i atenció social a persones víctimes de violència de gènere
- Ampliació del Servei d'informació del SADIF (Servei d'Atenció a Dona i Família)
- Atenció des del Servei de teleassistència mòbil
- La informació integral a les víctimes de violència de gènere la realitzen els agents destinats al seguiment personalitzat (tutors).

2. Aplicació de la Carta de Serveis (Policia Local) i acompliment dels compromisos establerts⁹¹:

- Atenció en les dependències policials
- Assistències psicològiques en situació de crisi
- Atenció individualitzada i seguiment policial tutoritzat de les dones víctimes de violència de gènere

⁹¹ Llei 12/2006, per a la dona: article 41.

- Instrucció de les diligències en tots els casos atesos en les dependències municipals

3. Recopilació de bones pràctiques sobre mesures de seguretat i autoprotecció per a víctimes de violència de gènere.

4. Acolliment temporal en vivendes per a víctimes de violència de gènere i els seus fills i filles:

- Acolliment residencial temporal: SADIF
- Acolliment temporal en vivendes: Pisos d'inserció del SADIF, pisos pont, en conveni amb l'ONL Nuevo Futuro

Pràctiques pendents d'implementació: aspectes de millora

1. Adequació dels requisits per a l'accés als programes municipals de lloguer a les dones víctimes de violència de gènere⁹²

Aquesta actuació s'enquadra en el marc de les accions de protecció i salvaguarda per part de les administracions públiques⁹³

2. Servei d'atenció multidisciplinari

S'entén com a resposta als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional⁹⁴.

3. Assistència social integral a menors⁹⁵

4. Carta de Serveis Municipals.

5. Incrementació de la cobertura del servei de teleassistència i atenció social a persones víctimes de violència de gènere.

---

⁹² Llei 12/2006, per a la dona: article 44.

⁹³ Llei Orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere: article 13.1.

⁹⁴ Llei Orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere: article 19.2.

⁹⁵ Llei Orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere: article 19.5.

5. PROPOSTES GENERALS

La consideració de la transversalitat en l'atenció a determinats col·lectius

El PMIO situa l'atenció a determinats col·lectius únicament des de l'àmbit d'atenció d'Inclusió.

Les dones amb discapacitat o dones immigrants constitueixen un grup considerable en situació d'exclusió social, en el llindar de la pobresa, que contribueixen, evidentment, al fenomen de feminització de la pobresa. Parlar d'elles és parlar de diversitat de persones, de situacions i de circumstàncies, i no de grups compactes.

Com que l'aposta estratègica és per la transversalitat, les respostes a les necessitats específiques s'han de situar en cada un dels diferents àmbits d'actuació: Formació, Treball, Violència contra les dones...

Les dones immigrants

Treball

Encara que comparteixin la mateixa situació de les dones en general, s'han de considerar les circumstàncies específiques derivades de l'estrangeria. La Llei d'estrangeria augmenta la seva vulnerabilitat en el mercat laboral amb l'amenaça de no renovació.

Cal valorar:

- L'assumpció dels treballs de cura de les persones (servei domèstic) que dificulta l'accés a la formació i promoció laboral.
- La situació de dones immigrades jubilades.

Salut

- El procés migratori com a generador de malalties específiques i l'atenció a les malalties derivades del treball domèstic .
- La situació de les dones immigrades grans.
- L'atenció a malalties pròpies d'altres països.
- L'atenció específica a dones embarassades.
- La intervenció social respecte de malalties de transmissió sexual

Violència

- Les diferències en els moments en què es pateix violència.

La dona amb discapacitat

Tal com s'havia senyalat el PMIO planteja l'atenció a la dona amb discapacitat exclusivament des del suport a la dependència, cosa que respon a una imatge estereotipada de les persones amb discapacitat⁹⁶, es trobin o no en situació de vulnerabilitat. I en relació a totes les dones, per les seves especials circumstàncies, les barreres s'agregen, siguin dificultats de conciliació, d'accés al treball o situacions de violència de gènere, familiar o institucional.

La Llei d'Igualtat⁹⁷ insisteix en com els poders públics han de garantir que les mesures de foment de la inserció laboral tenguin en compte especialment les dones amb discapacitat, sobretot en els aspectes que incideixen en la millora del seu estat de salut o evitant-ne l'empitjorament, així com en la conciliació familiar i la criaça de les filles i els fills.

Així mateix, el PMIO és aliè tant a les propostes i recomanacions del *Plan de Acción para las mujeres con discapacidad* (Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales) aprovat en Consell de Ministres l'1 de gener de 2006, com a l'informe "*Indicadores de exclusión social de las mujeres con discapacidad*" (Comisión Europea-Universidad Autónoma de Barcelona-IMSERSO).

Consideram que cal afavorir, amb accions transversals, l'accés a una plena igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte de les dones amb discapacitat, no limitant-se als serveis o actuacions específiques.

De la mateixa manera, consideram, que cal atendre les dones amb discapacitat com un col·lectiu divers, amb necessitats diverses que varien segons el cicle vital, incorporant les recomanacions del *Plan para las mujeres con discapacidad* que afecten les corporacions locals.⁹⁸

Mereix especial atenció la violència que s'exerceix amb les dones amb discapacitat, que a més d'esser víctimes de la violència de gènere com la resta de dones, també sofreixen altres formes de violència específica per part de persones del seu entorn familiar, social, sanitari...amb situacions d'abusos evidents a la seva vida quotidiana.

---

⁹⁶ Realització d'accions de suport a dones majors i amb discapacitats per atendre la seva dependència

⁹⁷ Llei orgànica 3/2007, per a la Igualtat Efectiva de dones i homes: article 18

⁹⁸ Àrees: Imágenes y prejuicios, Vida familiar, relaciones y maternidad, Educación,, Empleo,Poder y Participación, Violencia, Salud, Protección Social y Jurídica

La dimensió de gènere de les nines

La perspectiva de gènere de les nines i de les joves es refereix a l'eliminació de totes les formes de discriminació i al foment de polítiques i programes per eliminar els obstacles que dificulten a les joves el desenvolupament de les seves capacitats i potencialitats a través de l'accés a l'educació i la formació, a la nutrició, a una ciutadania activa...⁹⁹

És indiscutible la prioritat política que la Comunitat Europea concedeix als drets i necessitats de la infància, però els interessos de les joves, en tant en quant grup social diferenciat i divers, continua infrarepresentat en les polítiques i programes.

La dimensió de les nines i de les joves està incorporada al PMIO a l'àmbit d'actuació d'Educació i Formació – si bé genèricament s'hi refereix com a dones-: foment de l'accés a les especialitats educatives on estan subrepresentades, desenvolupament de projectes socio-educatius per a la prevenció de l'absentisme i l'abandonament.

A l'àmbit d'actuació de Salut, Cultura i Qualitat de Vida les nines són presents en les accions de prevenció d'embarassos i malalties de transmissió sexual, dirigides especialment a joves i adolescents i en el foment de la participació de les nines a les activitats esportives.

Seguint l'Examen de l'aplicació de la Plataforma d'Acció de Beijing pels Estats membres i les institucions de la Unió Europea¹⁰⁰, caldrà, incorporar la dimensió de gènere en actuacions referides a:

- Autoimatge corporal, atenent la diferent autopercepció dels nins i les nines, i les implicacions per a la salut pública.
- Lluita contra la pobresa, prestant especial atenció als nins i nines pertanyent a grups desfavorits.
- Els estereotips i rols assignats en funció del gènere des d'edats primerenques, les mesures de sensibilització per promoure el repartiment equitatiu de les tasques domèstiques i familiars, i la lliure elecció de l'educació, formació i accés al treball per part de les joves.
- L'eliminació de les formes de violència contra les nines, incloent-hi les pràctiques tradicionals lesives.

---

⁹⁹ Plataforma d'Acció de Beijing

¹⁰⁰ Indicadors relatius a les nines. Conclusions del Consell d'Europa de 6 de maig de 2008.